

Službeni list

Europske unije

L 80

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Svezak 58.

25. ožujka 2015.

Sadržaj

II. Nezakonodavni akti

ODLUKE

- ★ Odluka Komisije (EU) 2015/454 od 9. srpnja 2014. o državnoj potpori SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N) koju je Grčka provela za grupaciju Alpha Bank u pogledu: dokapitalizacije i restrukturiranja banke Alpha Bank S.A., – sanacije banke Cooperative Bank of Western Macedonia izdavanjem naloga za prijenos banci Alpha Bank S.A., – sanacije banke Evia Cooperative Bank izdavanjem naloga za prijenos banci Alpha Bank S.A., – sanacije banke Cooperative Bank of Dodecanese izdavanjem naloga za prijenos banci Alpha Bank S.A. (priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 4662) ⁽¹⁾ 1
- ★ Odluka Komisije (EU) 2015/455 od 23. srpnja 2014. o državnoj potpori SA.34826 (2012/C), SA.36005 (2013/NN) koju je provela Grčka za bankarsku grupu Piraeus u vezi s dokapitalizacijom i restrukturiranjem banke Piraeus S.A. (priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 5217) ⁽¹⁾ 49
- ★ Odluka Komisije (EU) 2015/456 od 5. rujna 2014. o programima državnih potpora br. SA.26212 (11/C) (ex 11/NN – ex CP 176/A/08) i SA.26217 (11/C) (ex 11/NN – ex CP 176/B/08) koje primjenjuje Republika Bugarska u kontekstu zamjena šumskog zemljišta (priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 6207) ⁽¹⁾ 100

Ispravci

- ★ Ispravak Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane (SL L 261, 30.8.2014.) 128

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

HR

Akti čiji su naslovi tiskani običnim slovima su oni koji se odnose na svakodnevno upravljanje poljoprivrednim pitanjima, a općenito vrijede ograničeno razdoblje.

Naslovi svih drugih akata tiskani su masnim slovima, a prethodi im zvjezdica.

II.

(Nezakonodavni akti)

ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/454

od 9. srpnja 2014.

o državnoj potpori SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N) koju je Grčka provela za grupaciju Alpha Bank u pogledu:

- dokapitalizacije i restrukturiranja banke Alpha Bank S.A.,
- sanacije banke Cooperative Bank of Western Macedonia izdavanjem naloga za prijenos banci Alpha Bank S.A.,
- sanacije banke Evia Cooperative Bank izdavanjem naloga za prijenos banci Alpha Bank S.A.,
- sanacije banke Cooperative Bank of Dodecanese izdavanjem naloga za prijenos banci Alpha Bank S.A.

*(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 4662)**(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)**(Tekst značajan za EGP)*

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon pozivanja država članica i drugih zainteresiranih strana da u skladu s navedenim odredbama dostave svoje primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

1.1. POSTUPAK KOJI SE ODNOSI NA BANKU ALPHA BANK

- (1) Komisija je odlukom od 19. studenoga 2008. odobrila program pod nazivom „Mjere potpore za kreditne institucije u Grčkoj” („Program potpore grčkim bankama”) namijenjen osiguranju stabilnosti grčkog financijskog sustava. Programom potpore grčkim bankama omogućava se dodjeljivanje potpore u okviru njegovih triju mjera: mjere dokapitalizacije, mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica ⁽¹⁾. U svibnju 2009. Grčka je dokapitalizirala grupaciju Alpha Bank („Banka”) u okviru mjere dokapitalizacije.
- (2) U uvodnoj izjavi 14. odluke od 19. studenoga 2008. navedeno je da će se Komisiji dostaviti plan restrukturiranja u pogledu korisnika te mjere dokapitalizacije.
- (3) Grčka nadležna tijela Komisiji su 2. kolovoza 2010. dostavila plan za restrukturiranje u pogledu Banke. Komisija je evidentirala taj plan i njegove naknadne izmjene te dodatne informacije koje su dostavila grčka nadležna tijela kao predmet SA.30342 (PN 26/2010) i zatim predmet SA.32786 (2011/PN).

⁽¹⁾ Odluka Komisije od 19. studenoga 2008. o državnoj potpori N 560/2008 „Mjere potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 125, 5.6.2009., str. 6. Dodijeljen joj je broj SA.26678 (N 560/2008). Taj je program naknadno produžen i izmijenjen kako je opisano u bilješci 2.

- (4) Banka je u više navrata ostvarivala korist od državnih jamstava za dužničke instrumente i zaduživanja izdavanjem državnih obveznica u okviru programa potpore grčkim bankama ⁽²⁾. Ostvarila je korist i od likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država.
- (5) Grčki fond za financijsku stabilnost („GFFS”) Banci je 20. travnja 2012. dostavio pismo u kojem se obvezao na sudjelovanje u planiranom povećanju temeljnog kapitala Banke. GFFS je Banci 28. svibnja 2012. odobrio dokapitalizaciju za premošćivanje u iznosu od 1 900 milijuna EUR („prva dokapitalizacija za premošćivanje”).
- (6) Grčka nadležna tijela u svibnju 2012. dostavila su Komisiji pismo o preuzimanju obveze koje je Banci dostavio GFFS. Komisija je to evidentirala kao neprijavljenu potporu (predmet SA.34823 (2012/NN)) s obzirom na to da je mjera već bila provedena.
- (7) Komisija je 27. srpnja 2012. pokrenula službeni istražni postupak u pogledu prve dokapitalizacije za premošćivanje („Odluka o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha”) ⁽³⁾.
- (8) GFFS je 12. listopada 2012. Banci odobrio preuzimanje banke Emporiki od banke Crédit Agricole S.A. („Crédit Agricole”). Crédit Agricole i Banka potpisali su sporazum o kupoprodaji dionica 16. listopada 2012.
- (9) Prije toga grčka nadležna tijela obavijestila su službe Komisije o razvoju procesa i uvjetima mogućeg preuzimanja banke Emporiki.
- (10) Službe Komisije poslale su 23. studenoga 2012. dopis grčkim nadležnim tijelima, uključujući svoju privremenu procjenu preuzimanja.
- (11) GFFS je Banci u prosincu 2012. odobrio drugu dokapitalizaciju za premošćivanje u iznosu od 1 042 milijuna EUR („druga dokapitalizacija za premošćivanje”). GFFS je Banci 21. prosinca 2012. isto tako dostavio pismo o preuzimanju obveze koja se odnosi na sudjelovanje u povećanju temeljnog kapitala Banke i u izdavanju konvertibilnih instrumenata kapitala, i to u ukupnom iznosu od 1 629 milijuna EUR ⁽⁴⁾. Grčka nadležna tijela o tim su mjerama obavijestila Komisiju 27. prosinca 2012. ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ Grčka je 2. rujna 2009. obavijestila o nizu izmjena mjera potpore i produženju do 31. prosinca 2009. koji su odobreni 18. rujna 2009. (vidjeti Odluku Komisije od 18. rujna 2009. o državnoj potpori N 504/2009 „Produženje i izmjena mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 264, 6.11.2009., str. 5.). Komisija je 25. siječnja 2010. odobrila drugo produženje mjera potpore do 30. lipnja 2010. (vidjeti Odluku Komisije od 25. siječnja 2010. o državnoj potpori N 690/2009 „Produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 57, 9.3.2010., str. 6.). Komisija je 30. lipnja 2010. odobrila niz izmjena mjera potpore i produženje do 31. prosinca 2010. (vidjeti Odluku Komisije od 30. lipnja 2010. o državnoj potpori N 260/2010 „Produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 238, 3.9.2010., str. 3.). Komisija je 21. prosinca 2010. odobrila produženje mjera potpore do 30. lipnja 2010. (vidjeti Odluku Komisije od 21. prosinca 2010. o državnoj potpori SA 31998 (2010/N) „Četvrto produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 53, 19.2.2011., str. 2.). Komisija je 4. travnja 2011. odobrila izmjenu (vidjeti Odluku Komisije od 4. travnja 2011. o državnoj potpori SA.32767 (2011/N) „Izmjena mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 164, 2.6.2011., str. 8.). Komisija je 27. lipnja 2011. odobrila produženje mjera potpore do 31. prosinca 2011. (vidjeti Odluku Komisije od 27. lipnja 2011. o državnoj potpori SA.33153 (2011/N) „Peto produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 274, 17.9.2011., str. 6.). Komisija je 6. veljače 2012. odobrila produženje mjera potpore do 30. lipnja 2012. (vidjeti Odluku Komisije od 6. veljače 2012. o državnoj potpori SA.34149 (2011/N) „Šesto produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 101, 4.4.2012., str. 2.). Komisija je 6. srpnja 2012. odobrila produženje mjera potpore do 31. prosinca 2012. (vidjeti Odluku Komisije od 6. srpnja 2012. u predmetu državne potpore SA.35002 (2012/N) – Grčka „Produženje programa potpore za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 77, 15.3.2013., str. 14.). Komisija je 22. siječnja 2013. odobrila produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica do 30. lipnja 2013. (vidjeti Odluku Komisije od 22. siječnja 2013. u predmetu državne potpore SA.35999 (2012/N) – Grčka „Produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 162, 7.6.2013., str. 6.). Komisija je 25. srpnja 2013. odobrila produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica do 31. prosinca 2013. (vidjeti Odluku Komisije od 25. srpnja 2013. u predmetu državne potpore SA.36956 (2013/N) – Grčka „Produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica za kreditne institucije u Grčkoj”, SL C 141, 9.5.2014., str. 3.). Komisija je 14. siječnja 2014. odobrila produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica do 30. lipnja 2014. (vidjeti Odluku Komisije od 14. siječnja 2014. u predmetu državne potpore SA. 37958 (2013/N) – Grčka „Produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica za kreditne institucije u Grčkoj” koja još nije objavljena).

⁽³⁾ Vidjeti Odluku Komisije od 27. srpnja 2012. u predmetu državne potpore SA.34823 (2012/C) (ex 2012 NN) „Dokapitalizacija banke Alpha koju je proveo Grčki fond za financijsku stabilnost” (SL C 357, 20.11.2012., str. 36.).

⁽⁴⁾ Priopćenje GFFS-a za tisak, 24. prosinca 2012., dostupno na poveznici: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf.

⁽⁵⁾ Komisija je te mjere evidentirala kao predmet SA.36004 (2013/NN).

- (12) Banka je u svibnju 2013. objavila uspješan dovršetak izdanja prava na dionice u iznosu od 457,1 milijun EUR i raspodjele svih dionica ponuđenih u dodatnom privatnom plasmanu u iznosu od 92,9 milijuna EUR. GFFS je 3. lipnja 2013. pretvorio prvu i drugu dokapitalizaciju za premošćivanje u vlasnički kapital i dokapitalizirao Banku s dodatnih 1 079 milijuna EUR („dokapitalizacija iz proljeća 2013.“).
- (13) Grčka nadležna tijela Komisiji su 19. prosinca 2013. dostavila informacije o uvjetima dokapitalizacije iz proljeća 2013.
- (14) Grčka nadležna tijela Komisiji su 12. lipnja 2014. dostavila konačan plan restrukturiranja Banke („plan restrukturiranja“). Istog su datuma dostavila informacije o likvidnosnoj pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država. Navela su da namjeravaju nastaviti pružati Banci potporu za likvidnost te državna jamstva za dužničke instrumente i zaduživanje izdavanjem državnih obveznica u okviru programa potpore grčkim bankama ⁽⁶⁾.
- (15) Komisija je održala brojne sastanke i telekonferencije te razmijenila elektroničke poruke s predstavnicima grčkih nadležnih tijela i Banke.
- (16) Grčka prihvaća da se ova odluka iznimno donese samo na engleskom jeziku.

1.2. POSTUPAK KOJI SE ODNOSI NA DRŽAVNU POTPORU DODIJELJENU TRIMA ZADRUŽNIM BANKAMA

- (17) Grčka je 3. prosinca 2013. obavijestila Komisiju o očekivanoj sanaciji triju zadružnih banaka („tri zadružne banke“), odnosno Co-operative Bank of Dodecanese („banka Dodecanese“), Co-operative Bank of Evia („banka Evia“) i Co-operative Bank of Western Macedonia („banka Western Macedonia“).
- (18) Službe Komisije 4. prosinca 2013. zatražile su od Grčke da dostavi informacije o očekivanoj sanaciji triju zadružnih banaka.
- (19) Grčka je 5. prosinca 2013. službama Komisije dostavila zatražene informacije.
- (20) Grčka središnja banka 8. prosinca 2013. nastavila je sanaciju triju zadružnih banaka i prijenos odabranih obveza triju zadružnih banaka Banci.
- (21) Grčka je 17. prosinca 2013. prijavila državnu potporu navedenu u okvirnom planu sanacije triju zadružnih banaka.

2. OPIS

2.1. BANKA I NJEZINE POTEŠKOĆE

2.1.1. Opće informacije o grčkom bankarskom sektoru

- (22) Grčki realni bruto domaći proizvod („BDP“) smanjio se za 20 % od 2008. do 2012., kako je prikazano u tablici 1. Kao rezultat toga, grčke banke suočile su se s naglim rastom stope neplaćanja kredita odobrenih grčkom stanovništvu i trgovačkim društvima ⁽⁷⁾. Taj je razvoj negativno utjecao na rezultate imovine grčkih banaka i doveo do porasta potrebe za kapitalom.

Tablica 1.

Rast realnog BDP-a u Grčkoj, 2008.–2013.

Grčka	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Rast realnog BDP-a, %	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 7,0	– 3,9

Izvor: Eurostat, dostupno na internetu na <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

⁽⁶⁾ Obavijest je evidentirana pod brojem SA.34823 (2012/C) (ex 2012 NN).

⁽⁷⁾ Europska Komisija – Glavna uprava za gospodarske i financijske poslove. *Drugi program gospodarske prilagodbe za Grčku* – ožujak 2012., str. 17., dostupno na internetu na: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf.

- (23) Uz to, Grčka je u veljači 2012. provela razmjenu obveznica s privatnim sektorom poznatu pod nazivom Uključivanje privatnog sektora („program UPS-a“). Grčke banke bile su uključene u program UPS-a, tijekom kojeg je grčka vlada ponudila postojećim privatnim imateljima obveznica nove vrijednosne papire (uključujući nove grčke državne obveznice („GDO-ovi“), vrijednosne papire povezane s BDP-om i potvrde o plaćanju povezane s UPS-om koje je izdao Europski fond za financijsku stabilnost („EFFS“) u zamjenu za postojeće grčke državne obveznice, uz nominalni popust od 53,5 % i duže rokove dospeljeća⁽⁸⁾). Grčka nadležna tijela objavila su rezultate te razmjene obveznica 9. ožujka 2012.⁽⁹⁾ Razmjena je imateljima obveznica prouzročila znatne gubitke (koje je Grčka središnja banka procijenila na u prosjeku 78 % nominalne vrijednosti starih GDO-ova za grčke banke) i potrebe za kapitalom koji su retroaktivno uključeni u financijske izvještaje grčkih banaka za 2011.

Tablica 2.

Ukupni gubici glavnih grčkih banaka koji proizlaze iz UPS-a (u milijunima EUR)

Banke	Nominalni iznos Nominalni iznos GDO-ova (1)	Nominalni iznos kredita povezanih s državom (2)	Ukupni nominalni iznos (3) = (1) + (2)	Gubitak od GDO-ova koji proizlazi iz UPS-a (4)	Gubitak po kreditima povezanim s državom koji proizlazi iz UPS-a (5)	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a (6) = (4) + (5)	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a / osnovni kapital 1 ⁽¹⁾ (prosinac 2011.) (%)	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a / ukupna imovina (prosinac 2011.) (%)
GSB	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Emporiki	351	415	766	270	320	590	40,3	2,7

Izvor: Grčka središnja banka, *Izvješće o dokapitalizaciji i restrukturiranju grčkog bankarskog sektora*, prosinac 2012., str. 14.

⁽¹⁾ Stopa osnovnog kapitala banke jedna je od stopa regulatornog kapitala koje prati nadzorno tijelo za bankarstvo u okviru Direktive o kapitalnim zahtjevima.

- (24) Budući da su grčke banke bile suočene sa znatnim manjkom kapitala kao posljedicom programa UPS-a i recesije koja još traje, za dokapitalizaciju tih banaka sredstva su osigurana Memorandumom o gospodarskoj i financijskoj politici („MGFP“) drugog programa prilagodbi za Grčku između grčke vlade, Europske unije, Međunarodnog monetarnog fonda („MMF“) i Europske središnje banke („ESB“) od 11. ožujka 2012. Grčka nadležna tijela procijenila su ukupne potrebe banke za dokapitalizacijom i troškove sanacije koji će se financirati u okviru tog programa na 50 milijardi EUR⁽¹⁰⁾. Taj je iznos izračunan na temelju ispitivanja otpornosti na stres koje je Grčka središnja banka provela za razdoblje od prosinca 2011. do prosinca 2014. („ispitivanje otpornosti na stres iz 2012.“) koje je provedeno na temelju projekcija gubitaka po kreditima koje je napravilo društvo Blackrock⁽¹¹⁾. Sredstva za dokapitalizaciju grčkih banaka dostupna su preko GFFS-a. U tablici 3. sažet je izračun potreba za kapitalom za glavne grčke banke kako proizlazi iz ispitivanja otpornosti na stres iz 2012.

⁽⁸⁾ Vidjeti odjeljak II. „Restrukturiranje grčkog državnog duga“ *Izvešća o dokapitalizaciji i restrukturiranju grčkog bankarskog sektora*, Grčka središnja banka, prosinac 2012., dostupno na internetu na: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf.

⁽⁹⁾ Priopćenje za tisak Ministarstva financija od 9. ožujka 2012., dostupno na internetu na: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti bilješku 7., str. 106.

⁽¹¹⁾ Vidjeti bilješku 8.

Tablica 3.

Ispitivanje otpornosti na stres iz 2012.: potrebe za kapitalom glavnih grčkih banaka (u milijunima EUR)

Banke	Referentni osnovni kapital (prosinac 2011.) (1)	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a (prosinac 2011.) (2)	Rezerviranja povezana s UPS-om (lipanj 2011.) (3)	Bruto kumulativni gubitak Projekcije za kreditni rizik (4)	Pričuve za gubitke po kreditima (prosinac 2011.) (5)	Unutarnje stvaranje kapitala (6)	Ciljni osnovni kapital (prosinac 2014.) (7)	Potrebe za kapitalom (8) = (7) - [(1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6)]
GSB	7 287	- 11 735	1 646	- 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	- 5 781	830	- 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	- 4 786	673	- 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Emporiki	1 462	- 590	71	- 6 351	3 969	114	1 151	2 475
Poštanska banka (TT banka)	557	- 3 444	566	- 1 482	1 284	- 315	903	3 737

Izvor: Grčka središnja banka, *Izvješće o dokapitalizaciji i restrukturiranju grčkog bankarskog sektora*, prosinac 2012., str. 8.

- (25) Prema MGFP-u „banke koje podnose održive planove za prikupljanje kapitala dobit će priliku podnijeti zahtjev za javnu potporu i primiti je tako da se čuvaju poticaji privatnom sektoru za dokapitalizaciju i time na najmanju moguću mjeru smanjuje opterećenje za porezne obveznike”⁽¹²⁾. Grčka središnja banka utvrdila je da su samo četiri najveće banke (Eurobank, Grčka središnja banka, banka Piraeus i banka Alpha) dostavile održive planove za prikupljanje kapitala⁽¹³⁾. One su od GFFS-a primile prvu dokapitalizaciju za premošćivanje u svibnju 2012.
- (26) Domaći depoziti u bankama u Grčkoj smanjili su se za ukupno 37 % od kraja 2009. do lipnja 2012. zbog recesije i političke nesigurnosti. Te su banke morale plaćati veće kamate kako bi pokušale zadržati depozite. Troškovi depozita povećali su se, zbog čega se smanjila neto kamatna marža banaka. Budući da su grčke banke isključene iz financiranja na međubankovnom tržištu, postale su potpuno ovisne o financijskim sredstvima iz Eurosustava⁽¹⁴⁾, od čega je velik dio bio u obliku likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država, a koju je odobrila Grčka središnja banka.
- (27) Grčka je 3. prosinca 2012. pokrenula program otkupa za nove GDO-ove dobivene od ulagatelja u okviru programa UPS-a po cijenama od 30,2 % do 40,1 % njihove nominalne vrijednosti⁽¹⁵⁾. Grčke banke sudjelovale su u tom programu otkupa što je kristaliziralo dodatne gubitke u njihovim bilancama s obzirom na to da je većina računovodstvenog gubitka (tj. razlike između tržišne i nominalne vrijednosti) uknjiženog tijekom programa UPS-a postala konačna i nepovratna⁽¹⁶⁾.
- (28) Četiri najveće grčke banke primile su od GFFS-a drugu dokapitalizaciju za premošćivanje u prosincu 2012.
- (29) U proljeće 2013. dokapitalizacija za premošćivanje četiriju banaka pretvorena je u stalnu dokapitalizaciju u redovnim dionicama, pri čemu GFFS drži više od 80 % udjela u svakoj od četiri banke. Za banke koje su uspjele privući prethodno utvrđeni iznos privatnog kapitala (Banka, Piraeus Bank S.A. i National Bank of Greece S.A.) GFFS je dobio dionice bez glasačkih prava, a privatnim ulagateljima dodijeljeni su varanti na dionice GFFS-a.

⁽¹²⁾ Vidjeti bilješku 7., str. 104.

⁽¹³⁾ Vidjeti bilješku 8.

⁽¹⁴⁾ Europska središnja banka i nacionalne središnje banke zajedno čine Eurosustav, sustav središnjih banaka europodručja.

⁽¹⁵⁾ Priopćenje za tisak Ministarstva financija od 3. prosinca 2012., dostupno na internetu na: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>.

Zahvaljujući tom otkupu vlastitog duga po cijeni znatno nižoj od nominalne ostvareno je znatno smanjenje duga za Grčku.

⁽¹⁶⁾ Bez tog otkupa tržišna vrijednost tih novih GDO-ova mogla se povećati ovisno o razvoju tržišnih parametara kao što su kamatne stope i vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza Grčke.

- (30) U srpnju 2013. Grčka središnja banka angažirala je savjetnika za provođenje dijagnostičke studije o kreditnim portfeljima svih grčkih banaka. Taj je savjetnik izradio projekcije gubitaka po kreditu („PGK“) za sve domaće kreditne portfelje grčkih banaka te za kredite s grčkim rizikom u inozemnim podružnicama i društvima kćerima za razdoblje od tri i pol godine i za razdoblje cijelog trajanja kredita. Analizom su dobivene projekcije gubitaka po kreditu u dvama makroekonomskim scenarijima, osnovnom i negativnom. Grčka središnja banka procijenila je projekcije gubitaka po kreditu za inozemne kreditne portfelje upotrijebivši podatke dobivene od savjetnika.
- (31) Na temelju procjene projekcija gubitaka po kreditu koju je proveo Savjetnik Grčka središnja banka pokrenula je u jesen 2013. novo ispitivanje otpornosti na stres („ispitivanje otpornosti na stres iz 2013.“) kako bi procijenila stabilnost kapitalne pozicije grčkih banaka u osnovnim i u negativnim uvjetima. Grčka središnja banka provela je procjenu potreba za kapitalom uz tehničku pomoć drugog savjetnika.
- (32) Ključni dijelovi procjene potreba za kapitalom u okviru ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. bile su: i. projekcije prognoze gubitaka po kreditu ⁽¹⁷⁾ za kreditne portfelje banaka na konsolidiranoj osnovi za grčki rizik i inozemni rizik, bez postojećih kreditnih pričuva; i ii. procijenjena operativna profitabilnost banaka za razdoblje od lipnja 2013. do prosinca 2016. na temelju konzervativne prilagodbe planova restrukturiranja koji su Grčkoj središnjoj banci dostavljeni tijekom četvrtog tromjesečja 2013. U tablici 4. sažet je izračun potreba za kapitalom za glavne grčke banke na konsolidiranoj osnovi prema osnovnom scenariju za to ispitivanje otpornosti na stres iz 2013.

Tablica 4.

Ispitivanje otpornosti na stres iz 2013.: potrebe za kapitalom grčkih banaka na konsolidiranoj osnovi u osnovnom scenariju (u milijunima EUR)

Banke	Referentni osnovni kapital (lipanj 2013.) (1)	Pričuve za gubitke po kreditima (lipanj 2013.) (2)	PGK za grčki rizik (3)	PGK za inozemni rizik ⁽¹⁾ (4)	Unutarnje stvaranje kapitala (5)	Stopa osnovnog kapitala u ispitivanju otpornosti na stres (prosinac 2016.) (6)	Potrebe za kapitalom $(7) = (6) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5)$
GSB ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425
Attica	225	403	- 888	0	106	243	397
Panellinia	61	66	- 237	0	- 26	31	169

Izvor: Grčka središnja banka, *Ispitivanje otpornosti na stres grčkog bankarskog sektora iz 2013.*, ožujak 2014., str. 42.

⁽¹⁾ Učinak PGK-ova za inozemni rizik izračunan je nakon odbitka inozemnog poreza i uzimajući u obzir preuzete obveze u pogledu raspolaganja koje su u tom trenutku dostavljene Glavnoj upravi za tržišno natjecanje.

⁽²⁾ Pričuve za gubitke po kreditu Grčke središnje banke na dan 30. lipnja 2013. za potrebe rezerviranja banaka First Business Bank i Probank.

⁽³⁾ Pričuve za gubitke po kreditima Eurobanke na dan 30. lipnja 2013. za potrebe rezerviranja Nove grčke poštanske banke i banke Nea Proton, koje je Banka preuzela u kolovozu 2013.

- (33) Grčka središnja banka objavila je 6. ožujka 2014. rezultate ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. i zahtijevala od banaka da dostave svoje planove za prikupljanje kapitala do sredine travnja 2014. kako bi se obuhvatile potrebe za kapitalom u okviru osnovnog scenarija.
- (34) Od kraja ožujka 2013. do početka svibnja 2014. banke su nastavile povećavati kapital.

⁽¹⁷⁾ Uključujući očekivani gubitak od izdavanja novih kredita u Grčkoj u razdoblju od lipnja 2013. do prosinca 2016.

2.1.2. **Korisnik**

- (35) Banka pruža univerzalne bankarske usluge uglavnom u Grčkoj i u jugoistočnoj Europi (Cipru, Rumunjskoj, Bugarskoj, Srbiji, Albaniji i bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji) te u Ujedinjenoj Kraljevini. Ona nudi čitav raspon bankarskih i financijskih proizvoda i usluga stanovništvu i poduzećima. Banka posluje sa stanovništvom, poslovnim i privatnim subjektima, pruža usluge upravljanja imovinom, riznice i investicijskog bankarstva. Sjedište banke nalazi se u Grčkoj i njezine su dionice uvrštene na Atenskoj burzi. Banka je 30. rujna 2012. imala ukupno 17 119 zaposlenika, od kojih je oko trećina bila zaposlena u jugoistočnoj Europi i Ujedinjenoj Kraljevini, dok su preostale dvije trećine bile zaposlene u Grčkoj ⁽¹⁸⁾.
- (36) Banka je sudjelovala u programu UPS-a te razmijenila GDO-ove i kredite povezane s državom u nominalnom iznosu od 6 043 milijuna EUR. Njezin ukupni trošak povezan s UPS-om iznosio je oko 4 786 milijuna EUR prije oporezivanja i u potpunosti je knjižen u njezinim poslovnim knjigama za 2011. ⁽¹⁹⁾ Tijekom programa otkupa iz prosinca 2012. Banka je prodala nove GDO-ove koje je dobila u okviru UPS-a po cijeni znatno nižoj od njihove nominalne vrijednosti. Tom su prodajom stvoreni gubitci od novih GDO-ova.
- (37) Ključni podaci za Banku iz prosinca 2010., prosinca 2011., prosinca 2012. i prosinca 2013. (konsolidirani podaci) prikazani su u tablici 5.

Tablica 5.

Ključni podaci o banci Alpha za 2010., 2011., 2012. i 2013.

Dobit i gubitak (u milijunima EUR)	2010.	2011.	2012.	Pro forma za 2012. (uključujući Emporiki)	2013. (uključujući Emporiki)
Neto kamatni prihodi	1 819	1 784	1 397	1 755	1 658
Ukupan operativni prihod	2 249	2 283	1 506	1 826	2 344
Ukupni operativni troškovi	– 1 148	– 1 096	– 1 179	– 1 746	– 1 426
Prihodi prije rezerviranja	1 101	1 187	327	80	918
Gubitci od umanjenja vrijednosti za pokriće kreditnog rizika	– 885	– 1 130	– 1 669	– 2 802	– 1 923
Gubitci od umanjenja vrijednosti GDO-ova i kredita koji ispunjuju uvjete za UPS	—	– 4 789	—	—	—
Negativni goodwill					3 283
Neto dobit/gubitak	86	– 3 810	– 1 086	n/p	2 922
Odabrani podaci o obujmu (u milijunima EUR)	2010.	2011.	2012.	Pro forma za 2012. (uključujući Emporiki)	2013. (uključujući Emporiki)
Ukupni krediti i predujmovi klijentima (neto)	49 305	44 876	40 495	55 459	51 678
Depoziti	38 293	29 399	28 451	41 348	42 485
Ukupna imovina	66 798	59 148	58 357	76 518	73 697

⁽¹⁸⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_Q3_2013_en.pdf.⁽¹⁹⁾ Vidjeti tablicu 2.

Odabrani podaci o obujmu (u milijunima EUR)	2010.	2011.	2012.	Pro forma za 2012. (uključujući Emporiki)	2013. (uključujući Emporiki)
Ukupni vlasnički kapital ⁽¹⁾	5 784	1 966	773	3 423	8 312

Izvori: 2013.: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20140310EN.pdf

Pro forma za 2012.: Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 24.

2012. i 2011.: Financijski rezultati 2012. – konsolidirani financijski izvještaji: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2012_en.pdf

2010.: Financijski rezultati 2011. – konsolidirani financijski izvještaji: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2011_en.pdf

⁽¹⁾ Ovi iznosi vlasničkog kapitala za 2010., 2011. i 2012. uključuju 940 milijuna EUR povlaštenih dionica koje je Grčka dodijelila 2009.; za 2012. ti iznosi ne uključuju dvije dokapitalizacije za premošćivanje dobivene od Banke 2012. u iznosu od 2 942 milijuna EUR. Iznos vlasničkog kapitala za 2013. uključuje punu dokapitalizaciju iz 2012. i 2013. koju su proveli GFFS i privatni ulagatelji, a koja je ukupno iznosila 4 571 milijuna EUR.

- (38) U tablici 5. prikazano je da je osim golemih gubitaka uknjiženih 2011. zbog programa UPS-a (4 786 milijuna EUR ⁽²⁰⁾) Banka pretrpjela pad prihoda (prouzročen, među ostalim, većim troškovima depozita) te visoke i sve veće gubitke od umanjenja vrijednosti u svojim kreditnim portfeljima u Grčkoj i u inozemstvu. U pogledu likvidnosti Banka je pretrpjela veliku štetu od odljeva depozita i njezin je omjer kredita i depozita dosegao 152 % 31. prosinca 2011. ⁽²¹⁾, dok je 34 % njezine bilance na taj datum financirao Eurosustav ⁽²²⁾.
- (39) U okviru ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. Grčka središnja banka procijenila je potrebe Banke za kapitalom na 262 milijuna EUR za osnovni scenarij.
- (40) U ožujku 2014. Banka je nastavila s povećanjem kapitala od 1,2 milijarde EUR kako bi pokrila potrebe za kapitalom navedene u uvodnoj izjavi 39. i otplatila povlaštene dionice koje drži Grčka u iznosu od 940 milijuna EUR ⁽²³⁾. Za razliku od povećanja kapitala Eurobanke u travnju 2014., GFFS se nije obvezao unijeti kapital u okviru povećanja kapitala Banke u slučaju nedovoljne potražnje privatnih ulagatelja. Potonje povećanje kapitala ostvareno je u obliku ponude vlasničkog kapitala bez prava prvokupa (tj. povećanje kapitala s ukidanjem prava prvokupa dioničara) međunarodnim ulagateljima i javne ponude u Grčkoj. Cijena upisa određena je na 0,66 EUR po dionici.
- (41) Nakon povećanja kapitala Banka je 17. travnja 2014. objavila da je Grčkoj isplatila povlaštene dionice u ukupnom iznosu od 940 milijuna EUR.

2.2. BANKARSKO POSLOVANJE U GRČKOJ KOJE JE PREUZELA BANKA

2.2.1. Preuzimanje banke Emporiki

- (42) Banka Emporiki osnovana je 1882.
- (43) U 2000. grupacija Crédit Agricole najprije je stekla udjel u banci Emporiki od 6,7 %. Banka Emporiki postala je društvo kći banke Crédit Agricole 2006. kad je ona stekla kontrolni udjel. U to vrijeme banka Crédit Agricole povećala je svoj udjel u banci Emporiki na 94,99 %.
- (44) Banka Emporiki poslovala je u svim bankarskim sektorima (poslovanje sa stanovništvom, poslovno bankarstvo) te u područjima investicijskog bankarstva, upravljanja portfeljom i općih financijskih usluga. Svoje usluge nudila je u Grčkoj preko svoje mreže od 323 podružnice i u inozemstvu preko svoje podružnice na Cipru te preko društava kćeri na Cipru, u Bugarskoj, Albaniji i Rumunjskoj. ⁽²⁴⁾ Banka je 31. prosinca 2012. imala 4 230 zaposlenika.
- (45) Banka je sudjelovala u programu UPS-a te razmijenila GDO-ove i druge prihvatljive vrijednosne papire u nominalnom iznosu od 766 milijuna EUR. Kako je prikazano u tablici 2., njezin ukupni trošak povezan s UPS-om iznosio je oko 590 milijuna EUR prije oporezivanja i u potpunosti je knjižen u njezinim poslovnim knjigama za 2011. Kako je prikazano u tablici 3., potrebe banke Emporiki za kapitalom procijenjene su na 2 475 milijuna EUR i izračunane su na temelju ispitivanja otpornosti na stres iz 2012. koje je Grčka središnja banka provela za razdoblje od 31. prosinca 2011. do 31. prosinca 2014., a koje je provedeno na temelju prognoze gubitaka po kreditima koju je napravilo društvo Blackrock.

⁽²⁰⁾ Vidjeti tablicu 2.

⁽²¹⁾ Informacije koje je banka Alpha dostavila Komisiji 25. lipnja 2013.

⁽²²⁾ Financijski izvještaji za 2011.: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/GROUP_IAS_FY_2011_en1.pdf.

⁽²³⁾ Vidjeti odjeljak 2.3.1.2. Dokapitalizacija koje je provela država odobrena u okviru mjere dokapitalizacije.

⁽²⁴⁾ Konsolidirani financijski izvještaji banke Emporiki na dan 31. prosinca 2011., str. 9.

- (46) GFFS je 12. listopada 2012. odobrio Banci preuzimanje banke Emporiki od banke Crédit Agricole S.A.
- (47) Crédit Agricole i Banka potpisali su 16. listopada 2012. „Sporazum o kupoprodaji dionica od 16. listopada 2012. između banke Crédit Agricole S.A. i banke Alpha Bank S.A. u pogledu kupoprodaje banke Emporiki Bank of Greece S.A.” Nakon dovršetka financijske dubinske analize Crédit Agricole unio je kapital u ukupnom iznosu od 2 893 milijuna EUR, dok je u potpunosti upisao konvertibilne obveznice koje je izdala Banka u iznosu od 150 milijuna EUR ⁽²⁵⁾. Banka je zatim trebala preuzeti u potpunosti dokapitaliziranu banku Emporiki za jedan euro. U skladu sa sporazumom o kupoprodaji Banka nije preuzela inozemna društva kćeri banke Emporiki, koja su ostala u okviru banke Crédit Agricole, osim ciparske podružnice banke Emporiki, koja je činila 0,5 milijardi EUR imovine i koja je bila dio imovine koju je Banka preuzela.
- (48) Nakon što je banku Emporiki dokapitalizirala banka Crédit Agricole, 31. prosinca 2012. njezina stopa adekvatnosti kapitala iznosila je 17,6 %, dok je stopa osnovnog kapitala iznosila 13,5 %.
- (49) Banka je 1. veljače 2013. objavila dovršetak prijenosa cjelokupnog temeljnog kapitala banke Emporiki Banci ⁽²⁶⁾.
- (50) Ključni podaci za banku Emporiki iz prosinca 2010., prosinca 2011., prosinca 2012. i prosinca 2013. prikazani su u tablici 6.

Tablica 6.

Ključni podaci o banci Emporiki za 2010., 2011., 2012. i 2013.

U milijardama EUR	31. prosinca 2010. (konsolidirano)	31. prosinca 2011. (konsolidirano)	Prosinac 2012. (imovina koju je stekla Banka)	Siječanj 2013. (imovina koju je stekla Banka)
Ukupna imovina	26,78	21,7	19,5	18,2
Ukupni bruto krediti i predujmovi klijentima	24	23,48	19,85	19,8
Rezerviranja	2,8	4,4	5	5
Obveze prema kupcima	12,2	11,3	12,68	12,9
Financiranje iz Eurosustava	0,3	1,77	1,2	1,2
Ukupni vlasnički kapital	0,9	0,9	1,73	2,3
Gubitak nakon oporezivanja	– 0,87	– 1,76	– 1,5	
Neto krediti/depoziti	173,8 %	169,1 %	117,2 %	114,1 %

Izvori: siječanj 2013.: Rezultati banke Alpha za financijsku godinu 2012., prezentacija od 27. ožujka 2013. (dostupno na internetu na: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/2012_FY_Financial_Report1.pdf)
 prosinac 2012.: Ključni pokazatelji o bankama Alpha i Emporiki, dostupno na internetu na: <http://www.alpha.gr/page/default.asp?id=9&la=2>
 2011. i 2010.: Konsolidirani financijski izvještaji banke Emporiki na dan 31. prosinca 2011.

2.2.2. Preuzimanje odabranih obveza triju zadružnih banaka

- (51) Grčka središnja banka odlučila je 8. prosinca 2013. nastaviti sanaciju triju zadružnih banaka, banke Dodecanese, banke Evia i banke Western Macedonia.

⁽²⁵⁾ Godišnji financijski izvještaj GFFS-a za razdoblje od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012., str. 8., dostupan na internetu na: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf.

⁽²⁶⁾ http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/Deltio_Typou_20130201EN.pdf.

- (52) Grčka središnja banka nastavila je postupak kupovine i preuzimanja ⁽²⁷⁾ u kojem bi se svi depoziti, uključujući međubankovne depozite, te potraživanja i obveze prema Grčkom jamstvenom fondu za depozite i ulaganja prenijeli na stjecatelja, ali ne i krediti. Grčka središnja banka obratila se četirima sistemski značajnim bankama jer je, prema mišljenju Grčke središnje banke, depozite potrebno prenijeti u potpuno dokapitalizirane institucije. Samo su Banka i Eurobank 5. prosinca 2013. dostavili obvezujuće ponude. Grčka središnja banka smatrala je da ponuda Banke ima prednost. Banka je ponudila naknadu u iznosu od 2,1 % prenesenih depozita.

2.2.2.1. Banka Dodecanese

- (53) Banka Dodecanese osnovana je 1994.
- (54) Grčka središnja banka zatražila je 22. srpnja 2013. od banke Dodecanese da ponovno uspostavi svoju stopu osnovnog kapitala. Banka Dodecanese nastavila je s povećanjem kapitala javnom ponudom svojih dionica. U skladu s prospektom stopa osnovnog kapitala banke Dodecanese, izračunana na temelju financijskih podataka te banke na dan 30. lipnja 2013., procijenjena je na 3,5 % te je stoga bila niža od minimalnih zahtjeva koji se odnose na adekvatnost kapitala, a koje je odredila Grčka središnja banka. Međutim, prikupljanjem kapitala nije se uspjelo privući ulagatelje u dovoljnoj mjeri.
- (55) Stoga je Grčka središnja banka 8. prosinca 2013. nastavila sanaciju banke Dodecanese. Dozvola banke Dodecanese povučena je i nad bankom je pokrenut postupak likvidacije ⁽²⁸⁾. Odabrane obveze banke Dodecanese prenesene su na Banku ⁽²⁹⁾. Prema mišljenju Grčke središnje banke ⁽³⁰⁾ fer vrijednost prenesene imovine iznosila je oko 6 milijuna EUR, dok je fer vrijednost prenesenih obveza iznosila 255 milijuna EUR, pri čemu razlika čini manjak financijskih sredstava ⁽³¹⁾ u iznosu od 249 milijuna EUR. Manjak financijskih sredstava pokriven je iz GFFS-a u skladu s člankom 63.D stavkom 13. Zakona 3601/2007. U prosincu 2013. GFFS je isplatio dvije trećine ukupnog manjka financijskih sredstava, odnosno 166 milijuna EUR, u obliku obveznica EFFS-a te se obvezao da će preostali iznos od 83 milijuna EUR platiti nakon što se manjak financijskih sredstava konačno odredi. Grčka središnja banka odredila je 16. lipnja 2014. konačan manjak financijskih sredstava banke Dodecanese u iznosu od 258,5 milijuna EUR. GFFS će pokriti neisplaćeni dio manjka financijskih sredstava.
- (56) Banka Dodecanese imala je 30. rujna 2013. 132 zaposlenika i 11 podružnica. U okviru likvidacije Banka nije preuzela nijednu podružnicu banke Dodecanese, ali je navela da će i dalje biti fizički prisutna u područjima u kojima se mreža ne preklapa (odnosno na četirima otocima na kojima nema drugih banaka) uzimanjem u zajam četiriju malih podružnica kojima upravlja likvidator. Zaposlenici banke Dodecanese otpušteni su te je neke od njih Banka ponovno zaposlila.

2.2.2.2. Banka Evia

- (57) Banka Evia osnovana je 1995.
- (58) Grčka središnja banka zatražila je 22. srpnja 2013. od banke Evia da ponovno uspostavi svoju stopu osnovnog kapitala. Banka Evia nastavila je s povećanjem kapitala javnom ponudom svojih dionica. U skladu s prospektom stopa osnovnog kapitala banke Evia, izračunana na temelju financijskih podataka te banke na dan 30. lipnja 2013., procijenjena je na 1,8 % te je stoga bila niža od minimalnih zahtjeva koji se odnose na adekvatnost kapitala, a koje je odredila Grčka središnja banka. Međutim, prikupljanjem kapitala nije se uspjelo privući ulagatelje u dovoljnoj mjeri.
- (59) Stoga je Grčka središnja banka 8. prosinca 2013. nastavila sanaciju banke Evia. Dozvola banke Evia povučena je i nad bankom je pokrenut postupak likvidacije ⁽³²⁾. Odabrane obveze banke Evia prenesene su na Banku ⁽³³⁾. Prema mišljenju Grčke središnje banke ⁽³⁴⁾ fer vrijednost prenesene imovine iznosila je 2 milijuna EUR, dok je fer vrijednost prenesenih obveza iznosila 98 milijuna EUR, pri čemu razlika čini manjak financijskih sredstava u iznosu od 96 milijuna EUR. Manjak financijskih sredstava pokriven je iz GFFS-a u skladu s člankom 63.D stavkom 13. Zakona 3601/2007. U prosincu 2013. GFFS je isplatio dvije trećine ukupnog manjka financijskih sredstava, odnosno 64 milijuna EUR, u obliku obveznica EFFS-a te se obvezao da će preostali iznos od 32 milijuna EUR

⁽²⁷⁾ Postupak kupovine i preuzimanja postupak je sanacije koji se sastoji od utvrđivanja, u pravnom subjektu u likvidaciji, imovine i obveza visoke kvalitete i njihove prodaje na dražbi u cilju prijenosa na održivo društvo.

⁽²⁸⁾ Vidjeti Odluku 97/3/8.2.2013. Odbora za kredite i osiguranje Grčke središnje banke.

⁽²⁹⁾ Vidjeti Odluku 14/4/8.12.2013. Odbora za mjere likvidacije Grčke središnje banke.

⁽³⁰⁾ Vidjeti Odluku 14/5/8.12.2013. Odbora za mjere likvidacije Grčke središnje banke.

⁽³¹⁾ Pojam „manjak financijskih sredstava” stoga može biti obmanjujući jer se njime opisuje mjera potpore u obliku kapitala, a ne likvidnosna potpora.

⁽³²⁾ Vidjeti Odluku 97/2/8.2.2013. Odbora za kredite i osiguranje Grčke središnje banke.

⁽³³⁾ Vidjeti Odluku 14/1/8.12.2013. Odbora za mjere likvidacije Grčke središnje banke.

⁽³⁴⁾ Vidjeti Odluku 14/2/8.12.2013. Odbora za mjere likvidacije Grčke središnje banke.

platiti nakon što se manjak financijskih sredstava konačno odredi. Grčka središnja banka odredila je 16. lipnja 2014. konačan manjak financijskih sredstava banke Evia u iznosu od 105 milijuna EUR. GFFS će pokriti neisplaćeni dio manjka financijskih sredstava.

Banka Evia imala je 30. rujna 2013. 59 zaposlenika i 4 podružnice. Banka nije preuzela nijednu podružnicu banke Evia. Zaposlenici banke Evia otpušteni su te je neke od njih Banka ponovno zaposlila.

2.2.2.3. Banka Western Macedonia

- (60) Razvojna kreditna zadruga prefektore Kozani osnovana je 1995. Zadruga je 2008. poslovala pod novim nazivom „Cooperative Bank of Western Macedonia”.
- (61) Grčka središnja banka zatražila je 22. srpnja 2013. od banke Western Macedonia da ponovno uspostavi svoju stopu osnovnog kapitala. Banka Western Macedonia nastavila je s povećanjem kapitala javnom ponudom svojih dionica. U skladu s prospektom stopa osnovnog kapitala banke Western Macedonia, izračunana na temelju financijskih podataka te banke na dan 30. rujna 2013., procijenjena je na 11 % te je stoga bila niža od minimalnih zahtjeva koji se odnose na adekvatnost kapitala, a koje je odredila Grčka središnja banka. Međutim, prikupljanjem kapitala nije se uspjelo privući ulagatelje u dovoljnoj mjeri.
- (62) Stoga je Grčka središnja banka 8. prosinca 2013. nastavila sanaciju banke Western Macedonia. Dozvola banke Western Macedonia povučena je i nad bankom je pokrenut postupak likvidacije⁽³⁵⁾. Odabrane obveze banke Western Macedonia prenesene su na Banku⁽³⁶⁾. Prema mišljenju Grčke središnje banke⁽³⁷⁾ fer vrijednost prenesene imovine iznosila je 2 milijuna EUR, dok je fer vrijednost prenesenih obveza iznosila 84 milijuna EUR, pri čemu razlika čini manjak financijskih sredstava u iznosu od 82 milijuna EUR. Manjak financijskih sredstava pokriven je iz GFFS-a u skladu s člankom 63.D stavkom 13. Zakona 3601/2007. U prosincu 2013. GFFS je isplatio dvije trećine ukupnog manjka financijskih sredstava, odnosno 55 milijuna EUR, u obliku obveznica EFFS-a te se obvezao da će preostali iznos od 27 milijuna EUR platiti nakon što se manjak financijskih sredstava konačno odredi.
- (63) Banka Western Macedonia imala je 30. rujna 2013. 36 zaposlenika i 3 podružnice. Banka nije preuzela nijednu podružnicu banke Western Macedonia. Zaposlenici banke Western Macedonia otpušteni su te je neke od njih Banka ponovno zaposlila.
- (64) Ključni podaci o trima zadružnim bankama prikazani su u tablici 7.

Tablica 7.

Ključni podaci o trima zadružnim bankama (u milijunima EUR)

	(A)	(B)	(C)	(D) = (B) – (A)	(E) = 2,1 % * (C)
	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost prenesenih obveza	od čega preneseni depoziti	Početni manjak financijskih sredstava	Naknada (2,1 % prenesenih depozita)
Banka Dodecanese	6	255	255	249	5
Banka Evia	2	98	95	96	2
Banka Western Macedonia	2	84	82	82	2
Ukupno				427	9

Izvori: Odluke 97/1, 97/2, 97/3 od 8.2.2013. Odbora za kredite i osiguranje Grčke središnje banke.

Odluke 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 14/5 14/6, 14/7, 14/8 od 8.12.2013. Odbora za mjere sanacije Grčke središnje banke.

⁽³⁵⁾ Vidjeti Odluku 97/1/8.2.2013. Odbora za kredite i osiguranje Grčke središnje banke.

⁽³⁶⁾ Vidjeti Odluku 14/7/8.12.2013. Odbora za mjere likvidacije Grčke središnje banke.

⁽³⁷⁾ Vidjeti Odluku 14/8/8.12.2013. Odbora za mjere likvidacije Grčke središnje banke.

2.2.3. Preuzimanje banke Citibank Greece

- (65) Citibank International osnovan je 1812. Citibank je osnovan u Grčkoj 1964., prije svega za potrebe pomorskog i poslovnog sektora. Citibank Greece počeo se 1980. širiti na poslovanje sa stanovništvom. Citibank Greece trenutno posluje u segmentu poslovanja sa stanovništvom i u segmentu poslovnog bankarstva te u zemlji ima mrežu od 20 poslovnica.
- (66) GFFS je 29. svibnja 2014. od Banke dobio zahtjev za odobrenje preuzimanja banke Citibank Greece, uključujući Diners Club Greece („Diners”) ⁽³⁸⁾.
- (67) Banka je izjavila da namjerava kupiti aktivnosti banke Citibank Greece, uključujući potrošačke kredite (za ukupan neto iznos od 442 milijuna EUR i 1 115 milijuna EUR loših kredita koji su u potpunosti otpisani), depozite klijenata (u ukupnom iznosu od 1 067 milijuna EUR), imovinu pod upravljanjem (1 186 milijuna EUR), podružnice za poslovanje sa stanovništvom, mrežu bankomata ⁽³⁹⁾ i zaposlenike ⁽⁴⁰⁾. Nadalje, Banka je izjavila da namjerava kupiti 100 % redovnih dionica Dinersa.
- (68) Cijena je određena na 2 milijuna EUR.
- (69) GFFS je 5. lipnja 2014. Banci odobrio preuzimanje banke Citibank Greece.

2.3. MJERE POTPORE

2.3.1. Mjere potpore odobrene Banci u okviru programa potpore grčkim bankama (mjere L1 i A)

- (70) Banka je primila nekoliko oblika potpore u okviru programa potpore grčkim bankama, mjere dokapitalizacije, mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica.

2.3.1.1. Državna potpora za likvidnost dodijeljena u okviru mjera osiguranja jamstva i zaduživanja izdavanjem državnih obveznica (mjera L1)

- (71) Banka je ostvarila te i dalje ostvaruje korist od potpore u okviru mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica. Ta će se potpora u ovoj Odluci navoditi kao „mjera L1”. Jamstva odobrena Banci 30. studenoga 2011. iznosila su oko 14,0 milijardi EUR. Banka je 30. rujna 2011. primila zajmove u obliku državnih obveznica u iznosu od 1,6 milijardi EUR ⁽⁴¹⁾.
- (72) U okviru plana restrukturiranja Banke koji su grčka nadležna tijela dostavila Komisiji 12. lipnja 2014., grčka nadležna tijela obavijestila su o svojoj namjeri da nastave odobravati jamstva i izdavati zajmove u državnim obveznicama u okviru programa potpore grčkim bankama tijekom razdoblja restrukturiranja.

2.3.1.2. Državna dokapitalizacija dodijeljena u okviru mjere dokapitalizacije (mjera A)

- (73) Banka je u svibnju 2009. primila dokapitalizaciju od 940 milijuna EUR (mjera A) u okviru mjere dokapitalizacije programa potpore grčkim bankama. Ta je dokapitalizacija iznosila oko 2 % rizikom ponderirane imovine ⁽⁴²⁾ („RWA”) kojom je Banka raspolagala u to vrijeme.
- (74) Dokapitalizacija je bila u obliku povlaštenih dionica koje je upisala Grčka, s kuponom od 10 % i dospijecem od pet godina.
- (75) Banka je 17. travnja 2014. isplatila povlaštene dionice, kako je opisano u uvodnoj izjavi 41.

2.3.2. Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2)

- (76) Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama iznimna je mjera kojom se solventnim financijskim institucijama suočenima s privremenim problemima u pogledu likvidnosti omogućava primanje financijskih sredstava iz Eurosuštava, pri čemu ta operacija nije dio jedinstvene monetarne politike. Kamatna stopa koju financijska institucija plaća za likvidnosnu pomoć iznosi [...] (*) baznih bodova više od kamate koju plaća Središnjoj banci za redovno refinanciranje.

⁽³⁸⁾ Diners Club International jest izdavatelj kreditnih kartica osnovan 1950., a poslovni nastan u Grčkoj ima od 1959. Diners Club Greece drže Citibank International i Citibank Overseas Investment Corporation.

⁽³⁹⁾ Bankomat je elektronički uređaj za bankovne usluge koji klijentima omogućuje izvršavanje osnovnih transakcija bez pomoći predstavnika podružnice (ili službenika), kao što je podizanje gotovine.

⁽⁴⁰⁾ Grčka nadležna tijela dostavila su informacije 24. lipnja 2014.

⁽⁴¹⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 64.

⁽⁴²⁾ Pojam „rizikom ponderirana imovina” odnosi se na regulatorni zbrojeni iznos kojim se mjeri izloženost financijske institucije riziku i koji upotrebljavaju nadzorna tijela za praćenje adekvatnosti kapitala financijskih institucija.

(*) Poslovna tajna

- (77) Grčka središnja banka nadležna je za program likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama, što znači da sve troškove i rizike koji proizlaze iz pružanja te pomoći snosi Grčka središnja banka. Grčka je Grčkoj središnjoj banci odobrila državno jamstvo koje se primjenjuje na ukupni iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama koji je odobrila Grčka središnja banka ⁽⁴³⁾. Donošenjem članka 50. stavka 7. Zakona 3943/2011, kojim je izmijenjen članak 65. stavak 1. Zakona 2362/1995, ministru financija omogućeno je odobravanje jamstava u ime države Grčkoj središnjoj banci kako bi se zaštitila potraživanja Grčke središnje banke prema kreditnim institucijama. Banke koje ostvaruju korist od likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama moraju državi plaćati naknadu za jamstvo u vrijednosti [...] baznih bodova.
- (78) Banka je 31. prosinca 2011. ostvarila korist od 6,7 milijardi EUR likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država ⁽⁴⁴⁾, dok je od 31. prosinca 2012. Banka od te pomoći ostvarila korist od 23,6 milijardi EUR ⁽⁴⁵⁾.

2.3.3. Mjere potpore odobrene Banci preko GFFS-a (mjere B1, B2, B3 i B4)

- (79) Banka je od 2012. ostvarila korist od niza mjera potpore u obliku kapitala koje je dodijelio GFFS. U tablici 8. prikazan je pregled tih mjera potpore.

Tablica 8.

Mjere potpore u obliku kapitala odobrene Banci preko GFFS-a

	1. dokapitalizacija za premošćivanje – svibanj 2012.	2. dokapitalizacija za premošćivanje – prosinac 2012.	Pismo o preuzimanju obveze – prosinac 2012.	Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. – svibanj 2013.
Mjera	B1	B2	B3	B4
Iznos (u milijunima EUR)	1 900	1 042	1 629	4 021

2.3.3.1. Prva dokapitalizacija za premošćivanje (mjera B1)

- (80) U uvodnim izjavama 14. do 32. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha ⁽⁴⁶⁾ naveden je detaljan opis prve dokapitalizacije za premošćivanje iz svibnja 2012. (mjera B1). Kontekst i glavna obilježja te mjere objašnjeni su u ovom odjeljku.
- (81) GFFS je 20. travnja 2012. Banci dostavio dopis u kojem se obvezao na sudjelovanje u planiranom povećanju temeljnog kapitala Banke iznosom od najviše 1,9 milijarde EUR.
- (82) U okviru mjere B1 GFFS je 28. svibnja 2012. Banci prenio obveznice EFFS-a u iznosu od 1,9 milijardi EUR u skladu s odredbama o dokapitalizacijama za premošćivanje iz Zakona 3864/2010 o uspostavi GFFS-a („Zakon o GFFS-u”). Obveznice EFFS-a prenesene Banci bile su obveznice EFFS-a s promjenjivom kamatnom stopom s rokom dospijeca od šest i deset godina i datumom izdavanja 19. travnja 2012. Komisija je u uvodnoj izjavi 48. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha utvrdila da je „dokapitalizacija za premošćivanje zaključena 28. svibnja 2012. provedba obveze preuzete u pismu o preuzimanju obveze te stoga predstavlja nastavak iste potpore”. Grčka središnja banka izračunala je i iznose iz pisma o preuzimanju obveze i iznose iz prve dokapitalizacije za premošćivanje kako bi osigurala da je Banka ostvarila ukupnu stopu kapitala od 8 % na dan 31. prosinca 2011., datum retroaktivnog knjiženja dokapitalizacije za premošćivanje u poslovne knjige Banke. Kako je vidljivo iz tablice 3., mjerom B1 obuhvaćen je tek ograničen dio ukupnih potreba za kapitalom utvrđenih u ispitivanju otpornosti na stres iz 2012. Banka je trebala prikupiti dodatni kapital u okviru budućeg povećanja kapitala, a dokapitalizacija za premošćivanje bila je namijenjena samo očuvanju prihvatljivosti Banke za financiranje koje osigurava ESB do provedbe tog povećanja kapitala.

⁽⁴³⁾ U skladu s dopisom Grčke središnje banke od 7. studenoga 2011. „Jamstva koja se primjenjuju na ukupni iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama”.

⁽⁴⁴⁾ Podaci koje je dostavila Grčka središnja banka 7. travnja 2014.

⁽⁴⁵⁾ Financijske projekcije priložene Planu restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014.

⁽⁴⁶⁾ Vidjeti bilješku 4.

- (83) Za razdoblje od datuma prve dokapitalizacije za premošćivanje do datuma konverzije prve dokapitalizacije za premošćivanje u redovne dionice i druge konvertibilne financijske instrumente, u sporazumu između Banke i GFFS-a prije upisa propisano je da će Banka GFFS-u platiti godišnju naknadu u iznosu od 1 % nominalne vrijednosti obveznica EFFS-a te da se sve isplate kupona i kamate obračunane na obveznice EFFS-a za to razdoblje smatraju dodatnim unosom kapitala GFFS-a u Banku ⁽⁴⁷⁾.

2.3.3.2. Druga dokapitalizacija za premošćivanje (mjera B2)

- (84) Banka je u jesen 2012. uknjižila dodatne gubitke. Njezin se kapital stoga ponovno smanjio na razinu ispod minimalnih kapitalnih zahtjeva za prihvatljivost za financiranje koje osigurava ESB.
- (85) Kao posljedica toga došlo je do potrebe za drugom dokapitalizacijom za premošćivanje. GFFS je 21. prosinca 2012. proveo drugu dokapitalizaciju za premošćivanje u iznosu od 1 042 milijuna EUR (mjera B2), koji je ponovno isplaćen prijenosom obveznica EFFS-a Banci.

2.3.3.3. Pismo o preuzimanju obveze od 21. prosinca 2012. (mjera B3)

- (86) Uz drugu dokapitalizaciju za premošćivanje, GFFS je Banci 21. prosinca 2012. dostavio pismo o preuzimanju obveze u pogledu sudjelovanja u povećanju temeljnog kapitala Banke i u izdavanju konvertibilnih instrumenata, i to u ukupnom iznosu od 1 629 milijuna EUR (mjera B3).
- (87) Ukupan iznos dviju dokapitalizacija za premošćivanje (mjere B1 i B2) i dodatnog iznosa na koji se obvezao u prosincu 2012. (mjera B3) značio je da se GFFS obvezao namiriti ukupne potrebe za kapitalom utvrđene u okviru ispitivanja otpornosti na stres iz 2012. (4 571 milijuna EUR ⁽⁴⁸⁾).

2.3.3.4. Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. (mjera B4)

- (88) Na glavnoj skupštini dioničara Banke od 16. travnja 2013. odobreno je povećanje temeljnog kapitala Banke. Banka je 1. svibnja 2013. objavila punu provedbu ponude prava u iznosu od 457 milijuna EUR i pokretanje privatnog plasmana u iznosu od najviše 93 milijuna EUR po cijeni od 0,44 EUR po novoj dionici ⁽⁴⁹⁾.
- (89) Banka je 3. lipnja 2013. objavila dovršetak izdavanja prava na dionice i punu raspodjelu dionica ponuđenih u privatnom plasmanu ⁽⁵⁰⁾. Ukupno sudjelovanje privatnih ulagatelja u povećanju temeljnog kapitala Banke stoga je doseglo 550 milijuna EUR.
- (90) Istog je datuma Banka objavila i da će GFFS upisati 9 138 636 364 dionica po cijeni od 0,44 EUR po dionici. Kao rezultat toga, dokapitalizacijom iz proljeća 2013. GFFS je u Banku unio kapital u ukupnom iznosu od 4 021 milijun EUR u obliku redovnih dionica (mjera B4). Navedeni je iznos jednak zbroju mjera B1, B2 i B3 nakon odbitka iznosa ulaganja privatnih ulagatelja. Na temelju dionica koje drži, GFFS ima ograničeno glasačko pravo jer privatni ulagatelji u povećanju kapitala ukupno čine 12 %. U Zakonu o GFFS-u navedeno je da će privatni ulagatelji zadržati kontrolu nad Bankom ako unesu više od 10 % kapitala koji je Banci potreban. Međutim, GFFS zadržava puna glasačka prava u donošenju ključnih korporativnih odluka.
- (91) Povećanjem temeljnog kapitala Banke (mjera B4) prva i druga dokapitalizacija za premošćivanje (mjere B1 i B2) pretvorene su u trajnu dokapitalizaciju te je djelomično provedena obveza u pogledu odobravanja dodatne potpore u obliku kapitala (mjera B3).
- (92) Cijena novih dionica utvrđena je na 50 % prosječne cijene dionica, ponderirane s obzirom na opseg trgovanja, tijekom 50 dana trgovanja prije određivanja cijene Kao rezultat spajanja dionica (eng. *reverse stock split*) ⁽⁵¹⁾ koje je dogovoreno na izvanrednoj glavnoj skupštini dioničara 16. travnja 2012. ⁽⁵²⁾ cijena novih dionica određena je na 0,44 EUR po dionici.

⁽⁴⁷⁾ U sporazumu prije upisa navedeno je sljedeće: „Efektivni rizik koji treba platiti Banci uključuje obveznice EFFS-a te sve isplate kupona i kamate obračunane na obveznice EFFS-a za razdoblje od izdavanja obveznica do konverzije predujma u temeljni kapital i druge konvertibilne financijske instrumente kako je ovime propisano”.

⁽⁴⁸⁾ Vidjeti tablicu 3.

⁽⁴⁹⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/deltio_typou_20130501EN.pdf.

⁽⁵⁰⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20130603EN.pdf.

⁽⁵¹⁾ Podjela dionica (eng. *stock split*) je korporativna akcija u kojoj društvo dijeli postojeće dionice na više dionica.

⁽⁵²⁾ <http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20130416EN.pdf>.

- (93) Odmah nakon dokapitalizacije iz proljeća 2013. GFFS je postao većinski dioničar Banke s udjelom od 83,66 % ⁽⁵³⁾. GFFS je izdao 1 233 503 482 varanta i odobrio privatnim ulagateljima jedan varant za svaku upisanu dionicu bez naknade ⁽⁵⁴⁾. Na temelju svakog varanta daje se pravo na kupnju 7,40 dionica GFFS-a u odabranim razdobljima i po odabranim izvršnim cijenama. Datum prvog izvršenja bio je 10. prosinca 2013. te se nakon toga varanti mogu izvršiti dvaput godišnje do 10. prosinca 2017. Izvršna cijena jednaka je cijeni upisa od 0,44 EUR uvećanoj za godišnju kamatnu stopu (4 % za prvu godinu, 5 % za drugu godinu, 6 % za treću godinu, 7 % za četvrtu godinu i zatim 8 % efektivno za posljednjih šest mjeseci) ⁽⁵⁵⁾.
- (94) U Zakonu o GFFS-u, kako je izmijenjen 2014., navodi se da se samo izvršne cijene varanata mogu prilagoditi u slučaju izdavanja prava na dionice. Osim toga, svaka prilagodba izvršit će se *ex post* i samo do iznosa realiziranih prihoda od prodaje prava prvokupa GFFS-a. Prilagodba nije predviđena u slučaju povećanja temeljnog kapitala bez prava prvokupa.

2.3.4. Mjere državne potpore za tri zadružne banke

- (95) Kako je već navedeno u odjeljku 2.2.2., Grčka središnja banke procijenila je manjak financijskih sredstava banke Dodecanese na 249 milijuna EUR, banke Evia na 96 milijuna EUR i banke Western Macedonia na 82 milijuna EUR. Stoga je ukupni iznos manjka financijskih sredstava procijenjen na 427 milijuna EUR. Taj je manjak pokrio GFFS koji je Banci dodijelio obveznice EFFS-a u odgovarajućem iznosu.

2.4. PLAN RESTRUKTURIRANJA

- (96) Grčka je 12. lipnja 2014. dostavila plan restrukturiranja Banke u kojem je objašnjeno na koji način Banka, kao spojeni subjekt nastao preuzimanjem banke Emporiki i depozita triju zadružnih banaka, namjerava ponovno uspostaviti svoju dugoročnu održivost.

2.4.1. Domaće poslovanje

- (97) U okviru plana restrukturiranja Banka će se usredotočiti na svoje osnovne bankarske djelatnosti u Grčkoj. Iako je njezino inozemno poslovanje činilo više od 20 % ukupne imovine u prosincu 2009. i 15 % ukupne imovine u lipnju 2013. ⁽⁵⁶⁾, taj bi se udjel krajem 2018. trebao smanjiti na oko [...] ⁽⁵⁷⁾.
- (98) Glavni je prioritet Banke ponovno uspostaviti profitabilno i održivo bankarsko poslovanje u Grčkoj. U tu svrhu plan restrukturiranja uključuje niz mjera kojima se namjeravaju poboljšati operativna učinkovitost i neto kamatna marža Banke te mjere kojima se poboljšavaju njezina kapitalna pozicija i struktura bilance.
- (99) U pogledu operativne učinkovitosti Banka je već započela s opsežnim programom racionalizacije davno prije preuzimanja banke Emporiki i triju zadružnih banaka. Od 31. prosinca 2010. do 30. rujna 2012. Banka je smanjila svoju fizičku prisutnost u Grčkoj. Broj svojih podružnica smanjila je s 458 u 2010. na 426 u 2012. ⁽⁵⁸⁾, a smanjila je i radnu snagu u bankarskim i nebankarskim djelatnostima u Grčkoj za nekoliko stotina zaposlenika tijekom istog razdoblja ⁽⁵⁹⁾.
- (100) Od prosinca 2012. do prosinca 2017. Banka planira dodatno smanjiti broj podružnica u Grčkoj sa 739 na [...]. Broj zaposlenika u bankarskim i nebankarskim djelatnostima u Grčkoj smanjit će se s 11 435 na [...] ⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵³⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf.

⁽⁵⁴⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf.

⁽⁵⁵⁾ Vidjeti bilješku 38. Na primjer, izvršna cijena 10. prosinca 2013. iznosila je 0,4488 EUR, 10. lipnja 2014. bit će 0,4576 EUR, 10. prosinca 2014. 0,4686 EUR, 10. lipnja 2015. 0,4796 EUR i tako dalje. Vidjeti objavu banke Alpha od 10. lipnja 2013. pod nazivom „Konačni uvjeti uvrštavanja i značajke vrijednosnih papira koji predstavljaju prava vlasništva nad dionicama (varanti) proizišla iz zaključenog povećanja temeljnog kapitala”, dostupno na internetu na: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf.

⁽⁵⁶⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 22.

⁽⁵⁷⁾ Banka se obvezala ograničiti iznos inozemne imovine na [...] milijardi EUR, dok će ukupna imovina Banke 2018. iznositi [...] milijardi EUR u skladu s financijskim projekcijama.

⁽⁵⁸⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 132., prije preuzimanja banke Emporiki.

⁽⁵⁹⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 129.

⁽⁶⁰⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 102.–103. Povećanje broja podružnica i zaposlenika od rujna 2012. do prosinca 2013. posljedica je preuzimanja banke Emporiki.

- (101) Povećanje učinkovitosti u smislu podružnica i zaposlenika pomoći će smanjenju ukupnog troška poslovanja Banke u Grčkoj za [...] % s 1 345 milijuna EUR na *pro-forma* osnovi u 2012. na [...] milijuna u 2017. ⁽⁶¹⁾. Posljedično, očekivani omjer troškova i prihoda bankarskog poslovanja u Grčkoj smanjit će se na manje od [...] % na kraju razdoblja restrukturiranja.
- (102) U planu restrukturiranja opisano je i na koji će način Banka smanjiti svoje troškove financiranja, što je presudno za ponovnu uspostavu održivosti. Banka očekuje da će moći plaćati niže kamatne stope na svoje depozite na temelju stabilnijeg okruženja i posebno na temelju predviđene stabilizacije i oporavka grčkog gospodarstva, za koje se očekuje da će se ponovno poboljšati od 2014. nadalje. Očekuje se da će se u Grčkoj smanjiti kamate na depozite (prosjeak oročenih depozita, depozita po viđenju i stopa štednje). To će se smanjenje uglavnom postići plaćanjem znatno nižih stopa na oročene depozite. Slično tome, oslanjanje Banke na likvidnosnu pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država i šire financiranje iz Eurosustava smanjit će se s 32 % njezine ukupne imovine u 2012. na [...] % u 2017. ⁽⁶²⁾.
- (103) U planu restrukturiranja predviđeno je i da će Banka ojačati svoju bilancu. Njezin omjer kredita i depozita u Grčkoj smanjit će se na [...] % u 2018. (smanjenje sa 131 % u 2012. ⁽⁶³⁾), dok će se njezina adekvatnost kapitala i dalje poboljšavati.
- (104) Još je jedan od prioriteta Banke upravljanje lošim kreditima. Banka će poboljšati svoje kreditne postupke u pogledu davanja novih kredita (bolja pokrivenost kolaterala, smanjena ograničenja) i upravljanja lošim kreditima. Omjer loših kredita dosegnut će [...] % u 2014., a zatim će se početi smanjivati, uz očekivanu stopu od [...] % na kraju razdoblja restrukturiranja ⁽⁶⁴⁾. Trošak rizika (umanjenja) smanjit će se na *pro-forma* osnovi s 2 799 milijuna EUR u 2012. (tj. uključujući banku Emporiki) na [...] milijuna EUR u 2018. ⁽⁶⁵⁾ kao posljedica oporavka grčkoga gospodarstva.
- (105) Poboljšanje operativne učinkovitosti, povećanje neto kamatne marže i smanjenje troška rizika Banci će omogućiti Banci da od 2015. bude profitabilna u Grčkoj. [...]. Njezin povrat na kapital u Grčkoj dosegnut će [...] % 2018. ⁽⁶⁶⁾.

2.4.2. Međunarodno bankarsko poslovanje

- (106) Banka je već počela razduživati i restrukturirati svoju međunarodnu mrežu. Svoje ukrajinsko društvo kći prodala je u kolovozu 2013. Broj podružnica u jugoistočnoj Europi smanjen je sa 622 u 2009. na 488 u 2012. ⁽⁶⁷⁾.
- (107) Banka će nastaviti restrukturirati i razduživati svoju međunarodnu mrežu. Banka namjerava ograničiti veličinu svoje međunarodne imovine na [...] milijarde EUR. Kako bi ispunila taj cilj, Banka će razmotriti kombiniranje otuđenja ili razduživanja svojeg portfelja. Planirana veličina međunarodne imovine Banke predstavlja smanjenje njezine inozemne imovine za [...] % na dan 31. prosinca 2012. [...].
- (108) U planu restrukturiranja istaknuta je potreba za smanjenjem ovisnosti inozemnih društava kćeri o grčkom matičnom društvu u pogledu likvidnosnih pozicija. Financiranje inozemnih društava kćeri unutar grupe smanjit će se s 4 172 milijuna EUR na [...] milijuna EUR od 2013. do 2017. ⁽⁶⁸⁾.
- (109) Kako bi poboljšala profitabilnost svojeg poslovanja u inozemstvu, Banka planira provesti program znatnog smanjenja troškova u međunarodnoj mreži, uz smanjenje broja podružnica i zaposlenika. Na primjer, u [...] će se zatvoriti [...] od [...] podružnica, dok će se broj zaposlenika smanjiti za [...] (-[...]) od 2012. do 2018. ⁽⁶⁹⁾.
- (110) Kao rezultat toga, povrat na kapital dosegnut će [...] ⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶¹⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 103.

⁽⁶²⁾ Financijske projekcije priložene Planu restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., podaci za banku Alpha Bank Greece.

⁽⁶³⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 105.

⁽⁶⁴⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 96.

⁽⁶⁵⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 96.

⁽⁶⁶⁾ Financijske projekcije priložene Planu restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., podaci za poslovanje u Grčkoj.

⁽⁶⁷⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 132.

⁽⁶⁸⁾ Financijske projekcije priložene Planu restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014.

⁽⁶⁹⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., odjeljak 5.4.2.

⁽⁷⁰⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., odjeljak 5.4.2.

2.4.3. Prikupljanje privatnog kapitala i doprinos postojećih dioničara i podređenih vjerovnika

- (111) Banka je uspješno prikupila znatan iznos kapitala na tržištu i time smanjila iznos državne potpore koji joj je potreban.
- (112) Banka je najprije 2009. prikupila privatni kapital izdavanjem prava na dionice u iznosu od 986 milijuna EUR ⁽⁷¹⁾. Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 89., Banka je uspjela prikupiti i kapital od privatnih ulagatelja u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. Osim toga, udjeli prethodno postojećih dioničara znatno su razvodnjeni zbog dokapitalizacije iz proljeća 2013. s obzirom na to da je GFFS dobio 83,66 % dionica Banke nakon dokapitalizacija iz proljeća 2013., nakon čega je prethodno postojećim dioničarima preostalo samo 4,9 % udjela. Od 2008. nisu isplaćene dividende u novcu.
- (113) Banka je u ožujku 2014. na tržištu prikupila 1,2 milijarde EUR kapitala kako bi pokrila potrebe za dodatnim kapitalom i otplatila povlaštene dionice koje drži Grčka. Navedene nove dionice izdane su po višoj cijeni po dionici od one koju je platio GFFS u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013.
- (114) Banka je 20. travnja 2012. ponudila otkup vrijednosnih papira prvog reda po cijeni od 40 %, vrijednosnih papira višeg drugog reda po kupovnoj cijeni od 60 % odnosno vrijednosnih papira nižeg drugog reda po kupovnoj cijeni od 60 % njihove nominalne vrijednosti u novcu. Ta je otkupna cijena određena na temelju tržišne vrijednosti instrumenata i sadržavala je premiju od najviše deset postotnih bodova koja je dodana kao poticaj ulagateljima da sudjeluju u otkupu. Banka je 7. svibnja 2012. objavila rezultate otkupa ⁽⁷²⁾. Ukupno sudjelovanje doseglo je 66 %, uz ukupan kapitalni dobitak od 333 milijuna EUR. Banka je 19. travnja 2013. objavila još jednu mjeru upravljanja pasivom u pogledu preostalog nominalnog iznosa od 316 milijuna EUR. Banka je ponudila otkup vrijednosnih papira prvog reda po cijeni od 35 %, vrijednosnih papira višeg drugog reda po kupovnoj cijeni od 55 % odnosno vrijednosnih papira nižeg drugog reda po kupovnoj cijeni od 55 % njihove nominalne vrijednosti u novcu. Otkupna cijena određena je na temelju tržišne vrijednosti instrumenata i sadržavala je premiju od najviše deset postotnih bodova koja je dodana kao poticaj ulagateljima da sudjeluju u otkupu. Stopa prihvaćenosti iznosila je 58 %, a kapitalni dobitak 103 milijuna EUR.
- (115) Kao rezultat dvaju otkupa, preostali iznos podređenog i hibridnog duga smanjio se s 985 milijuna EUR na 134 milijuna EUR.

2.5. PREUZETE OBVEZE GRČKIH NADLEŽNIH TIJELA

- (116) Grčka se 12. lipnja 2014. obvezala da će Banka i njezina povezana društva provesti plan restrukturiranja dostavljen istog datuma te je preuzela dodatne obveze u pogledu provedbe plana restrukturiranja. Navedene dodatne preuzete obveze, koje su navedene u Prilogu, sažete su u ovom odjeljku.
- (117) Grčka se najprije obvezala da će Banka restrukturirati svoje komercijalno poslovanje u Grčkoj ograničavanjem najvećeg broja podružnica i zaposlenika te najvišeg iznosa ukupnih troškova s kojima će se uskladiti do 31. prosinca 2017. ⁽⁷³⁾.
- (118) Grčka se obvezala i da će Banka smanjiti trošak depozita prikupljenih u Grčkoj i uskladiti se s najvećim omjerom neto kredita i depozita do 31. prosinca 2017. ⁽⁷⁴⁾.
- (119) U pogledu inozemnih društava kćeri Banke Grčka se obvezala da Banka neće pružiti dodatnu kapitalnu potporu osim ako su ispunjeni prethodno utvrđeni uvjeti. Grčka se obvezala i da će Banka znatno razdužiti svoju međunarodnu imovinu do 30. lipnja 2018. ⁽⁷⁵⁾.
- (120) Grčka se obvezala da će Banka otuđiti niz vrijednosnih papira i smanjiti veličinu svojeg portfelja privatnog kapitala. Uz to, Banka neće kupovati špekulativne vrijednosne papire, uz ograničen broj iznimaka ⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷¹⁾ <http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20091130EN.pdf>.

⁽⁷²⁾ <http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20120507EN.pdf>.

⁽⁷³⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

⁽⁷⁴⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

⁽⁷⁵⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

⁽⁷⁶⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

- (121) Grčka je preuzela niz obveza u pogledu korporativnog upravljanja Banke. Obvezala se da će ograničiti naknade zaposlenicima i upraviteljima Banke, da će uskladiti Banku s grčkim zakonima u pogledu korporativnog upravljanja i uspostaviti učinkovitu i primjerenu organizacijsku strukturu ⁽⁷⁷⁾.
- (122) Osim toga, Grčka se obvezala da će Banka provoditi kreditnu politiku visoke kvalitete kako bi osigurala da su odluke o odobravanju i restrukturiranju kredita usmjerene na povećanje održivosti i profitabilnosti Banke na najveću moguću razinu. Grčka se obvezala da će Banka poštovati visoke standarde u pogledu praćenja kreditnog rizika te restrukturiranja kredita ⁽⁷⁸⁾.
- (123) Niz preuzetih obveza odnosi se na poslovanje Banke s povezanim dužnicima. Tim se preuzetim obvezama namjerava osigurati da Banka ne odstupa od razborite bankarske prakse pri odobravanju ili restrukturiranju kredita svojim zaposlenicima, upraviteljima i dioničarima te javnim subjektima, političkim strankama i medijskim društvima ⁽⁷⁹⁾.
- (124) Konačno, Grčka se obvezala da će Banka postupati u skladu s ograničenjima određenih oblika ponašanja, kao što su zabrana isplate dividendi i kupona, zabrana preuzimanja i zabrana oglašavanja državne potpore ⁽⁸⁰⁾.
- (125) Te će preuzete obveze do 31. prosinca 2018. pratiti povjerenik za praćenje.
- (126) Neovisno o tome, Grčka je navela da će zatražiti odobrenje Komisije prije nego što varante otkupi Banka ili državni subjekt, uključujući GFFS ⁽⁸¹⁾.

3. RAZLOZI ZA POKRETANJE SLUŽBENOG ISTRAŽNOG POSTUPKA U POGLEDU PRVE DOKAPITALIZACIJE ZA PREMOŠĆIVANJE

- (127) Komisija je 27. srpnja 2012. pokrenula službeni istražni postupak kako bi provjerila jesu li ispunjeni uvjeti iz Komunikacije o bankarstvu iz 2008. ⁽⁸²⁾ u pogledu primjerenosti, nužnosti i razmjernosti prve dokapitalizacije za premošćivanje koju je u korist Banke proveo GFFS (mjera B1).
- (128) U pogledu primjerenosti te mjere, s obzirom na to da je potpora pristigla nakon prethodne dokapitalizacije i potpore za likvidnost i uzimajući u obzir dugo razdoblje sanacije, Komisija je izrazila sumnje da je Banka poduzela sve moguće radnje kako bi izbjegla buduće potrebe za potporom ⁽⁸³⁾. Uz to, Komisiji nije bilo jasno tko će upravljati Bankom nakon što se prva dokapitalizacija za premošćivanje zamijeni trajnom dokapitalizacijom ⁽⁸⁴⁾ s obzirom na to da bi Bankom mogla početi upravljati država ili manjinski privatni vlasnici. Komisija je napomenula da bi htjela osigurati da se kvaliteta upravljanja Bankom i posebno njezin postupak davanja kredita ne pogoršaju ni u jednom od tih dvaju slučajeva.
- (129) U pogledu nužnosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, u uvodnoj izjavi 66. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha Komisija je izrazila sumnju u pogledu toga jesu li bile poduzete sve moguće mjere kako bi se izbjegla buduća potreba Banke za potporom. Štoviše, s obzirom na to da trajanje razdoblja dokapitalizacije za premošćivanje nije bilo točno određeno, Komisija nije mogla zaključiti je li ono bilo dostatno i u skladu s načelima naknade i podjele obveza u okviru pravila za državne potpore. Nadalje, s obzirom na to da uvjeti konverzije prve dokapitalizacije za premošćivanje u trajnu dokapitalizaciju nisu bili poznati u vrijeme donošenja Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha, Komisija ih nije mogla procijeniti.

⁽⁷⁷⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak A.

⁽⁷⁸⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak A.

⁽⁷⁹⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak A.

⁽⁸⁰⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak C.

⁽⁸¹⁾ „Konačno, u pogledu varanta koje je izdao GFFS, potrebno je pojasniti da će Helenska Republika zatražiti odobrenje Europske komisije prije nego što varante otkupi banka Alpha ili državni subjekt (uključujući GFFS) tako da Europska komisija može provjeriti da predviđeni otkup varanata nije u suprotnosti sa zahtjevima u pogledu naknade državi u skladu s pravilima o državnim potporama.”

⁽⁸²⁾ Komunikacija Komisije – Primjena pravila o državnim potporama za mjere u pogledu financijskih institucija u kontekstu trenutačne financijske krize (SL C 270, 25.10.2008., str. 2.).

⁽⁸³⁾ Uvodna izjava 59. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha.

⁽⁸⁴⁾ Uvodna izjava 63. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha.

- (130) U pogledu razmjernosti mjere Komisija je izrazila sumnje u pogledu dostatnosti zaštite (zabrane oglašavanja državne potpore, zabrane isplate kupona i dividendi, zabrane opcija kupnje i zabrane otkupa kako je opisano u uvodnoj izjavi 71. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha) u pogledu prve dokapitalizacije za premošćivanje. Nadalje, u uvodnoj izjavi 72. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha Komisija je navela da bi zbog nedostatka pravila kojima se sprječava da GFFS koordinira četiri najveće grčke banke (odnosno Banku, Eurobanku, National Bank of Greece i banku Piraeus) i zbog nedostatka primjerene zaštite kako bi se izbjeglo dijeljenje poslovno osjetljivih informacija moglo doći do narušavanja tržišnog natjecanja. Stoga je Komisija predložila imenovanje povjerenika za praćenje koji bi bio fizički prisutan u Banci.

4. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA O SLUŽBENOM ISTRAŽNOM POSTUPKU U POGLEDU PRVE DOKAPITALIZACIJE ZA PREMOŠĆIVANJE

4.1. PRIMJEDBE BANKE

- (131) Komisija je 30. kolovoza 2012. primila primjedbe Banke o Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha.
- (132) U pogledu primjerenosti mjere Banka je napomenula da je sistemski značajna u Grčkoj i na bankarskim tržištima na kojima posluje. Dodala je i da je njezin poslovni model održiv te da je to dokazano tijekom njezine duge i značajne povijesti.
- (133) Banka je primijetila i da su oba vala dokapitalizacije bila nusproizvod sve lošijega gospodarskog okruženja i da su dodatne mjere potpore bile rezultat produbljivanja financijske krize. Navela je da je do sada primila razmjerno najmanju državnu potporu uzimajući u obzir velike grčke banke. Banka je napomenula da će se u pogledu provjere jesu li sve moguće mjere odmah poduzete kako bi se izbjegla buduća dodatna potreba Banke za potporom u planu restrukturiranja detaljno opisati mjere podjele obveza koje su već provedene, koje su u tijeku i koje su planirane. Osim toga, Banka je primijetila da se tim mjerama osigurava da su obuhvaćeni svi sudionici na tržištu. Njima bi se, zajedno sa snažnom poslovnom bazom i pouzdanosti postupka procjene kapitala, dodatno osigurala adekvatnost kapitala Banke, ponovno uspostavljanje održivosti i konačan prestanak primanja državne potpore.
- (134) Štoviše, Banka je podržala jasne uvjete trajne dokapitalizacije kojima bi se u potpunosti trebali odražavati razlozi zbog kojih joj je bila potrebna državna potpora. Napomenula je dokapitalizacijom obuhvaćen gubitak kapitala proizašao iz njezina sudjelovanja u programu UPS-a, što je bilo iznimno neobično i nepredviđeno. Podržala je stajalište da nije poduzela prekomjeren rizik u preuzimanju državnog duga u skladu grčkim i europskim standardima. Navela je da bi bez UPS-a izbjegla potrebu za dokapitalizacijom 2012. i da bi mogla otplatiti povlaštene dionice u skladu s njihovim ugovornim uvjetima. Štoviše, napomenula je da je čak i nakon zabilježenih znatnih gubitaka kapitala kao rezultat sudjelovanja Banke u UPS-u još uvijek imala pozitivnu neto vrijednost imovine.
- (135) Banka je dodala da njezino poslovanje ima vrlo čvrste temelje i da je iznimno proaktivna u provedbi mjera kako bi uspješno prošla iznimno stresno razdoblje. Napomenula je da od početka krize nije bila uključena ni u kakve agresivne poslovne politike ili neprimjereno preuzimanje rizika te se usredotočila na upravljanje kreditnim rizikom, rješavala je neravnoteže u svojem profilu financiranja urednim razduživanjem te je aktivno upravljala svojom bazom troškova racionaliziranjem operativne platforme i optimiziranjem rashoda za nabavu.
- (136) Štoviše, naglasila je znatnu podjelu obveza među sudionicima na tržištu. Istaknula je i da službeni sektor na raspolaganju ima znatne mjere zaštite kako bi spriječio dokapitalizirane banke u prekomjernom preuzimanju rizika i pažljivo nadzirao ispravnu provedbu planova restrukturiranja, kao što je imenovanje predstavnika Ministarstva financija i GFFS-a u upravni odbor i odgovarajuće pododbore Banke. Naglasila je i da će GFFS nadzirati provedbu plana restrukturiranja i da će se privremena obustava glasačkih prava GFFS-a ukinuti u slučaju značajnog propusta.
- (137) Zbog toga je Banka smatrala da bi se strukturom i uvjetima trajne dokapitalizacije trebali osigurati snažni poticaji postojećim i novim dioničarima za sudjelovanje u predstojećim povećanjima kapitala.

- (138) U pogledu nužnosti mjere Banka je napomenula da je mjerom potpore obuhvaćen manjak kapitala prouzročen UPS-om tako da je banka ispunila minimalnu stopu adekvatnosti kapitala koju je uvela Grčka središnja banka, nastavila imati pristup aktivnostima refinanciranja ESB-a te će moći pružiti podršku svojim klijentima i grčkom gospodarstvu u teškim vremenima.
- (139) U pogledu razmjernosti mjere Banka je izjavila da ne namjerava upotrebljavati potporu za narušavanje tržišnog natjecanja. Naglasila je i da nije sudjelovala ni u kakvim agresivnim poslovnim politikama otkad je primila državnu potporu. Osim toga, napomenula je da je, s obzirom na to da su sve velike grčke banke primile potporu i da se potražnja inozemnih sudionika na grčkom tržištu za grčkim rizikom smanjivala, mogućnost da neki primatelj potpore naruši tržišno natjecanje na štetu subjekta koji nije primio potporu smanjena na najmanju moguću mjeru.

4.2. PRIMJEDBE DRUGE BANKE IZ GRČKE

- (140) Komisija je 3. siječnja 2013. primila primjedbe banke iz Grčke o Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha. Iz te su grčke banke primijetili da je dokapitalizacija grčkih banaka koju je proveo GFFS u načelu predstavljala pozitivan korak ka zdravijem i održivijem bankarskom sustavu te nije iskazala primjedbe na dokapitalizaciju Banke.
- (141) Međutim, iako su izrazili svoju punu potporu načelu dokapitalizacije grčkih banaka koju provodi GFFS, iz te su grčke banke objasnili da se u cilju što manjeg narušavanja tržišnog natjecanja i izbjegavanja diskriminacije očekivalo da će dokapitalizacija koju provodi GFFS biti otvorena svim bankama koje posluju u Grčkoj u sličnim okolnostima.

5. PRIMJEDBE IZ GRČKE O SLUŽBENOM ISTRAŽNOM POSTUPKU U POGLEDU PRVE DOKAPITALIZACIJE ZA PREMOŠĆIVANJE

- (142) Grčka je 5. rujna 2012. dostavila primjedbe koje su pripremili Grčka središnja banka i GFFS u vezi s Odlukom o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha.

5.1. PRIMJEDBE GRČKE SREDIŠNJE BANKE

- (143) U pogledu primjerenosti prve dokapitalizacije za premošćivanje Grčka središnja banka napomenula je da je prva dokapitalizacija za premošćivanje privremena jer će se postupak dokapitalizacije zaključiti povećanjima temeljnog kapitala koje će provesti četiri predmetne banke.
- (144) U Grčkoj središnjoj banci primijećeno je i da je dokapitalizacija najvećih grčkih banaka dio dugoročnijeg restrukturiranja grčkog bankarskog sektora. Napomenuto je da se u slučajevima u kojima banka treba ostati u privatnom vlasništvu uprava najvjerojatnije neće mijenjati, dok u slučaju u kojem banka treba ostati u državnom vlasništvu (odnosno, u vlasništvu GFFS-a) GFFS može imenovati novu upravu koju će, u svakom slučaju, morati procijeniti Grčka središnja banka. Iz Grčke središnje banke napomenuli su da oni neprekidno procjenjuju okvir korporativnog upravljanja, adekvatnost uprave i profil rizičnosti svake banke kako bi se osiguralo da se ne poduzima pretjerani rizik. Istaknuli su i da je GFFS već imenovao predstavnike u Upravnom odboru dokapitaliziranih banaka.
- (145) U pogledu nužnosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, u Grčkoj središnjoj banci primijećeno je da je dokapitalizacija banke bila ograničena kako bi se osiguralo ispunjenje minimalnih kapitalnih zahtjeva (8 %) koji su tada bili primjenjivi. Navedeno je i da je razlog dugotrajnom razdoblju prije dokapitalizacija bilo izrazito pogoršanje poslovnog okruženja u Grčkoj i učinak programa UPS-a, složenost cijelog projekta i potreba za maksimalnim povećanjem sudjelovanja privatnih ulagatelja u povećanjima temeljenog kapitala.
- (146) U pogledu razmjernosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, u Grčkoj središnjoj banci istaknuli su da je potpuna provedba plana restrukturiranja koji će se dostaviti Komisiji zaštićena činjenicom da će obustava prava glasa GFFS-a biti ukinuta ako se plan restrukturiranja bitno prekrši. U Grčkoj središnjoj banci isto su tako primijetili da razlog poteškoća Banke nije bila preniska procjena rizika koju je izvršila uprava Banke ili agresivne poslovne mjere.

5.2. PRIMJEDBE GFFS-A

- (147) U pogledu primjerenosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, kako bi se riješilo pitanje mogućeg uplitanja države u slučaju da država osigura velike iznose državne potpore preko GFFS-a i GFFS ima puna glasačka

prava, iz GFFS-a su izjavili da se banke koje financira GFFS ne smatraju javnim subjektima ili subjektima koje nadzire država i da njih neće nadzirati država nakon što ih GFFS trajno dokapitalizira. GFFS je istaknuo da je ona potpuno neovisan privatnopravni subjekt s autonomijom u odlučivanju. Banka ne podliježe nadzoru države, u skladu s člankom 16.C stavkom 2. Zakona o GFFS-u, u skladu s kojim kreditne institucije kojima je GFFS osigurao potporu u obliku kapitala nisu dio šireg javnog sektora. Uputio je i na upravljačku strukturu GFFS-a.

- (148) U pogledu intervencija GFFS-a u upravu Banke, u GFFS-u su napomenuli da će poštovati autonomiju Banke te da se neće uplitati u njezino svakodnevno upravljanje s obzirom na to da je njegova uloga ograničena na način utvrđen u Zakonu o GFFS-u. Naveli su da neće biti uplitanja države ili usklađivanja i da će odluke Banke u pogledu postupka kreditiranja (između ostalog o kolateralu, određivanju cijena i solventnosti dužnika) biti donesene na temelju komercijalnih kriterija.
- (149) U GFFS-u su naglasili da je u Zakonu o GFFS-u i sporazumu prije upisa sadržana primjerena zaštita kako bi se postojeće privatne dioničare spriječilo u prekomjernom preuzimanju rizika. Ukazali su na sljedeće: i. predstavnici GFFS-a imenuju se kao neovisni članovi bez izvršnih funkcija u Upravnom odboru Banke i sudjeluju u pododborima; ii. GFFS provodi dubinsku analizu u Banci; i iii. nakon završne dokapitalizacije njegova glasačka prava bit će ograničena sve dok Banka postupa u skladu s uvjetima plana restrukturiranja.
- (150) U GFFS-u su izjavili da su na snazi primjerene mjere kako bi se osiguralo da banke u kojima GFFS sudjeluje međusobno ne dijele poslovno osjetljive informacije. One uključuju imenovanje raznih predstavnika GFFS-a u te banke, mandate upućene onim predstavnicima koji posebno štite od protoka informacija od jednog do drugog predstavnika i jasne interne upute tim predstavnicima da ne prenose poslovno osjetljive informacije o bankama. Štoviše, u GFFS-u su izjavili da se ne koriste svojim pravima povezanim s bankama na način kojim se može spriječiti, ograničiti, narušiti ili znatno smanjiti ili ometati učinkovito tržišno natjecanje. Konačno, u GFFS-u su istaknuli da članovi njegova Upravnog odbora i njegovi zaposlenici podliježu strogim pravilima o povjerljivosti i fiducijarnim obvezama te ih obvezuju odredbe povezane s čuvanjem poslovne tajne u odnosu na njihove poslove.

6. PROCJENA DRŽAVNE POTPORE POVEZANE S PREUZIMANJEM ODABRANIH OBEZA TRIJU ZADRUŽNIH BANAKA

- (151) Komisija najprije mora procijeniti čini li državna potpora povezana s sanacijom triju zadružnih banka (odnosno financiranje manjka financijskih sredstava čime je omogućen prijenos depozita, uključujući međubankovne obveze, te potraživanja i obveze prema GJFDU-u) državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Prema toj odredbi državna potpora jest svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika u povoljniji položaj u mjeri u kojoj to utječe na trgovinu među državama članicama.
- (152) Komisija će započeti procjenom jesu li mogući korisnici iskoristili prednost: i. zadružne banke i „djelatnosti” koje mogu biti prenesene Banci; i ii. Banka.
- i. Postojanje potpore zadružnim bankama i „djelatnosti” koje mogu biti prenesene Banci
- (153) U pogledu zadružnih banaka Komisija napominje da je nad bankama Dodecanese, Evia i Western Macedonia pokrenut postupak likvidacije i da su njihove dozvole za rad povučene. One, stoga, više neće obavljati ekonomske djelatnosti na bankarskom tržištu.
- (154) Državna potpora, odnosno financiranje manjka financijskih sredstava, činila bi potporu za prenesena potraživanja i obveze u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora samo ako one zajedno čine poduzetnika. Konceptom poduzetnika obuhvaćen je svaki subjekt koji obavlja gospodarsku djelatnost, bez obzira na njegov pravni oblik i način na koji se financira. Svaka djelatnost koja čini ponudu dobara ili usluga na određenom tržištu smatra se ekonomskom djelatnošću. Stoga, kako bi se zaključilo je li riječ o potpori poduzetniku, potrebno je procijeniti je li prijenosom potraživanja i obveza obuhvaćen prijenos ekonomske djelatnosti.

- (155) Kako je navedeno u odjeljku 2.2.2., nakon sanacije zadružnih banaka Banci su preneseni samo depoziti, među-bankovne obveze te potraživanja i obveze prema GJFDU-u. Navedene tri zadružne banke ukupno imaju 227 zaposlenika i 18 podružnica. Potrebno je napomenuti da nije postojao automatski prijenos podružnica, ugovora o radu ili kredita između triju zadružnih banaka i Banke. Stoga se na temelju činjenice da krediti nisu preneseni Banci, nego su ih tri zadružne banke zadržale u okviru postupka likvidacije, činjenice da nijedna podružnica nije prenesena te izostanka automatskog prijenosa ugovora o radu može ⁽⁸⁵⁾ zaključiti da nije postojao prijenos ekonomske djelatnosti. Prenesene obveze (odnosno depoziti) ne mogu se smatrati korisnikom državne potpore jer ne čine „poduzetnika”.
- (156) Zaključno, nad navedenim trima postojećim pravnim subjektima pokrenuta je likvidacija i više ne obavljaju bankarske djelatnosti. Istodobno prenesena imovina i obveze ne čine gospodarsku djelatnost.
- (157) Stoga se zaključuje da se obveznicama EFFS-a koje je GFFS dodijelio Banci za pokriće manjka financijskih sredstava za potrebe preuzete imovine i obveza triju zadružnih banaka ne omogućuje nastavak njihovih gospodarskih djelatnosti. Stoga potpora GFFS-a ne čini potporu likvidiranim subjektima ili potporu za prenesenu imovinu i obveze.

ii. Postojanje potpore Banci

- (158) U pogledu toga uključuje li prodaja imovine i obveza triju zadružnih banaka državnu potporu Banci, Komisija mora procijeniti jesu li ispunjeni određeni zahtjevi, a posebno: i. je li postupak prodaje javan, bezuvjetan i nediskriminirajući; ii. odvija li se prodaja prema tržišnim uvjetima; i iii. je li država postigla najveću prodajnu cijenu za uključenu imovinu i obveze ⁽⁸⁶⁾.
- (159) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 52., Grčka središnja banka obratila se samo četirima sistemski značajnim grčkim bankama kako bi na dražbi prodala odabranu imovinu i obveze triju zadružnih banaka jer je smatrala da je depozite potrebno prenijeti u potpunosti dokapitalizirane institucije. Samo su Banka i Eurobank dostavili obvezujuće ponude. Banka Alpha odabrana je kao najbolji ponuditelj u konkurentnom postupku nadmetanja koji je organiziralo tijelo nadležno za sanaciju, a u kojem se u obzir uzela predložena cijena te mogućnost nesmetanog i brzog preuzimanja i integriranja kupljenih depozita.
- (160) Paket za prodaju sadržavao je samo depozite bez infrastrukture. Kupac je stoga mogla biti samo banka koja ima infrastrukturu i mrežu poslovnica u Grčkoj kako bi mogla pružati usluge deponentima.
- (161) Budući da Komisija nema razloga smatrati da se prodaja nije odvijala prema tržišnim uvjetima, zaključuje da se potpora Banci može isključiti u skladu s točkom 80. Komunikacije o bankarstvu iz 2013., točkom 20. Komunikacije o restrukturiranju i praksom odlučivanja Komisije ⁽⁸⁷⁾.

iii. Zaključak o postojanju potpore

- (162) Državnom se potporom uključenom u prodaju triju zadružnih banaka ne stavlja nijedna gospodarska djelatnost ili poduzetnik u povoljniji položaj. Stoga mjera ne čini potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

7. PROCJENA POTPORE DODIJELJENE BANCIMA

7.1. POSTOJANJE I IZNOS POTPORE

- (163) Komisija mora utvrditi postojanje državne potpore Banci u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

⁽⁸⁵⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 146. Odluke Komisije od 12. studenog 2008. u predmetu državne potpore SA. 510/2008 – Italija „Vendita dei beni della compagnia aerea ALITALIA” (SL C 46, 25.2.2009., str. 6.).

⁽⁸⁶⁾ Vidjeti točku 80. Komunikacije Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize počevši od 1. kolovoza 2013. („Komunikacija o bankarstvu iz 2013.”) (SL C 216, 30.7.2013., str. 1.).

⁽⁸⁷⁾ Vidjeti Odluku Komisije od 25. siječnja 2010. u predmetu državne potpore NN 19/2009 – Potpora za restrukturiranje društva Dunfermline Building Society, uvodna izjava 47.; Odluka Komisije od 25. listopada 2010. u predmetu državne potpore N 560/2009 – Potpora za likvidaciju banke Fionia, uvodna izjava 55.; Odluka Komisije od 8. studenog 2010. u predmetu državne potpore N 392/2010 – Restrukturiranje društva CajaSur, uvodna izjava 52.

7.1.1. Postojanje potpore u obliku mjera odobrenih u okviru Programa potpore grčkim bankama (mjere L1 i A)

7.1.1.1. *Državna potpora za likvidnost dodijeljena u okviru mjera osiguranja jamstva i zaduživanja izdavanjem državnih obveznica (mjera L1)*

- (164) Komisija je već utvrdila u odlukama kojima se odobrava i produžuje Program potpore grčkim bankama⁽⁸⁸⁾ da potpora za likvidnost dodijeljena u okviru tog programa čini potporu. Buduće potpore za likvidnost dodijeljene u okviru tog programa isto bi tako činile potporu.

7.1.1.2. *Državna dokapitalizacija dodijeljena u okviru mjere dokapitalizacije (mjera A).*

- (165) Komisija je već utvrdila u Odluci o Programu potpore grčkim bankama od 19. studenoga 2008. da će dokapitalizacije koje će se dodijeliti u okviru mjere dokapitalizacije činiti potporu. Banka je primila 940 milijuna EUR u obliku povlaštenih dionica koje predstavljaju 2 % rizikom ponderirane imovine Banke na taj dan.

7.1.2. Postojanje potpore u obliku likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2)

- (166) U točki 51. Komunikacije o bankarstvu iz 2008. Komisija je objasnila da osiguravanje sredstava središnjih banaka financijskim institucijama ne čini potporu ako su ispunjena četiri kumulativna uvjeta u pogledu solventnosti financijske ustanove, osiguranja kredita, kamatne stope naplaćene financijskoj instituciji i nepostojanja protujamstava države. Budući da likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država i koja je pružena Banci nije u skladu s ta četiri kumulativna uvjeta, ponajprije jer ima državno jamstvo i dodjeljuje se zajedno s drugim mjerama potpore, ona čini potporu.

- (167) Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država u skladu je sa zahtjevima utvrđenima u članku 107. stavku 1. Ugovora. Kao prvo, s obzirom na to da ova mjera uključuje državno jamstvo u korist Grčke središnje banke, sve gubitke snosit će država. Stoga ova mjera uključuje državna sredstva. U okviru likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama bankama se omogućuje dobivanje sredstava u vrijeme kad one nemaju pristup međubankovnim tržištima financiranja i redovnim aktivnostima refinanciranja iz Eurosustava. Stoga se na temelju likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država Banci odobrava prednost. S obzirom na to da je likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama ograničena na bankarski sektor, ta je mjera selektivna. S obzirom na to da se na temelju likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država Banci omogućuje nastavak poslovanja na tržištu i sprječava je u nepodmirivanju obveza i napuštanju tržišta, njome se narušava tržišno natjecanje. Budući da je Banka aktivna u drugim državama članicama i da financijske institucije iz drugih država članica posluju ili bi mogle biti zainteresirane za poslovanje u Grčkoj, prednost dana Banci utječe na trgovinu među državama članicama.

- (168) Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2) čini državu potporu. Iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država razlikovao se tijekom vremena. Na dan 31. prosinca 2012. iznosio je oko 23,6 milijardi EUR.

7.1.3. Postojanje potpore u mjerama koje su odobrene preko GFFS-a (mjere B1, B2, B3 i B4)

7.1.3.1. *Prva dokapitalizacija za premošćivanje (mjera B1)*

- (169) U odjeljku 5.1. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha Komisija je već zaključila da prva dokapitalizacija za premošćivanje čini državnu potporu. Primljeni kapital iznosio je 1,9 milijardi EUR.

7.1.3.2. *Druga dokapitalizacija za premošćivanje (mjera B2)*

- (170) Mjera B2 provedena je s pomoću sredstava iz GFFS-a koja su, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 47. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha, uključivala državna sredstva.

- (171) U pogledu postojanja prednosti, mjerom B2 povećala se stopa kapitala Banke na razinu kojom se omogućilo daljnje funkcioniranje na tržištu i pristup financiranju iz Eurosustava. Nadalje, naknada mjere B2 sastojala se od obračunanih kamata na obveznice EFFS-a i dodatne provizije od 1 %. Budući da je naknada očigledno niža od naknade sličnih instrumenata kapitala na tržištu, Banka zasigurno ne bi mogla prikupiti taj kapital po takvim uvjetima na tržištu. Stoga je mjerom B2 Banci dana prednost na temelju odobrenih državnih sredstava. Budući da je mjera dostupna samo Banci, ona je po svojoj prirodi selektivna.

⁽⁸⁸⁾ Vidjeti bilješke 1. i 2.

(172) Kao rezultat mjere B2, ojačan je položaj Banke jer su Banci osigurana financijska sredstva potrebna za nastavak ispunjavanja kapitalnih zahtjeva, dovodeći na taj način do narušavanja tržišnog natjecanja. Budući da je Banka aktivna na ostalim bankarskim tržištima Europske unije i da financijske institucije iz drugih država članica posluju u Grčkoj, mjera B2 vjerojatno će utjecati na trgovinu među državama članicama.

(173) Komisija smatra da mjera B2 čini državnu potporu. Nacionalna tijela prijavila su je kao potporu. Primljeni kapital iznosio je 1 042 milijuna EUR.

7.1.3.3. Pismo o preuzimanju obveze (mjera B3)

(174) Mjerom B3 GFFS se obvezao osigurati dodatni kapital nužan za završavanje dokapitalizacije Banke do iznosa koji je zatražila Grčka središnja banka u okviru testiranja otpornosti na stres u 2012. GFFS svoja sredstva dobiva od države. Stoga Komisija zaključuje da se dopisom preuzimaju obveze u pogledu državnih sredstava. Okolnosti u kojima GFFS može dodijeliti potporu financijskim institucijama precizno su određene i ograničene zakonom. Shodno tome, upotreba tih državnih sredstava pripisiva je državi. GFFS obvezao se da će osigurati 1 629 milijuna EUR dodatnog kapitala.

(175) Dopisom o preuzimanju obveze Banci je dodijeljena prednost jer su iz Banke uvjerali deponente da će Banka moći prikupiti cjelokupni iznos kapitala koji je morala prikupiti, odnosno da će GFFS osigurati kapital ako ga Banka ne uspije prikupiti na tržištu. Tom se preuzetom obvezom isto tako olakšalo prikupljanje privatnog kapitala na tržištu jer je ulagateljima zajamčeno da će GFFS osigurati kapital ako Banka ne bude mogla pronaći dio kapitala na tržištu. Nijedan se ulagatelj ne bi obvezao unijeti kapital prije nego što je upoznat s uvjetima dokapitalizacije, a u to vrijeme Banka nije imala pristup tržištu kapitala. Navedena je prednost selektivna jer nije bila dodijeljena svim bankama koje posluju u Grčkoj.

(176) Budući da je Banka aktivna na ostalim bankarskim tržištima Europske unije i da financijske institucije iz drugih država članica posluju u Grčkoj, mjera B3 vjerojatno će isto tako utjecati na trgovinu među državama članicama i narušiti tržišno natjecanje.

(177) Mjera B3 stoga čini potporu i kao državnu potporu prijavile su je grčka nadležna tijela 27. prosinca 2012.

7.1.3.4. Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. (mjera B4)

(178) Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. (mjera B4) konverzija je prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje (mjere B1 i B2) i djelomična provedba pisma o preuzimanju obveze (mjera B3) u trajnu dokapitalizaciju od 4 021 milijuna EUR u redovnim dionicama. Činjenica da se nije morao cijeli iznos kapitala za koji je preuzeta obveza u okviru mjere B3 stvarno unijeti posljedica je prikupljanja kapitala od 550 milijuna EUR od privatnih ulagatelja. Budući da je mjera B4 konverzija potpore koja je već dodijeljena, ona i dalje uključuje državna sredstva, ali se njome ne povećava nominalni iznos potpore. Međutim, njome se povećava prednost Banci (a stoga i narušavanje tržišnog natjecanja) jer se radi o trajnoj dokapitalizaciji, a ne privremenoj dokapitalizaciji kao što je slučaj s mjerama B1 i B2. U usporedbi s mjerom B3, koja je samo obveza, a ne stvarna dokapitalizacija, mjerom B4 povećana je adekvatnost kapitala Banke i stoga se njome osigurava veća prednost.

(179) Komisija napominje da takva potpora nije bila dodijeljena svim bankama koje posluju u Grčkoj. Stoga je prednost koja je odobrena Banci selektivna. U pogledu narušavanja tržišnog natjecanja i učinka na trgovinu Komisija primjerice napominje da se potporom Banci omogućio nastavak poslovanja u drugim državama članicama. Likvidacija Banke dovela bi do okončanja poslovanja u inozemstvu likvidacijom tih djelatnosti ili njihovom prodajom. Stoga se mjerom narušava tržišno natjecanje i njome se utječe na trgovinu među državama članicama. Mjera čini državnu potporu.

7.1.3.5. Zaključak o mjerama B1, B2, B3 i B4

(180) Mjere B1, B2, B3 i B4 čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Državna potpora u okviru mjera B1, B2, B3 i B4 iznosi 4 571 milijuna EUR. Kako je navedeno u odjeljku 7.1.3.4., samo je dio iznosa za koji je preuzeta obveza u prosincu 2012. (mjera B3) pretvoren u stvaran unos kapitala (mjera B4). Državna potpora koja je stvarno isplaćena stoga je iznosila samo 4 021 milijun EUR.

- (181) U točki 31. Komunikacije o restrukturiranju navodi se da Komisija, osim apsolutnog iznosa potpore, u obzir mora uzeti potporu „povezanu s rizikom ponderiranom imovinom banke”. Mjere B1, B2, B3 i B4 dodijeljene su tijekom razdoblja od jedne godine, od travnja 2012. do svibnja 2013. Tijekom tog razdoblja promijenila se rizikom ponderirana imovina Banke koja se povećala nakon preuzimanja banke Emporiki. Stoga se postavlja pitanje koju je razinu rizikom ponderirane imovine potrebno primijeniti, a posebno je li potrebno državnu potporu procijeniti s obzirom na rizikom ponderiranu imovinu koja je postojala na početku razdoblja ili na kraju razdoblja. Mjerama B1, B2, B3 i B4 cilj je pokriti potrebu za kapitalom koju je utvrdila Grčka središnja banka u ožujku 2012. (ispitivanje otpornosti na stres iz 2012.). Drugim riječima, potrebe za kapitalom koje su tim mjerama državne potpore pokrivene već su postojale u ožujku 2012. Komisija stoga smatra da bi iznos potpore uključen u mjere B1, B2, B3 i B4 trebalo usporediti s rizikom ponderiranom imovinom Banke na dan 31. ožujka 2012. Činjenica da je Banka preuzela banku Emporiki znatno nakon ožujka 2012. ne bi trebala dovesti do smanjena omjera „potpore prema rizikom ponderiranoj imovini”. Naime, potpora nema manje narušavajući učinak jer je Banka izvršila preuzimanja kojim se povećava rizikom ponderirana imovina. Osim toga, podsjetila je da od ožujka 2012. do dokapitalizacije iz proljeća 2013. Grčka središnja banka nije uzela u obzir preuzimanja koja su provele grčke banke kako bi prilagodile svoje potrebe za kapitalom – prema gore ili prema dolje. Tim se elementom dalje dokazuje da su mjere B1, B2, B3 i B4 bile mjere potpore povezane s opsegom imovine Banke kakav je postojao na dan 31. ožujka 2012.
- (182) Prva i druga dokapitalizacija za premošćivanje i pismo o preuzimanju obveze zajedno su iznosili 4 571 milijuna EUR. Taj iznos predstavlja 10,3 % rizikom ponderirane imovine Banke na dan 31. ožujka 2012. ⁽⁸⁹⁾.
- (183) Budući da je Banka uspjela privući privatni kapital, stvaran kapital koji je GFFS unio u Banku iznosio je samo 4 021 milijuna EUR, što predstavlja 9,1 % rizikom ponderirane imovine Banke na dan 31. ožujka 2012.

7.1.4. Zaključak o postojanju i ukupnom iznosu primljene potpore

- (184) Mjere A, B1, B2, B3 i B4 čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

Ozna-ka	Mjera	Vrsta mjere	Iznos potpora	Potpore u obliku dokapitalizacije/RWA
A	Povlaštene dionice	Potpore u obliku kapitala	940 milijun EUR	2 %
B1 B2 B3 B4	Prva dokapitalizacija za premošćivanje Druga dokapitalizacija za premošćivanje Pismo o preuzimanju obveza Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013.	Potpore u obliku kapitala	4 571 milijun EUR (iznos koji je isplatio GFFS: 4 021 milijun EUR)	10,3 % (iznos koji je isplatio GFFS: 9,1 %)
Ukupna potpora u obliku kapitala dodijeljena Banci			5 511 milijuna EUR (iznos koji je isplatio GFFS: 4 961 milijun EUR)	12,3 % (iznos koji je isplatio GFFS: 11,1 %)
Ozna-ka	Mjera	Vrsta mjere	Nominalni iznos potpore	
L1	Potpore za likvidnost	Jamstvo Zaduživanje izdavanjem obveznica	Jamstva: 14 milijardi EUR na dan 30. studenoga 2011. Zaduživanje izdavanjem obveznica: 1,6 milijardi EUR na dan 30. rujna 2011.	
L2	Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država	Financiranje i jamstvo	23,6 milijardi EUR na dan 31. prosinca 2012.	
Ukupna potpora u obliku kapitala dodijeljena Banci			39,2 milijarde EUR	

7.2. PRAVNA OSNOVA ZA PROCJENU SPOJIVOSTI

- (185) Člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora Komisiju se ovlašćuje da utvrdi spojivost potpore s unutarnjim tržištem ako joj je svrha „otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice”.

⁽⁸⁹⁾ Rizikom ponderirana imovina Banke na dan 31. ožujka 2012. iznosila je 44,2 milijarde EUR.

- (186) Komisija priznaje da globalna financijska kriza može stvoriti ozbiljne poremećaje u gospodarstvu države članice i da se mjerama za potporu banaka taj poremećaj može ispraviti. To je potvrđeno Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., Komunikacijom o dokapitalizaciji i Komunikacijom o restrukturiranju. Komisija i dalje smatra da su zahtjevi za državnu potporu koji se moraju odobriti u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora ispunjeni s obzirom na ponovno pojavljivanje stresnih uvjeta na financijskim tržištima. Komisija je to potvrdila donošenjem Komunikacije o produženju iz 2011. ⁽⁹⁰⁾ i Komunikacije o bankarstvu iz 2013.
- (187) U pogledu grčkog gospodarstva u svojim odlukama o odobravanju i produljenju Programa potpore grčkim bankama te u svojim odobrenjima mjera državne potpore koju je Grčka dodijelila pojedinačnim bankama ⁽⁹¹⁾, Komisija je potvrdila da postoji prijetnja ozbiljnog narušavanja u grčkom gospodarstvu i da je državna potpora bankama primjerena za ispravljanje tog poremećaja. Stoga bi pravna osnova za procjenu mjera potpore trebao biti članak 107. stavak 3. točka (b) Ugovora.
- (188) Tijekom financijske krize Komisija je izradila kriterije spojivosti za različite vrste mjera potpora. Načela za procjenu mjera potpora prvobitno su bila utvrđena u Komunikaciji o bankarstvu iz 2008.
- (189) U skladu s točkom 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., kako bi potpora bila spojiva s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora, ona mora biti u skladu s općim kriterijima spojivosti:
- (a) primjerenost: potpora mora biti dobro usmjerena kako bi se učinkovito postigao cilj ispravljanja ozbiljnog poremećaja u gospodarstvu. To ne bi bio slučaj da mjera nije primjerena za ispravljanje poremećaja;
 - (b) nužnost: mjera potpore mora u svom iznosu i obliku biti nužna za postizanje cilja. Stoga se ona mora sastojati od minimalnog iznosa koji je nužan za postizanje cilja i poprimiti oblik koji je najprimjereniji za ispravljanje poremećaja;
 - (c) razmjernost: pozitivni učinci mjere moraju biti primjereno uravnoteženi u usporedbi s narušavanjem tržišnog natjecanja kako bi se narušavanje ograničilo na najmanju moguću mjeru nužnu za postizanje ciljeva mjere.
- (190) Smjernice za mjere dokapitalizacije mogu se pronaći u Komunikaciji o dokapitalizaciji i Komunikaciji o produženju iz 2011.
- (191) Komunikacijom o restrukturiranju definira se pristup koji je Komisija donijela u pogledu procjene planova restrukturiranja, ponajprije potreba za ponovnim uspostavljanjem održivosti, kako bi se osigurao odgovarajući doprinos korisnika i ograničilo narušavanje tržišnog natjecanja.
- (192) Okvir je dopunjen Komunikacijom o bankarstvu iz 2013. koja se primjenjuje na mjere potpore prijavljene nakon 31. srpnja 2013.

7.2.1. Pravna osnova za procjenu spojivosti potpore za likvidnost Banci (mjera L1)

- (193) Potpora za likvidnost koju je Banka već primila konačno je odobrena sukcesivnim odlukama kojima se odobravaju mjere u okviru Programa potpore grčkim bankama te njegovim izmjenama i produženjima ⁽⁹²⁾. Sve buduće potpore za likvidnost za Banku morat će se dodijeliti u okviru programa koji je Komisija propisno odobrila. Uvjete takve potpore morat će odobriti Komisija prije nego što potpora bude dodijeljena te se stoga ne moraju dodatno ocjenjivati u ovoj odluci.

7.2.2. Pravna osnova za procjenu spojivosti povlaštenih dionica (mjera A)

- (194) Dokapitalizacija dodijeljena u 2009. u obliku povlaštenih dionica (mjera A) dodijeljena je u okviru mjere dokapitalizacije odobrene 2008. kao dio Programa potpore grčkim bankama u skladu s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008. Stoga se ne mora ponovno procjenjivati u okviru Komunikacije o bankarstvu iz 2008., nego samo u okviru Komunikacije o restrukturiranju.

⁽⁹⁰⁾ Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist financijskih institucija u kontekstu financijske krize počevši od 1. siječnja 2012. („Komunikacija o produženju iz 2011.”) (SL C 356, 6.12.2011., str. 7.).

⁽⁹¹⁾ Vidjeti bilješku 6.

⁽⁹²⁾ Vidjeti bilješku 6.

7.2.3. Pravna osnova za procjenu spojivosti likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2)

- (195) Spojivost likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2) najprije je potrebno procijeniti na temelju Komunikacije o bankarstvu iz 2008. i Komunikacije o produženju iz 2011. Sve likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koje jamči država dodijeljene nakon 1. kolovoza 2013. obuhvaćene su Komunikacijom o bankarstvu iz 2013.

7.2.4. Pravna osnova za procjenu spojivosti dokapitalizacija koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4)

- (196) Spojivost dokapitalizacija koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4), ponajprije u pogledu naknade, najprije je potrebno procijeniti na temelju Komunikacije o bankarstvu iz 2008., Komunikacije o dokapitalizaciji i Komunikacije o produženju iz 2011. U Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha Komisija je izrazila dvojbe u pogledu spojivosti mjere B1 s tim komunikacijama. Budući da su one bile provedene prije 31. srpnja 2013., te mjere nisu obuhvaćene Komunikacijom o bankarstvu iz 2013. Spojivost dokapitalizacija koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4) isto bi tako trebalo procijeniti na temelju Komunikacije o restrukturiranju.

7.3. USKLAĐENOST MJERE L2 S KOMUNIKACIJOM O BANKARSTVU IZ 2008., KOMUNIKACIJOM O PRODUŽENJU IZ 2011. I KOMUNIKACIJOM O BANKARSTVU IZ 2013.

- (197) Kako bi potpora bila spojiva s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora, ona mora biti u skladu s općim kriterijima spojivosti: primjerenosti, nužnosti i razmjernosti.
- (198) Budući da su grčke banke bile isključene s međubankovnih tržišta te su postale potpuno ovisne o financiranju iz središnje banke, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 26., i kako Banka nije mogla pozajmiti dovoljan iznos sredstava u okviru redovnih aktivnosti refinanciranja, Banci je bila potrebna likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država kako bi bila dovoljno likvidna i čime bi se spriječilo njezino neizvršavanje obveza. Komisija mjeru L2 smatra primjerenim mehanizmom za otklanjanje ozbiljnih poremećaja do kojih bi došlo neizvršavanjem obveza Banke.
- (199) Budući da likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država uključuje relativno visok trošak financiranja za Banku, Banka ima dovoljno poticaja da se za razvoj svojih djelatnosti ne oslanja na taj izvor financiranja. Banka je morala platiti kamatnu stopu od [...] baznih bodova više od redovnih aktivnosti refinanciranja iz Eurosustava. Uz to, Banka je državi morala platiti naknadu za jamstvo od [...] baznih bodova. Posljedično je ukupni trošak likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država za Banku puno viši od uobičajenih troškova refinanciranja iz ESB-a. Točnije, razlika između prije spomenutog i potonjeg viša je od razine naknade za jamstvo koja je zatražena Komunikacijom o produženju iz 2011. Posljedično se ukupna naknada koju je država naplatila može smatrati dovoljnom. Iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država Grčka središnja banka i ESB redovito preispituju na temelju stvarnih potreba Banke. Oni pažljivo nadziru njezinu upotrebu i osiguravaju da se ona ograniči na najmanju potrebnu mjeru. Stoga se mjerom L2 Banci ne osigurava višak likvidnosti koji se mogao upotrijebiti za financiranje aktivnosti kojima se narušava tržišno natjecanje. Ograničena je na najmanji potreban iznos.
- (200) Tom detaljnom kontrolom upotrebe likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država i redovitom provjerom ograničenosti njezine upotrebe na najmanju moguću mjeru isto se tako osigurava da je ta likvidnost razmjerna i da ne dovodi do neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja. Osim toga, Komisija napominje da se Grčka obvezala da će Banka provesti mjere restrukturiranja čime će smanjiti svoju ovisnost o financiranju iz središnje banke i da će Banka postupati u skladu s ograničenjima određenih oblika ponašanja, kako je analizirano u odjeljku 7.6. Tim se čimbenicima osigurava da će oslanjanje na potporu za likvidnost prestati u najkraćem mogućem roku i da je ta potpora razmjerna.
- (201) Mjera L2 stoga je spojiva s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008. i Komunikacijom o produženju iz 2011. Budući da Komunikacijom o bankarstvu iz 2013. nisu uvedeni dodatni preduvjeti u pogledu jamstava, mjera L2 spojiva je i s Komunikacijom o bankarstvu iz 2013.

7.4. USKLAĐENOST MJERA B1, B2, B3 I B4 S KOMUNIKACIJOM O BANKARSTVU IZ 2008., KOMUNIKACIJOM O DOKAPITALIZACIJI I KOMUNIKACIJOM O PRODUŽENJU IZ 2011.

- (202) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 189. i u skladu s točkom 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., kako bi potpora bila spojiva s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora, ona mora biti u skladu s općim kriterijima spojivosti⁽⁹³⁾: primjerenosti, nužnosti i razmjernosti.

⁽⁹³⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 41. Odluke Komisije u predmetu NN 51/2008 – Sustav jamstva za banke u Danskoj (SL C 273, 28.10.2008., str. 2.).

- (203) Komunikacijom o dokapitalizaciji i Komunikacijom o produženju iz 2011. dodatno se razrađuje razina naknade potrebna za dokapitalizacije koje provodi država.

7.4.1. Primjerenost mjera

- (204) U pogledu primjerenosti dokapitalizacija koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4) Komisija ih smatra primjerenima jer Banci omogućuju ispunjavanja kapitalnih zahtjeva. Bez dokapitalizacija koje je proveo GFFS Banka ne bi mogla nastaviti svoje poslovanje i izgubila bi pristup aktivnostima refinanciranja iz Eurosustava.
- (205) U tom je smislu Komisija napomenula u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha da je Banka jedna od najvećih bankovnih institucija u Grčkoj u pogledu kreditiranja i prikupljanja depozita. Kao takva, Banka je sistemski značajna banka za Grčku. Posljedično, nepodmirivanje obveza Banke stvorilo bi ozbiljne poremećaje u grčkom gospodarstvu. U okolnostima koje su tada prevladavale financijske institucije u Grčkoj imale su poteškoća u pristupanju financiranju. Zbog nedostatka financiranja ograničena je njihova sposobnost osiguravanja kredita grčkom gospodarstvu. U tom bi kontekstu poremećaj u gospodarstvu bio ozbiljniji zbog nepodmirenih obveza Banke. Nadalje, do mjera B1, B2, B3 i B4 došlo je uglavnom zbog programa UPS-a, izvanrednog i nepredvidivog događaja, a ne kao rezultat lošeg upravljanja ili pretjeranog preuzimanja rizika u Banci. Mjere su stoga uglavnom usmjerene na rezultate programa UPS-a te se njima pridonosi održavanju financijske stabilnosti u Grčkoj.
- (206) U Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha Komisija je izrazila sumnje u to jesu li odmah poduzete sve moguće mjere kako bi se u budućnosti izbjegla ponovna potreba Banke za potporom. Kako je navedeno u uvodnim izjavama 121. i 122. ove Odluke, Grčka se obvezala provesti niz mjera povezanih s korporativnim upravljanjem i komercijalnim poslovanjem Banke. Kako je navedeno u uvodnim izjavama 99. i 106., Banka je isto tako u znatnoj mjeri restrukturirala svoje aktivnosti, a mnoga su smanjenja troškova već provedena. Stoga su sumnje Komisije ublažene.
- (207) U Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha Komisija je isto tako izrazila sumnje u pogledu postojanja dovoljnih zaštitnih mjera u slučaju da Banka dođe pod kontrolu države ili u slučaju da privatni dioničari zadrže kontrolu dok bi država imala većinski udjel. Preuzetim obvezama opisanima u uvodnim izjavama 121. i 122. ove Odluke osigurava se da će se kreditno poslovanje Banke voditi na komercijalnoj osnovi, a da će svakodnevno poslovanje biti zaštićeno od uplitanja države. Okvirom odnosa dogovorenim između GFFS-a i Banke isto se tako osigurava da su interesi države kao glavnog dioničara zaštićeni od pretjeranog rizika koji bi preuzela uprava Banke.
- (208) Na taj se način mjerama B1, B2, B3 i B4 osigurava održavanje financijske stabilnosti u Grčkoj. Poduzimaju se znatne mjere kako bi se budući gubitci sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi se osiguralo da djelatnosti Banke nisu ugrožene neprimjerenim upravljanjem. Na temelju toga Komisija smatra mjere B1, B2, B3 i B4 primjerenima.

7.4.2. Nužnost – ograničenje potpore na najmanju moguću mjeru

- (209) U skladu s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., mjera potpore mora u svom iznosu i obliku biti nužna za postizanje svojeg cilja. Time se podrazumijeva da dokapitalizacija mora biti u najmanjem mogućem iznosu potrebnom za postizanje tog cilja.
- (210) Grčka središnja banka izračunala je iznos potpore u obliku kapitala u okviru ispitivanja otpornosti na stres kako bi se osiguralo da osnovni kapital ostane iznad određene razine tijekom razdoblja 2012.–2014., kako je prikazano u tablici 3. Stoga Banci nije osigurala višak kapitala. Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 206., poduzete su mjere u cilju smanjenja rizika da će Banka trebati dodatnu potporu u budućnosti.
- (211) U pogledu naknada za prvu i drugu dokapitalizaciju za premošćivanje (mjere B1 i B2) Komisija podsjeća da su one dodijeljene u svibnju 2012. i prosincu 2012. te plaćene u naravi u obliku obveznica EFFS-a. GFFS je od datuma isplate tih obveznica EFFS-a do datuma dokapitalizacije iz proljeća 2013. primio kao naknadu obračunane kamate

na obveznice EFFS-a uvećane za proviziju od 1 %⁽⁹⁴⁾. Kako je naglašeno u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha, ta je naknada niža od raspona od 7 % do 9 % kako je definirano u Komunikaciji o dokapitalizaciji. Međutim, razdoblje niske naknade bilo je ograničeno na jednu godinu za mjeru B1 i na pet mjeseci za mjeru B2 (tj. do konverzije dokapitalizacije za premošćivanje u standardnu dokapitalizaciju u redovnim dionicama, odnosno mjere B4). Iako prva i druga dokapitalizacija nisu pokrenule razvodnjavanje udjela postojećih dioničara, dokapitalizacijom iz proljeća 2013., koja se odnosila na konverziju prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje, u velikoj su mjeri razvodnjeni udjeli tih dioničara u vlasničkom kapitalu Banke jer su pali na 4,9 %. Tada je prekinuta izvanredna situacija koja je prevladavala od datuma prve dokapitalizacije za premošćivanje. Stoga su ublažene sumnje koje su izražene u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha.

- (212) Nadalje, s obzirom na netipičan izvor poteškoća Banke, odnosno gubitke koji su uglavnom proizašli iz otpisa duga u korist države (programa UPS-a i otkupa duga kojima se državi osigurava znatna prednost, tj. smanjenje duga) i posljedica produljene recesije na njezinu domaćem tržištu, Komisija može prihvatiti to privremeno odstupanje od standardnih zahtjeva u pogledu naknade koji su određeni u Komunikaciji o dokapitalizaciji⁽⁹⁵⁾.
- (213) Mjera B3 odnosila se na preuzetu obvezu u pogledu osiguranja kapitala. Navedena obveza preuzeta u prosincu 2012. provedena je u okviru stvarne dokapitalizacije od svibnja do lipnja 2013., samo pet mjeseci kasnije. Zbog tog razloga i zbog razloga utvrđenih u uvodnoj izjavi 212. prihvaća se da nikakva naknada nije plaćena za tu preuzetu obvezu.
- (214) U pogledu mjere B4, u skladu s točkom 8. Komunikacije o produženju iz 2011., dokapitalizacije je potrebno upisati uz dovoljan popust na cijenu dionice prilagođenu za učinak razvodnjavanja kako bi se dalo razumno osiguranje da je država primila odgovarajuću naknadu. Iako tom dokapitalizacijom nije predviđen znatan popust na cijenu dionice prilagođenu za učinak razvodnjavanja, *de facto* je bilo nemoguće ostvariti znatan popust na teoretsku cijenu bez prava upisa⁽⁹⁶⁾. Prije dokapitalizacije iz proljeća 2013. tržišna kapitalizacija Banke iznosila je samo nekoliko stotina milijuna eura. U tim se okolnostima postavlja pitanje je li postojeće dioničare trebalo u potpunosti istisnuti. Komisija napominje da je cijena izdanja određena uz popust od 50 % u odnosu na prosječnu tržišnu cijenu tijekom pedeset dana koji su prethodili određivanju cijene izdanja. Komisija napominje i da je razvodnjavanje udjela postojećih dioničara bilo veliko jer su nakon dokapitalizacije držali samo 4,9 % vlasničkih udjela u Banci. Stoga bi primjena dodatnog popusta na tržišnu cijenu imala mali utjecaj na naknadu GFFS-a. S obzirom na specifičnu situaciju grčkih banaka koja je objašnjena u uvodnoj izjavi 212. i činjenicu da potreba za potporom proizlazi iz otpisa duga u korist države, Komisija smatra da je cijena izdanja dionica koje je upisala država dovoljno niska.
- (215) Osim toga, GFFS je izdao varante i odobrio jedan varant za svaku novu dionicu koju je upisao privatni ulagatelj koji je sudjelovao u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. GFFS je te varante odobrio bez naknade. Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 93., svaki varant uključuje pravo na kupnju 7,40 dionica GFFS-a u odabranim razdobljima i po odabranim izvršnim cijenama. Izvršna cijena jednaka je GFFS-ovoj cijeni upisa uvećanoj za godišnju kumulativnu maržu (4 % za prvu godinu, 5 % za drugu godinu, 6 % za treću godinu, 7 % za četvrtu godinu i zatim 8 % efektivno za posljednjih šest mjeseci). Naknada koju je primio GFFS za dionice koje su u njegovu vlasništvu *de facto* je ograničena tim razinama. Ta je naknada niža od raspona od 7 % do 9 % kako je definirano u Komunikaciji o dokapitalizaciji. Međutim, budući da su ti varanti bili ključan čimbenik uspješnog izdavanja prava na dionice i privatnog plasmana koje je Banka pokrenula prije dokapitalizacije iz proljeća 2013., Komisija smatra da je njima smanjen iznos potpore za 550 milijuna EUR. Zbog niske stope kapitala Banke prije dokapitalizacije i velike nesigurnosti koja je prevladavala u to vrijeme, na temelju tada dostupnih simulacija pokazalo se da bez varanata privatni ulagatelji ne bi ostvarili dostatan povrat i ne bi sudjelovali. Zbog razloga objašnjenih u uvodnim izjavama 205. i 212., s obzirom na to da bi GFFS primio minimalnu pozitivnu naknadu da se varanti izvrše i da je cilj MGFP-a bio privući privatne ulagatelje kako bi neke banke ostale pod upravom privatnih osoba te kako bi se izbjegle situacije u kojima bi cijeli bankarski sektor bio pod nadzorom GFFS-a, Komisija može prihvatiti to odstupanje od standardnih zahtjeva u pogledu naknade koji su određeni u Komunikaciji o dokapitalizaciji. Prihvaćanje se temelji i na činjenici da u Zakonu o GFFS-u, kako je izmijenjen u ožujku 2014., nije predviđena prilagodba varanata u slučaju povećanja temeljnog kapitala bez prava prvokupa i da se u slučaju izdavanja prava na

⁽⁹⁴⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 83.: obračunane kamate računaju se kao dodatni doprinos GFFS-a i stoga je na temelju njih smanjeno plaćanje koje je GFFS trebao izvršiti prema Banci kako bi platio dokapitalizaciju iz proljeća 2013.

⁽⁹⁵⁾ Vidjeti i odjeljak 7.5.1.

⁽⁹⁶⁾ Teoretska cijena bez prava upisa („TERP”) jest općeprihvaćena tržišna metodologija za kvantificiranje učinka razvodnjavanja povećanja temeljnog kapitala.

dionice samo izvršna cijena varanta može prilagoditi te da se prilagodba može izvršiti samo *ex post* i samo do iznosa realiziranih prihoda od prodaje prava prvokupa GFFS-a. Štoviše, obvezom koju je Grčka preuzela u pogledu traženja odobrenja Komisije prije otkupa varanata koje je izdao GFFS Komisiji će se omogućiti da osigura da se budućim otkupima naknada GFFS-a dodatno ne smanji i da se poveća naknada imatelja varanata.

- (216) U pogledu činjenice da su dionice GFFS-a bez glasačkih prava Komisija podsjeća da potreba za potporom ne proizlazi uglavnom iz prekomjernog preuzimanja rizika. Osim toga, cilj MGFP-a bio je zadržati neke banke pod upravom privatnih osoba. Štoviše, na temelju okvira odnosa i automatskog ponovnog uvođenja glasačkih prava u slučaju neprovođenja plana restrukturiranja osiguravaju se zaštitne mjere od budućeg prekomjernog preuzimanja rizika privatnih upravitelja. Konačno, UPS i otkup iz prosinca 2012. čine neku vrstu naknada državi jer je njezin dug prema Banci smanjen za nekoliko milijardi eura. Zbog svega navedenog Komisija može prihvatiti da GFFS primi dionice bez glasačkih prava. Komisija stoga zaključuje da je mjera B4 bila nužna.

Zaključno, mjere B1, B2, B3 i B4 potrebne su kao potpora za sanaciju s obzirom na njihov iznos i oblik.

7.4.3. Razmjernost – mjere kojima se ograničuju negativni učinci prelijevanja

- (217) Komisija napominje da je Banka primila vrlo velik iznos državne potpore. Ta situacija stoga može dovesti do ozbiljnog narušavanja tržišnog natjecanja. Međutim, Grčka se obvezala provesti niz mjera kojima je cilj smanjiti negativne učinke prelijevanja. Točnije, preuzetim obvezama osigurava se da će se poslovanje Banke i dalje voditi na komercijalnoj osnovi, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama 121. i 122., a Grčka se obvezala i provesti zabranu preuzimanja te niz otuđenja, kako je opisano u uvodnim izjavama 123. do 124. Ograničenja narušavanja tržišnog natjecanja dodatno će se procijeniti u odjeljku 7.6.
- (218) U Banci je imenovan i povjerenik za praćenje koji će pratiti ispravnu provedbu preuzetih obveza u pogledu korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja. Time će se izbjeći štetna promjena poslovne prakse Banke čime će se smanjiti mogući negativni učinci prelijevanja.
- (219) Konačno, novi sveobuhvatni plan restrukturiranja dostavljen je Komisiji 12. lipnja 2014. Taj će se plan restrukturiranja procijeniti u odjeljku 7.6.
- (220) Zaključno, ublažene su sumnje izražene u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha. Mjere B1, B2, B3 i B4 razmjerne su u kontekstu točke 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008.

7.4.4. Zaključak o usklađenosti dokapitalizacija koje je proveo GFFS s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., Komunikacijom o dokapitalizaciji i Komunikacijom o produženju iz 2011.

- (221) Stoga se zaključuje da su dokapitalizacije koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4) primjerene, nužne i razmjerne u kontekstu točke 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., Komunikacije o dokapitalizaciji i Komunikacije o produženju iz 2011.

7.5. USKLAĐENOST PREUZIMANJA S KOMUNIKACIJOM O RESTRUKTURIRANJU

- (222) U točki 23. Komunikacije o restrukturiranju objašnjava se da se preuzimanja poduzetnika koja provode potpomognute banke ne može financirati preko državne potpore, osim ako je to nužno za ponovno uspostavljanje održivosti poduzetnika. Nadalje, u točkama 40. i 41. Komunikacije o restrukturiranju navodi se da banke ne bi trebale upotrebljavati državnu potporu za preuzimanje konkurentskih poduzeća, osim ako je preuzimanje dio konsolidacije koja je potrebna za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti ili osiguranje učinkovitog tržišnog natjecanja. Osim toga, preuzimanjima se može ugroziti ili otežati ponovno uspostavljanje održivosti. Komisija stoga mora procijeniti mogu li preuzimanja koja je provela Banka biti u skladu s Komunikacijom o restrukturiranju.

7.5.1. Usklađenost preuzimanja banke Emporiki s Komunikacijom o restrukturiranju

7.5.1.1. Učinak preuzimanja banke Emporiki na dugoročnu održivost Banke

- (223) U pogledu profitabilnosti poslovanja preuzimanjem banke Emporiki poboljšat će se ponovno uspostavljanje održivosti Banke jer se spajanjem dviju banaka na istom zemljopisnom tržištu Banci omogućuje ostvarivanje suvislih sinergija, na primjer u obliku smanjenja broja zaposlenika, zatvaranja podružnica i sniženih općih troškova. Banka stječe klijente i depozite, dok istodobno znatno snižava troškove distribucije i zatvara znatan broj podružnica spojenog subjekta uz racionaliziranje službi u sjedištu.
- (224) U pogledu likvidnosnih pozicija preuzimanje je imalo pozitivan učinak na Banku. Omjer kredita i depozita preuzetog subjekta iznosio je oko 115 %, puno manje od vrlo visokog omjera kredita i depozita Banke ⁽⁹⁷⁾. Time se stoga znatno pridonosi poboljšanju omjera kredita i depozita Banke.
- (225) Sa statičkog je stajališta transakcija imala i pozitivan utjecaj na stopu kapitala Banke jer Banka preuzima visoko kapitaliziranu banku uz naknadu od jednog eura. Na dan 31. ožujka 2012. *pro forma* stopa adekvatnosti kapitala spojenog subjekta iznosila je 11,8 %, dok je stopa adekvatnosti kapitala Banke iznosila samo 8,8 %. Slično tome, *pro forma* stopa osnovnog kapitala spojenog subjekta iznosila je 11,1 %, dok je stopa osnovnog kapitala Banke iznosila 7,9 %. Velikim kapitalom banke Emporiki osigurava se zaštita od budućih gubitaka koji bi se mogli realizirati u okviru ispitivanja otpornosti na stres, kako je prikazano u tablici 3. U okviru statičkog zapažanja povećanja stope kapitala Banke precijenjen je pozitivan učinak na njezinu dugoročnu kapitalnu poziciju. Preuzimanjem se stoga pozitivno utječe na ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke.

7.5.1.2. Učinak preuzimanja na iznos potpore koji je potreban Banci

- (226) U skladu s točkom 23. Komunikacije o restrukturiranju potporu za restrukturiranje ne bi trebalo upotrebljavati za preuzimanje drugih društava, nego samo za pokrivanje troškova restrukturiranja koji su potrebni za ponovno uspostavljanje održivosti Banke. U tom slučaju, iako preuzimanje pozitivno utječe na održivost Banke, ono nije nužno za njezinu održivost u smislu točke 23. Komunikacije o restrukturiranju.
- (227) Banka je za kupnju banke Emporiki platila naknadu od samo jednog eura. Stoga se kupovna cijena nije financirala iz državne potpore. Navedena činjenica upućuje i na to da plaćanjem kupovne cijene za Banku nije nastala potreba za kapitalom. Osim toga, banka Emporiki adekvatno je kapitalizirana (odnosno do razine potrebne u skladu s ispitivanjem otpornosti na stres iz 2012. prikazanim u tablici 3.). Samim preuzimanjem Banka vjerojatno neće imati novu potrebu za kapitalom u budućnosti.
- (228) Zaključno, zbog neuobičajenih uvjeta (kupnja u potpunosti kapitalizirane banke po cijeni od 1 EUR kako bi se ispunili zahtjevi ispitivanja otpornosti na stres) preuzimanje banke Emporiki iznimno nije u suprotnosti sa zahtjevom za smanjenje potpore na najmanju moguću mjeru.

7.5.1.3. Štetan učinak preuzimanja na tržišno natjecanje

- (229) U skladu s točkama 39. i 40. Komunikacije o restrukturiranju državnu potporu ne bi se smjelo upotrebljavati na štetu društava koja ne primaju potporu, a posebno u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća. Osim toga, u točki 41. Komunikacije o restrukturiranju navodi se da se preuzimanja mogu odobriti ako su dio konsolidacije koja je potrebna za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti ili osiguranje učinkovitog tržišnog natjecanja. U tim okolnostima postupak preuzimanja trebao bi biti pošten te bi se preuzimanjem trebali osigurati uvjeti učinkovitog tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu.
- (230) U skladu s pregledom održivosti poslovanja koji je proveo vanjski savjetnik početkom 2012. Grčka središnja banka banku Emporiki nije smatrala samostalno održivom. Stvarala je velike gubitke za banku Crédit Agricole koja ju je stoga htjela prodati. Da prodaja nije bila moguća, banka Crédit Agricole razmatrala bi način njezina prestanka poslovanja. Transakcija se stoga može smatrati dijelom konsolidacije koja je potrebna za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti na način opisan u točki 41. Komunikacije o restrukturiranju.

⁽⁹⁷⁾ Vidjeti tablicu 5.

- (231) Nijedan ponuditelj koji ne prima potporu nije podnio valjanu ponudu za preuzimanje banke Emporiki, a postupak prodaje bio je javan, transparentan i nediskriminirajući. Banka stoga nije provela istiskivanje ponuditelja koji ne prima potporu. Budući da je preuzimanje odobrilo grčko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja, ishodom postupka prodaje ne ugrožavaju se uvjeti učinkovitog tržišnog natjecanja u Grčkoj.
- (232) Nadalje, potreba Banke za potporom ne proizlazi iz lošeg upravljanja ili neprimjerenog preuzimanja rizika. Konačno, kako je zaključeno u uvodnoj izjavi 227., nikakva državna potpora nije upotrijebljena za financiranje tog preuzimanja (kupnje banke koja je kapitalizirana do razine potrebne za prolazak ispitivanja otpornosti na stres koje provodi Grčka središnja banka po cijeni od 1 EUR).
- (233) S obzirom na to može se zaključiti da je preuzimanje banke Emporiki u skladu s odjeljkom 4. Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.1.4. Zaključak o preuzimanju banke Emporiki

- (234) S obzirom na jedinstveno stanje grčkih banaka i specifičnosti preuzimanja banke Emporiki, zaključuje se da je navedeno preuzimanje u skladu sa zahtjevima iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.2. Usklađenost preuzimanja odabrane imovine i obveza triju zadružnih banaka s Komunikacijom o restrukturiranju

7.5.2.1. Učinak preuzimanja na dugoročnu održivost Banke

- (235) Preuzimanjem odabrane imovine i obveza triju zadružnih banaka poboljšat će se održivost Banke.
- (236) Točnije, uključivanjem depozita triju zadružnih banaka u bilancu Banke poboljšana je njezin profil likvidnosti. Omjer neto kredita i depozita banke Alpha Bank S.A. smanjen je za otprilike 1,5 % te je smanjeno i oslanjanje banke Alpha Bank S.A. na Eurosustav.
- (237) Nadalje, na temelju preuzimanja Banka je mogla povećati svoje prihode širenjem svoje baze klijenata u nekoliko zemljopisnih područja. Banka nije preuzela nikakvu skupu infrastrukturu ili skupu mrežu podružnica. Osim toga, Banka nije preuzela nikakve kredite. Stoga nije povećala svoj rizik ili kapitalne zahtjeve.

7.5.2.2. Učinak preuzimanja na iznos potpore koji je potreban Banci

- (238) U skladu s točkom 23. Komunikacije o restrukturiranju potporu za restrukturiranje ne bi trebalo upotrebljavati za preuzimanje drugih društava, nego samo za pokrivanje troškova restrukturiranja koji su potrebni za ponovno uspostavljanje održivosti Banke. U tom slučaju, iako preuzimanje pozitivno utječe na održivost Banke, ono nije nužno za njezinu održivost u smislu točke 23. Komunikacije o restrukturiranju.
- (239) Naknada koju je Banka platila za preuzimanje prenesene imovine i obveza svih triju zadružnih banaka određena je na 2,1 % vrijednosti prenesenih depozita te je iznosila oko 9 milijuna EUR, što je činilo 0,01 % ukupne bilance Banke u vrijeme preuzimanja. Stoga se može smatrati da je navedena naknada vrlo mala. Osim toga, Banka je već prikupila 550 milijuna EUR privatnog kapitala tijekom dokapitalizacije iz proljeća 2013.
- (240) Zaključuje se da je cijena preuzimanja prenesene imovine i obveza (uglavnom depozita) triju zadružnih banaka bila tako niska da nije onemogućila ograničavanje potpore na najmanju potrebnu mjeru.

7.5.2.3. Štetan učinak preuzimanja na tržišno natjecanje

- (241) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 229., u skladu s točkama 39. i 40. Komunikacije o restrukturiranju državnu potporu ne bi se smjelo upotrebljavati na štetu društava koja ne primaju potporu, a posebno u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća, osim u posebnim okolnostima.
- (242) Grčka središnja banka smatrala je da tri zadružne banke nisu održive i da je donošenje mjera sanacije nužno za zadržavanje financijske stabilnosti. Preuzimanja se stoga mogu smatrati dijelom procesa konsolidacije koji je potreban za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti na način opisan u točki 41. Komunikacije o restrukturiranju.

(243) Osim toga, nijedan ponuditelj koji ne prima potporu nije podnio valjanu ponudu za preuzimanje imovine i obveza triju zadružnih banaka, a jedinu preostalu ponudu dostavila je banka koja je primila još veću potporu. Štoviše, preuzeta imovina i obveze bile su male i njima se nije promijenila struktura tržišta ⁽⁹⁸⁾.

(244) Zaključno, Komisija smatra da je na temelju tih iznimnih okolnosti opravdano odobriti preuzimanja u skladu s točkom 41. Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.2.4. Zaključak o preuzimanju odabrane imovine i obveza triju zadružnih banaka.

(245) Uzimajući u obzir posebnosti preuzimanja odabrane imovine i obveza triju zadružnih banaka, zaključuje se da su navedena preuzimanja u skladu sa zahtjevima iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.3. Usklađenost preuzimanja banke Citibank Greece s Komunikacijom o restrukturiranju

7.5.3.1. Učinak preuzimanja na dugoročnu održivost Banke

(246) Preuzimanjem banke Citibank Greece, uključujući Diners, poboljšat će se dugoročna održivost Banke. Banka je preuzela banku čiji su krediti u velikoj mjeri pokriveni rezerviranjima. Osim toga, neto kreditni portfelj znatno je manji od preuzetih depozita.

(247) Uključivanjem depozita banke Citibank Greece u bilancu Banke poboljšat će se profil Banke u pogledu financiranja u srednjoročnom do dugoročnom razdoblju, dok će se istodobno povećati profitabilnost Banke.

(248) Nadalje, preuzimanjem će Banka poboljšati svoju franšizu i mogućnosti u pogledu prikupljanja depozita, čime će postići uravnotežen i održiv poslovni model.

(249) Konačno, očekivanim znatnim sinergijama – u pogledu središnjih službi, usluga IT-a i operativnih troškova – pridonijet će se dugoročnoj održivosti Banke.

(250) Preuzimanjem se stoga pozitivno utječe na ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke.

7.5.3.2. Učinak preuzimanja na iznos potpore koji je potreban Banci

(251) U skladu s točkom 23. Komunikacije o restrukturiranju potporu za restrukturiranje ne bi trebalo upotrebljavati za preuzimanje drugih društava, nego samo za pokrivanje troškova restrukturiranja koji su potrebni za ponovno uspostavljanje održivosti Banke. U tom slučaju, iako preuzimanje pozitivno utječe na održivost Banke, ono nije nužno za njezinu održivost u smislu točke 23. Komunikacije o restrukturiranju.

(252) Banka je platila samo naknadu od 2 milijuna EUR ⁽⁹⁹⁾ za kupnju banke Citibank i Dinersa.

(253) Preuzeti portfelj uključuje velik broj kredita koji su u potpunosti otpisani. Vrednovanjem tog novog portfelja kredita mogla bi se nadoknaditi ograničena potreba za kapitalom koja proizlazi iz njihova uključivanja u bilancu Banke.

(254) Osim toga, Banka je prikupila 1,2 milijarde EUR privatnog kapitala po cijeni po dionici višoj od cijene po dionici po kojoj je GFFS upisao dionice u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013.

(255) U tim posebnim okolnostima ne može se tvrditi da se preuzimanje financiralo iz državne potpore. Preuzimanjem se neće povećati potreba za potporom ili smanjiti naknada za postojeću potporu.

7.5.3.3. Štetan učinak preuzimanja na tržišno natjecanje

(256) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 241., državnu potporu ne bi se smjelo upotrebljavati na štetu društava koja ne primaju potporu, a posebno u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća.

⁽⁹⁸⁾ Preuzimanje prenesene imovine i obveza banaka Western Macedonia i Evia nije prijavljeno Grčkom povjerenstvu za zaštitu tržišnog natjecanja jer promet prenesenog dijela svake zadružne banke nije premašio prag od 15 milijuna EUR kako je određeno člankom 6. stavkom 1. Zakona 3959/2011 u vezi s člankom 10. stavkom 3. točkom (a) istog Zakona.

⁽⁹⁹⁾ Naknada je izračunana uz pretpostavku smanjenja depozita od 30 % od potpisivanja do zatvaranja transakcije. Naknada će se prilagoditi *ex-post* ovisno o stvarnom smanjenju zabilježenom prije zatvaranja.

- (257) Kupovna cijena plaćena za banku Citibank Greece bila je iznimno niska te je Banka prikupila velik iznos privatnog kapitala po visokoj cijeni po dionici. Stoga se ne može smatrati da je potpora upotrijebljena za financiranje tog preuzimanja.
- (258) Osim toga, budući da nijedan ponuditelj koji ne prima potporu nije podnio ponudu za preuzimanje djelatnosti koje je preuzela Banka, nije provedeno istiskivanje ulagatelja koji ne primaju potporu.
- (259) Zaključno, s obzirom na elemente navedene u uvodnim izjavama 257. i 258. preuzimanje nije obuhvaćeno zabranom iz točaka 39. i 40. Komunikacije o restrukturiranju. Osim toga, Komisija podsjeća da potreba Banke za potporom ne proizlazi iz lošeg upravljanja ili neprimjerenog preuzimanja rizika.

7.5.3.4. Zaključak o preuzimanju banke Citibank Greece

- (260) S obzirom na jedinstveno stanje Banke ⁽¹⁰⁰⁾ i specifičnosti preuzimanja banke Citibank Greece, zaključuje se da je preuzimanje u skladu sa zahtjevima iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.6. USKLAĐENOST MJERA A, B1, B2, B3 I B4 S KOMUNIKACIJOM O RESTRUKTURIRANJU

7.6.1. Izvori poteškoća i posljedice na procjenu u skladu s Komunikacijom o restrukturiranju

- (261) Kako je navedeno u odjeljcima 2.1.1. i 2.1.2., poteškoće s kojima se Banka susrela uglavnom proizlaze iz grčke dužničke krize i duboke recesije u Grčkoj i južnoj Europi. U pogledu prvog čimbenika grčka vlada izgubila je pristup financijskim tržištima i konačno je pregovorima morala dogovoriti sporazum s domaćim i međunarodnim vjerovnicima, program UPS-a, što je dovelo do korekcije potraživanja prema državi za 53,3 %. Osim toga, 31,5 % potraživanja zamijenjeno je za nove grčke državne obveznice s nižim kamatnim stopama i dužim dospeljima. U prosincu 2012. država je od grčkih banaka otkupila te nove grčke državne obveznice po cijeni od 30,2 % do 40,1 % njihove nominalne vrijednosti i na taj način kristalizirala dodatni gubitak grčkih banaka. Osim utjecaja programa UPS-a i otkupa duga na njezinu kapitalnu poziciju, Banka je zabilježila i velike odljeve depozita od 2010. do sredine 2012. zbog rizika da bi Grčka mogla izaći iz europa područja kao posljedica neodrživog javnog duga i gospodarske recesije.
- (262) Mjere B1, B2, B3 i B4 iznose 4 571 milijun EUR, što je manje od iznosa gubitka knjiženog nakon programa UPS-a (4 786 milijuna EUR). U tom slučaju, i ako poteškoće prije svega ne dovedu do prekomjernog preuzimanja rizika, u točki 14. Komunikacije o produženju iz 2011. navodi se da će Komisija ublažiti svoje zahtjeve.
- (263) Najveći dio potreba za kapitalom proizlazi iz redovne izloženosti financijske institucije riziku njezine matične zemlje. Navedena je činjenica istaknuta i u uvodnim izjavama 58. i 69. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha. Komisija primjećuje i da je izloženost Banke grčkom državnom dugu bila manja od izloženosti drugih velikih grčkih banaka tako da se ne može smatrati da je nakupila prekomjernu izloženost državnom dugu. Zbog toga Banka ima manju potrebu za rješavanjem pitanja moralnog hazarda u svojem planu restrukturiranja od drugih potpomognutih financijskih institucija koje su nagonile prekomjerne rizike. Budući da mjere potpore imaju manji učinak narušavanja, mjere poduzete u cilju ograničenja narušavanja stoga je potrebno razmjerno ublažiti. S obzirom na to da program UPS-a i otkup duga čine otpis duga u korist države, naknada države pri dokapitalizaciji banaka može biti niža.
- (264) Međutim, s obzirom na to da se grčko gospodarstvo od 2008. smanjilo za otprilike 25 % i da je Banka preuzela manje održivu banku u obliku banke Emporiki, Banka mora prilagoditi svoju organizaciju, strukturu troškova i poslovnu mrežu tom novom okruženju kako bi ponovno uspostavila profitabilnost. Stoga, neovisno o izostanku pitanja moralnog hazarda, Banka mora racionalizirati svoje poslovanje u Grčkoj kako bi osigurala dugoročnu održivost.

⁽¹⁰⁰⁾ Vidjeti i odjeljke 7.5.1. i 7.5.2.

- (265) Drugi važan izvor gubitaka za Banku bili su krediti koje je odobrila grčkom stanovništvu i poslovnim subjektima. Komisija smatra da su navedeni gubici uglavnom posljedica smanjenja BDP-a zbog iznimno duge i produljene recesije od otprilike 25 % tijekom pet godina, a ne rizičnog kreditiranja koje je odobrila Banka. Kao rezultat toga, potporom dodijeljenom za pokriće tih gubitaka ne stvara se moralni hazard, što se događa ako se potporom banka štiti od posljedica prošlih rizičnih aktivnosti. Potpora stoga ima manje narušavajući učinak ⁽¹⁰¹⁾.
- (266) Međutim, dio potreba Banke za kapitalom i gubitaka po kreditima proizlazi iz nekih međunarodnih društava kćeri. Na primjer, 2012. djelatnostima na Cipru, u Rumunjskoj, Srbiji, Makedoniji i Bugarskoj stvoreni su gubici, dok se djelatnostima u Albaniji samo došlo do točke pokrića. Ispitivanjem otpornosti na stres provedenim 2012. radi određivanja potreba Banke za kapitalom pokazalo se da su projekcije gubitaka po inozemnim kreditima iznosile 921 milijun EUR u osnovnom scenariju i 1 201 milijun EUR u nepovoljnom scenariju. Osim toga, inozemnom imovinom smanjivala se likvidnost jer je financiranje unutar grupe iznosilo nekoliko milijardi eura.
- (267) Zaključno, budući da je među četirima najvećim grčkim bankama Banka držala najmanje grčkih državnih obveznica u vrijeme UPS-a i da je gubitak proizašao iz UPS-a bio veći od potpore primljene u okviru mjera B, B2, B3 i B4, može se zaključiti da su većina gubitaka i potpora za kapitalom obuhvaćeni točkom 14. Komunikacije o produženju iz 2011. kojom se Komisiji omogućuje ublažavanje njezinih zahtjeva. Dio potrebe za potporom proizlazi iz grčkih gubitaka po kreditima zbog iznimno duboke i duge recesije, a ne zbog rizičnog kreditiranja. Takvom se potporom ne stvara moralni hazard i stoga ona ima manje narušavajući učinak.
- (268) Konačno, ograničeni dio potpore za kapitalom proizlazi iz vlastitog rizika koji Banka preuzima u pogledu svojih inozemnih društava kćeri.

7.6.2. Održivost

- (269) Planom restrukturiranja mora se osigurati da financijska institucija može ponovno uspostaviti svoju dugoročnu održivost do kraja razdoblja restrukturiranja (odjeljak 2. Komunikacije o restrukturiranju). U ovom slučaju razdoblje restrukturiranja definirano je kao razdoblje od datuma donošenja ove Odluke do 31. prosinca 2018.
- (270) U skladu s točkama 9., 10. i 11. Komunikacije o restrukturiranju Grčka je dostavila sveobuhvatan i detaljan plan restrukturiranja u kojem se nalaze potpune informacije o poslovnom modelu Banke. U planu su utvrđeni i razlozi poteškoća s kojima se Banka susrela te mjere poduzete u cilju rješavanja svih pitanja održivosti s kojima se suočila. Točnije, u planu restrukturiranja opisana je strategija koja je odabrana za očuvanje učinkovitosti poslovanja Banke i rješavanje visoke razine loših kredita, njezine osjetljive likvidnosne i kapitalne pozicije te njezinih inozemnih poslovnih jedinica koje su se posljednjih godina oslanjale na svoje matično društvo radi financiranja i kapitala.

7.6.2.1. Bankarsko poslovanje u Grčkoj

- (271) U pogledu likvidnosti i oslanjanja Banke na financiranje iz Eurosustava u okviru plana restrukturiranja predviđen je ograničen rast bilance u Grčkoj, dok bi depozitna osnova ponovno trebala rasti. Oslanjanje na likvidnosnu pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država, koje je već zabilježilo pad, nastaviti će se smanjivati, čime će se Banci pomoći da smanji svoj trošak financiranja.
- (272) Preuzetom obvezom u pogledu omjera kredita i depozita navedenom u uvodnoj izjavi 118. osigurat će se održivost strukture bilance Banke do kraja razdoblja restrukturiranja. Prodajom vrijednosnih papira i drugih sporednih djelatnosti poboljšat će se likvidnosna pozicija Banke. Budući da je likvidnosna pozicija Banke još uvijek pod pritiskom, Komisija može prihvatiti zahtjev grčkih nadležnih tijela da se odobri pružanje likvidnosti Banci u okviru mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica iz Programa potpore grčkim bankama te u okviru likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država.
- (273) Kako bi snizila svoje troškove financiranja, Grčka je preuzela i obvezu da će Banka nastaviti smanjivati kamatne stope koje plaća na depozite u Grčkoj, kako je opisano u uvodnoj izjavi 118. To smanjenje troška depozita bit će ključno u poboljšanju profitabilnosti Banke prije rezerviranja.

⁽¹⁰¹⁾ Vidjeti točku 28. Komunikacije o restrukturiranju i uvodnu izjavu 320. Odluke Komisije 2011/823/EU od 5. travnja 2011. o mjerama C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 i N 19/10) koje je Nizozemska provela u korist grupe ABN Amro NV (osnovane nakon koncentracije Fortis Bank Nederland i ABN Amro N) (SL L 333, 15.12.2011., str. 1.).

(274) Od početka krize Banka je počela racionalizirati svoju poslovnu mrežu u Grčkoj smanjenjem broja podružnica i zaposlenika ⁽¹⁰²⁾. Do 2017. ukupni će se troškovi Banke smanjiti za dodatnih [...] % u odnosu na 2013. Kako bi postigla taj cilj, Grčka se obvezala da će Banka u Grčkoj smanjiti broj svojih podružnica na [...] i zaposlenika na [...] do 31. prosinca 2017., uz najviše ukupne troškove ⁽¹⁰³⁾ u Grčkoj od [...] milijuna EUR. Očekivani omjer troškova i prihoda bit će manji od [...] % na kraju razdoblja restrukturiranja. Komisija smatra da se planom restrukturiranja zadržava učinkovitost Banke u novom tržišnom okruženju.

(275) Rješavanje loših kredita drugo je ključno područje jer su oni 31. prosinca 2013. činili 32,4 % portfelja ⁽¹⁰⁴⁾. Banka planira poboljšati svoju kreditnu politiku (ograničenja, pokrivenost kolaterala) i usmjeriti se na osnovne djelatnosti kako bi svoje gubitke smanjila na najmanju moguću mjeru. Grčka se obvezala i da će Banka poštovati visoke standarde u pogledu svoje kreditne politike kako bi upravljala rizicima i povećala vrijednost za Banku u svakoj fazi kreditnog postupka, kako je opisano u uvodnoj izjavi 122.

7.6.2.2. Korporativno upravljanje

(276) Drugi je važan element upravljanje Bankom jer je GFFS vlasnik 69,9 % ⁽¹⁰⁵⁾ dionica Banke nakon povećanja temeljnog kapitala iz 2014., ali s ograničenim glasačkim pravima. Osim toga, neki privatni ulagatelji pod čijom je Banka kontrolom vlasnici su i varanata te bi stoga ostvarili punu korist u slučaju da se cijena dionica naglo poveća tijekom razdoblja restrukturiranja. Budući da bi u takvoj situaciji moglo doći do moralnog hazarda, Banka i GFFS dogovorili su 2013. poseban okvir odnosa. Tim se sporazumom štiti svakodnevno poslovanje Banke od uplitanja njezinih velikih dioničara, pri čemu se istodobno osigurava da GFFS može nadzirati provedbu plana restrukturiranja i odgovarajućim savjetovanjem spriječiti upravu Banke u preuzimanju prekomjernog rizika. Banka se obvezala i pažljivo nadzirati svoju izloženost prema povezanim dužnicima. Komisija napominje činjenicu da GFFS ponovno dobiva glasačka prava ako Banka ne provodi svoj plan restrukturiranja.

7.6.2.3. Međunarodne djelatnosti

(277) Zbog nekih međunarodnih djelatnosti Banke u prošlosti su smanjeni kapital, likvidnost i profitabilnost Banke, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 266.

(278) U planu restrukturiranja očekuje se da će se Banka i dalje ponovno usredotočiti na domaće tržište. Banka je već prodala svoje neprofitabilno društvo kći u Ukrajini. Pokrenula je i racionalizaciju ostalih društava kćeri kako bi ojačala postupak preuzimanja zajmova i smanjila manjak financiranja društava kćeri. Banka planira daljnju racionalizaciju svoje mreže u zadržanim društvima kćerima, kako je opisano u uvodnoj izjavi 109.

(279) Ukupan iznos inozemne imovine najmanje će se smanjiti za dodatnih [...] % do 31. prosinca 2017. (u odnosu na 31. prosinca 2012.).

(280) Ukupna profitabilnost međunarodnih djelatnosti ponovo će se uspostaviti od [...] nadalje.

(281) Stoga Komisija smatra da će Banka u dostatnoj mjeri restrukturirati i smanjiti inozemne poslovne jedinice kako bi izbjegla izloženost dodatnim potrebama za kapitalom i manjak likvidnosti u budućnosti. Preuzetom obvezom opisanom u uvodnoj izjavi 119. kojom se onemogućuje unos velikih iznosa kapitala u međunarodna društva kćeri Banke osigurava se i da inozemna društva kćeri ne predstavljaju prijetnju kapitalu ili likvidnosti.

7.6.2.4. Zaključak o održivosti

(282) Osnovni scenarij opisan u odjeljku 2.4. pokazuje da će na kraju razdoblja restrukturiranja Banka moći ostvariti povrat kojim će joj se omogućiti pokrivanje svih troškova i odgovarajući povrat na kapital, uzimajući u obzir profil rizičnosti. Istodobno se očekuje da će kapitalna pozicija Banke ostati na zadovoljavajućoj razini.

⁽¹⁰²⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 99.

⁽¹⁰³⁾ Uključujući doprinose Jamstvenog fonda za depozite i ulaganja („TEKE”).

⁽¹⁰⁴⁾ Financijske projekcije priložene Planu restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., podaci za društvo Alpha Bank S.A.

⁽¹⁰⁵⁾ GFFS, *Godišnji financijski izvještaj za godinu koja je završila 31. prosinca 2013.*, str. 68., dostupno na: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2013_en.pdf.

- (283) Konačno, Komisija uzima u obzir negativan scenarij opisan u planu restrukturiranja Banke koji su dostavila grčka nadležna tijela. Taj negativan scenarij temelji se na nizu pretpostavki koje su dogovorene s GFFS-om. Komisija uzima u obzir dulju i dublju recesiju te jaču deflaciju cijena nekretnina⁽¹⁰⁶⁾. Plan restrukturiranja pokazuje da je Banka u stanju podnijeti razumnu količinu stresa jer u negativnom scenariju Banka ostaje profitabilna i dobro kapitalizirana na kraju razdoblja restrukturiranja.
- (284) Iznos dodatnog kapitala koji je prikupljen 2014., odnosno 1,2 milijarde EUR, dovoljan je za svladavanje osnovnog scenarija u okviru ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. u razdoblju restrukturiranja i za otplatu povlaštenih dionica, što je Banka učinila u travnju 2014.⁽¹⁰⁷⁾ Banka će Grčkoj središnjoj banci dostaviti i mogući plan kapitala s mjerama koje će se provesti ako se gospodarsko okruženje dodatno pogorša. Komisija podsjeća da je u procjeni potreba za kapitalom u skladu s osnovnim scenarijem Grčka središnja banka već uvela nekoliko prilagodbi koje su dovele do povećanja potreba za kapitalom u usporedbi s potrebama za kapitalom koje je Banka procijenila u vlastitom osnovnom scenariju. Komisija stoga smatra da potrebe za kapitalom iz osnovnog scenarija koje je procijenila Grčka središnja banka podrazumijevaju određenu razinu stresa. Kako bi zaključila da je Banka održiva, Komisija ne zahtjeva da Banka unaprijed ima dovoljno kapitala kako bi pokrenula potrebe za kapitalom u stresnim uvjetima koje je procijenila Grčka središnja banka jer potonja procijenjena razina predstavlja visoku razinu stresa i jer prikupljanje kapitala u ožujku 2014. pokazuje da je Banka ponovno dobila pristup tržištima kapitala.
- (285) Osim toga, pozitivno je što Banka neće dodatno ulagati u špekulativne papire, što će pomoći očuvanju njezine kapitalne i likvidnosne pozicije.
- (286) Stoga se zaključuje da je Banka poduzela dostatne mjere kako bi ponovno uspostavila vlastitu dugoročnu održivost.

7.6.3. Vlastiti doprinos i podjela obveza

- (287) Kako je navedeno u Komunikaciji o restrukturiranju, banke i njihovi dionici trebaju pridonijeti restrukturiranju u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se osiguralo da je potpora ograničena na najmanju potrebnu mjeru. Stoga bi banke trebale upotrebljavati vlastita sredstva za financiranje restrukturiranja, na primjer prodajom imovine, dok bi dionici trebali apsorbirati gubitke banke ako je to moguće.

7.6.3.1. Vlastiti doprinos Banke: otuđenja i smanjenje troškova

- (288) Banka je već otuđila neke manje inozemne poslovne jedinice (Ukrajina) i razdužila dio svojeg portfelja kako bi poboljšala svoju adekvatnost kapitala i likvidnosnu poziciju. Na primjer, Banka je razdužila 1,9 milijardi EUR inozemne imovine od 2009. do 2013.⁽¹⁰⁸⁾
- (289) U planu restrukturiranja predviđena je prodaja dodatne imovine u jugoistočnoj Europi, kako je opisano u uvodnoj izjavi 107. Uzimajući u obzir razduživanje i otuđenja koja su već provedena Banka će nakon provedbe tih preuzetih obveza znatno smanjiti svoju geografsku prisutnost u jugoistočnoj Europi. Osim toga, smanjenjem međunarodne imovine Banke znatno će se smanjiti mogući rizik da će potpora biti potrebna u budućnosti. Time se stoga pomaže smanjiti iznos potpore na najmanju moguću mjeru.
- (290) Banka je 2007. prodala svoje djelatnosti povezane s osiguranjem. Stoga nema znatnu djelatnost na tom tržištu koju bi mogla prodati u cilju stvaranja prihoda.
- (291) Kako bi ograničila svoje potrebe za kapitalom, Banka neće upotrebljavati kapital kako bi podržala ili povećala svoja inozemna društva kćeri, kako je opisano u uvodnoj izjavi 119. Osim toga, u obvezama koje je preuzela Grčka navodi se da Banka neće izvršiti daljnja preuzimanja.
- (292) Banka sudjeluje i u programu sveobuhvatnog smanjenja troškova, kako je navedeno u odjeljku 2.4.2. Njezini troškovi dodatno će se snižavati do 2017. Smanjen je broj njezinih zaposlenika te u smanjene i plaće. Osim toga, Grčka se obvezala ograničiti naknade upraviteljima Banke, [...].

⁽¹⁰⁶⁾ Financijske projekcije iskazane u planu restrukturiranja razlikuju se od ishoda testiranja otpornosti na stres koje je provela Grčka središnja banka jer se potonje nije temeljilo na jednakom nizu pretpostavki i u njemu se nisu uzele u obzir dodatne prilagodbe koje je provela Grčka središnja banka.

⁽¹⁰⁷⁾ http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/deltio_typou_170414EN.pdf.

⁽¹⁰⁸⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 107.

7.6.3.2. Podjela obveza među prijašnjim dioničarima i prikupljanje novog kapitala na tržištu

- (293) Udjeli prijašnjih dioničara Banke razvodnjeni su izdavanjem prava na dionice provedenim 2009. ⁽¹⁰⁹⁾ te ponovno dokapitalizacijom koju je proveo GFFS (mjera B4) i prikupljanjem privatnog kapitala u 2013. i ožujku 2014. Na primjer, udjel koji su držali dioničari Banke, koji su u to vrijeme uključivali ulagatelje koji su unijeli novac 2009., smanjen je sa 100 % prije dokapitalizacije iz proljeća 2013. na samo 4,9 % nakon te dokapitalizacije. Osim toga, Banka nije isplatila nikakve dividende u novcu od 2008. Osim te podjele obveze među prijašnjim dioničarima, Banka je od početka krize 2008. prikupila znatan iznos privatnog kapitala, odnosno 986 milijuna EUR u 2009., 550 milijuna EUR u 2013. i 1 200 milijuna EUR u 2014.

7.6.3.3. Podjela obveza među imateljima podređenog duga

- (294) Imatelji podređenog duga Banke pridonijeli su plaćanju troškova restrukturiranja Banke. Banka je u nekoliko navrata provela upravljanje pasivom kako bi prikupila kapital. Ukupan iznos razmijenjenih obveza iznosio je 828 milijuna EUR, uz kapitalni dobitak od 436 milijuna EUR, kako je opisano u uvodnoj izjavi 114.
- (295) Još uvijek nepodmireni instrumenti podliježu zabrani isplate kupona navedenoj u uvodnoj izjavi 124. Stoga Komisija smatra da je odgovarajuća podjela obveza među privatnim ulagateljima Banke u hibridni kapital osigurana i da su u tom pogledu ispunjeni zahtjevi iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.6.3.4. Zaključak o vlastitom doprinosu i podjeli obveza

- (296) U usporedbi s ukupnom primljenom dokapitalizacijom koju je provela država, vlastiti doprinos i podjela obveza, posebno u obliku prodaje imovine i smanjenja kreditnog portfelja, znatno su manji od onih koje bi Komisija inače smatrala dostatnima. Smanjenje se odnosi samo na inozemne djelatnosti ⁽¹¹⁰⁾ koje čine ograničeni dio Banke ⁽¹¹¹⁾; restrukturiranjem nije predviđeno smanjenje portfelja kredita i depozita u Grčkoj. Međutim, s obzirom na elemente opisane u odjeljku 7.6.1., a posebno na činjenicu da je banka Alpha dobila najmanju potporu među velikim grčkim bankama te da je potpora prihvatljiva za izuzeće iz točke 14. Komunikacije o produženju iz 2011., u skladu s kojom Komisija može prihvatiti manji vlastiti doprinos i podjelu obveza, može se smatrati da su planom restrukturiranja predviđene dostatne mjere u pogledu vlastitog doprinosa i podjele obveza.

7.6.4. Mjere kojima se ograničuje narušavanje tržišnog natjecanja

- (297) U Komunikaciji o restrukturiranju zahtijeva se da se planom restrukturiranja predlože mjere kojima se ograničuju narušavanja tržišnog natjecanja i osigurava konkurentan bankarski sektor. Štoviše, navedenim je mjerama potrebno obuhvatiti i pitanja moralnog hazarda te osigurati da se državna potpora ne upotrebljava za financiranje ponašanja koje je u suprotnosti s tržišnim natjecanjem.
- (298) U točki 31. Komunikacije o restrukturiranju navodi se da pri procjeni iznosa potpore i nastalih narušavanja tržišnog natjecanja Komisija mora uzeti u obzir apsolutni i relativni iznos primljene državne potpore te stupanj podjele obveza i položaj financijske institucije na tržištu nakon restrukturiranja. U tom pogledu Komisija podsjeća da je Banka od države primila potporu u obliku kapitala koja je činila 12 % njezine rizikom ponderirane imovine ⁽¹¹²⁾. Osim toga, Banka je primila jamstva za likvidnost koja su 30. studenoga 2011. iznosila 14 milijardi EUR i kredite u obliku državnih obveznica u iznosu od 1,6 milijardi EUR 30. rujna 2011., što je zajedno predstavljalo 25 % bilance Banke na taj datum. Osim toga, banka je primila likvidnosnu pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država. Mjere za ograničenje mogućih narušavanja tržišnog natjecanja stoga su opravdane s obzirom na velik iznos potpore. Uz to, tržišni je udjel Banke u Grčkoj velik, s tržišnim udjelima od 15 % za kredite i 13 % za depozite na dan 31. prosinca 2012. Preuzimanjem banke Emporiki i, u znatno manjoj mjeri, triju zadružnih banaka te djelatnosti banke Citibank u Grčkoj povećani su tržišni udjeli Banke. Nakon preuzimanja banke Emporiki tržišni udjeli Banke u pogledu depozita u Grčkoj činili su 30. lipnja 2013. 21 %, dok je njezin

⁽¹⁰⁹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 116.

⁽¹¹⁰⁾ Kako je navedeno u preuzetim obvezama (vidjeti Prilog, poglavlje 2., točku 7.), navedeno se smanjenje može postići smanjenjem bilance zadržanih inozemnih subjekata i/ili prodajom inozemnih subjekata.

⁽¹¹¹⁾ Veličinu predložene mjere u pogledu vlastitog doprinosa potrebno je usporediti s veličinom Banke prije preuzimanje banke Emporiki, depozita triju zadružnih banaka i banke Citibank Greece zbog razloga objašnjenog u odjeljku 7.1.3.5.

⁽¹¹²⁾ Ako se u obzir uzme samo potpora koja je stvarno isplaćena, a koja je najpovoljnija i stoga se njome najviše narušava tržišno natjecanje, iznos potpore smanjen je na 11 % rizikom ponderirane imovine Banke.

tržišni udjel u pogledu hipoteka na stambene nekretnine iznosio 23 %, u pogledu potrošačkih kredita 20 % i u pogledu kredita poduzećima 21 %⁽¹¹³⁾. Nakon preuzimanja djelatnosti banke Citibank u Grčkoj tržišni udjel Banke u pogledu depozita povećao se za manje od 1 %.

- (299) Komisija podsjeća na to da su poteškoće Banke uglavnom proizišle iz vanjskih šokova, kao što je grčka dužnička kriza i produljena recesija koja je zaustavila razvoj grčkoga gospodarstva od 2008., kako je već navedeno u uvodnoj izjavi 69. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Alpha. Potreba za rješavanjem pitanja moralnog hazarda smanjena je jer Banka nije preuzela prekomjerne rizike. Kako je obrazloženo u odjeljku 7.6.1. ove Odluke, učinak narušavanja mjera potpore niži je od tih čimbenika, kao što je i potreba za mjerama kojima će se ograničiti narušavanja tržišnog natjecanja. Zbog toga Komisija iznimno može prihvatiti da, unatoč visokom iznosu otpore i velikom tržišnom udjelu, planom restrukturiranja nije predviđeno smanjenje bilance i kredita u Grčkoj.
- (300) Međutim, Komisija napominje da je dokapitalizacijama koje je provela država Banci omogućen nastavak bankarskog poslovanja na inozemnim tržištima.
- (301) U tom pogledu Komisija napominje da će Banka, osim što se već razdužila i restrukturira, dodatno restrukturirati i razdužiti svoju inozemnu imovinu do 30. lipnja 2018.⁽¹¹⁴⁾ te ispuniti obvezu u pogledu neupotrebljavanja potpore za financiranje rasta tih djelatnosti. Potpora se stoga neće upotrebljavati za narušavanje tržišnog natjecanja na tim stranim tržištima.
- (302) Grčka se obvezala poštovati i zabranu preuzimanja, pobrinuvši se da Banka primljenu državnu potporu neće upotrijebiti za preuzimanje novog poduzeća. Navedenom se zabranom bolje osigurava da se potpora upotrebljava isključivo kao potpora ponovnom uspostavljanju održivosti grčkog bankarskog poslovanja, a ne za rast, na primjer, na inozemnim tržištima.
- (303) Preuzetom obvezom u pogledu smanjenja potpore plaćene na grčke depozite s neodrživo visokih razina isto se tako osigurava da se potpora neće upotrebljavati za financiranje neodrživih strategija prikupljanja depozita kojima se narušava tržišno natjecanje na grčkom tržištu. Slično tome, preuzetom obvezom u pogledu provedbe strožih smjernica za određivanje cijene novih kredita, na temelju odgovarajuće procjene kreditnog rizika, spriječit će se Banku da ne narušava tržišno natjecanje na grčkom tržištu upotrebom neprimjerenih strategija određivanja cijena kredita klijentima.
- (304) Uzimajući u obzir specifičnu situaciju opisanu u odjeljku 7.6.1. i mjere predviđene u planu restrukturiranja, Komisija smatra da su one dostatna zaštita za ograničavanje narušavanja tržišnog natjecanja.

7.7. PRAĆENJE

- (305) U skladu s odjeljkom 5. Komunikacije o restrukturiranju potrebna su redovita izvješća kako bi se Komisiji omogućilo da provjeri provodi li se plan restrukturiranja na odgovarajući način. Kako je navedeno u obvezama koje je Grčka preuzela⁽¹¹⁵⁾, ona će osigurati da povjerenik za praćenje, kojeg je Banka već imenovala uz odobrenje Komisije, do kraja razdoblja restrukturiranja, odnosno do 31. prosinca 2018., prati obveze koje je Grčka preuzela u pogledu restrukturiranja poslovanja u Grčkoj i inozemstvu te korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja. Stoga se može zaključiti da će se provedba plana restrukturiranja primjereno pratiti.

8. ZAKLJUČAK

- (306) Zaključeno je da je Grčka nezakonito provela mjere potpore B1, B2, B3 i B4 suprotno članku 108. stavku 3. Ugovora jer su provedene prije službene odobrenja Komisije. Međutim, Komisija smatra da je plan restrukturiranja, zajedno s preuzetim obvezama iz Priloga kojima se osigurava ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke, dovoljan u pogledu podjele obveza i vlastitog doprinosa te da je prikladan i razmjern kako bi se njime nadoknadili učinci narušavanja tržišnog natjecanja mjera potpore koje su ispitane u ovoj Odluci. Dostavljenim planom restrukturiranja i preuzetim obvezama ispunjuju se kriteriji iz Komunikacije o restrukturiranju te se mjere potpore stoga mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem,

⁽¹¹³⁾ Plan restrukturiranja banke Alpha, lipanj 2014., str. 36.

⁽¹¹⁴⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

⁽¹¹⁵⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 129.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Sljedeće mjere koje je Grčka provela čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora:
 - (a) likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama koju je banci Alpha Bank S.A. pružila Grčka središnja banka i za koju jamči Grčka (mjera L2);
 - (b) druga dokapitalizacija za premošćivanje od 1 042 milijuna EUR koju je Grčki fond za financijsku stabilnost („GFFS”) odobrio banci Alpha Bank S.A. u prosincu 2012. (mjera B2);
 - (c) pismo o preuzimanju obveze od 1 629 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Alpha Bank S.A. 21. prosinca 2012. (mjera B3);
 - (d) dokapitalizacija od 4 021 milijun EUR koju je GFFS odobrio banci Alpha Bank S.A. u proljeće 2013. (mjera B4).
2. Financiranje ukupnog manjka financijskih sredstava u iznosu od 427 milijuna EUR koje je u okviru prijenosa odabrane imovine i obveza zadružnih banaka Dodecanese, Evia i Western Macedonia GFFS osigurao banci Alpha Bank S.A. u prosincu 2013. ne čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.
3. Uzimajući u obzir plan restrukturiranja koji se odnosi na grupaciju Alpha Bank (banka Alpha i sva njezina društva kćeri i podružnice) dostavljen 12. lipnja 2014. te obveze koje je Grčka preuzela tog datuma, sljedeća državna potpora spojiva je s unutarnjim tržištem:
 - (a) dokapitalizacija od 940 milijuna EUR koju je Grčka odobrila banci Alpha Bank S.A. u svibnju 2009. u okviru mjere dokapitalizacije (mjera A);
 - (b) likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama koju je banci Alpha Bank S.A. pružila Grčka središnja banka i za koju Grčka jamči od srpnja 2011. u iznosu od 23,6 milijardi EUR od 31. prosinca 2012. (mjera L2);
 - (c) prva dokapitalizacija za premošćivanje od 1 900 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Alpha Bank S.A. u svibnju 2012. (mjera B1);
 - (d) druga dokapitalizacija za premošćivanje od 1 042 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Alpha Bank S.A. u prosincu 2012. (mjera B2);
 - (e) pismo o preuzimanju obveze od 1 629 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Alpha Bank S.A. 21. prosinca 2012. (mjera B3);
 - (f) dokapitalizacija od 4 021 milijun EUR koju je GFFS odobrio banci Alpha Bank S.A. u svibnju 2013. (mjera B4).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. srpnja 2014.

Za Komisiju
Joaquín ALMUNIA
Potpredsjednik

PRILOG

ALPHA BANK – OBVEZE KOJE JE PREUZELA HELENSKA REPUBLIKA

Helenska Republika („HR“) obvezna je osigurati da banka Alpha („Banka“) provodi plan restrukturiranja koji je dostavljen u lipnju 2014. Plan restrukturiranja temelji se na makroekonomskim pretpostavkama koje je navela Europska komisija („Komisija“) u Dodatku te na regulatornim pretpostavkama.

Helenska Republika ovime preuzima sljedeće obveze („preuzete obveze“) koje čine sastavni dio plana restrukturiranja. Preuzete obveze uključuju obveze preuzete u pogledu provedbe plana restrukturiranja („preuzete obveze u pogledu restrukturiranja“) i preuzete obveze u pogledu korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja.

Preuzete obveze proizvode pravni učinak od datuma donošenja Komisijine odluke kojom se odobrava plan restrukturiranja („Odluka“).

Razdoblje restrukturiranja završava 31. prosinca 2018. Preuzete obveze primjenjuju se tijekom cijelog razdoblja restrukturiranja, osim ako je u pojedinačnoj preuzetoj obvezi navedeno drukčije.

Ovaj tekst tumači se u kontekstu Odluke u općem okviru prava Unije te uz upućivanje na Uredbu Vijeća (EZ) br. 659/1999 ⁽¹⁾.

POGLAVLJE I. DEFINICIJE

Za potrebe preuzetih obveza primjenjuju se sljedeći pojmovi:

1. **Banka:** banka Alpha Bank S.A. i sva njezina društva kćeri. Stoga ona uključuje cijelu grupaciju Alpha Bank sa svim njezinim društvima kćerima i podružnicama u Grčkoj i inozemstvu, u bankarskom i nebankarskom sektoru.
2. **Ponuda za povećanje kapitala u bankarskom sektoru:** ponuda koja dovodi do povećanja stope regulatornog kapitala Banke, uzimajući u obzir sve relevantne elemente, a posebno dobit/gubitak knjižen na osnovi transakcije i smanjenje rizikom ponderirane imovine koje proizlazi iz prodaje (ako je potrebno, ispravljeno za povećanje rizikom ponderirane imovine koje proizlazi iz preostalih financijskih poveznica).
3. **Zatvaranje:** datum prijenosa prava vlasništva nad poduzećem za otuđenje kupcu.
4. **Poduzeće za otuđenje:** sva poduzeća i imovina koje se Banka obvezuje prodati.
5. **Datum stupanja na snagu:** datum donošenja Odluke.
6. **Kraj razdoblja restrukturiranja:** 31. prosinca 2018.
7. **Inozemna imovina ili imovina izvan Grčke:** imovina povezana s djelatnostima klijenata izvan Grčke, neovisno o zemlji u kojoj je imovina knjižena. Na primjer, imovina knjižena u Luksemburgu koja je povezana s aktivnostima klijenata u Grčkoj nije uključena u opseg ove definicije. Obrnuto, imovina knjižena u Luksemburgu ili Grčkoj koja je povezana s aktivnostima klijenata u drugim zemljama jugoistočne Europe smatra se inozemnom imovinom i uključena je u opseg ove definicije.
8. **Inozemna poduzeća:** inozemna društva kćeri i podružnice Banke koji posluju u bankarskom i nebankarskom sektoru.
9. **Inozemna društva kćeri:** sva društva kćeri Banke izvan Grčke koja posluju u bankarskom i nebankarskom sektoru.
10. **Bankarsko poslovanje u Grčkoj:** bankarsko poslovanje u Grčkoj, neovisno o tome gdje je imovina knjižena.
11. **Nebankarsko poslovanje u Grčkoj:** bankarsko poslovanje u Grčkoj, neovisno o tome gdje je imovina knjižena.
12. **Grčka društva kćeri:** sva društva kćeri Banke u Grčkoj koja posluju u bankarskom i nebankarskom sektoru.
13. **Povjerenik za praćenje:** jedna fizička ili pravna osoba ili više njih, neovisnih od Banke, koje je odobrila Komisija i imenovala Banka; povjerenik za praćenje dužan je pratiti usklađenost Banke s preuzetim obvezama.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., p. 1.).

14. **Kupac:** jedna pravna osoba ili više njih koja će u cijelosti ili djelomično preuzeti poduzeće za otuđenje.

15. **Prodaja:** prodaja 100 % udjela koje drži Banka, osim ako je u pojedinačnoj preuzetoj obvezi navedeno drukčije.

Za potrebe preuzetih obveza jednina tih pojmova uključuje množinu (i obrnuto), osim ako je u preuzetim obvezama navedeno drukčije.

POGLAVLJE II. PREUZETE OBVEZE U POGLEDU RESTRUKTURIRANJA

1. **Broj podružnica u Grčkoj:** Broj podružnica u Grčkoj 31. prosinca 2017. smije iznositi najviše [...].
2. **Broj zaposlenika u Grčkoj:** Broj u ekvivalentu punog radnog vremena („FTE”) u Grčkoj (bankarske i nebankarske djelatnosti u Grčkoj) 31. prosinca 2017. smije iznositi najviše [...].
3. **Ukupni troškovi u Grčkoj:** Ukupni troškovi u Grčkoj (bankarske i nebankarske djelatnosti u Grčkoj) 31. prosinca 2017. smiju iznositi najviše [...] milijuna EUR.
4. **Troškovi depozita u Grčkoj:** Kako bi ponovno uspostavila dobit prije rezerviranja na grčkom tržištu, Banka se obvezuje sniziti trošak financiranja smanjenjem troškova depozita prikupljenih u Grčkoj (uključujući štednju, depozite po viđenju i oročene depozite te ostale slične proizvode koji se nude klijentima i čije troškove snosi Banka) [...].
5. **Omjer neto kredita i depozita u Grčkoj:** Za bankarsko poslovanje u Grčkoj omjer neto kredita i depozita 31. prosinca 2017. smije iznositi najviše 119 %. [...]
6. **Potpora inozemnim društvima kćerima:** Za svako inozemno društvo kći, kumulativno od datuma stupanja na snagu do 30. lipnja 2018., Banka ne smije osigurati dodatan vlasnički ili podređeni kapital u iznosu koji premašuje: i. [...] % rizikom ponderirane imovine tog društva kćeri 31. prosinca 2012.; ili ii. [...] milijuna EUR. Ako Banka namjerava unijeti vlasnički kapital ili podređeni dug u to društvo kći u iznosu višem od definiranog praga, od grčkih nadležnih tijela mora zatražiti odluku Komisije o izmjeni plana restrukturiranja.

[...]:

(a) [...].

(b) [...].

(c) [...].

(d) [...].

(e) [...].

(f) [...].

[...]

7. **Razduživanje imovine izvan Grčke do 30. lipnja 2018.:** Ukupni portfelj inozemne imovine mora se do 30. lipnja 2018. smanjiti na najviše [...] milijardi EUR (gornja granica za inozemnu imovinu).

(7.1.) [...]

(7.2.) [...]

8. **Prodaja vrijednosnih papira:** Portfelj uvrštenih vrijednosnih papira, definiran kako slijedi, mora se otuđiti do [...], dok se portfelj neuvrštenih vrijednosnih papira mora otuđiti do [...]: taj portfelj uključuje sva ulaganja u vlasnički kapital veća od [...] milijuna EUR te ulaganja u podređene obveznice i hibridne obveznice. Navedena se preuzeta obveza ne primjenjuje na [...] dionica ([...] milijuna EUR). Za sporedna društva kćeri i povezana društva ([...]), ako do [...] Banka bude aktivno tražila moguće kupce i ne bude se mogla provesti transakcija nakon koje kapital ostaje nepromijenjen ili se povećava, tada će se rok za otuđenje tih udjela dogoditi do [...].

9 **Veličina portfelja privatnog vlasničkog kapitala:** Portfelj privatnog vlasničkog kapitala mora se smanjiti na [...] milijuna EUR do 31. prosinca 2017.

10. Za svaku prodaju Helenska Republika preuzima sljedeće obveze:

- (a) kupac ne smije biti ovisan o Banci i povezan s njom;
- (b) za potrebe preuzimanja poduzeća za otuđenje Banka ne smije kupca izravno ili neizravno financirati. To se primjenjuje na prodaju nekretnina. U tom slučaju Banka kupcu može osigurati financiranje ako se novo kreditiranje izvršava u skladu s razboritom praksom kreditiranja. Za potrebe provjere usklađenosti s preuzetom obvezom u pogledu razduživanja imovine izvan Grčke u obzir će se uzeti svako novo financiranje obuhvaćeno definicijom imovine izvan Grčke;
- (c) u razdoblju od pet godina nakon zatvaranja prodaje Banka ne smije steći izravan ili neizravan utjecaj na cijelo poduzeće za otuđenje ili njegov dio bez prethodnog odobrenja Komisije.

11. **Politika ulaganja:** Do 30. lipnja 2017. Banka ne smije kupiti špekulativne vrijednosne papire.

Navedena se preuzeta obveza ne primjenjuje na sljedeće vrijednosne papire (izuzete vrijednosne papire):

- i. [...];
- ii. [...];
- iii. [...];
- iv. [...];
- v. [...];
- vi. [...].

12. **Gornja granica na plaću:** Do [...] Banka neće nijednom zaposleniku ili direktoru platiti ukupnu godišnju naknadu (plaću, mirovinski doprinos, bonus) višu od [...]. U slučaju dokapitalizacije koju provodi GFFS, gornja granica na plaću ponovno će se procijeniti u skladu s Komunikacijom EU-a o bankarstvu od 1. kolovoza 2013.

POGLAVLJE III. PREUZETE OBVEZE U POGLEDU KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA I KOMERCIJALNOG POSLOVANJA – PRODUŽENJE I IZMJENE

- 1. Banka je obvezna do 30. lipnja 2018. provesti preuzete obveze u pogledu korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja koje je Helenska Republika dostavila 20. studenoga 2012. s naknadnim izmjenama koje su navedene u poglavlju III. preuzetih obveza.
- 2. Ako se pojedinačna preuzeta obveza ne primjenjuje na razini Banke, Banka ne smije iskoristiti društva kćeri ili aktivnosti koje nisu obuhvaćene tom pojedinačnom preuzetom obvezom kako bi zaobišla tu preuzetu obvezu.

Odjeljak A. Uspostavljanje učinkovite i primjerene unutarnje organizacije

- 3. Banka, osim njezinih inozemnih društava kćeri, obvezna je u svakom trenutku poštovati sve odredbe Zakona 3016/2002 o korporativnom upravljanju i Zakona 2190/1920 o *sociétés anonymes*, a posebno odredbe povezane s funkcijama korporativnih tijela, kao što su skupština dioničara i upravni odbor, kako bi osigurala jasnu podjelu odgovornosti i transparentnost. Ovlasti skupštine dioničara ograničene su na zadatke glavne skupštine u skladu s pravom trgovačkih društava, a posebno u pogledu prava na informacije. Šire ovlasti, kojima bi se omogućio neprimjereni utjecaj na upravu, ukidaju se. Izvršni direktori Banke moraju jasno biti odgovorni za svakodnevno operativno upravljanje.
- 4. Banka, osim njezinih inozemnih društava kćeri, u svakom trenutku mora postupati u skladu s Okvirom odnosa s Grčkim fondom za financijsku stabilnost („GFFS”).

5. Banka je obvezna poštovati važeće odredbe Akta guvernera 2577/9.3.2006. kako bi na razini pojedinačnog društva ili grupe zadržala učinkovitu organizacijsku strukturu i primjeren sustav unutarnje kontrole, uključujući tri ključna stupa: službe unutarnje revizije, upravljanja rizicima i usklađenosti s propisima te najbolje međunarodne prakse korporativnog upravljanja.
6. Banka mora imati učinkovitu organizacijsku strukturu kako bi se osiguralo da su odjeli unutarnje revizije i upravljanja rizicima u potpunosti neovisni od poslovnih mreža i da su izravno odgovorni Upravnom odboru. Odbor za reviziju i Odbor za upravljanje rizicima, osnovani u okviru Upravnog odbora, procjenjuju sva pitanja koja su postavili odgovarajući odjeli. Primjerenim aktima o osnivanju službe za unutarnju reviziju i akt o osnivanju službe za upravljanje rizicima određuju se uloge, odgovornosti i resursi tih odjela. Navedeni akti o osnivanju moraju biti u skladu s međunarodnim standardima te se njima mora osigurati potpuna neovisnost tih odjela. Kreditnom politikom osiguravaju se smjernice i upute u pogledu odobravanja kredita, uključujući određivanje cijena kredita i restrukturiranje kredita.
7. Banka nadležnim tijelima objavljuje popis dioničara koji drže najmanje 1 % redovnih dionica.

Odjeljak B. Poslovne prakse i praćenje rizika

Opća načela

8. Kreditnom politikom određuje se da se prema svim klijentima postupa pošteno u okviru nediskriminirajućih postupaka, osim onih koji su povezani s kreditnim rizikom i mogućnošću plaćanja. Kreditnom politikom definirani su pragovi iznad kojih odobravanje kredita moraju odobriti više razine uprave. Slični pragovi definiraju se u pogledu restrukturiranja kredita te rješavanja potraživanja i parnica. U okviru kreditne politike u odabranim se središtima proces donošenja odluka centralizira na nacionalnoj razini te se njome pružaju jasne zaštitne mjere kako bi se osigurala dosljedna provedba njezinih uputa u cijelom bankarskom poslovanju u Grčkoj.
9. Za cjelokupno bankarsko poslovanje u Grčkoj Banka je obvezna u potpunosti uključiti pravila kreditne politike u svoje tokove izdavanja i refinanciranja kredita te sustave isplate.

Posebne odredbe

10. Posebne odredbe navedene u poglavlju III. stavcima 11. do 18. preuzetih obveza primjenjuju se na bankarsko poslovanje u Grčkoj, ako nije izričito navedeno drukčije.
11. U okviru kreditne politike zahtijeva se da određivanje cijene kredita i hipoteka bude u skladu sa strogim smjernicama. Te smjernice uključuju obvezu strogog poštovanja standardnih tablica raspona kamatnih stopa u okviru kreditne politike koje ovise o dospijeću kredita, procjeni kreditnog rizika klijenta, očekivanom povratu kolaterala danog u zajam (uključujući vremenski okvir moguće likvidacije), ukupnom odnosu s Bankom (npr. razini i stabilnosti depozita, strukturi naknada i drugim aktivnostima prodaje drugih proizvoda klijentu) te troškovima financiranja Banke. Stvaraju se posebne kategorije imovine dane u zajam (npr. komercijalni zajam, hipoteka, osigurana/neosigurana itd.), a njihov okvir cijena navodi se u odgovarajućoj tablici kreditne politike koju Odbor za izdavanje kredita redovito ažurira. Svaku iznimku mora valjano odobriti Odbor za izdavanje kredita ili se ona odobrava na nižoj razini ovlasti ako je to dopušteno na temelju kreditne politike. U posebno prilagođenim transakcijama kao što su sindicirani krediti i financiranje projekta poštuju se jednaka načela, pri čemu se uzima u obzir činjenica da one ne odgovaraju standardiziranim tablicama kreditne politike. Povrede navedene politike određivanja cijena prijavljuju se povjereniku za praćenje.
12. Odjel za upravljanje rizicima nadležan je za procjenu kreditnog rizika i vrednovanje kolaterala. Pri procjeni kvalitete kredita odjel za upravljanje kreditnim rizicima djeluje neovisno, dostavljanjem svojeg mišljenja u pisanom obliku kako bi se osiguralo da se kriteriji primijenjeni u procjeni dosljedno primjenjuju tijekom vremena i među klijentima te u skladu s kreditnom politikom Banke.
13. Za cjelokupno bankarsko poslovanje u Grčkoj na kredite fizičkim i pravnim osobama Banka na temelju najbolje međunarodne prakse primjenjuje stroga pojedinačna i ukupna ograničenja kojima se uređuje najviši iznos kredita koji se može odobriti jednom kreditnom riziku (ako je uopće dopušten u skladu s grčkim pravom i pravom EU-a). U navedenim se ograničenjima uzimaju u obzir dospijeće kredita i kvaliteta dostavljenog kolaterala/osiguranja te se određuju s obzirom na referentne vrijednosti i kapital.

14. Zabranjuje se odobravanje kredita ⁽¹⁾ kako bi se dužnicima omogućila kupnja dionica ili hibridnih instrumenata Banke i drugih banaka ⁽²⁾, bez obzira na to tko su ti dužnici ⁽³⁾. Ta se odredba primjenjuje i prati na razini Banke.
15. Svi zahtjevi za kredit nepovezanih dužnika viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] ili svi krediti u kojima se izloženost zadržava prema jednoj grupi (definiranoj kao grupa povezanih dužnika koja predstavlja jedan kreditni rizik) viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] prijavljuju se povjereniku za praćenje koji može, ako se čini da uvjeti nisu određeni po tržišnim uvjetima ili ako povjereniku za praćenje nisu dostavljene dostatne informacije, odgoditi odobravanje kreditne linije ili kredita za [...] radnih dana. U izvanrednim se slučajevima navedeno razdoblje može smanjiti za [...] radnih dana ako su povjereniku za praćenje dostavljene dostatne informacije. U navedenom će razdoblju povjerenik za praćenje moći izvjestiti Komisiju i GFFS o predmetu prije nego što Banka donese konačnu odluku.
16. U kreditnoj politici moraju biti sadržane jasne upute o restrukturiranju kredita. U njoj je jasno definirano koji su krediti prihvatljivi, pod kojim okolnostima, te se jasno navode uvjeti koji se mogu predložiti prihvatljivim klijentima. Za cjelokupno bankarsko poslovanje Banka je obvezna osigurati da su sva restrukturiranja usmjerena na buduće povrate koje će ostvariti Banka kako bi se na taj način zaštitio interes Banke. Ni u kojem se slučaju politikom restrukturiranja neće ugroziti buduća profitabilnost Banke. U tu je svrhu Odjel Banke za upravljanje rizicima nadležan za razvoj i uvođenje odgovarajućeg mehanizma za izvješćivanje o učinkovitosti restrukturiranja, za provođenje dubinskih analiza unutarnjih i/ili vanjskih najboljih praksi, izvješćivanje Odbora za kredite i Odbora za upravljanje rizicima u okviru Upravnog odbora o svojim nalazima najmanje jednom tromjesečno, za predlaganje djelotvornih poboljšanja uključenih procesa i politika te nadzor njihove provedbe i podnošenje izvješća o tome Odboru za kredite i Odboru za upravljanje rizicima u okviru Upravnog odbora.
17. Za cjelokupno bankarsko poslovanje Banka je obvezna donijeti politiku rješavanja potraživanja i parnica koja je usmjerena na maksimalno povećanje povrata i sprječavanje diskriminirajućeg ili povlaštenog postupanja u upravljanju parnicama. Banka je obvezna osigurati poduzimanje svih potrebnih mjera u cilju maksimalnog povećanja povrata za Banku i zaštitu njezina financijskog položaja u dugoročnom razdoblju. Svaka povreda u provedbi navedene politike prijavljuje se povjereniku za praćenje.
18. Banka je obvezna pratiti kreditni rizik s pomoću dobro razvijenog skupa upozorenja i izvješća kojima se Odjelu za upravljanje rizikom omogućuje sljedeće: i. utvrđivanje ranih signala umanjenja vrijednosti kredita i slučajeva neispunjenja obveza; ii. procjenu povrata portfelja kredita (uključujući, bez ograničenja, druge izvore otplate kao što su sudužnici i jamci te kolateral koji je dan u zajam ili je dostupan, ali nije dan u zajam); iii. procjenu ukupne izloženost Banke prema pojedinačnim klijentima ili na osnovi portfelja; i iv. predlaganje korektivnih mjera i mjera poboljšanja Upravnom odboru, prema potrebi. Povjereniku za praćenje omogućuje se pristup navedenim informacijama.

Odredbe koje se primjenjuju na povezane dužnike

19. Sve odredbe koje se primjenjuju na povezane dužnike primjenjuju se na razini Banke.
20. U okviru kreditne politike poseban se odjeljak mora posvetiti pravilima kojima se uređuju odnosi s povezanim dužnicima. Povezani dužnici uključuju zaposlenike, dioničare, direktore i voditelje te njihove supružnike, djecu i braću i sestre te sve pravne subjekte koji su pod izravnom ili neizravnom kontrolom ključnih zaposlenika (tj. zaposlenika koji su uključeni u proces donošenja odluka u okviru kreditne politike), dioničara, direktora ili upravitelja te njihovih supružnika, djece i braće i sestara. U širem smislu sve se javne institucije ili organizacije pod kontrolom države te sva javna društva ili državne agencije smatraju povezanim dužnikom. Povezanim dužnicima u okviru kreditne politike smatraju se i političke stranke. Posebna se pažnja daje odlukama o svakom restrukturiranju i otpisu kredita trenutačnim ili bivšim zaposlenicima, direktorima, dioničarima, upraviteljima i njihovim rođacima te politikama koje se poštuju u određivanju primjerenosti, vrednovanju, upisu založnih prava i ovrsi kolaterala za kredit. Definicija povezanih dužnika dodatno je određena u posebnom dokumentu.
21. Odjel za upravljanje rizikom nadležan je za raspoređivanje svih povezanih skupina dužnika koji predstavljaju jedan kreditni rizik u cilju primjernog praćenja koncentracije kreditnog rizika.

⁽¹⁾ Za potrebe te preuzete obveze pojam „kredit” tumači se u širem smislu kao bilo kakvo financiranje, npr. kreditna linija, jamstvo itd.

⁽²⁾ Radi pojašnjenja, „druge banke” odnose se na bilo koju banku i financijsku instituciju u svijetu.

⁽³⁾ Radi pojašnjenja, svi dužnici, uključujući privatne bankarske klijente Banke, obuhvaćeni su tom preuzetom obvezom.

22. Na kredite fizičkim i pravnim osobama Banka na temelju najbolje međunarodne prakse primjenjuje stroga pojedinačna i ukupna ograničenja kojima se uređuje najviši iznos kredita koji se može odobriti jednom kreditnom riziku koji se odnosi na povezane dužnike (ako je uopće dopušten u skladu s grčkim pravom i pravom EU-a).
23. Banka posebno prati svoju izloženost prema povezanim dužnicima, uključujući prema subjektima javnog sektora i političkim strankama. Novo izdanje kredita ⁽¹⁾ povezanim dužnicima (godišnji % stanja Y-1 ⁽²⁾) ne smije premašiti novo izdanje ukupnog portfelja kredita u Grčkoj (godišnji % stanja Y-1). Navedenu preuzetu obvezu potrebno je poštovati posebno za svaku vrstu povezanog dužnika (zaposlenike, dioničare, upravitelje, javne subjekte, političke stranke). Kreditna procjena povezanih dužnika, uključujući uvjete određivanje cijena i moguće restrukturiranje koje im se nudi, ne smije biti povoljnija u usporedbi s uvjetima koji se nude sličnim, ali nepovezanim dužnicima kako bi se u grčkom gospodarstvu osigurali jednaki tržišni uvjeti. Navedena obveza ne primjenjuje se na postojeće opće programe u korist zaposlenika kojima im se nude subvencionirani krediti. Banka je obvezna svaki mjesec izvješćivati o razvoju navedene izloženosti, iznosu novog izdanja i najnovijim zahtjevima koji premašuju [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] i koje će rješavati Odbor za kredite.
24. Kreditni kriteriji koji se primjenjuju na zaposlenike/upravitelje/dioničare ne smiju biti blaži od kriterija koji se primjenjuju na druge, nepovezane dužnike. Ako ukupna kreditna izloženost prema jednom zaposleniku/upravitelju/dioničaru premašuje iznos koji je jednak [...] fiksne plaće za osigurane kredite i iznosu koji je jednak [...] fiksne plaće za neosigurane kredite, izloženost se odmah prijavljuje povjereniku za praćenje koji može intervenirati i odgoditi odobrenje kredita u skladu s postupkom opisanim u poglavlju III. stavku 25. preuzetih obveza.
25. Svi zahtjevi za kredit povezanih dužnika viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] ili svi krediti u kojima se izloženost zadržava prema jednoj grupi (definiranoj kao grupa povezanih dužnika koja predstavlja jedan kreditni rizik) viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] prijavljuju se povjereniku za praćenje koji može, ako se ne čini da su uvjeti određeni po tržišnim uvjetima ili ako povjereniku za praćenje nisu dostavljene dostatne informacije, odgoditi odobravanje kreditne linije ili kredita za [...] radnih dana. U izvanrednim se slučajevima navedeno razdoblje može smanjiti za [...] radnih dana ako su povjereniku za praćenje dostavljene dostatne informacije. U navedenom će razdoblju povjerenik za praćenje moći izvijestiti Komisiju i GFFS o predmetu prije nego što Banka donese konačnu odluku.
26. Pri restrukturiranju kredita koje uključuje povezane dužnike moraju se poštovati jednaki zahtjevi kao za nepovezane dužnike. Nadalje, utvrđeni okviri i politike za rješavanje loše imovine procjenjuju se i poboljšavaju ako je potrebno. Međutim, očekuje se da se restrukturirani krediti povezanim dužnicima iskazuju posebno, barem prema kategoriji imovine dane u zajam i vrsti povezanog dužnika.

Odjeljak C. Ostala ograničenja

27. **Zabrana isplate dividendi, kupona, repo transakcija, opcija kupnje i otkupa:** Osim ako Komisija ne odobri izuzeće, Helenska Republika preuzima sljedeće obveze:
- (a) Banka ne smije isplatiti nikakve kupone na hibridne instrumente kapitala (ili druge instrumente za koje se kupon isplaćuje na diskrecijskoj osnovi) ili dividende na instrumente regulatornog kapitala i podređene dužničke instrumente, osim ako je zakonom obvezna to učiniti. Banka ne smije osloboditi rezerve čime bi se stavila u takav položaj. U slučaju sumnje u pogledu toga postoji li, za potrebe ove preuzete obveze, zakonska obveza, Banka podnosi predloženu isplatu kupona ili dividendi Komisiji na odobrenje;
- (b) Banka ne smije ponovno otkupiti vlastite dionice ili izvršiti opciju kupnje u pogledu tih instrumenata regulatornog kapitala ili podređenih dužničkih instrumenata;
- (c) Banka ne smije otkupiti hibridne instrumente kapitala.

⁽¹⁾ Radi pojašnjenja, novim izdanjem kredita obuhvaćena je i obnova kredita te restrukturiranje postojećih kredita.

⁽²⁾ Radi pojašnjenja, „godišnji % stanja Y-1” odnosi se na novo izdanje kao postotak stanja na kraju prethodne godine. Iznos rizikom ponderirane imovine iznos je na kraju godine.

28. **Zabrana preuzimanja:** Helenska Republika obvezuje se da Banka neće steći udjel ni u kakvom poduzeću, bez obzira na to radi li se o prijenosu imovine ili udjela. Navedenom zabranom preuzimanja obuhvaćeni su poduzetnici koji imaju pravni oblik trgovačkog društva i skup imovine koji čini poslovnu jedinicu ⁽¹⁾.
- (a) **Izuzeće za koje je potrebno prethodno odobrenje Komisije:** Neovisno o toj zabrani, nakon što dobije odobrenje Komisije i prema potrebi, Banka može na prijedlog GFFS-a preuzeti poduzeća i poduzetnike ako je to u iznimnim okolnostima potrebno radi ponovnog uspostavljanja financijske stabilnosti ili osiguranja učinkovitog tržišnog natjecanja.
- (b) **Izuzeće za koje nije potrebno prethodno odobrenje Komisije:** Banka može steći udjele u poduzetnicima ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
1. Kupovna cijena koju je platila Banka za bilo koje preuzimanje niža je od [...] % bilance ⁽²⁾ Banke na datum stupanja na snagu preuzetih obveza ⁽³⁾; i
 2. Kumulativne kupovne cijene koje je Banka platila za sva takva preuzimanja od datuma stupanja na snagu preuzetih obveza do kraja razdoblja restrukturiranja niže su od [...] % bilance Banke na datum stupanja na snagu preuzetih obveza.
- (c) **Aktivnosti koje nisu obuhvaćene zabranom preuzimanja:** Zabranom preuzimanja nisu obuhvaćena preuzimanja koja se provode u redovitom bankarskom poslovanju pri upravljanju postojećim potraživanjima prema društvima u poteškoćama, uključujući konverziju postojećeg duga u vlasničke instrumente.
29. **Zabrana oglašavanja:** Helenska Republika obvezuje se da će se Banka suzdržati od oglašavanja koje se odnosi na državnu potporu i primjene agresivnih poslovnih strategija koje se ne bi provodile bez potpore Helenske Republike.

POGLAVLJE IV. POVJERENIK ZA PRAĆENJE

1. Helenska Republika obvezuje se da će Banka izmijeniti i produžiti mandat povjerenika za praćenje kojeg je Komisija odobrila i Banka imenovala 16. siječnja 2013. do kraja razdoblja restrukturiranja. Banka se obvezuje i proširiti opseg mandata kako bi uključivao praćenje: i. plana restrukturiranja; i ii. svih preuzetih obveza utvrđenih u ovom katalogu.
2. Četiri tjedna nakon datuma stupanja na snagu preuzetih obveza Helenska Republika Komisiji dostavlja sve uvjete izmijenjenog mandata koji uključuju sve odredbe potrebne kako bi se povjereniku za praćenje omogućilo ispunjenje dužnosti u skladu s tim preuzetim obvezama.
3. Dodatne odredbe o povjereniku za praćenje određene su u posebnom dokumentu.

Glavni tajnik

Christina PAPAKONSTANTINO

⁽¹⁾ Radi pojašnjenja, za potrebe navedene preuzete obveze poslovanje Banke koje se odnosi na privatni/poduzetnički kapital isključuje se iz područja primjene te preuzete obveze. U tom se pogledu Banka obvezuje Komisiji dostaviti službeni zahtjev koji uključuje poslovni plan tog subjekta.

⁽²⁾ Radi pojašnjenja, za potrebe navedene preuzete obveze veličina bilance jednaka je ukupnoj imovini Banke.

⁽³⁾ Radi pojašnjenja, ako je odobrenje Komisije za ukidanje zabrane preuzimanja dobiveno u skladu s poglavljem III. stavkom 28., točkom a, preuzetih obveza, bilanca Banke na datum stupanja na snagu preuzetih obveza izračunava se tako da uključuje i imovinu stečenih subjekata ili stečenu imovinu na datum preuzimanja.

Dodatak

Makroekonomske projekcije domaćeg poslovanja u Grčkoj

% godišnjeg rasta (osim ako je drukčije navedeno)	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Kumulativna stopa rasta 2013.–2017.
Realni BDP	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominalni rast kredita u Grčkoj	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Deflator BDP-a	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Cijene nekretnina	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Nominalni raspoloživi dohodak kućanstava	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Depoziti privatnog sektora	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Nezaposlenost (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Stopa refinanciranja ESB-a (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Vrhunac stvaranja loših kredita			druga polovina 2014.				
Tromjesečni Euribor (prosjek, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Pristup tržištima kapitala – repo transakcije		DA – Ne (gornja granica)					
Pristup tržištu kapitala – pokrivena/nadređena neosigurana		DA – do 500 milijuna EUR svaka	DA – do 1 milijardu EUR svaka	DA – Ne (gornja granica)			

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/455**od 23. srpnja 2014.****o državnoj potpori SA.34826 (2012/C), SA.36005 (2013/NN) koju je provela Grčka za bankarsku grupu Piraeus u vezi s dokapitalizacijom i restrukturiranjem banke Piraeus S.A.***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 5217)***(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala države članice i druge zainteresirane strane da podnesu svoje primjedbe u skladu s gore navedenim odredbama ⁽¹⁾,

budući da:

1. POSTUPAK**1.1. POSTUPAK POVEZAN S BANKOM PIRAEUS**

- (1) Komisija je odlukom od 19. studenoga 2008. odobrila program pod nazivom „Mjere potpore za kreditne institucije u Grčkoj” („Program potpore grčkim bankama”) namijenjen osiguranju stabilnosti grčkoga financijskog sustava. Programom potpore grčkim bankama omogućava se dodjeljivanje potpore u okviru njegovih triju mjera: mjere dokapitalizacije, mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica ⁽²⁾. U svibnju 2009. Grčka je dokapitalizirala banku Piraeus („Banka” ⁽³⁾) u okviru mjere dokapitalizacije.
- (2) U uvodnoj izjavi 14. Odluke od 19. studenoga 2008. navedeno je da će se Komisiji dostaviti plan za restrukturiranje u pogledu korisnika te mjere dokapitalizacije.
- (3) Grčka nadležna tijela Komisiji su 23. srpnja 2010. dostavila plan za restrukturiranje. Komisija je registrirala taj plan i njegove naknadne izmjene te dodatne informacije koje su dostavila grčka nadležna tijela kao predmet SA.30342 (PN 26/2010) i zatim predmet SA.32787 (2011/PN).

⁽¹⁾ Vidjeti Odluku Komisije od 27. srpnja 2012. u predmetu državne potpore SA 34826 (2012/C, ex 2012/NN), „Dokapitalizacija Grčke nacionalne banke koju je proveo Grčki fond za financijsku stabilnost” (SL C 359, 21.11.2012., str. 43.).

⁽²⁾ Odluka Komisije od 19. studenog 2008. u predmetu državne potpore N 560/2008 „Mjere potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 125, 5.6.2009., str. 6.). Registrirana je pod brojem SA.26678 (N 560/2008). Taj je program kasnije produžen i izmijenjen kako je opisano u bilješci 4.

⁽³⁾ Izraz „Banka” odnosi se na bankarsku grupu Piraeus.

- (4) Banka je u više navrata ostvarivala korist od državnih jamstava i zaduživanja izdavanjem državnih obveznica u okviru programa potpore grčkim bankama ⁽⁴⁾. Ostvarila je korist i od likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država.
- (5) Grčki fond za financijsku stabilnost („GFFS”) Banci je 20. travnja 2012. dostavio pismo u kojem se obvezao na sudjelovanje u planiranom povećanju temeljnog kapitala Banke. GFFS je Banci 28. svibnja 2012. odobrio dokapitalizaciju za premošćivanje u iznosu od 4 700 milijuna EUR („prva dokapitalizacija za premošćivanje”).
- (6) Grčka nadležna tijela 10. svibnja 2012. Komisiji su službeno dostavila pismo o preuzimanju obveze koje je Banci dostavio GFFS. Komisija je to evidentirala kao neprijavljenu potporu (predmet SA.34826 (2012/NN)) s obzirom na to da je mjera već bila provedena.
- (7) Komisija je 27. srpnja 2012. pokrenula službeni istražni postupak u pogledu prve dokapitalizacije za premošćivanje („Odluka o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus”) ⁽⁵⁾.
- (8) GFFS je Banci u prosincu 2012. odobrio drugu dokapitalizaciju za premošćivanje u iznosu od 1 553 milijuna EUR („druga dokapitalizacija za premošćivanje”). GFFS je Banci 21. prosinca 2012. isto tako dostavio pismo o preuzimanju obveze koja se odnosi na sudjelovanje u povećanju temeljnog kapitala Banke i u izdavanju konvertibilnih instrumenata kapitala koji će se izdati, i to u ukupnom iznosu od 1 082 milijuna EUR ⁽⁶⁾. Grčka nadležna tijela o tim su mjerama obavijestila Komisiju 20. prosinca 2012. ⁽⁷⁾
- (9) U rujnu 2012. Banka je objavila svoju namjeru da od banke Soci  t   G  n  rale S.A. („Soci  t   G  n  rale”) preuzme banku Geniki. Tijekom rujna i listopada Komisija je održala brojne telekonferencije te razmijenila elektroničke poruke s predstavnicima grčkih nadležnih tijela i Banke glede preuzimanja banke Geniki.
- (10) Banka je 19. listopada 2012. s bankom Soci  t   G  n  rale potpisala ugovor o kupnji dionica glede preuzimanja ukupnog udjela banke Soci  t   G  n  rale (99,08 %) u banci Geniki.
- (11) Službe Komisije poslale su 12. prosinca 2012. Grčkoj dopis koji je sadržavao preliminarnu procjenu preuzimanja banke Geniki.
- (12) Banka je 26. veljače 2013. obavijestila Komisiju o svojim namjerama da preuzme Millennium Bank Greece S.A („MBG”). Komisija je održala nekoliko telekonferencija te razmijenila elektroničke poruke s grčkim nadležnim tijelima i Bankom glede preuzimanja MBG-a.
- (13) Službe Komisije poslale su 25. ožujka 2013. Grčkoj dopis koji je sadržavao preliminarnu procjenu preuzimanja MBG-a.

⁽⁴⁾ Grčka je 2. rujna 2009. obavijestila o nizu izmjena mjera potpore i produženju do 31. prosinca 2009. koji su odobreni 18. rujna 2009. (vidjeti Odluku Komisije od 18. rujna 2009. o državnoj potpori N 504/2009 „Produženje i izmjena mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 264, 6.11.2009., str. 5.)). Komisija je 25. siječnja 2010. odobrila drugo produženje mjera potpore do 30. lipnja 2010. (vidjeti Odluku Komisije od 25. siječnja 2010. o državnoj potpori N 690/2009 „Produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 57, 9.3.2010., str. 6.)). Komisija je 30. lipnja 2010. odobrila niz izmjena mjera potpore i produženje do 31. prosinca 2010. (vidjeti Odluku Komisije od 30. lipnja 2010. o državnoj potpori N 260/2010 „Produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 238, 3.9.2010., str. 3.)). Komisija je 21. prosinca 2010. odobrila produženje mjera potpore do 30. lipnja 2011. (vidjeti Odluku Komisije od 21. prosinca 2010. o državnoj potpori SA 31998 (2010/N) „  etvrto proširenje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 53, 19.2.2011., str. 2.)). Komisija je 4. travnja 2011. odobrila izmjenu (vidjeti Odluku Komisije od 4. travnja 2011. o državnoj potpori SA.32767 (2011/N) „Izmjena mjera potpore kreditnim institucijama u Grčkoj” (SL C 164, 2.6.2011., str. 8.)). Komisija je 27. lipnja 2011. odobrila produženje mjera potpore do 31. prosinca 2011. (vidjeti Odluku Komisije od 27. lipnja 2011. o državnoj potpori SA.33153 (2011/N) „Peto proširenje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 274, 17.9.2011., str. 6.)). Komisija je 6. veljače 2012. odobrila produženje mjera potpore do 30. lipnja 2012. (vidjeti Odluku Komisije od 6. veljače 2012. o državnoj potpori SA.34149 (2011/N) „Sesto produženje mjera potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 101, 4.4.2012., str. 2.)). Komisija je 6. srpnja 2012. odobrila produženje mjera potpore do 31. prosinca 2012. (vidjeti Odluku Komisije od 6. srpnja 2012. u predmetu državne potpore SA.35002 (2012/N) – Grčka „Produženje programa potpore za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 77, 15.3.2013., str. 14.)). Komisija je 22. siječnja 2013. odobrila produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica do 30. lipnja 2013. (vidjeti Odluku Komisije od 22. siječnja 2013. u predmetu državne potpore SA.35999 (2012/N) – Grčka „Produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica za kreditne institucije u Grčkoj” (SL C 162, 7.6.2013., str. 6.)). Komisija je 25. srpnja 2013. odobrila produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica do 31. prosinca 2013. (vidjeti Odluku Komisije od 25. srpnja 2013. u predmetu državne potpore SA.36956 (2013/N) – Grčka „Produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica za kreditne institucije u Grčkoj” koja još nije objavljena). Komisija je 14. siječnja 2014. odobrila produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica do 30. lipnja 2014. (vidjeti Odluku Komisije od 14. siječnja 2014. u predmetu državne potpore SA. 37958 (2013/N) – Grčka „Produženje programa osiguranja jamstva i programa zaduživanja izdavanjem obveznica za kreditne institucije u Grčkoj” koja još nije objavljena).

⁽⁵⁾ Vidjeti bilješku 1.

⁽⁶⁾ Priopćenje GFFS-a za tisak, 24. prosinca 2012., dostupno na poveznici http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf.

⁽⁷⁾ Komisija je te mjere registrirala kao predmet SA.36005 (2013/NN).

- (14) Banka je 22. travnja 2013. objavila da je postigla dogovor s bankom Millennium Banco Comercial Portugues („BCP“) glede preuzimanja čitavog temeljnog kapitala MBG-a i sudjelovanju BCP-a u budućem povećanju kapitala banke Piraeus.
- (15) GFFS je 3. lipnja 2013. djelomično pretvorio prvu i drugu dokapitalizaciju za premošćivanje u vlasnički kapital u ukupnom iznosu od 5 891 milijun EUR. GFFS je u Banku uložio i dodatni iznos od 1 094 milijuna EUR kako se obvezao kada je Banka preuzela veći dio Poljoprivredne banke Grčke („ATE“) i grčkih podružnica triju ciparskih banaka (vidjeti odjeljak 1.2.). Pored toga, privatni su ulagači uložili 1 444 milijuna EUR. Ukupna dokapitalizacija iznosila je 8 429 milijuna EUR i naziva se „dokapitalizacija iz proljeća 2013.“
- (16) Grčka nadležna tijela Komisiji su 19. prosinca 2013. dostavila informacije o uvjetima dokapitalizacije iz proljeća 2013.
- (17) Grčka nadležna tijela Komisiji su 25. lipnja 2014. dostavila konačni plan restrukturiranja Banke („plan restrukturiranja“). Istog su datuma dostavila informacije o likvidnosnoj potpori u izvanrednim situacijama za koju jamči država. Navela su da žele nastaviti pružati Banci taj oblik likvidnosne potpore te državna jamstva za dužničke instrumente i zaduživanje izdavanjem državnih obveznica u okviru programa potpore grčkim bankama.
- (18) Tijekom upravnog postupka Komisija je održala brojne sastanke i telekonferencije te razmijenila elektroničke poruke s predstavnicima grčkih nadležnih tijela i Banke.
- (19) Grčka prihvaća da se ova odluka iznimno donese samo na engleskom jeziku.

1.2. POSTUPAK KOJI SE ODNOSI NA PREUZETA PODUZEĆA

1.2.1. Postupak koji se odnosi na banku ATE

- (20) Grčka je u travnju 2011. dokapitalizirala banku ATE s 1 445 milijuna EUR (taj je iznos uključivao 675 milijuna EUR koji su prvobitno dodijeljeni u okviru grčkog Programa dokapitalizacije). Osim toga, banka ATE primila je i likvidnosnu potporu u iznosu od 6 103 milijuna EUR. Komisija je odlukom od 23. svibnja 2011. odobrila te mjere utemeljene na planu restrukturiranja banke ATE („Odluka o restrukturiranju banke ATE“) ⁽⁸⁾.
- (21) Grčka je 29. prosinca 2011. sudjelovala u izdavanju prava na kapital banke ATE u iznosu od 290 milijuna EUR.
- (22) Grčka je 22. ožujka 2012. dostavila izvješće Središnje banke Grčke u kojemu se predlaže rješavanje banke ATE kroz postupak kupovine i pripajanja ⁽⁹⁾ odabrane imovine i obveza banke ATE („Prenesene djelatnosti banke ATE“), dok bi se preostala imovina i obveze riješile putem loše banke.
- (23) Banka je u srpnju 2012. objavila preuzimanje većeg dijela banke ATE za koju je pokrenut postupak likvidacije.
- (24) GFFS je tada preuzeo obvezu da pokrije potrebe Banke za kapitalom koje proisteknu iz preuzete imovine. Grčka središnja banka zaključila je 27. siječnja 2013. da kapital potreban u regulatorne svrhe kao rezultat preuzimanja Prenesenih djelatnosti banke ATE iznosi 570 milijuna EUR koje će osigurati GFFS.
- (25) Komisija je Odlukom od 3. svibnja 2013. ⁽¹⁰⁾ („Odluka o likvidaciji banke ATE“) zaključila da mjere potpore koje su dodijeljene u trenutku prijenosa Prenesenih djelatnosti banke ATE nisu državna potpora Banci nego Prenesenim djelatnostima banke ATE. Štoviše, Komisija je zaključila da će potpora biti spojiva s unutarnjim tržištem ako plan restrukturiranja Banke, koji sada uključuje Prenesene djelatnosti banke ATE omogući da se ponovno uspostavi njezina dugoročna održivost.
- (26) GFFS je u lipnju 2013. u Banku unio 570 milijuna EUR u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. ⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Odluka Komisije od 23. svibnja 2011. u predmetu državne potpore SA.31154 „Restrukturiranje poljoprivredne banke Grčke“, (SL C 317, 29.10.2011., str. 4.).

⁽⁹⁾ Postupak kupovine i pripajanja postupak je rješavanja koji se sastoji od identificiranja visokokvalitetne imovine i obveza u pravnoj osobi koja prolazi kroz likvidaciju te njihove prodaje kako bi ih se prenijelo na održivo poduzeće.

⁽¹⁰⁾ Odluka Komisije od 3. svibnja 2013. u predmetu državne potpore SA.35460 „Potpora za likvidaciju banke ATE“, (SL C 261, 10.9.2013., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Vidjeti odjeljak 2.3.3.3.

1.2.2. Postupak koji se odnosi na poslovanje u Grčkoj Ciparske banke, Ciparske narodne banke i Helenske banke („tri ciparske banke”)

- (27) Nakon izvanrednog sastanka Euroskupine ⁽¹²⁾ održanog 15. ožujka 2013., ciparska nadležna tijela i Europska unija, Međunarodni monetarni fond („MMF”) i Europska središnja banka („ESB”) postigli su politički dogovor o politici povezanoj s budućim makroekonomskim programom prilagodbe. Najprije, dogovoreno je, između ostalog, da će poslovanje triju ciparskih banaka biti preneseno na neku grčku banku.
- (28) Banka i ostale grčke banke izrazile su zanimanje za preuzimanje poslovanja te tri ciparske banke u Grčkoj.
- (29) GFFS je 22. ožujka 2013. dao svoj pristanak da Banka da ponudu za preuzimanje grčkih podružnica, depozita i kredita triju ciparskih banaka. Ponuda Banke bila je uvjetovana time da GFFS Banci osigura kapital iznosom jednak cijeni plaćenju za kapital preuzetog poduzeća.
- (30) Grčka nadležna tijela i GFFS redovito su obavješćivali službe Komisije o napretku postupka i uvjetima preuzimanja.
- (31) Banka je 26. ožujka 2013. sa svakom od triju ciparskih banaka potpisala ugovor o prodaji i prijenosu njihovih djelatnosti u Grčkoj (depoziti, krediti i mreža podružnica).
- (32) Kao što je dogovoreno u ožujku 2013. GFFS je u Banku unio 524 milijuna EUR kapitala ⁽¹³⁾ kako bi odgovorio na potrebe za kapitalom koje su proistekle iz preuzimanja te imovine.

2. OPIS

2.1. BANKA I NJEZINE TEŠKOĆE

2.1.1. Opće informacije o grčkome bankarskom sektoru

- (33) Grčki realni bruto domaći proizvod („BDP”) smanjio se za 20 % od 2008. do 2012., kako je prikazano u tablici 1. Posljedica toga za grčke banke bio je nagao porast stope neplaćanja kredita odobrenih grčkom stanovništvu i trgovačkim društvima ⁽¹⁴⁾. Taj je razvoj negativno utjecao na rezultate imovine grčkih banaka i doveo do porasta potrebe za kapitalom.

Tablica 1.

Rast realnog BDP-a u Grčkoj, 2008. –2013.

Grčka	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Rast realnog BDP-a, %	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 7,0	– 3,9

Izvor: Eurostat, dostupno na internetu na <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (34) Osim toga, Grčka je u veljači 2012. provela razmjenu obveznica s privatnim sektorom poznatu pod nazivom Uključivanje privatnog sektora („program UPS-a”). Grčke banke bile su uključene u program UPS-a, tijekom kojeg je grčka vlada postojećim privatnim imateljima obveznica ponudila nove vrijednosne papire (uključujući nove grčke državne obveznice („GDO-ove”), vrijednosne papire povezane s BDP-om i potvrde o plaćanju povezane s UPS-om koje je izdao Europski fond za financijsku stabilnost („EFFS”) u zamjenu za postojeće grčke državne obveznice, uz nominalni popust od 53,5 % i duže rokove dospeljeća ⁽¹⁵⁾). Grčka nadležna tijela objavila su rezultate te razmjene obveznica 9. ožujka 2012. ⁽¹⁶⁾. Razmjena je prouzročila značajne gubitke za imatelje obveznica (koje je Grčka središnja banka procijenila na u prosjeku 78 % nominalne vrijednosti starih GDO-ova za grčke banke) i potrebe za kapitalom koji su retroaktivno uknjiženi u financijske izvještaje grčkih banaka za 2011. Ukupni gubici glavnih grčkih banaka koji proizlaze iz UPS-a prikazani su u Tablici 2.

⁽¹²⁾ Sastanak Euroskupine sastanak je ministara financija eurozone, tj. onih država članica u kojima je euro službena valuta.

⁽¹³⁾ Vidjeti odjeljak 2.3.3.3.

⁽¹⁴⁾ Europska Komisija – Glavna uprava za gospodarske i financijske poslove. *Drugi program gospodarske prilagodbe za Grčku – ožujak 2012.*, str. 17., dostupno na internetu na: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf.

⁽¹⁵⁾ Vidjeti odjeljak II. „Restrukturiranje grčkog državnog duga” *Izveštaja o dokapitalizaciji i restrukturiranju grčkog bankarskog sektora*, Grčka središnja banka, prosinac 2012., dostupno na internetu na: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf.

⁽¹⁶⁾ Priopćenje za tisak Ministarstva financija od 9. ožujka 2012., dostupno na internetu na: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>.

Tablica 2.

Ukupni gubici glavnih grčkih banaka koji proizlaze iz UPS-a (u milijunima EUR)

Banke	Nominalni iznos GDO-ova	Nominalni iznos kredita povezanih s državom	Ukupni nominalni iznos	Gubitak od GDO-ova koji proizlazi iz UPS-a	Gubitak kredita povezanih s državom koji proizlazi iz UPS-a	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a/osnovni kapital (%)	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a/Ukupna imovina (%)
GSB	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
ATEbank	5 164	608	5 772	3 873	456	4 329	1 144	17,1
Geniki	384	7	391	287	5	292	78,1	8,9
MBG	185	0	185	137	0	137	29	2,2

Izvor: Grčka središnja banka, Izvješće o dokapitalizaciji i restrukturiranju grčkoga bankarskog sektora, prosinac 2012., str. 14.

- (35) Budući da su grčke banke bile suočene sa znatnim manjkom kapitala, što je bila posljedica programa UPS-a i recesije koja još traje, za dokapitalizaciju tih banaka sredstva su osigurana Memorandumom o gospodarskoj i financijskoj politici („MGFP”) drugog programa prilagodbi za Grčku između grčke vlade, Europske unije, Međunarodnog monetarnog fonda („MMF”) i Europske središnje banke („ESB”) od 11. ožujka 2012. Grčka nadležna tijela procijenila su ukupne potrebe banke za dokapitalizacijom i troškove rješavanja koji će se financirati u okviru tog programa na 50 milijardi EUR⁽¹⁷⁾. Taj je iznos izračunan na temelju ispitivanja otpornosti na stres koje je Grčka središnja banka provela za razdoblje od prosinca 2011. do prosinca 2014. („ispitivanje otpornosti na stres iz 2012.”) koje je provedeno na temelju prognoze gubitaka po kreditima koju je provelo društvo Blackrock⁽¹⁸⁾. Sredstva za dokapitalizaciju grčkih banaka dostupna su preko GFFS-a. U tablici 3. sažet je izračun potreba za kapitalom za glavne grčke banke kako proizlazi iz ispitivanja otpornosti na stres iz 2012.

Tablica 3.

Ispitivanje otpornosti na stres iz 2012.: Potrebe za kapitalom glavnih grčkih banaka (u milijunima EUR)

Banke	Referentni osnovni kapital (prosina 2011.)	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a (prosina 2011.)	Rezerviranja povezana s UPS-om (lipanj 2011.)	Bruto kumulativni gubitak Prognoze za kreditni rizik	Pričuve za gubitke po kreditima (prosina 2011.)	Unutarnje stvaranje kapitala	Ciljni osnovni kapital (prosina 2014.)	Potrebe za kapitalom
GSB	7 287	– 11 735	1 646	– 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	– 5 781	830	– 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	– 4 786	673	– 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571

⁽¹⁷⁾ Vidjeti bilješku 14., str. 106.

⁽¹⁸⁾ Vidjeti bilješku 15.

Banke	Referentni osnovni kapital (prosinac 2011.)	Ukupni bruto gubitak koji proizlazi iz UPS-a (prosinac 2011.)	Rezerviranja povezana s UPS-om (lipanj 2011.)	Bruto kumulativni gubitak Prognoze za kreditni rizik	Pričuve za gubitke po kreditima (prosinac 2011.)	Unutarnje stvaranje kapitala	Ciljni osnovni kapital (prosinac 2014.)	Potrebe za kapitalom
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
ATEbank	378	- 4 329	836	- 3 383	2 344	468	1 234	4 920
Geniki	374	- 292	70	- 1 552	1 309	- 40	150	281
MBG	473	- 137	0	- 638	213	- 79	230	399

Izvor: Grčka središnja banka, *Izvješće o dokapitalizaciji i restrukturiranju grčkoga bankarskog sektora*, prosinac 2012., str. 8.

- (36) Prema MGFP-u iz ožujka 2012., „banke koje podnose održive planove za prikupljanje kapitala dobit će priliku podnijeti zahtjev za javnu potporu i primiti je tako da se čuvaju poticaji privatnom sektoru za dokapitalizaciju i time na najmanju moguću mjeru smanjuje opterećenje za poreznike”⁽¹⁹⁾. Grčka središnja banka utvrdila je da su samo četiri najveće banke podnijele održive planove za prikupljanje kapitala (Eurobank, Nacionalna banka Grčke, Banka i banka Alpha)⁽²⁰⁾. One su od GFFS-a primile prvu dokapitalizaciju u svibnju 2012.
- (37) Domaći depoziti u bankama u Grčkoj smanjili su se za ukupno 37 % od kraja 2009. do lipnja 2012. zbog recesije i političke nesigurnosti. Te su banke morale plaćati veće kamate kako bi pokušale zadržati depozite. Troškovi depozita povećali su se, zbog čega se smanjila neto kamatna marža banaka. Budući da su grčke banke isključene iz financiranja na međubankovnom tržištu, postale su potpuno ovisne o financijskim sredstvima iz Eurosustava⁽²¹⁾, od čega je velik dio bio u obliku likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država i koju je odobrila Grčka središnja banka.
- (38) Grčka je 3. prosinca 2012. pokrenula program otkupa za nove GDO-ove dobivene u okviru programa UPS-a po cijenama od 30,2 % do 40,1 % njihove nominalne vrijednosti⁽²²⁾. Grčke banke sudjelovale su u tom programu otkupa što je stvorilo dodatne gubitke u njihovim bilancama s obzirom na to da je računovodstveni gubitak (tj. razlika između tržišne i nominalne vrijednosti) uknjižen za te nove GDO-ove tijekom programa UPS-a postao konačan i nepovratan⁽²³⁾.
- (39) Četiri najveće grčke banke primile su od GFFS-a drugu dokapitalizaciju u prosincu 2012.
- (40) U proljeće 2013. dokapitalizacija za premošćivanje te četiri banke pretvorena je u trajnu dokapitalizaciju u redovnim dionicama, pri čemu je GFFS držao više od 80 % vlasničkih udjela u svakoj od te četiri banke. Za banke koje su uspjele privući prethodno utvrđen iznos privatnog kapitala (Banka, banka Alpha i Nacionalna banka Grčke) GFFS je primio dionice bez prava glasa, a privatnim su ulagačima dodijeljena jamstva na dionice GFFS-a.
- (41) U srpnju 2013. Grčka središnja banka angažirala je savjetnika za provođenje dijagnostičke studije o kreditnim portfeljima svih grčkih banaka. Taj je savjetnik izradio projekcije gubitaka po kreditu („PGK”) za sve domaće kreditne portfelje grčkih banaka te za kredite s grčkim rizikom u inozemnim podružnicama i društvima kćerima za razdoblje od tri i pol godine i za razdoblje cijelog trajanja kredita. Analizom su dobivene prognoze gubitaka po kreditu u dvama makroekonomskim scenarijima, osnovnom i negativnom. Prognoze gubitaka po kreditu za inozemne kreditne portfelje Grčka središnja banka procijenila je upotrijebivši podatke dobivene od savjetnika.

⁽¹⁹⁾ Vidjeti bilješku 14. str. 104.

⁽²⁰⁾ Vidjeti bilješku 15.

⁽²¹⁾ Europska središnja banka i nacionalne središnje banke zajedno čine Eurosustav, središnji bankovni sustav europa područja.

⁽²²⁾ Priopćenje za tisak Ministarstva financija od 3. prosinca 2012., dostupno na internetu na: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>.

Zahvaljujući tom otkupu vlastitog duga po cijeni znatno manjoj od nominalne ostvareno je znatno smanjenje duga za Grčku.

⁽²³⁾ Bez tog otkupa tržišna vrijednost tih obveznica mogla se povećati ovisno o razvoju tržišnih parametara kao što su kamatne stope i vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza Grčke.

- (42) Na temelju savjetnikove procjene PGK-a Grčka središnja banka pokrenula je u jesen 2013. novo ispitivanje otpornosti na stres („ispitivanje otpornosti na stres iz 2013.”) kako bi procijenila stabilnost kapitalne pozicije grčkih banaka u osnovnim i u negativnim uvjetima. Grčka središnja banka provela je procjenu potreba za kapitalom uz tehničku pomoć drugog savjetnika.
- (43) Ključni dijelovi procjene potreba za kapitalom u okviru ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. bile su i. procjene prognoze gubitaka po kreditu ⁽²⁴⁾ za kreditne portfelje banaka na konsolidiranoj osnovi za grčki rizik i inozemni rizik, bez postojećih kreditnih pričuva, i ii. procijenjena operativna profitabilnost banaka za razdoblje od lipnja 2013. do prosinca 2016. na temelju konzervativne prilagodbe planova restrukturiranja koji su Grčkoj središnjoj banci dostavljeni tijekom četvrtog tromjesečja 2013. U tablici 4. sažet je izračun potreba za kapitalom za glavne grčke banke na konsolidiranoj osnovi u osnovnom scenariju za to ispitivanje otpornosti na stres iz 2013.

Tablica 4.

Ispitivanje otpornosti na stres iz 2013.: potrebe za kapitalom grčkih banaka na konsolidiranoj osnovi u osnovnom scenariju (u milijunima EUR)

Banke	Referentni osnovni kapital (lipanj 2013.) ⁽¹⁾	Pričuve za gubitke po kreditima (lipanj 2013.) ⁽²⁾	PGK za grčki rizik ⁽³⁾	PGK za inozemni rizik ⁽¹⁾ ⁽⁴⁾	Unutarnje stvaranje kapitala ⁽⁵⁾	Stopa osnovnog kapitala u ispitivanju otpornosti na stres (prosinac 2016.) ⁽⁶⁾	Potrebe za kapitalom ⁽⁷⁾ =(6)-(1)-(2)-(3)-(4)-(5)
GSB ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425

⁽¹⁾ Utjecaj PGK-a za inozemni rizik izračunan je nakon inozemnog poreza i uzimajući u obzir obveze u pogledu stavljanja na raspolaganje koje su u to vrijeme dostavljene Glavnoj upravi za politiku tržišnog natjecanja.

⁽²⁾ Pričuve za gubitke po kreditima GSB-a od lipnja 2013. za potrebe rezerviranja FBB-a i Probanke.

⁽³⁾ Pričuve za gubitke po kreditima Eurobanke od lipnja 2013. za potrebe rezerviranja Nove grčke poštanske banke i banke Nea Proton, koje su preuzete u kolovozu 2013.

Izvor: Grčka središnja banka, *Ispitivanje otpornosti na stres grčkoga bankarskog sektora iz 2013.*, ožujak 2014., str. 42.

- (44) Grčka središnja banka objavila je 6. ožujka 2014. rezultate ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. i zahtijevala od banaka da dostave svoje planove za prikupljanje kapitala do sredine travnja 2014. kako bi se obuhvatile potrebe za kapitalom u okviru osnovnog scenarija.
- (45) Banke su nastavile s povećanjem kapitala u razdoblju između kraja ožujka i početka svibnja 2014.

2.1.2. Korisnik

- (46) Banka pruža univerzalne bankarske usluge uglavnom u Grčkoj te središnjoj, istočnoj i jugoistočnoj Europi (Rumunjska, Bugarska, Srbija, Albanija, Ukrajina i Cipar). Ona nudi čitav raspon bankarskih i financijskih proizvoda i usluga stanovništvu i poduzećima. Posluje sa stanovništvom, poslovnim i privatnim subjektima, pruža usluge upravljanja imovinom, riznice i investicijskog bankarstva. Sjedište Banke nalazi se u Grčkoj i njezine su dionice uvrštene na Atenskoj burzi. Banka je na dan 30. prosinca 2012. imala ukupno 18 597 zaposlenika ⁽²⁵⁾.

⁽²⁴⁾ Uključujući očekivani gubitak od izdavanja novih kredita u Grčkoj u razdoblju od lipnja 2013. do prosinca 2016.

⁽²⁵⁾ Godišnje izvješće za 2012., <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports>.

- (47) Banka je sudjelovala u programu UPS-a te razmijenila GDO-ove i kredite povezane s državom u nominalnom iznosu od 7,7 milijardi EUR. Njezin ukupni trošak povezan s UPS-om iznosio je oko 5 911 milijuna EUR prije oporezivanja i u potpunosti je knjižen u njezinim poslovnim knjigama za 2011. ⁽²⁶⁾ Tijekom programa otkupa iz prosinca 2012. Banka je prodala nove GDO-ove koje je dobila u okviru UPS-a po cijeni znatno nižoj od njihove nominalne vrijednosti. Tom su prodajom stvoreni gubitci od novih GDO-ova.
- (48) Ključni podaci za Banku iz prosinca 2010., prosinca 2011., prosinca 2012. i prosinca 2013. (konsolidirani podaci) prikazani su u tablici 5.

Tablica 5.

Ključni podaci o banci Piraeus za 2010., 2011., 2012. i 2013.

Dobit i gubitak (u milijunima EUR)	2010.	2011.	2012. (*)	2013. (**)
Neto prihodi od kamata	1 207	1 194	1 047	1 664
Ukupni operativni prihodi	1 510	1 245	1 921	2 205
Ukupni operativni troškovi	(884)	(840)	(931)	(1 680)
Prihodi prije rezerviranja	625	405	989	525
Gubici od umanjenja vrijednosti za pokrivanje kreditnog rizika	(611)	(1 973)	(2 519)	(2 536)
Gubici od umanjenja vrijednosti po osnovi GDO-ova i kredita prihva- tljivih za UPS		(5 911)		
Negativni goodwill			351	3 810
Neto dobit/gubitak	(21)	(6 618)	(507)	2 546
Odabrani podaci o obujmu (u milijunima EUR)	31. prosinca 2010.	31. prosinca 2011.	31. prosinca 2012. (*)	31. prosinca 2013. (**)
Ukupni neto krediti i predujmovi klijentima (neto)	40 150	35 634	44 613	62 366
Depoziti	29 475	21 796	36 971	54 279
Ukupna imovina	57 561	49 352	70 408	92 010
Ukupni vlasnički kapital ⁽¹⁾	3 273	(1 940)	(2 316)	8 543

⁽¹⁾ Taj iznos za 2012. ne uključuje dvije dokapitalizacije za premošćivanje koje je primila Banka. Iznos za 2013. u cijelosti uključuje dokapitalizaciju iz proljeća 2013.

^(*) Uključujući banke ATE i Geniki

^(**) Uključujući banke ATE, Geniki, grčke podružnice triju ciparskih banaka, MBG
Izvor: Godišnja izvješća iz 2011., 2012., finansijski izvještaj iz 2013.

⁽²⁶⁾ Vidjeti tablicu 2.

- (49) U tablici 5. prikazano je da je, osim golemih gubitaka uknjiženih 2011. zbog programa UPS-a (5 911 milijuna EUR ⁽²⁷⁾), Banka pretrpjela pad prihoda (prouzročen, među ostalim, većim troškom depozita) i sve veće gubitke od umanjenja vrijednosti u svojim kreditnim portfeljima u Grčkoj i u inozemstvu do sredine 2012. U pogledu likvidnosti Banka je pretrpjela veliku štetu od odljeva depozita. Stanje se donekle popravilo nakon što je Banka počela s preuzimanjima u srpnju 2012.
- (50) U okviru ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. Grčka središnja banka procijenila je potrebe Banke za kapitalom na 465 milijuna EUR za osnovni scenarij.
- (51) Banka je u ožujku 2014. pokrenula povećanje kapitala od 1 752 milijuna EUR kako bi pokrila potrebe za kapitalom spomenute u uvodnoj izjavi 50. i otplatila 940 milijuna EUR u povlaštenim dionicama koje je držala Grčka ⁽²⁸⁾. Za razliku od povećanja kapitala Eurobanke iz travnja 2014. GFFS nije obvezao Banku da unese kapital u okviru povećanja kapitala u slučaju nedostatne potražnje privatnih ulagatelja. Povećanje kapitala Banke postignuto je kroz ponudu vlasničkog kapitala bez prava prvokupa (tj. povećanje kapitala s ukidanjem prava prvokupa) međunarodnim ulagateljima i javnu ponudu u Grčkoj. Utvrđena je cijena upisa od 1,7 EUR po dionici.
- (52) Banka je nakon povećanja kapitala 22. svibnja 2014. objavila da je Grčkoj isplatila povlaštene dionice u ukupnom iznosu od 750 milijuna EUR ⁽²⁹⁾.

2.2. BANKARSKO POSLOVANJE U GRČKOJ KOJE JE PREUZELA BANKA

2.2.1. Preuzimanje banke ATE

- (53) Grčka je 1929. osnovala banku ATE kao neprofitnu organizaciju. Do ranih 1990.-ih banka ATE bila je specijalizirana financijska institucija koja je podupirala razvoj poljoprivrednog sektora u ime grčke države. To je društvo u prosincu 2000. uvršteno na Atensku burzu. Dana 14. studenog 2011. Grčka je bila glavni dioničar banke ATE s udjelom od 89,9 %.
- (54) Banka ATE djelovala je u svim bankarskim djelatnostima, sa stanovništvom i poslovnim subjektima, pružala je financijske usluge poput djelatnosti osiguranja i lizinga te je stekla velike udjele u društvima koja posluju u nefinancijskim sektorima, uključujući industriju proizvodnje šećera i mljekarsku industriju.
- (55) U srpnju 2012. banka ATE pružala je svoje usluge kroz mrežu od 468 podružnica i imala je 5 024 zaposlenika. Njezini ukupni depoziti u srpnju 2012. iznosili su 14,9 milijardi EUR za ukupnu imovinu od 21,8 milijardi EUR ⁽³⁰⁾.
- (56) Banka ATE je od 2006. svoje usluge pružala i izvan Grčke s udjelom od 74 % u banci ATE Rumunjska i udjelom od 20,3 % redovnih dionica i 25 % povlaštenih dionica u banci AIKBanka Srbija.
- (57) Teškoće banke ATE nastale su prije grčke dužničke krize uglavnom kao rezultat slabe kvalitete imovine i tradicionalno niske profitabilnosti uslijed umanjenja vrijednosti. Nadalje, grčka dužnička kriza utjecala je na sve grčke banke, uključujući ATE, i to na dva načina: i. gubitak pristupa Grčke međunarodnim tržištima duga značajno je utjecao na likvidnost grčkih banaka i ii. kvaliteta imovine pala je, a umanjenje vrijednosti je poraslo.
- (58) Grčka je u travnju 2011. dokapitalizirala banku ATE s 1 445 milijuna EUR (taj je iznos uključivao 675 milijuna EUR koji su prvobitno dodijeljeni u okviru grčke mjere dokapitalizacije). Osim toga, banka ATE primila je i likvidnosnu potporu u iznosu od 6 103 milijuna EUR. Komisija je odobrila te mjere u Odluci o restrukturiranju banke ATE.
- (59) Unatoč tome, u drugoj polovici 2011. situacija u pogledu kapitala u banci ATE pogoršala se, uglavnom zbog njezina sudjelovanja u programu UPS-a. Kako je prikazano u tablici 2. njezin ukupni trošak povezan s UPS-om iznosio je oko 4 329 milijuna EUR prije oporezivanja i u potpunosti je knjižen u njezinim poslovnim knjigama za 2011. Kako je prikazano u tablici 3., potrebe za kapitalom Prenesenih djelatnosti banke ATE procijenjene su na 4 920 milijuna EUR.
- (60) Grčka je 22. ožujka 2012. dostavila izvješće Središnje banke Grčke u kojemu se predlaže rješavanje banke ATE kroz postupak kupovine i pripajanja Prenesenih djelatnosti banke ATE, dok bi se preostala imovina i obveze riješile putem loše banke. Banka i još jedna velika grčka banka GFFS-u dostavile su neobvezujuće ponude. Upravni odbor GFFS-a odobrio je ponudu Banke 26. srpnja 2012.

⁽²⁷⁾ Vidjeti tablicu 2.

⁽²⁸⁾ Vidjeti odjeljak 2.3.1.2. Državna dokapitalizacija odobrena u okviru mjere dokapitalizacije.

⁽²⁹⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/press-release/2014/05/apopliromi-pronomiouxon-metoxon-ellinikou-dimosiou>.

⁽³⁰⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 40.

- (61) Središnja banka Grčke pokrenula je prijenos Prenesenih djelatnosti banke ATE na Banku ⁽³¹⁾ 27. srpnja 2012.
- (62) Kako su prenesene djelatnosti banke ATE sadržavale manje imovine po fer vrijednosti od obveza, u skladu s odlukom Središnje banke Grčke od 28. siječnja 2013. GFFS je morao nadoknaditi razliku između prenesene imovine i prenesenih obveza, odnosno manjak financijskih sredstava. Središnja banka Grčke zaključila je na temelju rezultata revizije da manjak financijskih sredstava iznosi 7 471 milijun EUR, a GFFS je Banci dodijelio obveznice Europskog fonda za financijsku stabilnost („obveznice EFFS-a”) u vrijednosti od 7 471 milijun EUR.
- (63) Osim toga, GFFS se obvezao da će Banci osigurati kapital kako bi se Prenesene djelatnosti banke ATE dokapitalizirale za do 9 %. Prvobitno je iznos određen na 500 milijuna EUR, ali je konačni iznos utvrđen na 570 milijuna EUR. GFFS je u Banku unio konačni iznos za redovne dionice u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013.
- (64) Banka je preuzela Prenesene djelatnosti banke ATE za kupoprodajnu cijenu od 95 milijuna EUR.

2.2.2. Preuzimanje banke Geniki

- (65) Banka Geniki osnovana je 1937. Banka Geniki pružala je financijske usluge stanovništvu i poslovnim subjektima te je pružala usluge na tržištima kapitala. Banka Soci  t   G  n  rale 2004. preuzela je većinski paket dionica u banci Geniki. Banka Geniki poslovala je u 104 podružnice, a 31. prosinca 2012. imala je 1 391 zaposlenika ⁽³²⁾. Ukupna imovina iznosila je 2,6 milijardi EUR, ukupni neto krediti iznosili su 1,9 milijardi EUR, a depoziti oko 2 milijarde EUR ⁽³³⁾.
- (66) Grčka dužnička kriza imala je vrlo negativan utjecaj na poslovanje bankarskog sektora. Osim toga, sudjelovanje grčkih banaka u programu UPS-a dovelo je do naglog pogoršanja njihove situacije u pogledu kapitala. Kako je prikazano u tablici 2. ukupni trošak banke Geniki povezan s UPS-om iznosio je oko 292 milijuna EUR prije oporezivanja i u potpunosti je knjižen u njezinim poslovnim knjigama za 2011. Kako je prikazano u tablici 3. iznos potreba u pogledu kapitala banke Geniki procijenjen je na 281 milijun EUR i izračunan je na temelju testiranja otpornosti na stres koje je provela Grčka središnja banka.
- (67) U lipnju 2012. banka Soci  t   G  n  rale obratila se svim četirima velikim grčkim bankama u pokušaju da proda banku Geniki. Jedino je Banka bila zainteresirana za preuzimanje banke Geniki.
- (68) Pregovori između banke Soci  t   G  n  rale i Banke oko prodaje banke Geniki urodili su službenim sporazumom od 19. listopada 2012. da će: i. banka Soci  t   G  n  rale prodati i da će Banka kupiti 99,08 % udjela banke Soci  t   G  n  rale u banci Geniki, i da će ii. banka Soci  t   G  n  rale pripisati i prenijeti, a Banka preuzeti 100 % predujma u temeljni kapital koje je banka Soci  t   G  n  rale izvršila i koje će izvršiti u budućnosti. Banka Soci  t   G  n  rale naposljetku je pristala uplatiti predujam od otprilike 290 milijuna EUR banci Geniki i upisati obveznicu koju je izdala Banka na iznos od otprilike 170 milijuna EUR. Banka je potom preuzela banku Geniki za 1 milijun EUR.
- (69) Banka je 14. prosinca 2012. objavila da je završeno preuzimanje udjela banke Soci  t   G  n  rale u banci Geniki.

2.2.3. Preuzimanje poslovanja u Grčkoj triju ciparskih banaka

- (70) Ciparska banka osnovana je 1899., Ciparska narodna banka osnovana je 1901., a Helenska banka 1976.
- (71) Nakon izvanrednog sastanka Euroskupine održanog 15. ožujka 2013. postignut je sporazum o glavnim parametrima plana sanacije Cipra od strane Europske unije, MMF-a i ESB-a. Helenski odbor za stabilnost sustava („HSSB”) jednoglasno je predložio prijenos imovine i obveza podružnica triju ciparskih banaka u Grčkoj na neku postojeću grčku banku. U izjavi HSSB-a posebice stoji da „[...]” (*) se sporazumom u potpunosti osiguravaju ulagatelji u podružnice [triju ciparskih banaka] u Grčkoj, štite javni interesi i financijska stabilnost Grčke te njime ne opterećuje javni dug Grčke.”
- (72) Grčkoj središnjoj banci dopala je zadaća da istraži potencijalni interes grčkih banaka te je ona u tom kontekstu izdala poziv na iskaz interesa. Nadalje, GFFS je pristao pokriti potrebe za kapitalom (preuzimatelja) koje bi mogle nastati kao posljedica preuzimanja podružnica triju ciparskih banaka u Grčkoj.

⁽³¹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 27. Odluke o likvidaciji banke ATE.

⁽³²⁾ Helensko udruženje banaka, podaci dostupni na: <http://62.1.43.74/4Statistika/UplPDFs/network2012engl.pdf>.

⁽³³⁾ http://www.geniki.gr/Portals/0/PDFs/140321_annual_results_en_2.pdf.

(*) Poslovna tajna.

- (73) U tablici 6. prikazana je imovina i obveze triju ciparskih banaka koje su u konačnici prenesene na Banku („Ciparske prenesene djelatnosti”).

Tablica 6.

Prenesene djelatnosti triju ciparskih banaka

	Prenesene djelatnosti
Imovina	Svi grčki krediti, uključujući lizing i faktoring
	Kredit u području prijevoza i drugi krediti nastali u Grčkoj i kojima se upravlja u Grčkoj, a knjiženi su u ciparskom kreditnom portfelju
	Dugotrajna materijalna imovina (osim odgođene porezne imovine)
Obveze	Svi depoziti triju ciparskih banaka prikupljeni u Grčkoj

Izvor: Pismo namjere, Izuzimanje i prodaja imovine ciparskih banaka u Grčkoj, 10. travnja 2013.

- (74) Imovina koja je prenesena na Banku iznosila je otprilike 18,9 milijuna EUR, a obveze su iznosile otprilike 15 milijardi EUR. Međutim, strane u transakciji dogovorile su se da u obzir uzmu iznos gubitaka koji je PIMCO predvidio u svom izvješću za banke na Cipru u nepovoljnom scenariju ⁽³⁴⁾. Prema izvješću PIMCO-a, vrijednost imovine koja će biti prenesena na Banku iznosi otprilike 16,5 milijardi EUR. Prenesene obveze iznosile su otprilike 14,5 milijardi EUR.
- (75) Samo su tri banke, uključujući i Banku, 21. i 22. ožujka 2013. predale neobvezujuće ponude.
- (76) GFFS je 22. ožujka 2013. dao svoj pristanak da Banka preuzme poslovanje triju ciparskih banaka u Grčkoj. Ukupna naknada koju je Banka platila za preuzimanje Ciparskih prenesenih djelatnosti bila je 524 milijuna EUR. Točnije, dogovoreno je da će Banka platiti 237 milijuna EUR za preuzimanje prenesenih djelatnosti Ciparske banke, 258 milijuna za preuzimanje prenesenih djelatnosti Ciparske narodne banke i 29 milijuna EUR za preuzimanje prenesenih djelatnosti Helenske banke.
- (77) GFFS je u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. ⁽³⁵⁾ u Banku unio 524 milijuna EUR kako bi se pokrila kupoprodajna cijena koju je platila Banka.

2.2.4. Preuzimanje banke MBG

- (78) Banka MBG osnovana je 2000. Banka MBG poslovala je u 119 podružnica, a 31. prosinca 2012. imala je 1 174 zaposlenika ⁽³⁶⁾.
- (79) Banka je 22. travnja 2013. potpisala konačni sporazum s BCP-om glede preuzimanja čitavog temeljnog kapitala MBG-a i sudjelovanju BCP-a u budućem povećanju kapitala Banke.
- (80) U skladu s tim sporazumom, BCP bi za regulatornu dokapitalizaciju MBG-a pridonio 400 milijuna EUR (od čega je 139 milijuna EUR BCP pridonio već u prosincu 2012.) konverzijom podređenih i nadređenih kredita s BCP-a na MBG u vlasnički kapital. Nadalje, sav iznos financiranja koje je BCP u prošlosti osigurao za MBG, potonji bi nadoknadio u dvije tranše: 650 milijuna EUR bilo bi plaćeno na dan zaključenja transakcije, a iznos od otprilike 250 milijuna EUR bio bi plaćen u roku od šest mjeseci nakon zaključenja. Naposljetku, BCP bi doprinio 400 milijuna EUR za dokapitalizaciju Banke kroz privatne plasmane bez prava na prvokup. Banka bi potom preuzela u cijelosti dokapitaliziranu banku MBG za 1 milijun EUR.
- (81) Banka je 19. lipnja 2013. objavila da je završeno preuzimanje MBG-a.

⁽³⁴⁾ Izvješće pod naslovom „Neovisna dubinska analiza bankarskog sustava na Cipru” od 1. veljače 2013. izradio je PIMCO. Procjene kapitala izrađene su i za osnovni i za nepovoljni makroekonomski scenarij. Primjenjivi referentni datum za procjenu bio je 30. lipnja 2012., a procjena je rađena za razdoblje od 30. lipnja 2012. do 30. lipnja 2015.

⁽³⁵⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 101.

⁽³⁶⁾ Ibid.

2.2.5. Pregled kombiniranog učinka preuzimanja

- (82) U tablici 7. dan je prikaz učinka sukcesivnih preuzimanja na veličinu i oblik banke u Grčkoj (nijedno od preuzetih subjekata ne uključuje stranu imovinu, osim Prenesenih djelatnosti banke ATE koje obuhvaćaju malu imovinu u Rumunjskoj). Kao rezultat tih preuzimanja Banka sada ima najveći udio na grčkom tržištu depozita i kredita.

Tablica 7.

Utjecaj sukcesivnih preuzimanja na veličinu banke Piraeus u Grčkoj

31.12.2012. Samo Grčka	Sama banka Piraeus	ATE	Geniki	Ciparske banke	MBG	NOVA GRUPA
Bruto krediti	27 727	12 200	3 308	24 194	4 710	72 138
dio nove grupe	38 %	17 %	5 %	34 %	7 %	100 %
Neto krediti	24 811	11 527	1 909	19 481	4 236	61 964
dio nove grupe	40 %	19 %	3 %	31 %	7 %	100 %
Depoziti	15 412	14 986	2 014	14 427	2 912	49 752
dio nove grupe	31 %	30 %	4 %	29 %	6 %	100 %
Zaposlenici	5 926	5 019	1 420	5 268	1 186	18 819
dio nove grupe	31 %	27 %	8 %	28 %	6 %	100 %
Podružnice	325	460	104	307	120	1 316
dio nove grupe	25 %	35 %	8 %	23 %	9 %	100 %

Izvor: podaci koje je banka Piraeus dostavila 10. lipnja 2014.

2.3. MJERE POTPORE

2.3.1. Mjere potpore odobrene Banci u okviru programa potpore grčkim bankama (mjere L1 i A)

- (83) Banka je primila nekoliko oblika potpore u okviru programa potpore grčkim bankama, mjere dokapitalizacije, mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica.

2.3.1.1. Državna potpora za likvidnost odobrena u okviru mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica (mjera L1)

- (84) Banka je ostvarila te i dalje ostvaruje korist od potpore u okviru mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica. Ta će se potpora u ovoj Odluci navoditi kao „mjera L1”. Banka je 2010. izdala obveznice za koje je jamčila država u iznosu od ukupno 9,9 milijuna EUR. Grčka je Banci izdala i zajmove u državnim obveznicama u vrijednosti od 1 289 milijuna EUR. Krajem ožujka nepodmireni iznos vladinih obveznica bio je 1 024 milijuna EUR ⁽³⁷⁾.
- (85) U okviru plana restrukturiranja Banke koji su grčka nadležna tijela dostavila Komisiji 25. lipnja 2014. grčka nadležna tijela zatražila su odobrenje da nastave odobravati jamstva i izdavati zajmove u državnim obveznicama u okviru programa potpore grčkim bankama tijekom razdoblja restrukturiranja, ako se ukaže potreba za takvom likvidnosti, iako se ne očekuje da će se to dogoditi.

⁽³⁷⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 51.

2.3.1.2. Državna dokapitalizacija odobrena u okviru mjere dokapitalizacije (mjera A)

- (86) Banka je u okviru programa potpore grčkim bankama u svibnju 2009. od Grčke primila dokapitalizaciju u iznosu od 370 milijuna EUR, a u prosincu 2011. dokapitalizaciju od 380 milijuna EUR, što je ukupno 750 milijuna EUR (mjera A). Ta je dokapitalizacija iznosila oko 2,1 % rizikom ponderirane imovine ⁽³⁸⁾ kojom je Banka raspolagala u to vrijeme.
- (87) Dokapitalizacija je bila u obliku povlaštenih dionica koje je upisala Grčka, s kuponom od 10 % i dospijecom od pet godina.
- (88) Banka je te povlaštene dionice otkupila 22. svibnja 2014. kako je opisano u uvodnoj izjavi 52.

2.3.2. Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2)

- (89) Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama iznimna je mjera kojom se solventnim financijskim institucijama koje su suočene s privremenim problemima u pogledu likvidnosti omogućava primanje financijskih sredstava iz Eurosustava, pri čemu ta operacija nije dio jedinstvene monetarne politike. Kamatna stopa koju te financijske institucije plaćaju za tu likvidnosnu pomoć iznosi [...] (*) baznih bodova više od kamate koju plaćaju Središnjoj banci za redovito refinanciranje.
- (90) Grčka središnja banka nadležna je za program likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama, što znači da sve troškove i rizike koji proizlaze iz pružanja te pomoći snosi Grčka središnja banka ⁽³⁹⁾. Grčka je Grčkoj središnjoj banci odobrila državno jamstvo koje se primjenjuje na ukupni iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama koji je odobrila Grčka središnja banka. Donošenjem članka 50. stavka 7. Zakona 3943/2011, kojim je izmijenjen članak 65. stavak 1. Zakona 2362/1995 ministru financija omogućeno je odobravanje jamstava u ime države Grčkoj središnjoj banci kako bi se zaštitila potraživanja Grčke središnje banke prema kreditnim institucijama. Banke koje ostvaruju korist od likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama moraju plaćati državi naknadu za jamstvo u vrijednosti od [...] baznih bodova.
- (91) Banka je 31. prosinca 2011. ostvarila korist od 11,64 milijardi EUR likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država, dok je od 31. prosinca 2012. Banka ostvarila korist od 31,4 milijardi EUR likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država ⁽⁴⁰⁾. Nakon naglog pada 2013. Banka je krajem te godine ostvarila korist od samo 750 milijuna EUR likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država.

2.3.3. Mjere potpore odobrene Banci preko GFFS-a (mjere B1, B2, B3 i B4)

- (92) Banka je od 2012. ostvarila korist od niza mjera potpore u obliku kapitala koju je dodijelio GFFS. U tablici 9. prikazan je pregled tih mjera potpore.

Tablica 8.

Mjere potpore u obliku kapitala odobrene Banci preko GFFS-a

	Prva dokapitalizacija za premošćivanje – svibanj 2012. (u milijunima EUR)	Druga dokapitalizacija za premošćivanje – prosinac 2012. (u milijunima EUR)	Pismo o preuzimanju obveze – prosinac 2012. (u milijunima EUR)	Dokapitalizacija iz proljeća 2013. – svibanj 2013. (u milijunima EUR) ⁽¹⁾
Mjera	B1	B2	B3	B4
Iznos (u milijunima EUR)	4 700	1 553	1 082	5 891

⁽¹⁾ Osim onog dijela dokapitalizacije koji je pripisao GFFS kako bi ispunio zahtjeve za kapitalom koji su proistekli iz kupovine banke ATE i podružnica triju ciparskih banaka u Grčkoj. Za više pojedinosti, vidjeti uvodnu izjavu 101.

2.3.3.1. Prva dokapitalizacija za premošćivanje (mjera B1)

- (93) U uvodnim izjavama 14. do 33. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus naveden je detaljan opis prve dokapitalizacije za premošćivanje iz svibnja 2012. (mjera B1). Pozadina i glavna obilježja te mjere objašnjeni su u ovom odjeljku.

⁽³⁸⁾ Rizikom ponderirana imovina regulatorni je zbrojeni iznos kojim se mjeri izloženost financijske institucije riziku i koji upotrebljavaju nadzorna tijela za praćenje adekvatnosti kapitala financijskih institucija.

(*) Poslovna tajna

⁽³⁹⁾ U skladu s pismom Grčke središnje banke od 7. studenoga 2011., „Jamstva se primjenjuju na ukupni iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama”.

⁽⁴⁰⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 133.

- (94) GFFS je 20. travnja 2012. Banci dostavio pismo u kojem se obvezao na sudjelovanje u planiranom povećanju temeljnog kapitala Banke iznosom od najviše 5 milijardi EUR.
- (95) U okviru mjere B1 GFFS je u svibnju 2012. Banci prenio obveznice EFFS-a u iznosu od 4,7 milijardi EUR u skladu s odredbama o dokapitalizacijama za premošćivanje iz Zakona 3864/2010 o uspostavi GFFS-a („Zakon o GFFS-u”). Komisija je u uvodnoj izjavi 53. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus već utvrdila da je „dokapitalizacija za premošćivanje zaključena 28. svibnja 2012. provedba obveze preuzete u pismu o preuzimanju obveze te stoga predstavlja nastavak iste potpore”. Grčka središnja banka izračunala je i iznose iz pisma o preuzimanju obveze i iznose iz prve dokapitalizacije za premošćivanje kako bi osigurala da je Banka ostvarila ukupnu stopu kapitala od 8 % na dan 31. prosinca 2011., datum retroaktivnog knjiženja dokapitalizacije za premošćivanje u poslovne knjige Banke. Kako je vidljivo iz tablice 3., mjerom B1 obuhvaćen je tek ograničen dio ukupnih potreba za kapitalom utvrđenih u ispitivanju otpornosti na stres iz 2012. Banka je trebala prikupiti kapital u okviru budućeg povećanja kapitala, a dokapitalizacija za premošćivanje bila je namijenjena samo za očuvanje prihvatljivosti Banke za financiranje koje osigurava ESB do provedbe tog povećanja kapitala.
- (96) Za razdoblje od datuma prve dokapitalizacije za premošćivanje do datuma konverzije prve dokapitalizacije za premošćivanje u redovne dionice i druge konvertibilne financijske instrumente, u sporazumu između Banke i GFFS-a prije upisa propisano je da Banka mora platiti GFFS-u godišnju naknadu u iznosu 1 % nominalne vrijednosti obveznica EFFS-a i da se sve isplate kupona i kamata obračunanih na obveznice EFFS-a za to razdoblje smatraju dodatnim unosom kapitala GFFS-a ⁽⁴¹⁾.

2.3.3.2. Druga dokapitalizacija za premošćivanje (mjera B2)

- (97) Banka je u jesen 2012. uknjižila dodatne gubitke. Njezin se kapital stoga ponovno smanjio na razinu ispod minimalnih kapitalnih zahtjeva za prihvatljivost za financiranje koje osigurava ESB.
- (98) Iz tog se razloga javila potreba za drugom dokapitalizacijom za premošćivanje. GFFS je 20. prosinca 2012. proveo drugu dokapitalizaciju za premošćivanje u iznosu od 1 553 milijuna EUR (mjera B2), koji je ponovno isplaćen prijenosom obveznica EFFS-a Banci.

2.3.3.3. Pismo o preuzimanju obveze od 20. prosinca 2012. (mjera B3)

- (99) Uz drugu dokapitalizaciju za premošćivanje, GFFS je Banci 20. prosinca 2012. dostavio pismo o preuzimanju obveze u pogledu sudjelovanja u povećanju temeljnog kapitala Banke i u izdavanju konvertibilnih instrumenata koji će se izdati, i to u ukupnom iznosu od 1 082 milijuna EUR (mjera B3).
- (100) Ukupni iznos dviju dokapitalizacija za premošćivanje (mjere B1 i B2) i dodatnog iznosa na koji se obvezao u prosincu 2012. (mjera B3) značio je da se GFFS obvezao namiriti ukupne potrebe za kapitalom utvrđene u okviru ispitivanja otpornosti na stres iz 2012. (7 335 milijuna EUR ⁽⁴²⁾).

2.3.3.4. Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. (mjera B4) i djelomična otplata mjera B1 i B2

- (101) Na glavnoj skupštini dioničara Banke 23. travnja 2013. odobreno je povećanje temeljnog kapitala Banke u iznosu od 8 429 milijuna EUR ⁽⁴³⁾. Taj je iznos izračunan kao zbroj:
- 7 335 milijuna EUR za pokrivanje potreba za kapitalom koje su identificirane u ispitivanju otpornosti na stres provedenom 2012.; od tog iznosa 5 891 milijun EUR upisao je GFFS (mjera B), a privatni ulagatelji 1 444 milijuna EUR;
 - 570 milijuna EUR koje je unio GFFS kako bi se ispunili regulatorni zahtjevi nastali preuzimanjem poslovanja banke ATE, kako se obvezao u srpnju 2012.; tu je mjeru Komisija procijenila u Odluci o likvidaciji banke ATE, a u njoj je zaključeno da ta mjera ne čini potporu Banci;
 - 524 milijuna EUR koje je unio GFFS kako bi ispunio potrebe za kapitalom koje su proistekle iz plaćanja kupoprodajne cijene za poslovanje triju ciparskih banaka u Grčkoj; taj dio povećanja kapitala predstavlja mjeru C ⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴¹⁾ U sporazumu prije upisa navedeno je sljedeće: „Efektivni rizik koji treba platiti Banci uključuje obveznice EFFS-a i sve isplate kupona i kamata obračunanih na obveznice EFFS-a za razdoblje od izdavanja obveznica do konverzije predujma u temeljni kapital i druge konvertibilne financijske instrumente kako je ovime propisano”.

⁽⁴²⁾ Vidjeti tablicu 3.

⁽⁴³⁾ http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Apofaseis_BGM_23042013_en.pdf.

⁽⁴⁴⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 112.

- (102) Cijena novih dionica utvrđena je na 1,70 EUR po dionici što odgovara 50 % prosječne cijene dionica na burzi tijekom 50 dana trgovanja prije određivanja cijene, ponderirane s obzirom na obujam.
- (103) Upravni odbor Banke objavio je 3. lipnja 2013. izdavanje 3 888 268 914 novih dionica nominalne vrijednosti od 0,30 EUR na cijenu od 1,70 EUR po dionici⁽⁴⁵⁾. Banka je 28. lipnja 2013. objavila⁽⁴⁶⁾ da je Upravni odbor potvrdio isplatu u cijelosti ukupnog povećanja kapitala u dionicama za ukupni iznos od 8 429 milijuna EUR, uključujući iznose premija.
- (104) Ukupno sudjelovanje privatnih ulagatelja u povećanju temeljnog kapitala Banke iznosilo je 1 444 milijuna EUR⁽⁴⁷⁾. Taj iznos uključuje sudjelovanje BCP-a kako je opisano u uvodnoj izjavi 80.
- (105) Stoga je sudjelovanje GFFS-a u povećanju temeljnog kapitala banke iznosilo 6 985 milijuna EUR.
- (106) Odmah nakon dokapitalizacije iz proljeća 2013. GFFS je postao glavni dioničar Banke s udjelom od 81 %⁽⁴⁸⁾. GFFS je izdao jamstva i privatnim ulagateljima bez naknade dodijelio jedno jamstvo za svaku upisanu dionicu⁽⁴⁹⁾. Svako jamstvo sadržava pravo na kupovinu 4,48 dionica od GFFS-a u određenim intervalima i po izvršnim cijenama. Prvi datum kupovine bio je 2. siječnja 2014., a potom se jamstva mogu iskoristiti svakih šest mjeseci do 2. siječnja 2018. Cijena pri korištenju jamstva jednaka je cijeni upisa od 1,70 EUR uvećano za godišnju kamatnu stopu (4 % za prvu godinu, 5 % za drugu godinu, 6 % za treću godinu, 7 % za četvrtu godinu i potom 8 % izraženo na godišnjoj razini za posljednjih šest mjeseci)⁽⁵⁰⁾.
- (107) Zakonom o GFFS-u kako je izmijenjen 2014. predviđa se da se u slučaju izdavanja prava prilagođavati mogu samo izvršne cijene jamstava. Osim toga, sve takve prilagodbe obavljaju se ex post i samo do iznosa prihoda realiziranog od prodaje prava prvokupa GFFS-a. U slučaju povećanja temeljnog kapitala bez prava prvokupa prilagodbe nisu predviđene.

2.3.4. Mjere potpore za preuzeta poduzeća (mjera C)

2.3.4.1 Mjere potpore za banku ATE

- (108) Kao što je spomenuto u uvodnoj izjavi 58., u trenutku donošenja Odluke o restrukturiranju banke ATE banka ATE već je ostvarila korist od mjera potpore.
- (109) U prosincu 2011. grčka država dokapitalizirala je banku ATE s 290 milijuna EUR.
- (110) I rješavanje od 27. srpnja 2012. kako je opisano u uvodnim izjavama 62. i 63., uključivalo je dodatnu potporu od države. GFFS je Banci dodijelio obveznice EFSF-a u vrijednosti od 7 471 milijun EUR da pokrije manjak financijskih sredstava. GFFS se obvezao i da će dokapitalizirati banku za iznos od 570 milijuna EUR.
- (111) Ukupno, potpora u pogledu postupka kupovine i pripajanja iznosi 8 041 milijuna EUR.

2.3.4.2. Mjere potpore za poslovanje triju ciparskih banaka u Grčkoj (mjera C)

- (112) Kako je već spomenuto u uvodnim izjavama 77. i 101., u trenutku preuzimanja poslovanja triju ciparskih banaka u Grčkoj, GFFS se obvezao da će Banci osigurati kapital od 524 milijuna EUR (mjera C). Ta je preuzeta obveza provedena u lipnju 2013.⁽⁵¹⁾

2.4. PLAN RESTRUKTURIRANJA

2.4.1. Domaće poslovanje

- (113) U okviru plana restrukturiranja Banka će se usredotočiti na svoje osnovne bankarske djelatnosti u Grčkoj.
- (114) Glavni je prioritet ponovno uspostaviti profitabilno i održivo bankarsko poslovanje u Grčkoj. U tu svrhu plan za restrukturiranje uključuje niz mjera kojima se namjeravaju poboljšati operativna učinkovitost i neto kamatna marža Banke te mjere kojima se poboljšavaju njezina kapitalna pozicija i struktura bilance.
- (115) U pogledu operativne učinkovitosti Banka je već započela s opsežnim programom racionalizacije.

⁽⁴⁵⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Anakoinwsi-apokomis-DS-gia-AMK.pdf>.

⁽⁴⁶⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/announcement/2013/06/anakoinosi-kalipsis>.

⁽⁴⁷⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf.

⁽⁴⁸⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf.

⁽⁴⁹⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Downloads/Investors/PIRAEUS-BANKS-ANNOUNCEMENTS-ON-THE-CHARACTERISTICS-OF-HFSF-WARRANTS.pdf>.

⁽⁵⁰⁾ Primjerice, cijena pri korištenju jamstva 2. siječnja 2014. iznosila je 1,7340 EUR, 2. srpnja 2014. bila je 1,7680 EUR, 2. siječnja 2015. bit će 1,8105 EUR, 2. srpnja 2015. bit će 1,8530 EUR itd.

⁽⁵¹⁾ Vidjeti odjeljak 2.3.3.4.

- (116) Od 31. prosinca 2011. do 31. prosinca 2013. Banka je smanjila svoju fizičku prisutnost u Grčkoj za ukupno 322 podružnica, uzimajući u obzir restrukturiranje preuzetih subjekata nakon dana preuzimanja. Banka je u 2014. nastavila kontinuiranim ritmom pri čemu je [...] podružnica zatvoreno već u prvom semestru.

Tablica 9.

Restrukturiranje grčke mreže podružnica u razdoblju od 2010. do prve polovice 2014.

Razdoblje	2011.	2012.	2013.	Prva polovica 2014.
Ukupni broj podružnica na početku razdoblja ili na dan preuzimanja	360	918	1 316	1 037
Od čega su podružnice banke Piraeus	[...]	[...]	[...]	[...]
ATE	[...]	[...]		
Geniki	[...]	[...]		
Ciparske podružnice	[...]	[...]		
MBG	[...]	[...]	[...]	
Ukupan broj na kraju razdoblja	346	889	1 037	899
Ukupni broj zatvorenih podružnica tijekom tog razdoblja	14	29	279	138

Izvor: plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str 40. i 125., Godišnja izvješća iz 2011. i 2012.

- (117) Banka je smanjila i ukupni broj zaposlenih u svojim bankarskim i nebankarskim djelatnostima u Grčkoj tijekom razdoblja 2011. –2013. za 2 519 zaposlenika. Osobito je važno da se odlazak 2 114 zaposlenika može pripisati programu dobrovoljnog odlaska u mirovinu koji provodi Banka.

Tablica 10.

Smanjenje broja zaposlenih u Grčkoj u razdoblju 2010. –2013.

Razdoblje	2011.	2012.	2013.
Ukupni broj zaposlenih na početku razdoblja ili na dan preuzimanja	6 370	12 616	18 628
Od čega su podružnice banke Piraeus	[...]	[...]	[...]
ATE	[...]	[...]	
Geniki	[...]	[...]	
Ciparske podružnice	[...]	[...]	[...]
MBG	[...]	[...]	[...]
Ukupan broj na kraju razdoblja	6 172	12 365	16 558
Smanjenje broja zaposlenika	198	251	2 070

Izvor: plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str 40. i 125., Godišnja izvješća iz 2011. i 2012.

- (118) Banka u razdoblju od prosinca 2013. do kraja 2017. planira još smanjiti broj zaposlenika u Grčkoj (s 16 558 na [...] zaposlenika) i veličinu svoje mreže podružnica (sa 1 037 na [...] podružnica). ⁽⁵²⁾ [...]

⁽⁵²⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 117.

- (119) Veća učinkovitost u pogledu podružnica i osoblja pomoći će da se smanji ukupni trošak poslovanja Banke u Grčkoj za [...] % s 1 394 milijuna EUR na osnovi pro forma u 2013. na [...] milijuna EUR ⁽⁵³⁾ u 2017. ⁽⁵⁴⁾ Posljedično, očekivani omjer troškova i prihoda bankarskog poslovanja Banke u Grčkoj trebao bi pasti na manje od [...] % na kraju razdoblja restrukturiranja.
- (120) U planu restrukturiranja opisano je i na koji će način Banka smanjiti svoje troškove financiranja, što je presudno za ponovnu uspostavu održivosti. Banka očekuje da će moći plaćati niže kamatne stope na svoje depozite na temelju stabilnijeg okruženja i posebno na temelju predviđene stabilizacije i oporavka grčkog gospodarstva, za koje se očekuje da će se ponovno rasti od 2014. nadalje. Očekuje se da će se u Grčkoj smanjiti marže na depozite ⁽⁵⁵⁾. To smanjenje marži postići će se uglavnom plaćanjem znatno nižih stopa na oročene depozite. Slično tome, ovisnost Banke o likvidnosnoj pomoći u izvanrednim situacijama smanjit će se s više od 45 % njezine ukupne imovine u 2012. na manje od [...] % u 2017. ⁽⁵⁶⁾.
- (121) Planom restrukturiranja predviđeno je i da će Banka osnažiti i svoju bilancu. Njezin će omjer kredita i depozita u 2017. pasti na [...] % (smanjenje sa 114 % u 2013. ⁽⁵⁷⁾), dok će se njezina adekvatnost kapitala nastaviti poboljšavati.
- (122) Još jedan od prioriteta Banke je upravljanje lošim kreditima. Banka će poboljšati svoje kreditne postupke u pogledu davanja novih kredita (bolje pokrivanje kolaterala i smanjena ograničenja) i upravljanja lošim kreditima. Stopa loših kredita dosegnut će gotovo [...] % u [...] % i zatim se početi smanjivati, s očekivanom stopom od oko [...] % na kraju razdoblja restrukturiranja ⁽⁵⁸⁾. Trošak rizika (gubici zbog smanjenja vrijednosti povezane s kreditima) smanjit će se s gotovo 2 milijarde EUR 2013. na manje od [...] milijuna EUR 2018 ⁽⁵⁹⁾.
- (123) Povećanje operativne učinkovitosti, smanjenje neto kamatne marže i smanjenje troška rizika omogućit će Banci da od [...] nadalje bude profitabilna u Grčkoj. Banka predviđa da će njezina dobit premašiti [...] milijardi EUR u 2018. za djelatnosti u Grčkoj.

2.4.2. Međunarodno bankarsko poslovanje

- (124) Kako bi popravila profitabilnost svojih djelatnosti u inozemstvu Banka je već počela provoditi program znatnog smanjenja troškova u međunarodnoj mreži. Od kraja 2011. do ožujka 2014. broj zaposlenika pao je za 10 %, sa 6 634 na 5 948, a broj podružnica za 18 %, s 499 na 410 ⁽⁶⁰⁾. Pojednostavljena je i struktura njezinog međunarodnog portfelja kako bi se smanjila troškovna baza ⁽⁶¹⁾.
- (125) U planu restrukturiranja istaknuta je potreba za smanjenjem ovisnosti inozemnih društava kćeri o grčkom matičnom društvu u pogledu potreba za financiranjem te za nastavkom zaštite kapitalne pozicije Banke.
- (126) Banka je u rujnu 2012. prodala svoje američko društvo kćer za iznos koji odgovara otprilike 0,7 milijardi EUR imovine (13 podružnica, 158 zaposlenika).
- (127) Banka će smanjiti izloženost svoje imovine u inozemstvu na [...] milijardi EUR krajem lipnja 2018. Ta brojka predstavlja smanjenje od [...] % ⁽⁶²⁾ u usporedbi s krajem 2012 ⁽⁶³⁾.
- (128) Smanjenje imovine u inozemstvu bit će nešto manje – na [...] milijardi EUR – u slučaju [...] ⁽⁶⁴⁾. U tom slučaju ukupno smanjenje imovine u inozemstvu porast će na [...] % u usporedbi s krajem 2012.
- (129) Međutim, umjesto da postupa u skladu s gore navedenom gornjom granicom za ukupnu imovinu krajem lipnja 2018., Banka može donijeti odluku o otuđenju imovine [...] ⁽⁶⁵⁾. U tom slučaju zadržane djelatnosti neće činiti više od [...] % ukupnih djelatnosti Banke u inozemstvu krajem 2012.
- (130) Banka će smanjiti svoje ukupno financiranje inozemnih društava kćeri.

⁽⁵³⁾ Uključujući doprinose Jamstvenom fondu za depozite i ulaganja („TEKE”).

⁽⁵⁴⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 128.

⁽⁵⁵⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 117.

⁽⁵⁶⁾ Tablice iz plana restrukturiranja dostavljenog 25. lipnja 2014., str. 133.

⁽⁵⁷⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 117.

⁽⁵⁸⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 136.

⁽⁵⁹⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 128.

⁽⁶⁰⁾ Godišnje izvješće iz 2012. za podatke iz 2012., <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports>. Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 96. za podatke iz 2014.

⁽⁶¹⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 97.

⁽⁶²⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 149.

⁽⁶³⁾ Vidjeti preuzete obveze u Prilogu, poglavlju I.

⁽⁶⁴⁾ Vidjeti preuzete obveze u Prilogu, poglavlju I.

⁽⁶⁵⁾ Vidjeti preuzete obveze u Prilogu, poglavlju I.

2.4.3. Prikupljanje privatnog kapitala i doprinos postojećih dioničara i podređenih vjerovnika

- (131) Banka je uspješno prikupila kapital na tržištu i time smanjila potrebu za državnom potporom.
- (132) Najprije, Banka je 2011. prikupila nešto privatnog kapitala izdavanjem prava u iznosu od 807 milijuna EUR ⁽⁶⁶⁾. Kao što je spomenuto u uvodnoj izjavi 104., Banka je uspjela prikupiti kapital od privatnih ulagatelja i kroz dokapitalizaciju iz proljeća 2013. Udjeli već postojećih dioničara u velikoj su mjeri razvodnjeni u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. jer je GFFS nakon dokapitalizacije iz proljeća 2013. imao 81 % dionica Banke, a novi ulagatelji 17 %, čime je za već postojeće dioničare ostalo samo 2 % dionica. Od 2008. nisu isplaćivane dividende u gotovini.
- (133) Banka je u travnju 2014. na tržištu prikupila 1 750 milijuna EUR kapitala kako bi pokrila dodatne potrebe za kapitalom i oplatila povlaštene dionice koje su bile u vlasništvu Grčke. Nove su dionice izdane po cijeni od 1,7 EUR, odnosno cijeni koju je platio GFFS u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013.
- (134) Povrh toga, Banka je ostvarila kapital otkupljivanjem svojih vlastitih hibridnih i podređenih dužničkih instrumenata po vrijednosti koja je varirala od diskontne do nominalne. Banka je u ožujku 2012. ponudila da otkupi neke hibridne i instrumente i instrumente niže razine dopunskog kapitala. Cijena koja je određena na temelju tržišne vrijednosti i koja je uključivala premiju manju od deset postotnih poena, utvrđena je na 37 % nominalne vrijednosti za hibridne instrumente i na 50 % nominalne vrijednosti za instrumente niže razine dopunskog kapitala. Stope sudjelovanja iznosile su 52,8 %, odnosno 18,2 %. Banka je u svibnju 2013. pokrenula dodatni potez u pogledu upravljanja pasivom kako bi otkupila do 321 milijun EUR nepodmirenih vrijednosnih papira. Stopa sudjelovanja bila je 20 %. Ta sukcesivna otkupljivanja proizvela su kapitalni dobitak od otprilike 120 milijuna EUR ⁽⁶⁷⁾.

2.5. PREUZETE OBVEZE GRČKIH NADLEŽNIH TIJELA

- (135) Grčka se 25. lipnja 2014. obvezala da će Banka i njezina povezana društva provesti plan restrukturiranja dostavljen istoga dana te je preuzela dodatne obveze u pogledu provedbe plana restrukturiranja („preuzete obveze”). U ovom se odjeljku navodi sažetak preuzetih obveza iz Priloga.
- (136) Grčka se najprije obvezala da će Banka restrukturirati svoje komercijalne djelatnosti u Grčkoj ograničavanjem najvećeg broja podružnica i zaposlenika te najvišeg iznosa ukupnih troškova s kojima će se uskladiti do 31. prosinca 2017. ⁽⁶⁸⁾
- (137) Grčka se obvezala i da će Banka smanjiti trošak depozita prikupljenih u Grčkoj. Uskladit će se i s najvećim omjerom neto kredita i depozita do 31. prosinca 2017. ⁽⁶⁹⁾ [...]
- (138) U pogledu inozemnih društava kćeri Banke, Grčka se obvezala da će Banka znatno razdužiti svoju međunarodnu imovinu do 30. lipnja 2018. ⁽⁷⁰⁾. Nadalje, potpora tim društvima kćerima za likvidnost ili kapital strogo je ograničena u nominalnoj vrijednosti i ograničena je na specifične okolnosti.
- (139) Grčka se obvezala da će Banka otuđiti niz vrijednosnih papira. Uz to, Banka neće kupovati špekulativne vrijednosne papire, uz ograničen broj iznimaka ⁽⁷¹⁾.
- (140) Grčka je preuzela niz obveza u pogledu korporativnog upravljanja Banke. Obvezala se da će ograničiti naknade zaposlenicima i upraviteljima Banke ⁽⁷²⁾.
- (141) Grčka se obvezala i da će Banka voditi razboritu kreditnu politiku kako bi osigurala da se odlukama o odobravanju i restrukturiranju kredita nastoji povećati profitabilnost i održivost Banke na najveću moguću razinu. Banka će poštovati visoke standarde u pogledu praćenja kreditnog rizika te restrukturiranja kredita ⁽⁷³⁾.
- (142) Niz preuzetih obveza odnosi se na poslovanje Banke s povezanim dužnicima. Tim se preuzetim obvezama namjerava osigurati da Banka ne odstupa od razborite bankarske prakse pri odobravanju ili restrukturiranju kredita svojim zaposlenicima, upraviteljima i dioničarima te javnim subjektima, političkim strankama i medijskim društvima ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁶⁶⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 44.

⁽⁶⁷⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 147.

⁽⁶⁸⁾ Vidjeti preuzete obveze u Prilogu, poglavlju II.

⁽⁶⁹⁾ Vidjeti preuzete obveze u Prilogu, poglavlju II.

⁽⁷⁰⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

⁽⁷¹⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

⁽⁷²⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak A.

⁽⁷³⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak A.

⁽⁷⁴⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak A.

- (143) Konačno, Grčka se obvezala da će Banka postupati u skladu s nekim ograničenjima kao što su zabrana isplate kupona i dividendi, zabrana preuzimanja i zabrana oglašavanja državne potpore ⁽⁷⁵⁾.
- (144) Te će preuzete obveze do 31. prosinca 2018. pratiti povjerenik za praćenje.
- (145) Neovisno o tome, u svom dopisu od 25. lipnja 2014. Grčka je navela da će zatražiti odobrenje Komisije prije svakog otkupa jamstava od strane Banke ili bilo kojeg državnog subjekta, uključujući GFFS ⁽⁷⁶⁾.

3. RAZLOZI ZA POKRETANJE SLUŽBENOG ISTRAŽNOG POSTUPKA U POGLEDU PRVE DOKAPITALIZACIJE ZA PREMOŠĆIVANJE

- (146) Komisija je 27. srpnja 2012. pokrenula službeni istražni postupak kako bi provjerila jesu li ispunjeni uvjeti iz Komunikacije o bankarstvu iz 2008. ⁽⁷⁷⁾ u pogledu primjerenosti, nužnosti i razmjernosti prve dokapitalizacije za premošćivanje koju je u korist Banke proveo GFFS (mjera B1).
- (147) U pogledu primjerenosti te mjere, s obzirom na to da je potpora pristigla nakon prethodne dokapitalizacije i potpore za likvidnost i uzimajući u obzir dugo razdoblje sanacije, Komisija je izrazila sumnje u to da je Banka poduzela sve moguće radnje kako bi izbjegla buduće potrebe za potporom ⁽⁷⁸⁾. Osim toga, Komisiji nije bilo jasno tko će upravljati Bankom nakon što je prva dokapitalizacija za premošćivanje zamijenjena trajnom dokapitalizacijom ⁽⁷⁹⁾ s obzirom na to da bi Bankom mogla početi upravljati država ili manjinski privatni vlasnici koji bi mogli imati nadzor i visoku razinu financijske poluge. Komisija je napomenula da bi trebalo osigurati da se kvaliteta upravljanja Bankom i posebno njezin postupak davanja kredita očuvaju radi primjerenosti prve dokapitalizacije za premošćivanje.
- (148) U pogledu nužnosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, u uvodnoj izjavi 70. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus Komisija je izrazila sumnju u pogledu toga jesu li bile poduzete sve moguće mjere kako bi se izbjegla buduća potreba Banke za potporom. Nadalje, s obzirom na to da trajanje razdoblja dokapitalizacije za premošćivanje nije bilo točno određeno, Komisija nije mogla zaključiti je li ono bilo dostatno i u skladu s načelima naknade i podjele obveza u okviru pravila za državne potpore. Osim toga, s obzirom na to da uvjeti konverzije prve dokapitalizacije za premošćivanje u trajnu dokapitalizaciju nisu bili poznati u vrijeme donošenja Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus, Komisija ih nije mogla procijeniti.
- (149) U pogledu razmjernosti mjere Komisija je izrazila sumnje u pogledu dostatnosti zaštite (zabrane oglašavanja državne potpore, zabrane isplate kupona i dividendi, zabrane opcija kupnje i zabrane otkupa kako je opisano u uvodnoj izjavi 76. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus) u pogledu prve dokapitalizacije za premošćivanje. Nadalje, u uvodnoj izjavi 77. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus Komisija je navela da bi zbog nedostatka pravila kojima se sprječava da GFFS koordinira sve četiri najveće grčke banke (odnosno Banku, Eurobanku, NBG i banku Alpha) i zbog nedostatka primjerene zaštite kako bi se izbjeglo dijeljenje poslovno osjetljivih informacija moglo doći do narušavanja tržišnog natjecanja. Stoga je Komisija predložila imenovanje povjerenika za praćenje koji bi bio fizički prisutan u Banci.

4. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA O SLUŽBENOM ISTRAŽNOM POSTUPKU U POGLEDU PRVE DOKAPITALIZACIJE ZA PREMOŠĆIVANJE

4.1. PRIMJEDBE BANKE

- (150) Komisija je 30. kolovoza 2012. primila primjedbe Banke na Odluku o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus.
- (151) U pogledu primjerenosti mjera Banka je naglasila da je dužnička kriza u Grčkoj i europodručju situacija bez presedana. Dokapitalizacija iz svibnja 2009. koja odgovara 1 % njezine rizikom ponderirane imovine bila je izravan odgovor na izrazita previranja na globalnim financijskim tržištima. Krajem 2011. dodatna dokapitalizacija koju je provela Grčka u iznosu od 380 milijuna EUR odgovarala je 1,1 % rizikom ponderirane imovine Banke u tom trenutku i cilj joj je bio odgovoriti na manjak kapitala za koji se očekivalo da će se pojaviti kao posljedica sve dublje recesije. Dokapitalizacija Banke koju je proveo GFFS u iznosu od 4,7 milijarda EUR bila je prvi dio dokapitalizacije kojom će se riješiti problem manjka kapitala koji je nastao kao posljedica programa UPS-a i procjene kreditnih portfelja koju je proveo Blackrock ⁽⁸⁰⁾ kao i sve dublje recesije.

⁽⁷⁵⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje III., odjeljak C.

⁽⁷⁶⁾ „Naposljetku, u pogledu jamstava koje je izdao GFFS, trebalo bi naglasiti da će Helenska Republika zatražiti odobrenje Europske Komisije prije svakog otkupa jamstava od strane banke Alpha ili bilo kojeg državnog subjekta (uključujući GFFS), tako da se Europska Komisija može uvjeriti da je predviđeni otkup jamstava u skladu sa zahtjevima o državnoj naknadi u okviru pravila o državnoj potpori.”

⁽⁷⁷⁾ Komunikacija Komisije – Primjena pravila o državnim potporama na mjere u pogledu financijskih institucija u kontekstu trenutačne financijske krize (SL C 270, 25.10.2008., str. 8.).

⁽⁷⁸⁾ Uvodna izjava 64. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus.

⁽⁷⁹⁾ Uvodna izjava 68. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus.

⁽⁸⁰⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 35.

- (152) Banka je stajališta da to što je Grčka imenovala jednog člana, a GFFS dva člana kao njihove predstavnike u Upravnom odboru Banke i što je jedan član GFFS-a imenovan kao član Odbora za upravljanja rizicima u okviru Upravnog odbora Banke, zajedno s ostalima, osigurava da Banka neće moći preuzimati pretjerane rizike.
- (153) U pogledu nužnosti mjera, Banka je iznijela tvrdnju da su o obliku dokapitalizacije kao financiranju za premošćivanje odlučili grčka nadležna tijela i Europska unija, MMF i ESB i da je iznos dokapitalizacije za premošćivanje od 4,7 milijardi EUR gotovo nadoknadio učinke programa UPS-a. U pogledu konverzije dokapitalizacije za premošćivanje u stalni kapital, nakon dugog razdoblja bez vlade u Grčkoj u drugom kvartalu 2012. kada je odobrena konačna struktura, neizbježno će se potaknuti razvodnjavanje već postojećih dioničara i dogovor oko odgovarajuće naknade (ovisno o uvjetima i korištenim instrumentima).
- (154) Što se tiče proporcionalnosti mjera, Banka je istaknula da je od 2009. prilagodila svoje kreditiranje tako što primjenjuje strože kriterije za dodjelu kredita, uvjete za ubrzanu otplatu kredita i smanjena kreditna ograničenja. Od prvog kvartala 2009. sve zahtjeve za isplatu iznad određenog iznosa pregledava i odobrava zamjenik generalnog direktora i glavni direktor odjela za kreditiranje. To neće promijeniti njezine aktualne poslovne prakse kako je utvrđeno u poslovnom planu dostavljenom Grčkoj središnjoj banci niti će ugroziti aktualne standarde u pogledu kreditiranja. Ti su standardi bili među najstrožim u sektoru što potvrđuju i vrlo dobri rezultati koje je Banka ostvarila u dijagnostičkoj studiji koju je proveo Blackrock Solutions. Sigurnost u tom pogledu jamči i činjenica da u Upravnom odboru Banke sjede i predstavnici Grčke i GFFS-a.
- (155) U pogledu prijedloga Komisije da se imenuje povjerenik za praćenje, stajalište Banke je da je nekoliko trećih strana već provodilo aktivnosti pomnog praćenja, poput Grčke središnje banke, vanjskih revizora, predstavnika Grčke i predstavnika GFFS-a.

4.2. PRIMJEDBE JEDNE DRUGE GRČKE BANKE

- (156) Komisija je 3. siječnja 2013. primila primjedbe jedne grčke banke na Odluku o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus. Iz te su grčke banke primijetili da je dokapitalizacija grčkih banaka koju je proveo GFFS u načelu predstavljala pozitivan korak k zdravijem i održivijem bankarskom sustavu te nisu iskazali primjedbe na dokapitalizaciju Banke.
- (157) Međutim, iako su izrazili svoju punu potporu načelu dokapitalizacije grčkih banaka koju provodi GFFS, iz te su grčke banke objasnili da se u cilju što manjeg narušavanja tržišnog natjecanja i izbjegavanja diskriminacije očekivalo da će dokapitalizacija koju provodi GFFS biti otvorena svim bankama koje posluju u Grčkoj u sličnim okolnostima.

5. PRIMJEDBE IZ GRČKE O SLUŽBENOM ISTRAŽNOM POSTUPKU U POGLEDU PRVE DOKAPITALIZACIJE ZA PREMOŠĆIVANJE

- (158) Grčka je 5. rujna 2012. dostavila primjedbe koje su pripremili Grčka središnja banka i GFFS.

5.1. PRIMJEDBE KOJE JE PRIPREMILA GRČKA SREDIŠNJA BANKA

- (159) U pogledu primjerenosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, u Grčkoj središnjoj banci napomenuli su da je iznos od 18 milijardi EUR kapitala s pomoću kojih je GFFS dokapitalizirao četiri najveće grčke banke u svibnju 2012. bio manji od konačnog iznosa koji je bio potreban kako bi te banke postupno dosegle i održale stopu osnovnog kapitala postavljenu na 10 % do lipnja 2012. i stopu osnovnog kapitala postavljenu na 7 % u okviru trogodišnjeg negativnog scenarija u stresnim uvjetima. Napomenuli su i da je prva dokapitalizacija za premošćivanje bila privremena s obzirom na to da bi se postupak dokapitalizacije zaključio povećanjima temeljnog kapitala tih četiriju banaka.
- (160) U Grčkoj središnjoj banci primijećeno je i da je dokapitalizacija najvećih grčkih banaka dio dugoročnijeg restrukturiranja grčkog bankarskog sektora. Napomenuto je da se u slučajevima u kojima banka ostaje u privatnom vlasništvu uprava najvjerojatnije neće mijenjati dok u slučaju u kojem je banka u državnom vlasništvu (odnosno, u vlasništvu GFFS-a), GFFS može imenovati novu upravu koju će, u svakom slučaju, procijeniti Grčka središnja banka. Iz Grčke središnje banke napomenuli su da oni neprekidno procjenjuju okvir korporativnog upravljanja, adekvatnost uprave i profil rizičnosti svake banke kako bi se osiguralo da se ne poduzima pretjerani rizik. Istaknuli su i da je GFFS već imenovao predstavnike u Upravnom odboru dokapitaliziranih banaka.

- (161) Što se tiče nužnosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, u Grčkoj središnjoj banci primijećeno je da je dokapitalizacija Banke bila ograničena kako bi se osiguralo ispunjenje minimalnih kapitalnih zahtjeva (8 %) koji su tada bili primjenjivi. Navedeno je i da je razlog dugotrajnom razdoblju prije dokapitalizacije bilo izrazito pogoršanje poslovnog okruženja u Grčkoj i učinak programa UPS-a, složenost cijelog projekta i potreba za maksimalnim povećanjem sudjelovanja privatnih ulagatelja u povećanjima temeljenog kapitala.
- (162) U pogledu razmjernosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, u Grčkoj središnjoj banci istaknuli su da je potpuna provedba plana restrukturiranja koji će se dostaviti Komisiji zaštićena činjenicom da će obustava prava glasa GFFS-a biti ukinuta ako se, između ostalog, plan restrukturiranja bitno prekrši. U Grčkoj središnjoj banci isto su tako primijetili da razlog teškoća Banke nisu bile preniska procjena rizika koju je izvršila uprava Banke ili agresivne poslovne mjere.

5.2. PRIMJEDBE GFFS-A

- (163) Što se tiče primjerenosti prve dokapitalizacije za premošćivanje, kako bi se riješilo pitanje mogućeg uplitanja države u slučaju da država osigura velike iznose državne potpore preko GFFS-a i GFFS ima puno pravo glasa, iz GFFS-a su izjavili da se banke koje financira GFFS ne smatraju javnim subjektima ili subjektima koje nadzire država i da njih ne bi nadzirala država nakon što ih GFFS trajno dokapitalizira. Iz GFFS-a istaknuli su da je ona potpuno neovisan privatnopravni subjekt s autonomijom u odlučivanju. Banka ne podliježe nadzoru države, u skladu s člankom 16.C stavkom 2. Zakona o GFFS-u, u skladu s kojim kreditne institucije kojima je GFFS osigurao potporu u obliku kapitala nisu dio šireg javnog sektora. Upućivalo se i na upravljačku strukturu GFFS-a.
- (164) U pogledu intervencija GFFS-a u upravu Banke, u GFFS-u su napomenuli da će poštovati autonomiju Banke te da se neće uplitati u njezino svakodnevno upravljanje s obzirom na to da je njihova uloga ograničena na način utvrđen u Zakonu o GFFS-u. Naveli su da neće biti uplitanja države ili usklađivanja i da će odluke Banke u pogledu postupka kreditiranja (između ostalog o kolateralu, određivanju cijena i solventnosti dužnika) biti donesene na temelju komercijalnih kriterija.
- (165) U GFFS-u su naglasili da je Zakonom o GFFS-u i sporazumom prije upisa postavljena primjerena zaštita kako bi se postojeće privatne dioničare spriječilo u prekomjernom preuzimanju rizika. Ukazali su na sljedeće elemente: i. imenovanje predstavnika GFFS-a kao neovisnih članova bez izvršnih funkcija u Upravnom odboru Banke i njihovo sudjelovanje u odborima; ii. GFFS koji provodi dubinsku analizu u Banci; i iii. činjenica da bi nakon završne dokapitalizacije njezina prava glasa bila ograničena sve dok bi Banka bila u skladu s uvjetima plana restrukturiranja.
- (166) U GFFS-u su izjavili da su na snazi primjerene mjere kojima bi se osiguralo da banke u kojima GFFS sudjeluje međusobno ne dijele poslovno osjetljive informacije. Takve mjere uključuju imenovanje raznih predstavnika GFFS-a u te banke, mandate upućene onim predstavnicima koji posebno štite od protoka informacija od jednog do drugog predstavnika i jasne interne upute tim službenicima da ne prenose poslovno osjetljive informacije o bankama. Nadalje, u GFFS-u su izjavili da se ne ostvaruju njihova prava povezana s bankama na način koji može spriječiti, ograničiti, narušiti ili znatno smanjiti ili ometati učinkovito tržišno natjecanje. Konačno, u GFFS-u su istaknuli da članovi njegova Upravnog odbora i njegovi zaposlenici podliježu strogim pravilima o povjerljivosti i fiducijarnim obvezama te ih obvezuju odredbe povezane s čuvanjem poslovne tajne u odnosu na njihov posao.

6. PROCJENA POTPORE POVEZANE S PREUZIMANJEM BANKE ATE I POSLOVANJA TRIJU CIPARSKIH BANAKA U GRČKOJ

6.1. PROCJENA POTPORE POVEZANE S BANKOM ATE

- (167) U Odluci o restrukturiranju banke ATE Komisija je zaključila da mjere opisane u uvodnim izjavama 58. i 108. ove Odluke čine državnu potporu i da su spojive s unutarnjim tržištem.
- (168) U Odluci o likvidaciji banke ATE Komisija je zaključila da mjere opisane u uvodnim izjavama 109. i 110. ove Odluke čine državnu potporu Prenesenim djelatnostima banke ATE. Povrh toga, Komisija je zaključila da je potpora dodijeljena banci ATE spojiva s unutarnjim tržištem samo ako se integracija Prenesenih djelatnosti banke ATE provodi u skladu s planom i ako plan restrukturiranja Banke – koji obuhvaća i Prenesene djelatnosti banke ATE – omogućuje ponovno uspostavljanje njezine dugoročne održivosti. Ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti utvrdit će se u odjeljku 7.6.2.
- (169) Komisija stoga ne mora ponovno procjenjivati prethodno spomenute mjere i potvrđuje da su spojive s unutarnjim tržištem.

6.2. PROCJENA POTPORE POVEZANE S POSLOVANJEM TRIJU CIPARSKIH BANAKA U GRČKOJ (MJERA C)

6.2.1. Postojanje i iznos potpore

- (170) Komisija mora utvrditi usklađenost državne potpore s člankom 107. stavkom 1. Ugovora u pogledu mjere C. Prema toj odredbi državna potpora jest svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj u mjeri u kojoj to utječe na trgovinu među državama članicama.
- (171) Na dokapitalizaciju Banke u iznosu od 524 milijuna EUR GFFS se obvezao u ožujku 2013. za vrijeme davanja ponuda za preuzimanje Ciparskih prenesenih djelatnosti. Mjera je stoga dodijeljena u ožujku 2013. Stvarna dokapitalizacija provedena je u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. ⁽⁸¹⁾
- (172) GFFS, tijelo koje je osnovala i koje financira Grčka kako bi pružila potporu bankama, osigurao je dokapitalizaciju i to s pomoću državnih sredstava.
- (173) Što se tiče korisnika državne potpore, cilj dokapitalizacije bio je, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 72., pokriti potrebe za kapitalom koje bi nastale kao posljedica preuzimanja Ciparskih prenesenih djelatnosti. Štoviše, dokapitalizacija bi bila dostupna svakoj grčkoj banci koja bi preuzela Ciparske prenesene djelatnosti. U ponudi Banke koja je dostavljena GFFS-u radi odobrenja u obzir je uzeta dokapitalizacija od strane GFFS-a. U to vrijeme grčke banke nisu imale dovoljno kapitala i nijedna od njih ne bi preuzela Ciparske prenesene djelatnosti da nije bilo obećanja da će se izvršiti dokapitalizacija. Stoga, iako je službeni primatelj kapitala koji je dodijelio GFFS Banka, Komisija smatra da su korisnik državne potpore Ciparske prenesene djelatnosti s obzirom na to da je mjerom omogućena njihova prodaja nekoj grčkoj banci. Da nije bilo dokapitalizacije banke, ne bi ih preuzela neka grčka banka. Ostale bi u skupinama koje prolaze kroz iznimne teškoće (i Ciparska narodna banka i Ciparska banka bile su u postupku rješavanja s obzirom na njihove velike potrebe za kapitalom) pa bi stoga vjerojatno propale ili, u najmanju ruku, pretrpjele veliki odljev depozita. U pogledu postojanja prednosti, Komisija također primjećuje da dokapitalizacija Banke koju je proveo GFFS nije u skladu s načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu: u to vrijeme velike nesigurnosti privatni ulagatelj koji posluje u redovnim tržišnim uvjetima ne bi se obvezao da će u budućnosti u Banku unijeti veliki iznos kapitala, a da unaprijed nije upoznat s uvjetima buduće dokapitalizacije (odnosno cijenom izdavanja).
- (174) Štoviše, mjera je na prvi pogled selektivna jer se primjenjuje isključivo na Ciparske prenesene djelatnosti (od kojih je svaka poduzetnik), a ne na nekog drugog poduzetnika.
- (175) Naposljetku, Ciparske prenesene djelatnosti, odnosno podružnice triju ciparskih banaka u Grčkoj natječu se s ostalim bankama, uključujući društva kćeri stranih banaka koje posluje u Grčkoj ili su potencijalno zainteresirane da uđu na grčko tržište. Prema tome, sanacija tih djelatnosti narušava tržišno natjecanje i utječe na trgovinu među državama članicama.
- (176) Komisija je stoga zaključila da dokapitalizacija Banke od 524 milijuna EUR koju je proveo GFFS čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

Korisnik državne potpore

- (177) Kako je već objašnjeno u uvodnoj izjavi 173., Komisija smatra da su Ciparske prenesene djelatnosti korisnik obveznica EFFS-a koje je isplatio GFFS.
- (178) Nadalje, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama 71. i 173., Ciparske prenesene djelatnosti, odnosno podružnice triju ciparskih banaka u Grčkoj morala je preuzeti druga banka radi financijske stabilnosti i uglavnom zato što su tri ciparske banke bile u vrlo teškom položaju. Prema tome, prodaju Ciparskih prenesenih djelatnosti i to podrazumijeva li ta prodaja državnu potporu kupcu, odnosno Banci, trebalo bi ispitati u okviru odjeljka Komunikacije o restrukturiranju pod naslovom „Postizanje održivosti prodajom banke” ⁽⁸²⁾.

⁽⁸¹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 101.

⁽⁸²⁾ Komunikacija Komisije o povratu održivosti i ocjena mjera restrukturiranja financijskog sektora u trenutačnoj krizi prema pravilima o državnim potporama (SL C 195, 19.8.2009., str. 9.).

- (179) Za potrebe te prodaje Grčka središnja banka odlučila je obratiti se samo najvećim domaćim bankama koje posluju u Grčkoj, od kojih su samo Banka i dvije druge banke predale neobvezujuće ponude. Banka je bila jedini ponuditelj koji je predao valjanu obvezujuću ponudu. Zbog činjenice da je kontaktiran ograničeni broj kupaca ne može se isključiti da je natječaj bio otvoren s obzirom na to da je bilo razumno očekivati da ostali ulagatelji neće dati službenu ponudu. Doista, zbog financijske nestabilnosti grčkog bankarskog sustava koji je bilježio velike gubitke po kreditima zbog duboke i duge recesije koja je vladala u to vrijeme, strane banke prisutne u Grčkoj već su otuđile ili su namjeravale otuđiti svoja poslovanja u Grčkoj (npr. banke Geniki, MBG, Emporiki Bank). Drugim riječima, izlazile su s grčkog tržišta i nisu tražile nove prilike za ulaganje u Grčkoj. Osim toga, razumno je pretpostaviti da bi samo ulagatelj koji bi mogao brzo stabilizirati preuzete djelatnosti i učiniti ih održivima – tj. velika bankarska grupacija – bio zainteresiran za te djelatnosti. Naposljetku, s obzirom na vrlo kratki vremenski okvir u kojem je trebalo zaključiti prodaju – a koji je diktirala financijska kriza u kojoj su poslovale prodavane banke – sudjelovanje stranih banaka ili ostalih vrsta ulagatelja u postupku prodaje nije bilo osobito vjerojatno s obzirom na to da bi takvi ulagatelji prije podnošenja službene ponude obično željeli provesti dubinsku analizu imovine koja je ponuđena na prodaju.
- (180) Komisija stoga zaključuje da je prodajna cijena Ciparskih prenesenih djelatnosti bila tržišna cijena i da se potpora kupcu, odnosno Banci, može izuzeti.

6.2.2. Pravna osnova za ocjenu spojivosti

- (181) Člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora Komisiju se ovlašćuje da utvrdi spojivost potpore s unutarnjim tržištem ako joj je svrha „otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice”.
- (182) Komisija priznaje da globalna financijska kriza može stvoriti ozbiljne poremećaje u gospodarstvu države članice i da se mjerama za potporu banaka taj poremećaj može ispraviti. To je potvrđeno Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., Komunikacijom o dokapitalizaciji i Komunikacijom o restrukturiranju. Komisija i dalje smatra da su zahtjevi za državnu potporu koji se moraju odobriti u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora ispunjeni s obzirom na ponovno pojavljivanje stresnih uvjeta na financijskim tržištima. Komisija je to potvrdila donošenjem Komunikacije o produženju ⁽⁸³⁾ iz 2011. i Komunikacije o bankarstvu ⁽⁸⁴⁾ iz 2013.
- (183) U pogledu grčkog gospodarstva u svojim odlukama o odobravanju i produljenju Programa potpore grčkim bankama, kao i u svojim odobrenjima mjera državne pomoći koju je Grčka dodijelila pojedinačnim bankama ⁽⁸⁵⁾, Komisija je potvrdila da postoji prijetnja ozbiljnog narušavanja u grčkom gospodarstvu i da je državna potpora bankama primjerena za ispravljanje tog poremećaja. Stoga bi pravna osnova za procjenu mjera potpore trebao biti članak 107. stavak 3. točka (b) Ugovora.
- (184) Tijekom financijske krize Komisija je izradila kriterije spojivosti za različite vrste mjera potpora. Načela za procjenu mjera potpore prvobitno su bila utvrđena u Komunikaciji o bankarstvu iz 2008.
- (185) U skladu s točkom 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., kako bi potpora bila usklađena s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora, ona mora biti u skladu s općim kriterijima spojivosti:
- (a) Primjerenost: potpora mora biti dobro usmjerena kako bi se učinkovito postigao cilj ispravljanja ozbiljnog poremećaja u gospodarstvu. To ne bi bio slučaj da mjera nije primjerena za ispravljanje poremećaja.
 - (b) Nužnost: mjera potpore mora u svom iznosu i obliku biti nužna za postizanje cilja. Stoga se ona mora sastojati od minimalnog iznosa koji je nužan za postizanje cilja i poprimiti oblik koji je najprimjereniji za ispravljanje poremećaja.
 - (c) Razmjernost: pozitivni učinci mjere moraju biti primjereno uravnoteženi u usporedbi s narušavanjem tržišnog natjecanja kako bi se narušavanje ograničilo na najmanju moguću mjeru nužnu za postizanje ciljeva mjere.

⁽⁸³⁾ Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize počevši od 1. siječnja 2012. (SL C 356, 6.12.2011., str. 7.).

⁽⁸⁴⁾ Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize počevši od 1. kolovoza 2013. (SL C 216, 30.7.2013., str. 1.).

⁽⁸⁵⁾ Vidjeti bilješku 6.

- (186) Tijekom financijske krize Komisija je izradila kriterije spojivosti za različite vrste mjera potpora. Načela za procjenu mjera potpora prvobitno su bila utvrđena u Komunikaciji o bankarstvu iz 2008.
- (187) Komunikacijom o dokapitalizaciji utvrđuju se daljnje smjernice na razini naknade potrebne za dokapitalizacije koje provodi država.
- (188) Konačno, Komisija je u Komunikaciji o restrukturiranju objasnila na koji će način procijeniti planove restrukturiranja. U svojoj će procjeni plana za restrukturiranje Banke u okviru Komunikacije o restrukturiranju Komisija u obzir uzeti sve mjere navedene u tablici 11.

6.2.3. Spojivost mjere potpore C s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008. i Komunikacijom o dokapitalizaciji

6.2.3.1. Primjerenost

- (189) Što se tiče primjerenosti mjere, odnosno, obveze koju je preuzeo GFFS u pogledu dokapitalizacije Banke u iznosu od 524 milijuna EUR, Komisija mjeru smatra primjerenom jer je omogućila da se poslovanje triju ciparskih banaka u Grčkoj proda Banci.
- (190) Da nije bilo mjere nijedna grčka banka, uključujući Banku, ne bi bila voljna preuzeti Ciparske prenesene djelatnosti u trenutku kada nijedna banka izvan Grčke nije bila voljna ući na to tržište. Da Ciparske prenesene djelatnosti nisu preuzete, te djelatnosti, a osobito depoziti podružnica u Grčkoj bili bi ugroženi. Stoga se tom mjerom osiguralo održavanje financijske stabilnosti u Grčkoj. Na temelju toga Komisija smatra da je mjera primjerena kao potpora za sanaciju.

6.2.3.2. Nužnost

- (191) U skladu s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., mjera potpore mora u svom iznosu i obliku biti nužna da bi se postigao cilj mjere. Njome se podrazumijeva da dokapitalizacija mora biti u najmanjem mogućem iznosu kako bi se postigao taj cilj.
- (192) U trenutku kada je grčkim bankama bilo vrlo teško pronaći kapital, mjerom su pokrivene potrebe za kapitalom koje bi nastale kao posljedica plaćanja kupoprodajne cijene za preuzimanje Ciparskih prenesenih djelatnosti kako bi se preuzimanje moglo ostvariti.
- (193) Komisija pozitivno ističe činjenicu da je potpora dana u obliku unosa kapitala u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. s obzirom na to da GFFS Banci nije dodijelio bespovratna sredstva nego je primio istu vrijednost redovnih dionica.
- (194) Mjera je stoga nužna kako bi se postigao cilj ograničavanja poremećaja u grčkom bankarskom sustavu i gospodarstvu u cjelini.

6.2.3.3 Razmjernost

- (195) Djelatnosti za koje je primljena potpora prodane su nakon što su grčka nadležna tijela otvorila poziv na podnošenje ponuda. Osim toga, preuzete djelatnosti u Banci su brzo integrirane. U okviru potpore nije bilo dopušteno da djelatnosti za koje je primljena potpora ostanu zasebni konkurenti na tržištu.
- (196) Nadalje, iznos potpore bio je relativno malen s obzirom na to da odgovara vrijednosti od oko 3 % ukupnih neto kredita Ciparskih prenesenih djelatnosti (ili oko 3 % njihove rizikom ponderirane imovine) ⁽⁸⁶⁾.
- (197) Prema tome, Komisija smatra da je mjera osmišljena tako da pretjerano narušavanje tržišnog natjecanja svede na najmanju mjeru.

6.2.3.4. Zaključak o spojivosti s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008. i Komunikacijom o dokapitalizaciji

- (198) Na temelju analize u uvodnim izjavama 189. do 197. zaključeno je da je dokapitalizacija Banke koju je proveo GFFS u iznosu od 524 milijuna EUR bila primjerena, nužna da bi se postigao cilj ograničavanja poremećaja u grčkom bankarskom sustavu i gospodarstvu u cjelini i osmišljena tako da pretjerano narušavanje tržišnog natjecanja svede na najmanju mjeru te je u skladu s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008. i Komunikacijom o dokapitalizaciji.

⁽⁸⁶⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 40.

6.2.4. Spoјivost mjere potpore s Komunikacijom o restrukturiranju

- (199) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 178., prodaja Ciparskih prenesenih djelatnosti obuhvaćena je u okviru odjeljka Komunikacije o restrukturiranju pod naslovom „Postizanje održivosti prodajom banke”. U skladu s točkom 17. Komunikacije o restrukturiranju, u slučaju prodaje banke u teškoćama drugoj financijskoj instituciji moraju se poštovati zahtjevi u pogledu održivosti, vlastitog doprinosa i ograničenja narušavanja tržišnog natjecanja.

6.2.4.1. Dugoročna održivost Ciparskih prenesenih djelatnosti ostvarena prodajom

- (200) Točkom 17. Komunikacije o restrukturiranju pojašnjava se da se prodajom banke u teškoćama drugoj financijskoj instituciji može pridonijeti ponovnom uspostavljanju dugoročne održivosti ako je kupac održiv te može apsorbirati prijenos banke u teškoćama i pomoći u obnovi tržišnog povjerenja.
- (201) Banka je uspješno integrirala Ciparske prenesene djelatnosti. Kao što je navedeno u odjeljku 7.6., na temelju plana restrukturiranja Banka se može smatrati održivim subjektom. Stoga se prenošenjem aktivnosti Ciparskih prenesenih djelatnosti na Banku omogućuje ponovno uspostavljanje njihove dugoročne održivosti.

6.2.4.2. Vlastiti doprinos i podjela obveza

- (202) U pogledu doprinosa dioničara triju ciparskih banaka troškovima restrukturiranja, Komisija primjećuje da tri ciparske banke nisu prodale Ciparske prenesene djelatnosti po njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti, nego po vrijednosti prilagođenoj u skladu s izvješćem PIMCO-a. Osim toga, čak i nakon te prilagodbe tri ciparske banke su na Banku prenijele više imovine nego obveza. Stoga je postignuta dovoljna podjela obveza dioničara s obzirom na to da su gubitak vrijednosti Ciparskih prenesenih djelatnosti podnijeli njihovi prodavatelji.

6.2.4.3. Mjere kojima se ograničuje narušavanje tržišnog natjecanja

- (203) Što se tiče mjera kojima se ograničuje narušavanje tržišnog natjecanja, točkom 30. Komunikacije o restrukturiranju omogućuje se da se „procjena Komisije u pogledu potrebe za takvim mjerama temelji na veličini, rasponu i opsegu djelatnosti koje bi predmetna banka obavljala nakon provedbe vjerodostojnog plana restrukturiranja ... Priroda i oblik takvih mjera ovisit će o dvama kriterijima: prvo, o iznosu potpore i uvjetima te okolnostima u kojima je potpora dodijeljena, i drugo, o svojstvima jednog ili više tržišta na kojima će banka primatelj poslovi.”
- (204) Kako je opisano u uvodnoj izjavi 196., iznos potpore odgovara otprilike 3 % rizikom ponderirane imovine Ciparskih prenesenih djelatnosti. Komisija stoga smatra da je taj iznos relativno malen s obzirom na to da je njime omogućena prodaja Ciparskih prenesenih djelatnosti i, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 190., osigurano očuvanje financijske stabilnosti u Grčkoj.
- (205) Nakon prodaje Ciparskih prenesenih djelatnosti, grčke podružnice prestale su postojati kao samostalni natjecatelji jer su u cijelosti integrirane u Banku.
- (206) Komisija zaključuje da nema pretjeranog narušavanja tržišnog natjecanja s obzirom na to da se radi o relativno malom iznosu potpore Ciparskim prenesenim djelatnostima i s obzirom na činjenicu da one neće nastaviti postajati kao samostalni natjecatelji.

6.2.4.4. Zaključak o spoјivosti s Komunikacijom o restrukturiranju.

- (207) Na temelju analize u uvodnim izjavama 199. do 206., zaključeno je da se prodajom Ciparskih prenesenih djelatnosti i njihovom integracijom u Banku osigurava njihova dugoročna održivost, da je potpora ograničena na najmanju moguću mjeru i da nema neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja u skladu s Komunikacijom o restrukturiranju.
- (208) Prema tome, dokapitalizaciju Banke koju je u iznosu od 524 milijuna EUR proveo GFFS trebalo bi proglasiti spoјivom s unutarnjim tržištem.

7. PROCJENA POTPORE DODIJELJENE BANCIMA

7.1. POSTOJANJE I IZNOS POTPORE

- (209) Komisija mora utvrditi postojanje državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

7.1.1. Postojanje potpore u mjerama dodijeljenim u okviru Programa potpore grčkim bankama

7.1.1.1. *Državna potpora za likvidnost odobrena u okviru mjere osiguranja jamstva i mjere zaduživanja izdavanjem državnih obveznica (mjera L1)*

- (210) Komisija je već utvrdila u odlukama kojima se odobrava i produljuje Program potpore grčkim bankama⁽⁸⁷⁾ da potpora za likvidaciju dodijeljena u okviru tog programa čini potporu. Banka je 2011. izdala obveznice za koje je jamčila država u iznosu od ukupno 9,9 milijardi EUR. Grčka je Banci izdala i zajmove u državnim obveznicama u vrijednosti od 1 289 milijuna EUR. Krajem ožujka 2014. nepodmireni iznos obveznica za koje je jamčila država iznosio je 9,9 milijardi EUR, a državnih obveznica 1 024 milijuna EUR⁽⁸⁸⁾. Buduća potpora za likvidaciju odobrena u okviru Programa potpore grčkim bankama također bi predstavljala potporu.

7.1.1.2. *Državna dokapitalizacija odobrena u okviru mjere dokapitalizacije (mjera A)*

- (211) Komisija je već utvrdila u Odluci od 19. studenog 2008. o programu potpore grčkim bankama da dokapitalizacije koje će se dodijeliti u okviru njegove mjere za dokapitalizaciju čine potporu. Banka je primila 750 milijuna EUR u vidu povlaštenih dionica što predstavlja 2,1 % rizikom ponderirane imovine Banke⁽⁸⁹⁾.

7.1.2. Postojanje potpore u obliku likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2)

- (212) U točki 51. Komunikacije o bankarstvu iz 2008. Komisija je objasnila da osiguravanje sredstava središnjih banaka financijskim institucijama ne čini potporu ako su ispunjena četiri kumulativna uvjeta u pogledu solventnosti financijske ustanove, jamstva ustanove, kamatne stope naplaćene financijskoj instituciji i nepostojanje protujamstava države. Budući da likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država i koja je pružena Banci nije u skladu s ta četiri kumulativna uvjeta, ponajprije jer ima državno jamstvo i dodjeljuje se zajedno s drugim mjerama potpore, ne može se zaključiti da likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država ne čini državnu potporu.
- (213) Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država u skladu je s uvjetima utvrđenima u članku 107. stavku 1. Ugovora. Kao prvo, kako ova mjera uključuje državno jamstvo u korist Grčke središnje banke, sve gubitke snosit će država. Stoga ova mjera uključuje državna sredstva. U okviru likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama bankama se omogućuje dobivanje sredstava u vrijeme kad one nemaju pristup međubankovnim tržištima financiranja i redovnim aktivnostima refinanciranja Eurosustava. Stoga se na temelju likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država Banci dodjeljuje prednost. S obzirom na to da je likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama ograničena na bankarski sektor, ta je mjera selektivna. Uz to, s obzirom na to da se na temelju likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država Banci omogućuje nastavak poslovanja na tržištu i sprječava je se u nepodmirivanju obveza i napuštanju tržišta, njome se narušava tržišno natjecanje. Budući da je Banka aktivna u drugim državama članicama i da financijske institucije iz drugih država članica posluju ili bi mogle biti zainteresirane za poslovanje u Grčkoj, prednost dana Banci utječe na trgovinu među državama članicama.
- (214) Na temelju dosad navedenog Komisija smatra da likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2) čini državu potporu. Iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država s vremenom se razlikovao. Na dan 31. prosinca 2012. iznosio je oko 31,4 milijardi EUR. Nakon naglog pada 2013., krajem te godine popeo se na samo 750 milijuna EUR.

7.1.3. Postojanje potpore u obliku mjera dodijeljenih preko GFFS-a

7.1.3.1. *Prva dokapitalizacija za premošćivanje (mjera B1)*

- (215) U odjeljku 5.1. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus Komisija je već zaključila da prva dokapitalizacija za premošćivanje čini državnu potporu. Primljeni kapital iznosio je 4,7 milijardi EUR.

7.1.3.2. *Druge dokapitalizacije za premošćivanje (mjera B2)*

- (216) Mjera B2 provedena je s pomoću sredstava iz GFFS-a koja su, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 65. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus, uključivala državna sredstva.

⁽⁸⁷⁾ Vidjeti bilješku 4.

⁽⁸⁸⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 51.

⁽⁸⁹⁾ Vidjeti Odluku o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus.

- (217) Što se tiče postojanja prednosti, mjerom B2 povećala se stopa kapitala Banke na razinu kojom se omogućilo njezino daljnje funkcioniranje na tržištu i pristup financiranju iz Eurosustava. Nadalje, naknada mjere B2 sastoji se od obračunanih kamata na obveznice EFFS-a i dodatne provizije od 1 %. Zbog toga što je naknada očigledno niža od naknade sličnih instrumenata kapitala na tržištu, Banka zasigurno ne bi mogla prikupiti taj kapital po takvim uvjetima na tržištu. Stoga je mjerom B2 Banci dana prednost na temelju odobrenih državnih sredstava. A s obzirom na to da je mjera dostupna samo Banci, ona je po svojoj prirodi selektivna.
- (218) Kao rezultat mjere B2, ojačan je položaj Banke jer su Banci osigurana financijska sredstva potrebna za nastavak ispunjavanja kapitalnih zahtjeva, dovodeći na taj način do narušavanja tržišnog natjecanja. Budući da je Banka aktivna na bankarskim tržištima ostalih država članica i da financijske institucije iz drugih država članica posluju u Grčkoj ili bi potencijalno bile zainteresirane za poslovanje u Grčkoj, mjera B2 utječe na trgovinu među državama članicama.
- (219) Komisija smatra da mjera B2 čini državnu potporu. Nacionalna tijela prijavila su je kao potporu. Primljeni kapital iznosio je 1 553 milijuna EUR.

7.1.3.3. Pismo o preuzimanju obveze (mjera B3)

- (220) Mjerom B3 GFFS se obvezao osigurati dodatni kapital nužan za završavanje dokapitalizacije Banke do iznosa koji je zatražila Grčka središnja banka u okviru ispitivanja otpornosti na stres u 2012. GFFS svoja sredstva dobiva od države. Pismom se stoga preuzimaju obveze u pogledu državnih sredstava. Okolnosti u kojima GFFS može dodijeliti potporu financijskim institucijama precizno su određene i ograničene zakonom. Shodno tome, upotreba tih državnih sredstava pripisiva je državi. GFFS se obvezao da će osigurati 1 082 milijuna EUR dodatnog kapitala.
- (221) Pismom o preuzimanju obveze Banci je dodijeljena prednost jer su iz Banke deponentima pružili uvjerenje da će Banka moći prikupiti cjelokupni iznos kapitala koji je morala prikupiti, odnosno GFFS bi osigurao kapital ako ga Banka ne uspije prikupiti na tržištu. Tom se preuzetom obvezom isto tako olakšava prikupljanje privatnog kapitala na tržištu jer su ulagatelji uvjereni da će GFFS osigurati kapital ako Banka ne može pronaći dio kapitala na tržištu. Nijedan ulagatelj ne bi prihvatio preuzimanje obveze prije nego što bude upoznat s uvjetima dokapitalizacije, a u to vrijeme Banka nije imala pristup tržištu kapitala. Ta je prednost selektivna jer nije dodijeljena svim bankama koje posluju u Grčkoj.
- (222) Budući da je Banka aktivna u drugim državama članicama i da financijske institucije iz drugih država članica posluju ili bi mogle biti zainteresirane za poslovanje u Grčkoj, vjerojatno je da bi i mjera B3 mogla utjecati na trgovinu među državama članicama i narušiti tržišno natjecanje.
- (223) Mjera B3 stoga čini potporu i kao državnu potporu prijavile su je grčka nadležna tijela.

7.1.3.4. Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. za pokrivanje potreba za kapitalom utvrđenih u ispitivanju otpornosti na stres iz 2013. (mjera B4)

- (224) Sudjelovanje GFFS-a u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. kojoj je cilj bio pokriti potrebe za kapitalom identificirane u ispitivanju otpornosti na stres iz 2012. (mjera B4) djelomična je konverzija prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje (mjere B1 i B2) u trajnu dokapitalizaciju od 5 891 milijuna EUR u redovnim dionicama. S obzirom na to da se kod mjere B4 radi o djelomičnoj konverziji već dodijeljene potpore, tu se ipak radi o državnim sredstvima, ali ne povećava se nominalni iznos potpore. Međutim, povećava se prednost Banke (a time i narušavanje tržišnog natjecanja) za dani nominalni iznos potpore s obzirom na to da se radi o trajnoj dokapitalizaciji, a ne o privremenoj dokapitalizaciji kao u mjerama B1 i B2.
- (225) Komisija napominje da takva potpora nije bila dodijeljena svim bankama koje posluju u Grčkoj. Što se tiče narušavanja tržišnog natjecanja i učinka na trgovinu, Komisija napominje na primjer da se potporom Banci omogućio nastavak poslovanja u drugim državama članicama. Likvidacija Banke dovela bi do okončanja aktivnosti u inozemstvu likvidacijom tih djelatnosti ili prodajom poslovanja. Osim toga, u Grčkoj su poslovale neke banke iz drugih država članica. Stoga se mjerom narušava tržišno natjecanje i njome se utječe na trgovinu među državama članicama. Komisija stoga smatra da mjera B4 čini državnu potporu.

7.1.3.5. Zaključak o mjerama B1, B2, B3 i B4

- (226) Mjere B1, B2, B3 i B4 čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Iznos državne potpore uključen u mjere B1, B2 i B3 jest 7 335 milijuna EUR. Kako je navedeno u odjeljku 7.1.3.3., s obzirom na to da je Banka u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. privukla privatni kapital u iznosu od 1 444 milijuna EUR, samo je dio

prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje (mjere B1 i B2) konvertiran u trajnu dokapitalizaciju (mjera B4). Dodatni kapital od 1 082 milijuna EUR (mjera B3) čija je isplata bila obveza GFFS-a nije bio potreban pa stoga nije bio isplaćen. Iznos isplaćene državne potpore bio je stoga samo zbroj prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje, odnosno 6 253 milijuna EUR, a dio te potpore otplaćen je u roku od šest mjeseci tijekom dokapitalizacije iz proljeća 2013. (mjera B4) s obzirom na to da je sudjelovanje privatnih ulagatelja premašilo iznos obveze.

- (227) U točki 31. Komunikacije o restrukturiranju navodi se da Komisija, osim apsolutnog iznosa potpore, u obzir mora uzeti potporu „povezanu s rizikom ponderiranom imovinom banke”. Mjere B1, B2 i B3 dodijeljene su tijekom razdoblja od jedne godine, od travnja 2012. do svibnja 2013. Tijekom tog razdoblja nakon sukcesivnih preuzimanja uvelike se povećala rizikom ponderirana imovina Banke. Stoga se postavlja pitanje na kojoj bi se razini rizikom ponderirana imovina trebala upotrebljavati, a osobito bi li državnu potporu trebalo ocjenjivati u odnosu na rizikom ponderiranu imovinu koja je postojala na početku razdoblja ili na onu koja je postojala na kraju razdoblja. Mjerama B1, B2 i B3 cilj je pokriti potrebu za kapitalom koju je utvrdila Grčka središnja banka u ožujku 2012. (ispitivanje otpornosti na stres iz 2012.). Drugim riječima, potrebe za kapitalom koje su tim mjerama pokrivene već su postojale u ožujku 2012. Komisija stoga smatra da bi iznos potpore uključen u mjere B1, B2 i B3 trebalo usporediti s rizikom ponderiranom imovinom Banke na dan 31. ožujka 2012. Komisija je isto tako podsjetila da Grčka središnja banka, nakon dokapitalizacije u ožujku 2012. do proljeća 2013., nije u obzir uzela preuzimanja grčkih banaka s ciljem usklađivanja – prema gore ili prema dolje – njihovih potreba za kapitalom. Tim se činjenicom dalje dokazalo da su mjere B1, B2 i B3 bile mjere potpore povezane s parametrom Banke kakav je postojao na dan 31. ožujka 2012.
- (228) Potpora koja je dodijeljena Banci zbroj je prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje (mjere B1 i B2) i obveze koju je preuzeo GFFS (mjera B3), odnosno 7 335 milijuna EUR ili 21,5 % rizikom ponderirane imovine Banke na dan 31. ožujka 2012.
- (229) Potpora koja je isplaćena Banci zbroj je prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje (mjere B1 i B2), odnosno 6 253 milijuna EUR ili 18,4 % rizikom ponderirane imovine Banke na dan 31. ožujka 2012.
- (230) S obzirom na to da je Banka uspjela privući privatni kapital, iznos koji je GFFS konačno unio u Banku u obliku redovnih dionica bio je 5 891 milijuna EUR, što predstavlja 17,3 % rizikom ponderirane imovine Banke na dan 31. ožujka 2012.

7.1.4. Zaključak o postojanju i ukupnom iznosu potpore koju je primila Banka

- (231) Mjere A, B1, B2, B3, B4, L1 i L2 čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Te su mjere sažete u tablici 11.

Tablica 11.

Pregled ukupne potpore koju je primila Banka

Oznaka	Mjera	Vrsta mjere	Iznos potpore	Potpore/rizikom ponderirana imovina
A	Povlaštene dionice	Potpora u obliku kapitala	750 milijuna EUR	2,1 %
B1	Prva dokapitalizacija za premošćivanje	Potpora u obliku kapitala	4 700 milijuna EUR	13,8 %
B2	Druga dokapitalizacija za premošćivanje		1 553 milijuna EUR	4,5 %
B3	Dopis o preuzimanju obveza		1 082 milijuna EUR	3,2 %
Ukupna potpora u obliku kapitala dodijeljena Banci A + B1 + B2 + B3			8 085 milijuna EUR	23,7 %

Oznaka	Mjera	Vrsta mjere	Iznos potpore	Potpore/rizikom ponderirana imovina
Ukupna potpora isplaćena Banci A + B1 + B2			7 003 milijuna EUR	21,6 %
B4	Dokapitalizacija	Potpora u obliku kapitala	5 891 milijuna EUR	17,3 %
Ukupna potpora u obliku kapitala isplaćena Banci umanjena za potporu vraćenu u roku od 6 mjeseci			6 641 milijuna EUR	19,4 %
Oznaka	Mjera	Vrsta mjere	Nominalni iznos potpore	
L1	Potpora za likvidnost	Jamstvo Zaduživanje izdavanjem obveznica	Jamstva: 9,9 milijardi EUR Zaduživanja izdavanjem obveznica: 1,3 milijardi EUR	
L2	Likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država	Financiranje i jamstvo	31,4 milijardi EUR	
Ukupna potpora u obliku kapitala dodijeljena Banci			42,6 milijardi EUR	

7.2. PRAVNA OSNOVA ZA OCJENU SPOJIVOSTI

- (232) Kao što je zaključeno u uvodnoj izjavi 183., pravna osnova za procjenu mjera potpore trebao bi biti članak 107. stavak 3. točka (b) Ugovora ⁽⁹⁰⁾.
- (233) Tijekom financijske krize Komisija je izradila kriterije spojivosti za različite vrste mjera potpore. Načela za procjenu mjera potpore prvobitno su bila utvrđena u Komunikaciji o bankarstvu iz 2008.
- (234) Smjernice za mjere dokapitalizacije mogu se pronaći u Komunikaciji o dokapitalizaciji i Komunikaciji o produženju iz 2011.
- (235) Komunikacijom o restrukturiranju definira se pristup koji je Komisija donijela u pogledu procjene planova restrukturiranja, ponajprije potreba za ponovnim uspostavljanjem održivosti, kako bi se osigurao odgovarajući doprinos od korisnika i ograničilo narušavanje tržišnog natjecanja.
- (236) Okvir je dopunjen Komunikacijom o bankarstvu iz 2013. koja se primjenjuje na mjere potpore prijavljene ili dodijeljene nakon 31. srpnja 2013. bez prethodnog odobrenja Komisije.

7.2.1. Pravna osnova za procjenu spojivosti potpore za likvidnost Banci (mjera L1)

- (237) Potpora za likvidnost koju je Banka već primila konačno je odobrena sukcesivnim odlukama kojima se odobravaju mjere u okviru Programa potpore grčkim bankama i izmjenama i produženjima Programa ⁽⁹¹⁾. Sve buduće potpore za likvidnost za Banku morat će se dodijeliti u okviru programa koji je Komisija propisno odobrila. Uvjete takve potpore morat će odobriti Komisija prije nego što potpora bude dodijeljena te se stoga ne mora dodatno ocjenjivati u ovoj odluci.

7.2.2. Pravna osnova za procjenu spojivosti povlaštenih dionica (mjera A)

- (238) Dokapitalizacija dodijeljena u 2009. u obliku povlaštenih dionica (mjera A) dodijeljena je u okviru mjere dokapitalizacije odobrene 2008. kao dio Programa potpore grčkim bankama u okviru Komunikacije o bankarstvu iz 2008. Stoga se ne mora ponovno procjenjivati u okviru Komunikacije o bankarstvu iz 2008., nego samo u okviru Komunikacije o restrukturiranju.

⁽⁹⁰⁾ Napominje se i da je Grčka dodijelila potporu Banci u okviru Programa potpore grčkim bankama koji je odobrila Komisija na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora, kao i posredstvom GFFS-a čije je stvaranje isto tako odobreno odlukom Komisije.

⁽⁹¹⁾ Vidjeti bilješku 6.

7.2.3. Pravna osnova za procjenu spojivosti likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2)

- (239) Usklađenost likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država (mjera L2) najprije je potrebno procijeniti na temelju Komunikacije o bankarstvu iz 2008. i Komunikacije o produženju iz 2011. Sve likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koje jamči država dodijeljene nakon 31. srpnja 2013. obuhvaćene su Komunikacijom o bankarstvu iz 2013.

7.2.4. Pravna osnova za procjenu spojivosti dokapitalizacija koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4)

- (240) Usklađenost dokapitalizacija koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4), osobito u pogledu naknade, najprije je potrebno procijeniti na temelju Komunikacije o bankarstvu iz 2008., Komunikacije o dokapitalizaciji i Komunikacije o produženju iz 2011. U Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus Komisija je izrazila dvojbe u pogledu spojivosti mjere B1 s tim komunikacijama. Budući da su one bile provedene prije 1. kolovoza 2013., te mjere nisu obuhvaćene Komunikacijom o bankarstvu iz 2013. Spojivost dokapitalizacija koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4) isto bi tako trebalo procijeniti na temelju Komunikacije o restrukturiranju.

7.3. USKLAĐENOST MJERE L2 S KOMUNIKACIJOM O BANKARSTVU IZ 2008., KOMUNIKACIJOM O DOKAPITALIZACIJI I KOMUNIKACIJOM O PRODUŽENJU IZ 2011.

- (241) Kako bi potpora bila spojiva s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora, ona mora biti u skladu s općim kriterijima spojivosti: primjerenošću, nužnošću i razmjernošću.
- (242) Budući da su grčke banke bile isključene s međubankovnih tržišta te su postale potpuno ovisne o financiranju iz središnje banke, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 37. i kako Banka nije mogla pozajmiti dovoljan iznos sredstava u okviru redovnih aktivnosti refinanciranja, Banci je bila potrebna likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država kako bi bila dovoljno likvidna i čime bi se spriječilo njezino neizvršavanje obveza. Komisija mjeru L2 smatra primjerenim mehanizmom za otklanjanje ozbiljnih poremećaja do kojih bi došlo neizvršavanjem obveza Banke.
- (243) Budući da likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država obuhvaća financiranje za Banku uz relativno visoki trošak, Banka ima dovoljno poticaja da se za razvoj svojih djelatnosti ne oslanjanja na taj izvor financiranja. Banka je morala platiti kamatnu stopu od [...] baznih bodova više od redovnih aktivnosti refinanciranja iz Eurosustava. Uz to, Banka je državi morala platiti naknadu za jamstvo od [...] baznih bodova. Posljedično je ukupni trošak likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država za Banku puno viši od uobičajenih troškova refinanciranja iz ESB-a. Točnije, razlika između prije spomenutog i potonjeg viša je od razine naknade za jamstvo koja je zatražena Komunikacijom o produženju iz 2011. Posljedično se ukupna naknada koju je država naplatila može smatrati dovoljnom. Iznos likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država Grčka središnja banka i ESB redovito preispituju na temelju stvarnih potreba Banke. Oni pažljivo nadziru njezinu upotrebu i osiguravaju da se ograniči na najmanju potrebnu mjeru. Stoga se mjerom L2 Banci ne osigurava višak likvidnosti koji se mogao upotrijebiti za financiranje aktivnosti kojima se narušava tržišno natjecanje. Ograničena je na najmanji potreban iznos.
- (244) Tim pomnim praćenjem upotrebe likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama za koju jamči država i redovitom provjerom ograničenosti njezine upotrebe na najmanju moguću mjeru isto se tako osigurava da je ta likvidnost razmjerna i da ne dovodi do neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja. Komisija ističe i da se Grčka obvezala da će Banka provesti plan restrukturiranja kojim će se smanjiti njezino oslanjanje na financiranje iz središnje banke i da će Banka postupati u skladu s nekim ograničenjima, kako je analizirano u odjeljku 7.6. Tim se čimbenicima omogućava da će oslanjanje na potporu za likvidnost završiti što je ranije moguće i da je takva potpora razmjerna.
- (245) Mjera L2 stoga je usklađena s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008. i Komunikacijom o produženju iz 2011. Kako se Komunikacijom o bankarstvu iz 2013. nisu uveli dodatni preduvjeti u pogledu jamstava, mjera L2 isto je tako spojiva s Komunikacijom o bankarstvu iz 2013.

7.4. USKLAĐENOST MJERA B1, B2, B3 I B4 S KOMUNIKACIJOM O BANKARSTVU IZ 2008., KOMUNIKACIJOM O DOKAPITALIZACIJI, KOMUNIKACIJOM O PRODUŽENJU IZ 2011. I KOMUNIKACIJOM O BANKARSTVU IZ 2013.

- (246) Kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 241. i u skladu s točkom 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., kako bi potpora bila spojiva s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora, ona mora biti u skladu s općim kriterijima spojivosti⁽⁹²⁾: primjerenošću, nužnošću i razmjernošću.

⁽⁹²⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 41. Odluke Komisije u predmetu NN 51/2008 Sustav jamstva za banke u Danskoj (SL C 273, 28.10.2008., str. 2.).

- (247) Komunikacijom o dokapitalizaciji i Komunikacijom o produženju iz 2011. utvrđuju se daljnje smjernice na razini naknade potrebne za dokapitalizaciju koju provodi država.

7.4.1. Primjerenost mjera

- (248) Komisija smatra da su dokapitalizacije koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4) primjerene jer se njima omogućuje da Banka bude u skladu sa zahtjevima za kapitalom. Da nije bilo dokapitalizacije od strane GFFS-a, Banka ne bi mogla nastaviti sa svojim djelatnostima i izgubila bi pristup aktivnostima refinanciranja u okviru ESB-a.
- (249) U tom je smislu Komisija u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus napomenula da je Banka jedna od najvećih bankovnih institucija u Grčkoj u pogledu kreditiranja i prikupljanja depozita. Kao takva, Banka je sistemski značajna banka za Grčku. Posljedično, nepodmirivanje obveza Banke stvorilo bi ozbiljne poremećaje u grčkom gospodarstvu. U okolnostima koje su tada prevladavale financijske institucije u Grčkoj imale su teškoća u pristupanju financiranju. Zbog nedostatka financiranja ograničena je njihova sposobnost osiguravanja kredita grčkom gospodarstvu. U tom bi kontekstu poremećaj u gospodarstvu bio ozbiljniji zbog nepodmirenih obveza Banke. Nadalje, do mjera B1, B2, B3 i B4 došlo je uglavnom zbog programa UPS-a, izvanrednog i nepredvidivog događaja, a ne kao rezultat lošeg upravljanja ili pretjeranog preuzimanja rizika u Banci. Mjere su stoga prvenstveno usmjerene na rezultate programa UPS-a te se njima pridonosi održavanju financijske stabilnosti u Grčkoj.
- (250) U Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus Komisija je izrazila sumnje u to jesu li odmah poduzeti svi mogući koraci kako bi se u budućnosti izbjegla ponovna potreba Banke za potporom. Kao što je navedeno u uvodnim izjavama 140. i 141. ove Odluke, Grčka je preuzela obvezu u pogledu provedbe niza mjera povezanih s korporativnim upravljanjem i komercijalnim poslovanjem Banke. Kao što je navedeno u uvodnim izjavama 115., 116. i 117., Banka je isto tako u potpunosti restrukturirala svoje aktivnosti, a mnoga su smanjenja troškova već provedena. Stoga su sumnje Komisije ublažene.
- (251) U Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus Komisija je isto tako izrazila sumnje u pogledu postojanja dovoljnih zaštitnih mjera u slučaju da Banka potpadne pod kontrolu države ili u slučaju da privatni dioničari zadrže kontrolu dok bi država imala većinski udjel. Obveze opisane u uvodnim izjavama 140. i 141. ove Odluke osiguravaju da će se kreditno poslovanje Banke voditi na komercijalnoj osnovi, a da će svakodnevno poslovanje biti zaštićeno od uplitanja države. Okvirom odnosa dogovorenim između GFFS-a i Banke isto se tako osigurava da su interesi države kao glavnog dioničara zaštićeni od pretjeranog rizika koji bi preuzela uprava Banke.
- (252) Na taj se način mjerama B1, B2, B3 i B4 osigurava održavanje financijske stabilnosti u Grčkoj. Poduzete su brojne mjere kako bi se budući gubici sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi se osiguralo da djelatnosti Banke nisu ugrožene neprimjerenim upravljanjem. Na toj osnovi Komisija smatra mjere B1, B2, B3 i B4 primjerenima.

7.4.2. Nužnost – ograničenje potpore na najmanju moguću mjeru

- (253) U skladu s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., mjera potpore mora u svom iznosu i obliku biti nužna za postizanje ciljeva. To znači da dokapitalizacija mora biti u najmanjem mogućem iznosu potrebnom za postizanje tog cilja.
- (254) Grčka središnja banka izračunala je iznos potpore u obliku kapitala u okviru testiranja otpornosti na stres iz 2012. kako bi se osiguralo da osnovni kapital Banke ostane iznad određene razine tijekom razdoblja 2012. –2014., kako je prikazano u tablici 3. Stoga se mjerama B1, B2, B3 i B4 Banci ne osigurava višak kapitala. Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 250., poduzete su mjere u cilju smanjenja rizika od buduće potrebe Banke za potporom.
- (255) U pogledu naknada za prvu i drugu dokapitalizaciju za premošćivanje (mjere B1 i B2) Komisija podsjeća da su one dodijeljene u svibnju 2012. i prosincu 2012. te plaćene u naravi u obliku obveznica EFFS-a. GFFS je od datuma isplate tih obveznica EFFS-a do datuma dokapitalizacije iz proljeća 2013. primio kao naknadu obračunane kamate na obveznice EFFS-a uvećane za proviziju od 1 %⁽⁹³⁾. Kako je naglašeno u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus, ta je naknada niža od raspona od 7 % do 9 % kako je definirano u Komunikaciji o dokapitalizaciji. Međutim, razdoblje niske naknade bilo je ograničeno na jednu godinu za mjeru B1 i pet mjeseci za mjeru B2 (tj. do konverzije dokapitalizacije za premošćivanje u standardnu dokapitalizaciju u redovnim dionicama, odnosno mjere B4). Iako prva i druga dokapitalizacija nisu pokrenule razvodnjavanje udjela postojećih

⁽⁹³⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 96.: obračunane kamate računaju se kao dodatni doprinos GFFS-a i stoga je na temelju njih smanjeno plaćanje koje je GFFS trebao izvršiti prema Banci kako bi platio dokapitalizaciju iz proljeća 2013.

dioničara, dokapitalizacijom iz proljeća 2013., koja se odnosila na djelomičnu konverziju prve i druge dokapitalizacije za premošćivanje, u velikoj su mjeri razvodnjeni udjeli tih dioničara u vlasničkom kapitalu Banke jer su pali na 2,3 %. Tada je prekinuta izvanredna situacija koja je prevladavala od datuma prve dokapitalizacije za premošćivanje. Stoga su ublažene sumnje koje su izražene u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus.

- (256) Drugo, s obzirom na netipičan izvor teškoća Banke, odnosno gubitke koji su uglavnom proizašli iz otpisa duga u korist države (programa UPS-a i otkupa duga koji državi osiguravaju znatnu prednost, tj. smanjenje duga) i posljedica su produljene recesije na njezinu domaćem tržištu, Komisija može prihvatiti to privremeno odstupanje od standardnih zahtjeva u pogledu naknade koji su određeni u Komunikaciji o dokapitalizaciji ⁽⁹⁴⁾.
- (257) Mjera B3 odnosila se na preuzetu obvezu u pogledu osiguranja kapitala u okviru budućeg povećanja kapitala. Navedena obveza preuzeta u prosincu 2012. provedena je u okviru stvarne dokapitalizacije od svibnja do lipnja 2013., samo pet mjeseci kasnije, kada je Banka nastavila s povećanjem svojeg kapitala. S obzirom na to da je Banka privukla privatne ulagatelje, od GFFS-a se nije tražilo da unese kapital koji se obvezao unijeti. S obzirom na kratko razdoblje tijekom kojeg je ta preuzeta obveza u pogledu osiguranja kapitala bila na snazi i zbog razloga utvrđenih u uvodnoj izjavi 256., prihvaća se da nikakva naknada nije plaćena za tu preuzetu obvezu.
- (258) U pogledu mjere B4, u skladu s točkom 8. Komunikacije o produženju iz 2011., dokapitalizacije je potrebno upisati uz dovoljan popust na cijenu dionice prilagođenu za učinak razvodnjavanja kako bi se dalo razumno osiguranje da je država primila odgovarajuću naknadu. Iako mjerom B4 nije predviđen znatan popust na cijenu dionice prilagođene za učinak razvodnjavanja, *de facto* je bilo nemoguće ostvariti znatan popust na teoretsku cijenu bez prava upisa ⁽⁹⁵⁾. Prije dokapitalizacije iz proljeća 2013. tržišna kapitalizacija Banke iznosila je samo nekoliko stotina milijuna eura. U tim se okolnostima postavlja pitanje je li postojeće dioničare trebalo u potpunosti istisnuti. Komisija napominje da je cijena izdanja određena na 50 % popusta u odnosu na prosječnu tržišnu cijenu tijekom pedeset dana koji su prethodili određivanju cijene izdanja. Komisija napominje i da je razvodnjavanje udjela prethodnih dioničara bilo veliko jer su nakon te dokapitalizacije držali samo 2,3 % vlasničkih udjela u Banci. Stoga bi primjena dodatnog popusta na tržišnu cijenu imala mali utjecaj na naknadu GFFS-a. S obzirom na specifičnu situaciju grčkih banaka koja je objašnjena u uvodnoj izjavi 256. i činjenicu da potreba za potporom u velikoj mjeri proizlazi iz otpisa duga u korist države, Komisija smatra da je cijena izdanja dionica koje je upisala država dovoljno niska.
- (259) GFFS je izdao i jamstva i dodijelio je jedno jamstvo za svaku novu dionicu koju je upisao privatni ulagatelj koji je sudjelovao u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. GFFS je ta jamstva dodjeljivao bez naknade. Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 106., svako jamstvo sadržava pravo na kupovinu 4,48 dionica od GFFS-a u određenim intervalima i po izvršnim cijenama. Cijena pri korištenju jamstva jednaka je cijeni upisa od 1,70 EUR uvećano za godišnju kamatnu stopu i kumulativnu maržu (4 % za prvu godinu, 5 % za drugu godinu, 6 % za treću godinu, 7 % za četvrtu godinu i potom 8 % na godišnjoj razini za posljednjih šest mjeseci). Najviša naknada koju je GFFS primio na dionice koje posjeduje *de facto* je utvrđena na tim razinama. Ta je naknada niža od raspona od 7 % do 9 % kako je definirano u Komunikaciji o dokapitalizaciji. Međutim, s obzirom na to da su ta jamstva bila ključni čimbenik za uspjeh izdavanja prava i privatne plasmane koje je Banka pokrenula u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013., Komisija smatra da su ta jamstva omogućila Banci da smanji iznos potpore za 1 444 milijuna EUR. Doista, zbog loše stope kapitala Banke prije dokapitalizacije i zbog velike nesigurnosti koja je vladala u to vrijeme, tada raspoložive simulacije pokazale su da bez jamstava privatni ulagatelji ne bi ostvarili dovoljan povrat i ne bi sudjelovali. Zbog razloga objašnjenih u uvodnim izjavama 249. i 256., zato što bi GFFS primio minimalnu pozitivnu naknadu ako bi jamstva bila iskorištena i zato što je cilj MGFP-a bio privući privatne ulagatelje kako bi neke banke ostale pod nadzorom privatne uprave i izbjeći situaciju u kojoj bi čitavi bankarski sektor bio pod nadzorom GFFS-a, Komisija može prihvatiti to odstupanje od standardnih zahtjeva u pogledu naknade koji su utvrđeni u Komunikaciji o dokapitalizaciji. To prihvaćanje temelji se i na činjenici da zakon o GFFS-u kako je izmijenjen u ožujku 2014. ne predviđa prilagodbu jamstava u slučaju povećanja temeljnog kapitala bez prava prvokupa i da se u slučaju izdavanja prava prilagoditi može samo izvršna cijena jamstva, a prilagodba se može dogoditi samo *ex post* i samo do iznosa zarade ostvarene od prodaje prava GFFS-a s pravom prvokupa. Osim toga, činjenica da se Grčka obvezala da će prije svakog otkupa jamstava koje izda GFFS tražiti odobrenje Komisije, omogućit će Komisiji da osigura da potencijalni budući otkupi ne smanje dodatno naknadu GFFS-a, a povećaju naknadu imatelja jamstava.

⁽⁹⁴⁾ Vidjeti i odjeljak 7.5.1.

⁽⁹⁵⁾ Teoretska cijena bez prava upisa („TERP”) jest općeprihvaćena tržišna metodologija za kvantificiranje učinka razvodnjavanja povećanja temeljnog kapitala.

- (260) U pogledu činjenice da su dionice GFFS-a bez prava glasa, Komisija podsjeća da potreba za potporom uglavnom ne proizlazi iz pretjeranog preuzimanja rizika. Osim toga, cilj MGFP-a bio je da nekim bankama i dalje upravljaju privatni ulagatelji. Povrh toga, okvirom odnosa i automatskim vraćanjem prava glasa u slučaju da se plan restrukturiranja ne provodi osigurava se zaštita od budućeg pretjeranog rizika koji bi preuzeli privatni upravitelji Banke. Naposljetku, program UPS-a i otkup iz prosinca 2012. na neki su način naknada državi jer je dug potonje prema Banci smanjen za nekoliko milijardi EUR. Zbog svih tih razloga Komisija prihvaća da GFFS primi dionice bez prava glasa. Komisija stoga smatra da je mjera B4 bila nužna.
- (261) Zaključno, mjere B1, B2, B3 i B4 nužne su kao potpora za sanaciju u svojem iznosu i obliku.

7.4.3. Proporcionalnost – mjere kojima se ograničuju negativni učinci prelijevanja

- (262) Banka je primila vrlo velik iznos državne potpore. Ta situacija stoga može dovesti do ozbiljnog narušavanja tržišnog natjecanja. Međutim, Grčka je preuzela obvezu prema kojoj će provesti niz mjera kojima je cilj smanjiti negativne učinke prelijevanja. Točnije, na temelju preuzetih obveza osigurava se da će se poslovanje Banke nastaviti na komercijalnoj osnovi, kako je objašnjeno u uvodnim izjavama 136. i 137. Grčka se obvezala provesti i zabranu preuzimanja te niz otuđenja, kako je utvrđeno uvodnim izjavama 138., 139. i 143. Ograničenja narušavanja tržišnog natjecanja dodatno će se procijeniti u odjeljku 7.6.
- (263) U Banci je imenovan i povjerenik za praćenje koji će pratiti ispravnu provedbu preuzetih obveza u pogledu korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja. Time će se izbjeći štetna promjena poslovne prakse Banke i time smanjiti mogući negativni učinci prelijevanja.
- (264) Konačno, novi sveobuhvatni plan restrukturiranja dostavljen je Komisiji 25. lipnja 2014. Taj će se plan restrukturiranja procijeniti u odjeljku 7.6.
- (265) Zaključno, ublažene su sumnje koje su izražene u Odluci o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus. Mjere B1, B2, B3 i B4 razmjerne su u kontekstu točke 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008.

7.4.4. Zaključak o usklađenosti dokapitalizacija koje je proveo GFFS s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., Komunikacijom o dokapitalizaciji i Komunikacijom o produženju iz 2011.

- (266) Stoga se zaključuje da su dokapitalizacije koje je proveo GFFS (mjere B1, B2, B3 i B4) primjerene, nužne i razmjerne u kontekstu točke 15. Komunikacije o bankarstvu iz 2008., Komunikacije o dokapitalizaciji i Komunikacije o produženju iz 2011. Mjere B1, B2, B3 i B4 stoga su usklađene s Komunikacijom o bankarstvu iz 2008., Komunikacijom o dokapitalizaciji i Komunikacijom o produženju iz 2011.

7.5. USKLAĐENOST PREUZIMANJA PRENESENIH DJELATNOSTI BANKE ATE, BANKE GENIKI, CIPARSKIH PRENESENIH DJELATNOSTI I MBG-A S KOMUNIKACIJOM O RESTRUKTURIRANJU

- (267) U točki 23. Komunikacije o restrukturiranju stoji da se preuzimanje poduzetnika od strane banaka koje primaju potporu ne može financirati državnom potporom, osim ako je to potrebno za ponovno uspostavljanje održivosti poduzetnika. Nadalje, u točkama 40. i 41. Komunikacije o restrukturiranju stoji da banke ne bi smjele upotrebljavati državnu potporu u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća, osim ako je preuzimanje dio procesa konsolidacije koji je potreban za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti ili osiguranje učinkovitog tržišnog natjecanja. Osim toga, preuzimanjima se može ugroziti ili otežati ponovno uspostavljanje održivosti. Komisija stoga mora procijeniti mogu li preuzimanja koja provodi Banka biti u skladu s Komunikacijom o restrukturiranju.

7.5.1. Usklađenost preuzimanja Prenesenih djelatnosti banke ATE s Komunikacijom o restrukturiranju

7.5.1.1. Učinak preuzimanja Prenesenih djelatnosti banke ATE na dugoročnu održivost Banke

- (268) Preuzimanje prenesenih djelatnosti banke ATE Banci je donijelo veliki broj depozita uz mnogo manji iznos neto kredita ⁽⁹⁶⁾. Ono je stoga znatno doprinijelo smanjenju vrlo visokog omjera kredita i depozita Banke.

⁽⁹⁶⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 55.

- (269) Nadalje, preuzimanjem su ostvarene znatne sinergije poput sinergija u pogledu troškova kroz smanjenje broja podružnica i zaposlenika te integraciju IT sustava, sinergija u pogledu financiranja i sinergija u pogledu prihoda.
- (270) Preuzimanje stoga pozitivno utječe na ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke.

7.5.1.2. Učinak preuzimanja Prenesenih djelatnosti banke ATE na iznos potpore koji je potreban Banci

- (271) U skladu s točkom 23. Komunikacije o restrukturiranju potporu za restrukturiranje ne bi trebalo upotrebljavati za preuzimanje drugih poduzetnika, nego samo za pokrivanje troškova restrukturiranja koji su potrebni za ponovno uspostavljanje održivosti Banke.
- (272) Naknada koju je Banka platila za preuzimanje Prenesenih djelatnosti banke ATE utvrđena je na 0,6 % vrijednosti prenesenih depozita i iznosila je otprilike 95 milijuna EUR. Taj je iznos bio jednak 0,02 % ukupne imovine Banke u trenutku preuzimanja. Može se stoga smatrati da je taj iznos malen, ali ne zanemariv.
- (273) Preuzimanje Prenesenih djelatnosti banke ATE znatno je poboljšalo vrlo nepovoljnu likvidnosnu poziciju Banke i učinilo ju je mnogo održivijom. Komisija podsjeća da [...]. Stoga se može smatrati da su preuzimanje i njegova niska kupoprodajna cijena ključni za ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke i da su obuhvaćeni izuzećem iz točke 23. Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.1.3. Štetan učinak preuzimanja Prenesenih djelatnosti banke ATE na tržišno natjecanje

- (274) U skladu s točkama 39. i 40. Komunikacije o restrukturiranju državnu potporu ne bi se smjelo upotrebljavati na štetu društava koja ne primaju potporu u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća. U točki 41. Komunikacije o restrukturiranju navodi se i da se preuzimanja mogu odobriti ako su dio procesa konsolidacije koji je potreban za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti ili osiguranje učinkovitog tržišnog natjecanja. U takvim okolnostima proces preuzimanja treba biti pošten, a preuzimanjem bi se trebali osigurati uvjeti učinkovitog tržišnog natjecanja na relevantnom tržištu.
- (275) Prilikom pregleda održivosti svih grčkih banaka početkom 2012, Grčka središnja banka nije smatrala da je banka ATE samostalno održiva banka. Osim toga, Grčka središnja banka analizirala je različite alternative za banku ATE (primjerice, likvidaciju) i zaključila je da je prodaja prenesenih djelatnosti banke ATE najbolje rješenje jer bi se tako smanjio rizik izvršenja i na najmanju moguću mjeru sveli troškovi za Grčku. Preuzimanje se stoga može smatrati dijelom konsolidacije koja je potrebna za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti na način opisan u točki 41. Komunikacije o restrukturiranju.
- (276) Nadalje, nijedan ponuditelj koji ne prima potporu nije podnio ponudu za preuzimanje Prenesenih djelatnosti banke ATE.
- (277) Naposljetku, budući da je preuzimanje prenesenih djelatnosti banke ATE odobrilo grčko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja ⁽⁹⁷⁾, može se pretpostaviti da se ishodom postupka prodaje ne ugrožava učinkovito tržišno natjecanje u Grčkoj.
- (278) S obzirom na to može se zaključiti da je preuzimanje Prenesenih djelatnosti banke ATE u skladu s odjeljkom 4. Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.1.4. Zaključak o preuzimanju Prenesenih djelatnosti banke ATE

- (279) Zaključeno je da je, s obzirom na jedinstveno stanje grčkih banaka i specifičnosti preuzimanja Prenesenih djelatnosti banke ATE, navedeno preuzimanje u skladu sa zahtjevima iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.2. Usklađenost preuzimanja banke Geniki s Komunikacijom o restrukturiranju

7.5.2.1. Učinak preuzimanja banke Geniki na dugoročnu održivost Banke

- (280) U pogledu profitabilnosti poslovanja preuzimanjem banke Geniki poboljšat će se ponovno uspostavljanje održivosti Banke. U skladu s analizom koju je Banka dostavila tijekom tog preuzimanja, spajanje dviju banaka na istom geografskom tržištu omogućit će ostvarivanje sinergija, na primjer u obliku ušteda ostvarenih kroz smanjenje broja zaposlenika i zatvaranje podružnica. Banka će steći klijente i deponente banke Geniki i tako znatno smanjiti troškove distribucije.
- (281) U pogledu stanja likvidnosti, kako je opisano u uvodnoj izjavi 65., banka Geniki držala je više depozita nego neto kredita. Preuzimanjem je stoga porasla likvidnost Banke, a Banka je smanjila svoj omjer kredita i depozita. Osim toga, prije no što ju je Banka preuzela, banka Geniki bila je dokapitalizirana na odgovarajući način. Stoga nije vjerojatno da će zbog preuzimanja u budućnosti nastati dodatne potrebe za kapitalom

⁽⁹⁷⁾ http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=345&nid=689.

- (282) Preuzimanje stoga pozitivno utječe na ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke.

7.5.2.2. Učinak preuzimanja banke Geniki na iznos potpore koji je potreban Banci

- (283) U skladu s točkom 23. Komunikacije o restrukturiranju potporu za restrukturiranje ne bi trebalo upotrebljavati za preuzimanje drugih poduzetnika, nego samo za pokrivanje troškova restrukturiranja koji su potrebni za ponovno uspostavljanje održivosti Banke. U ovom slučaju, iako preuzimanje ima pozitivne implikacije za održivost Banke, ono nije ključno za njezinu održivost u smislu točke 23. Komunikacije o restrukturiranju.
- (284) Međutim, Banka je za kupovinu banke Geniki platila samo 1 milijun EUR, što se smatra vrlo malim iznosom. Nadalje, banka Geniki primjereno je dokapitalizirana, a kao uvjet za transakciju, banka Société Générale u Banku je unijela znatan iznos kapitala ⁽⁹⁸⁾.
- (285) Komisija zaključuje da u specifičnim okolnostima ove transakcije (preuzimanje po niskoj cijeni u cijelosti dokapitalizirane banke i unošenje kapitala od strane prodavatelja u Banku), preuzimanjem ne nastaju nove potrebe za kapitalom u Banci te stoga preuzimanje banke Geniki iznimno nije u suprotnosti s načelom prema kojem bi potpora trebala biti na najmanjoj potrebnoj mjeri.

7.5.2.3. Štetan učinak preuzimanja banke Geniki na tržišno natjecanje

- (286) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 274. u skladu s točkama 39. i 40. Komunikacije o restrukturiranju, državnu potporu ne bi se smjelo upotrebljavati na štetu društava koja ne primaju potporu, a osobito u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća, osim u specifičnim uvjetima.
- (287) Prilikom pregleda održivosti svih grčkih banaka početkom 2012., Grčka središnja banka nije smatrala da je banka Geniki samostalno održiva banka. Banka Geniki stvarala je velike gubitke za banku Société Générale koja ju je stoga željela prodati, a ako prodaja nije bila moguća, mogla je razmotriti i to kako je pustiti da propadne. Preuzimanje se stoga može smatrati dijelom konsolidacije koja je potrebna za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti na način opisan u točki 41. Komunikacije o restrukturiranju.
- (288) Nadalje, nijedan ponuditelj koji ne prima potporu nije podnio valjanu ponudu za preuzimanje banke Geniki. Banka stoga nije provela istiskivanje ponuditelja koji ne primaju potporu.
- (289) Osim toga, budući da je preuzimanje odobrilo grčko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja ⁽⁹⁹⁾, može se pretpostaviti da se ishodom postupka prodaje ne ugrožava učinkovito tržišno natjecanje u Grčkoj.
- (290) Naposljetku, kupoprodajna cijena bila je vrlo niska. Ne može se stoga smatrati da je Banka upotrijebila državnu potporu za financiranje preuzimanja. S obzirom na te elemente, može se zaključiti da je preuzimanje banke Geniki obuhvaćeno iznimkom iz točke 41. Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.2.4. Zaključak o preuzimanju banke Geniki

- (291) Zaključeno je da je, s obzirom na jedinstveno stanje grčkih banaka i specifičnosti preuzimanja banke Geniki, navedeno preuzimanje u skladu sa zahtjevima iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.3. Usklađenost preuzimanja Ciparskih prenesenih djelatnosti s Komunikacijom o restrukturiranju

7.5.3.1. Učinak preuzimanja Ciparskih prenesenih djelatnosti na dugoročnu održivost Banke

- (292) Preuzimanjem Ciparskih prenesenih djelatnosti poboljšana je dugoročna održivost Banke.
- (293) U skladu s analizom koju je Banka dostavila tijekom tog preuzimanja, transakcijom se omogućuje ostvarivanje sinergija, na primjer u obliku sinergija troškova uštedama ostvarenim kroz smanjenje administrativnih troškova i broja zaposlenika te znatnim poboljšanjem troškova depozita. Od preuzimanja Banka je u potpunosti integrirala poslovanje triju ciparskih banaka u Grčkoj, promijenila je imidž svih podružnica triju ciparskih banaka i uvelike je uznapredovala u racionalizaciji mreže.
- (294) Za kreditne portfelje u okviru poslovanja triju ciparskih banaka u Grčkoj postojala su kvalitetna rezerviranja. Točnije, Banka je preuzela te kredite po cijeni koja je bila znatno manja od njihovih nominalnih vrijednosti: naime, kupoprodajna cijena smanjena je kako bi se u obzir uzeli buduću gubici koje je PIMCO predvidio u okviru ispitivanja otpornosti na stres. Stoga je ograničen rizik od gubitaka po kreditima koji bi premašivali one koji su već uzeti u obzir u niskoj kupoprodajnoj cijeni.

⁽⁹⁸⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 68.

⁽⁹⁹⁾ http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=en&id=89&nid=497.

(295) Banka je preuzela i veliki broj depozita, gotovo jednako velik kao i broj preuzetih neto kredita. Time je njezino stanje u pogledu likvidnosti osnaženo.

(296) Preuzimanje stoga pozitivno utječe na ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke.

7.5.3.2. Učinak preuzimanja Ciparskih prenesenih djelatnosti na iznos potpore koji je potreban Banci

(297) U skladu s točkom 23. Komunikacije o restrukturiranju potporu za restrukturiranje ne bi trebalo upotrebljavati za preuzimanje drugih društava, nego samo za pokrivanje troškova restrukturiranja koji su potrebni za ponovno uspostavljanje održivosti Banke.

(298) Kako je analizirano u odjeljku 7.3, cilj potpore bio je pokriti potrebe za kapitalom preuzimatelja Ciparskih prenesenih djelatnosti, s obzirom na to da bi se njihovim preuzimanjem osiguralo održavanje financijske stabilnosti u Grčkoj. Naknada koju je Banka naposljetku platila za preuzimanje Ciparskih prenesenih djelatnosti bila je puno niža od knjigovodstvene vrijednosti preuzetog portfelja. Bila je niža čak i od vrijednosti kredita nakon što je prilagođena prema dolje kako bi u se u obzir uzeli budući gubici po kreditima koje je nakon ispitivanja otpornosti na stres procijenio PIMCO. Stoga bi se moglo smatrati da je cijena preuzimanja bila negativna. Taj zaključak podupire i činjenica da je Banka uknjižila veliki negativni *goodwill* kada je preuzela Ciparske prenesene djelatnosti, što je povećalo njezin kapital.

(299) Međutim, ako se ipak uzme u obzir da je Banka platila pozitivnu cijenu, Komisija primjećuje da je, kao preduvjet preuzimanja, GFFS preuzeo obvezu prema kupcu da će unijeti iznos kupoprodajne cijene u obliku kapitala. GFFS je tu preuzetu obvezu ispunio u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. Dokapitalizacija je potpora Ciparskim prenesenim djelatnostima, a ne Banci, kako je objašnjeno u odjeljku 6.2.1. Preuzimanjem stoga nije nastala potreba za dodjelom dodatne državne potpore Banci.

(300) Zaključno, u atipičnim uvjetima ovog slučaja (niska kupoprodajna cijena i obveza koju je preuzeo GFFS da će iznos kupoprodajne cijene unijeti u okviru povećanja kapitala), preuzimanje Ciparskih prenesenih djelatnosti iznimno nije u suprotnosti s načelom prema kojem bi potpora trebala biti na najmanjoj potrebnoj mjeri.

7.5.3.3. Štetan učinak preuzimanja Ciparskih prenesenih djelatnosti na tržišno natjecanje

(301) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 274. u skladu s točkama 39. i 40. Komunikacije o restrukturiranju, državnu potporu ne bi se smjelo upotrebljavati na štetu društava koja ne primaju potporu, a osobito u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća, osim u specifičnim uvjetima.

(302) Cilj prodaje poslovanja ciparskih banaka u Grčkoj bio je zaštititi stabilnost grčkog bankarskog sustava i osigurati da ciparske banke budu u mogućnosti prodati ta poslovanja prije nego što izgube vrijednost. Ta se transakcija stoga može smatrati dijelom konsolidacije koja je potrebna za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti na način opisan u točki 41. Komunikacije o restrukturiranju.

(303) Nadalje, nijedan ponuditelj koji ne prima potporu nije podnio valjanu ponudu za preuzimanje Ciparskih banaka. Proces prodaje bio je javan, transparentan i nediskriminirajući.

(304) Naposljetku, budući da je preuzimanje odobrilo grčko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja⁽¹⁰⁰⁾, može se pretpostaviti da se ishodom postupka prodaje ne ugrožava učinkovito tržišno natjecanje u Grčkoj.

(305) S obzirom na te elemente, može se zaključiti da je preuzimanje Ciparskih prenesenih djelatnosti obuhvaćeno iznimkom iz točke 41. Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.3.4. Zaključak o preuzimanju Ciparskih prenesenih djelatnosti

(306) Zaključeno je da je, s obzirom na jedinstveno stanje grčkih banaka i specifičnosti preuzimanja Ciparskih prenesenih djelatnosti, navedeno preuzimanje u skladu sa zahtjevima iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.4. Usklađenost preuzimanja MBG-a s Komunikacijom o restrukturiranju

7.5.4.1. Učinak preuzimanja MBG-a na dugoročnu održivost Banke

(307) Preuzimanjem u cijelosti dokapitaliziranog MBG-a poboljšana je dugoročna održivost Banke.

⁽¹⁰⁰⁾ http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=352&nid=713.

- (308) U skladu s analizom koju je Banka dostavila tijekom tog preuzimanja, transakcijom će se ostvariti znatne sinergije, poput sinergija u pogledu troškova kroz smanjenje broja podružnica i zaposlenika, manje troškove depozita i sinergija u pogledu prihoda. Banka je u međuvremenu u potpunosti integrirala MBG.
- (309) Osim toga, s obzirom na to da je MBG primjereno dokapitaliziran prije nego ga je Banka preuzela i s obzirom na to da je Banka platila kupoprodajnu cijenu od 1 milijuna EUR, nije vjerojatno da će preuzimanje u Banci dovesti do buduće potrebe za kapitalom. Osim toga, prodavatelj je, kao dio transakcije, preuzeo obvezu da će u banku unijeti 400 milijuna EUR kapitala. Ta je obveza provedena u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. kada je BCP u Banku unio 400 milijuna EUR.
- (310) Zaključeno je da je to preuzimanje pozitivno za ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke i da je kupoprodajna cijena MBG-a bila toliko niska da njome nije spriječeno da državna potpora bude ograničena na najmanju potrebnu mjeru.

7.5.4.2. Učinak preuzimanja MBG-a na iznos potpore koji je potreban Banci

- (311) U skladu s točkom 23. Komunikacije o restrukturiranju potporu za restrukturiranje ne bi trebalo upotrebljavati za preuzimanje drugih društava, nego samo za pokrivanje troškova restrukturiranja koji su potrebni za ponovno uspostavljanje održivosti Banke. U ovom slučaju, iako preuzimanje ima pozitivne implikacije za održivost Banke, ono nije ključno za njezinu održivost u smislu točke 23. Komunikacije o restrukturiranju.
- (312) Međutim, Banka je za kupovinu banke MBG-a platila samo 1 milijun EUR, što se smatra vrlo malim iznosom. Nadalje, BCP je primjereno dokapitalizirao MBG, a kao uvjet za transakciju, BCP je u Banku unio kapital u iznosu od 400 milijuna EUR ⁽¹⁰¹⁾.
- (313) Zaključeno je da u specifičnim okolnostima ove transakcije (preuzimanje po niskoj cijeni u cijelosti dokapitalizirane banke i unosenje kapitala od strane prodavatelja u Banku), preuzimanjem MBG-a ne nastaju nove potrebe za kapitalom u Banci te stoga preuzimanje MBG-a iznimno nije u suprotnosti sa zahtjevom da se potpora svede na najmanju potrebnu mjeru.

7.5.4.3. Štetan učinak preuzimanja MBG-a na tržišno natjecanje

- (314) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 274. u skladu s točkama 39. i 40. Komunikacije o restrukturiranju, državnu potporu ne bi se smjelo upotrebljavati na štetu društava koja ne primaju potporu, a osobito u svrhu preuzimanja konkurentskih poduzeća, osim u specifičnim uvjetima.
- (315) Prilikom pregleda održivosti svih grčkih banaka početkom 2012., Grčka središnja banka nije smatrala da je MBG samostalno održiva banka. MBG je stvarao velike gubitke za BCP koji ga je stoga želio prodati, a ako prodaja ne bi bila moguća, mogao je razmotriti i njegovu propast. Prodaja MBG-a bila je i dijelom plana restrukturiranja BCP-a ⁽¹⁰²⁾. Preuzimanje se stoga može smatrati dijelom konsolidacije koja je potrebna za ponovno uspostavljanje financijske stabilnosti na način opisan u točki 41. Komunikacije o restrukturiranju.
- (316) Nadalje, nijedan ponuditelj koji ne prima potporu nije podnio valjanu ponudu za preuzimanje MBG-a.
- (317) S obzirom na te okolnosti, može se zaključiti da je preuzimanje MBG-a obuhvaćeno iznimkom iz točke 41. Komunikacije o restrukturiranju.

7.5.4.4. Zaključak o preuzimanju MBG-a

- (318) Zaključeno je da je, s obzirom na jedinstveno stanje grčkih banaka i specifičnosti preuzimanja MBG-a, navedeno preuzimanje u skladu sa zahtjevima iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.6. USKLADENOST MJERA A, B1, B2, B3 I B4 S KOMUNIKACIJOM O RESTRUKTURIRANJU

7.6.1. Izvori teškoća i posljedice na procjenu u skladu s Komunikacijom o restrukturiranju

- (319) Kako je navedeno u odjeljcima 2.1.1. i 2.1.2., teškoće s kojima se Banka susrela uglavnom proizlaze iz grčke dužničke krize i duboke recesije u Grčkoj i južnoj Europi. U pogledu prvog čimbenika grčka vlada izgubila je pristup financijskim tržištima i konačno je morala pregovorima dogovoriti sporazum s domaćim i međunarodnim

⁽¹⁰¹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 80.

⁽¹⁰²⁾ Odluka Komisije od 30. kolovoza 2013. u SA.34724 „Restrukturiranje grupe Banco Comercial Português (BCP)”, nije još objavljena.

vjerovnicima, program UPS-a, što je dovelo do korekcije potraživanja prema državi za 53,3 %. Osim toga, 31,5 % potraživanja zamijenjeno je za nove grčke državne obveznice s nižim kamatnim stopama i dužim dospijećima. U prosincu 2012. država je od grčkih banaka otkupila te nove državne obveznice po cijeni od 30,2 % do 40,1 % njihove nominalne vrijednosti i na taj način kristalizirala dodatni gubitak grčkih banaka. Osim utjecaja programa UPS-a i otkupa duga na njezinu kapitalnu poziciju, Banka je zabilježila i velike odljeve depozita od 2010. do sredine 2012. zbog rizika da će Grčka izaći iz europa područja kao posljedica neodrživog javnog duga i recesije.

- (320) Potpora koja je dodijeljena Banci, odnosno zbroj mjera B1, B2, B3 i B4, ili 7 335 milijuna EUR, premašuje iznos gubitka uknjiženog nakon programa UPS-a (5 911 milijuna EUR).
- (321) Veliki dio potreba za kapitalom proizlazi iz redovne izloženosti financijske institucije prema državi u svojoj matičnoj zemlji. Ta je činjenica istaknuta i u uvodnim izjavama 63. i 74. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus. Kao posljedica toga, potreba Banke za rješavanjem pitanja moralnog hazarda u svojem planu restrukturiranja manja je od potrebe drugih financijskih institucija koje primaju potporu, a koje su nago-milale prekomjerne rizike. Budući da mjere potpore imaju manji učinak narušavanja, mjere poduzete u cilju ograničenja narušavanja tržišnog natjecanja stoga je potrebno razmjerno ublažiti. S obzirom na to da program UPS-a i otkup duga čine opis duga u korist države, naknada države pri dokapitalizaciji banaka može biti niža. Komisija međutim primjećuje i da je izloženost Banke grčkom državnom dugu bila veća od izloženosti drugih velikih banaka u Grčkoj ⁽¹⁰³⁾. Kao rezultat toga, ne mogu se svi gubici po osnovi grčkih državnih obveznica pripisati redovnoj izloženosti financijske institucije prema državi u njezinoj matičnoj zemlji.
- (322) Drugi su izvor gubitaka za Banku gubici po kreditima odobrenima grčkom stanovništvu i poduzećima. Komisija smatra da su ti gubici uglavnom razlog iznimno dubokog i produljenog pada BDP-a od oko 25 % tijekom pet godina, a ne rizičnog kreditiranja koje je odobraval Banka. Kao rezultat toga, potporom odobrenom za pokriće tih gubitaka ne stvara se moralni hazard, što se događa ako se potporom štiti banku od posljedica prošlog rizičnog ponašanja. Potpora stoga ima manji učinak narušavanja ⁽¹⁰⁴⁾.
- (323) Međutim, dio potreba za kapitalom i gubitaka po kreditima Banke dolazi iz nekih međunarodnih društava kćeri. Ispitivanja otpornosti na stres obavljena 2012. radi utvrđivanja potreba Banke za kapitalom ukazala su i na to da su projekcije gubitaka po tim kreditima iznosile 1 314 milijuna EUR u osnovnom scenariju i 1 624 milijuna EUR u nepovoljnom scenariju. Nekolicina tih stranih poduzeća posljednjih su godina ostvarivala gubitke. U 2012. gubici od međunarodnih djelatnosti iznosili su 244 milijuna EUR prije oporezivanja ⁽¹⁰⁵⁾. I strana je imovina iscrpljivala likvidnost.
- (324) Stoga se može zaključiti da je točkom 14. Komunikacije o produženju iz 2011. obuhvaćen znatan dio gubitaka i potrebe za potporom koja iz toga proizlazi, a na temelju koje Komisija može ublažiti svoje zahtjeve. Slično tome, dio potrebe za potporom proizlazi iz iznimno duboke i duge recesije, a ne zbog rizičnog kreditiranja. Takvom potporom ne stvara se moralni hazard i ona stoga ima manji učinak narušavanja.
- (325) Konačno, dio potrebe za potporom proizlazi iz vlastitog preuzimanja rizika Banke, posebno u pogledu većih ulaganja u grčki državni dug i njezinih inozemnih društava kćeri.

7.6.2. Održivost

- (326) Planom restrukturiranja mora se osigurati da financijska institucija može ponovno uspostaviti svoju dugoročnu održivost do kraja razdoblja restrukturiranja (odjeljak 2. Komunikacije o restrukturiranju). U ovom slučaju razdoblje restrukturiranja definirano je kao razdoblje od datuma donošenja ove Odluke do 31. prosinca 2018.
- (327) U skladu s točkama 9., 10. i 11. Komunikacije o restrukturiranju Grčka je dostavila sveobuhvatan i detaljan plan restrukturiranja u kojem su sadržane sve informacije o poslovnom modelu Banke. U planu su utvrđeni i razlozi teškoća s kojima se Banka susrela te mjere poduzete u cilju rješavanja svih pitanja održivosti s kojima se suočila. Točnije, u planu restrukturiranja opisana je strategija odabrana radi očuvanja učinkovitosti poslovanja Banke i rješavanja pitanja visoke razine loših kredita, niske učinkovitosti poslovanja, osjetljive likvidnosne i kapitalne pozicije te njezinih društava u inozemstvu koja su se oslanjala na svoje matično društvo radi financiranja i kapitala.

⁽¹⁰³⁾ Vidjeti tablicu 2.

⁽¹⁰⁴⁾ Vidjeti točku 28. Komunikacije o restrukturiranju i uvodnu izjavu 320. Odluke Komisije od 5. travnja 2011. o mjerama br. C 11/09 (ex NN 53b/2008, NN 2/10 i N 19/10) koje je Nizozemska provela u korist grupe ABN Amro NV (osnovane nakon spajanja Fortis Bank Nederland i ABN Amro N) (SL L 333, 15.12.2011., str. 1.)

⁽¹⁰⁵⁾ <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/presentation-audio-archive>.

7.6.2.1. Bankarsko poslovanje u Grčkoj

- (328) U pogledu likvidnosti⁽¹⁰⁶⁾ i oslanjanja Banke na financiranje iz Eurosustava u okviru plana restrukturiranja predviđen je ograničen rast bilance u Grčkoj, dok bi depozitna osnova ponovno trebala rasti. Oslanjanje na likvidnosnu pomoć u izvanrednim situacijama koju jamči država, koje je već palo, nastaviti će se smanjivati, čime će se isto tako pomoći Banci u snižavanju troška financiranja.
- (329) Preuzetom obvezom u pogledu omjera kredita i depozita opisanom u uvodnoj izjavi 137. osigurava se održivost strukture bilance Banke do kraja razdoblja restrukturiranja. Prodajom vrijednosnih papira i drugih sporednih djelatnosti isto će se tako ojačati likvidnosna pozicija Banke. Zbog još uvijek nepovoljne likvidnosne pozicije Banke Komisija može prihvatiti zahtjev grčkih nadležnih tijela da im se odobri pružanje likvidnosti Banci u skladu s mjerama osiguranja jamstva i zaduživanja izdavanjem državnih obveznica u okviru Programa potpore grčkim bankama i u okviru likvidnosne pomoći u izvanrednim situacijama koju jamči država.
- (330) Kako bi smanjila svoje troškove financiranja, Banka se obvezala i nastaviti snižavati kamatne stope koje plaća na depozite, kako je opisano u uvodnoj izjavi 137. Postizanje takvog sniženja troškova depozita bit će ključan doprinos poboljšanju dobiti Banke prije rezerviranja.
- (331) Od početka krize Banka je ostvarila velika preuzimanja koja su značajno povećala njezinu veličinu i bazu depozita. Banka je u rekordnom vremenu uspješno integrirala preuzeto poslovanje. Banka trenutačno pokušava ostvariti sve moguće sinergije nakon tih preuzimanja. Počela je racionalizirati svoju poslovnu mrežu u Grčkoj smanjenjem broja podružnica i zaposlenika⁽¹⁰⁷⁾. Do 2017. ukupni troškovi Banke u Grčkoj snizit će se za dodatnih [...] % u usporedbi s 2013. Kako bi postigla taj cilj, Banka se obvezala smanjiti broj svojih podružnica na [...], a broj zaposlenika na [...] do 31. prosinca 2017., uz najviše ukupne troškove u Grčkoj od [...] milijardi EUR. Očekivani omjer troškova i prihoda bit će niži od [...] % na kraju razdoblja restrukturiranja. Komisija smatra da se planom restrukturiranja zadržava učinkovitost Banke u novom tržišnom okruženju.
- (332) Drugo ključno područje je upravljanje lošim kreditima jer su oni 31. prosinca 2013. činili 36 % portfelja Banke⁽¹⁰⁸⁾. Banka planira poboljšati svoju kreditnu politiku (ograničenja, pokrivanje kolaterala) i usredotočiti se na središnju djelatnost kako bi svoje gubitke svela na najmanju moguću mjeru. Grčka je preuzela i obvezu poštovanja visokih standarda u pogledu svoje kreditne politike kako bi upravljala rizicima i u najvećoj mogućoj mjeri povećala vrijednost Banke u svakoj fazi kreditiranja, uključujući restrukturiranje kredita, kako je opisano u uvodnoj izjavi 141.

7.6.2.2. Korporativno upravljanje

- (333) Pozornost je potrebno pridati i upravljanju Banke jer GFFS nakon dokapitalizacije iz 2013. ima u vlasništvu većinu dionica Banke, ali uz ograničeno pravo glasa. Pored toga, neki privatni ulagatelji koji upravljaju Bankom posjeduju i jamstva pa bi stoga mogli ostvariti znatnu korist ako cijena dionica poraste tijekom razdoblja restrukturiranja. S obzirom na to da bi u takvim okolnostima moglo doći do moralnog hazarda, Banka i GFFS su 2013. dogovorili poseban okvir međusobnih odnosa. Tim se sporazumom štiti svakodnevno poslovanje Banke od svakog uplitanja njezinih većinskih dioničara, dok se istodobno GFFS-u osigurava praćenje provedbe plana restrukturiranja i sprječavanje uprave Banke da preuzima prekomjerne rizike u okviru odgovarajućih savjetovanja. Banka se obvezala i pažljivo nadzirati svoju izloženost prema povezanim dužnicima. Komisija pozitivno ističe činjenicu da će se GFFS-u automatski vratiti sva prava glasa ako Banka ne provede svoj plan restrukturiranja.

7.6.2.3. Međunarodne djelatnosti

- (334) Neke od međunarodnih djelatnosti Banke iscrpile su u prošlosti njezin kapital, likvidnost i profitabilnost, kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 323.
- (335) Planom restrukturiranja predviđeno je da će se Banka nastaviti ponovno usmjeravati na svoje domaće tržište. Banka je već prodala svoje društvo kćer u Sjedinjenim Američkim Državama. Pokrenula je i racionalizaciju ostalih društava kćeri kako bi ojačala postupak preuzimanja zajmova i smanjila manjak financiranja društava kćeri. Planira daljnju racionalizaciju svoje mreže u zadržanim društvima kćerima, kako je opisano u uvodnoj izjavi 130.
- (336) Stoga će se ukupni iznos strane imovine u budućnosti smanjiti. Na kraju razdoblja restrukturiranja činit će [...] ukupne bilance Banke.

⁽¹⁰⁶⁾ Komisija primjećuje i da dio potreba Banke za likvidnosti potječe iz atipičnog oblika sudjelovanja GFFS-a u prvoj i drugoj dokapitalizaciji za premošćivanje kao i u dokapitalizaciji iz proljeća 2013. Točnije, kao naknadu za svoje sudjelovanje GFFS je Banci prenio obveznice umjesto gotovine. Banka drži veliki iznos srednjoročnih i dugoročnih obveznica EFSF-a, čime se povećava njezina potreba za financiranjem u odnosu na situaciju u kojoj bi dokapitalizacija bila plaćena gotovinom. Taj dio potreba za likvidnosti nije nastao zbog neodgovarajućeg poslovnog modela ili neodgovarajuće strukture bilance. Nestat će automatski po dospijanju obveznica EFSF-a.

⁽¹⁰⁷⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 116.

⁽¹⁰⁸⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 132.

- (337) Stoga Komisija smatra da će Banka u dostatnoj mjeri restrukturirati i smanjiti inozemna društva kćeri kako bi izbjegla izloženost dodatnim potrebama za kapitalom i manjku likvidnosti u budućnosti. Preuzetom obvezom opisanom u uvodnoj izjavi 138. u pogledu suzdržavanja od unosa velikih iznosa kapitala u međunarodna društva kćeri Banke osigurava se i da inozemna društva kćeri neće predstavljati prijetnju kapitalu ili likvidnosti Banke.

7.6.2.4. Zaključak o održivosti

- (338) Osnovni scenarij opisan u odjeljku 2.4. pokazuje da će na kraju razdoblja restrukturiranja Banka moći ostvariti povrat kojim će joj se omogućiti pokrivanje svih troškova i odgovarajući povrat na kapital, uzimajući u obzir profil rizičnosti. Istodobno je predviđeno da će kapitalna pozicija Banke ostati na zadovoljavajućoj razini.
- (339) Konačno, Komisija uzima u obzir i negativan scenarij opisan u planu restrukturiranja Banke koji su dostavila grčka nadležna tijela. Taj negativan scenarij temelji se na nizu pretpostavki koje su dogovorene s GFFS-om. Uzima se u obzir dulja i dublja recesija te ozbiljnija deflacija cijena nekretnina. Plan restrukturiranja pokazuje da Banka može izdržati razumnu količinu stresa jer u negativnom scenariju Banka ostaje profitabilna i dobro kapitalizirana na kraju razdoblja restrukturiranja.
- (340) Iznos dodatnog kapitala koji je prikupljen 2014., naime 1 750 milijuna EUR, dovoljan za suočavanje s osnovnim scenarijem ispitivanja otpornosti na stres iz 2013. u razdoblju restrukturiranja i za otplatu povlaštenih dionica, što je Banka učinila u svibnju 2014. ⁽¹⁰⁹⁾ [...]. Komisija podsjeća da je u procjeni potreba za kapitalom u skladu s osnovnim scenarijem Grčka središnja banka već uvela nekoliko prilagodbi koje su dovele do povećanja potreba za kapitalom u usporedbi s potrebama za kapitalom koje je Banka procijenila u vlastitom osnovnom scenariju. Komisija stoga smatra da se potrebama za kapitalom koje je Banka procijenila u vlastitom osnovnom scenariju pretpostavlja određeni stupanj stresa. Da bi zaključila da je Banka održiva, Komisija ne zahtijeva da Banka ima unaprijed dovoljno kapitala za pokrivanje potreba za kapitalom u stresnim uvjetima koje je procijenila Grčka središnja banka jer potonja procijenjena razina predstavlja visoku razinu stresa i jer prikupljanje kapitala iz svibnja 2014. pokazuje da Banka ponovno ima pristup tržištima kapitala.
- (341) Osim toga, pozitivno je što Banka neće provesti dodatna ulaganja u špekulativne papire, što će pomoći očuvanju njezine kapitalne i likvidnosne pozicije.
- (342) Zaključuje se stoga da je kombinacija već provedenog restrukturiranja i predloženog dodatnog restrukturiranja dovoljna da se ponovno uspostavi dugoročna održivost Banke.

7.6.3. Vlastiti doprinos i podjela obveza

- (343) Kako je navedeno u odjeljku 3. Komunikaciji o restrukturiranju, banke i njihovi dionici trebaju pridonijeti restrukturiranju u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se osiguralo da je potpora ograničena na najmanju potrebnu mjeru. Stoga bi banke trebale upotrebljavati vlastita sredstva za financiranje restrukturiranja, na primjer, prodajom imovine, dok bi dionici trebali apsorbirati gubitke banke ako je to moguće.

7.6.3.1. Vlastiti doprinos Banke: otuđenja i smanjenje troškova

- (344) Banka je već otuđila mala poduzeća u inozemstvu (u Sjedinjenim Američkim Državama) i razdužila dio svog portfelja kako bi poboljšala svoju adekvatnost kapitala i likvidnosnu poziciju. Planom restrukturiranja predviđa se razduživanje njezinih djelatnosti u inozemstvu, kako je opisano u uvodnim izjavama 125. do 129. Uzimajući u obzir razduživanje i otuđenja koja su već provedena te nakon provedbe obveza u pogledu razduživanja i otuđenja stranih poduzeća, Banka će znatno smanjiti svoju geografsku prisutnost u [...]. Smanjivanjem međunarodne imovine Banke znatno će se smanjiti potencijalni rizik da će Banka u budućnosti trebati potporu. Time se stoga pomaže da se iznos potpore svede na najmanju mjeru.
- (345) Kako bi ograničila svoje potrebe za kapitalom, Banka se neće koristiti kapitalom za podupiranje ili proširivanje društava kćeri u inozemstvu, kako je opisano u uvodnoj izjavi 138. Osim toga, obvezama koje je preuzela Grčka osigurava se da Banka neće provoditi skupa preuzimanja.
- (346) Banka sudjeluje i u programu sveobuhvatnog smanjenja troškova, kako je navedeno u odjeljku 2.4.2. Njezini troškovi dodatno će se smanjivati do 2017. Smanjuje se broj zaposlenika, a plaće se prilagođavaju prema dolje. Grčka se obvezala i da će ograničiti naknade upraviteljima Banke, [...].

⁽¹⁰⁹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 52.

7.6.3.2. Podjela obveza među prijašnjim dioničarima i prikupljanje novog kapitala na tržištu

- (347) Udjeli postojećih dioničara Banke u velikoj su mjeri razvodnjeni izdavanjem prava okončanim 2009.,⁽¹¹⁰⁾ a potom ponovno dokapitalizacijom GFFS-a (mjera B4) i prikupljanjem privatnog kapitala iz 2013. i iz ožujka 2014. Primjerice, udjel koji su držali dioničari Banke, koji su u tom trenutku obuhvaćali ulagatelje koji su unijeli novac 2009., smanjen je sa 100 % prije dokapitalizacije iz proljeća 2013. na samo 2,3 % nakon te dokapitalizacije. Osim toga, Banka nije isplatila dividende u gotovini od 2008. Osim te podjele obveza među prijašnjim dioničarima, Banka je prikupila znatan iznos privatnog kapitala od početka krize 2008., točnije 807 milijuna EUR 2009., 1 444 milijuna EUR 2013. i 1 750 milijuna EUR 2014.

7.6.3.3. Podjela obveza među imateljima podređenog duga

- (348) Imatelji hibridnog i podređenog duga Banke pridonijeli su plaćanju troškova restrukturiranja Banke. Banka je u nekoliko navrata provela upravljanje pasivom kako bi prikupila kapital, kako je opisano u uvodnoj izjavi 134.
- (349) Još uvijek nepodmireni instrumenti podliježu zabrani isplate kupona opisanoj u uvodnoj izjavi 143. Stoga Komisija smatra da je odgovarajuća podjela obveza među imateljima hibridnog i podređenog duga Banke osigurana i da su u tom pogledu ispunjeni zahtjevi iz Komunikacije o restrukturiranju.

7.6.3.4. Zaključak o vlastitom doprinosu i podjeli obveza

- (350) U usporedbi s ukupnom primljenom dokapitalizacijom koju je provela država, vlastiti doprinos i podjela obveza, osobito u obliku prodaje imovine i smanjenja kreditnog portfelja, puno su niži od razina koje bi Komisija obično smatrala dostatnima. Smanjenje se odnosi samo na djelatnosti u inozemstvu, što čini mali dio Banke,⁽¹¹¹⁾ a restrukturiranjem se ne predviđa smanjenje veličine kreditnog portfelja i portfelja depozita u Grčkoj, koji su, baš suprotno, znatno rasli tijekom prošle godine, nakon preuzimanja. Međutim, Komisija uzima u obzir elemente analizirane u odjeljku 7.6.1., a osobito činjenice da primljena potpora dijelom ispunjava uvjete za izuzeće utvrđeno u točki 14. Komunikacije o produženju iz 2011., u okviru kojeg Komisija može prihvatiti niži vlastiti doprinos i podjelu obveza. Komisija pozitivno ističe i činjenicu da je Banka prikupila 1 444 milijuna EUR na tržištu u svibnju 2013. i 1 750 milijuna EUR u ožujku 2014., [...]. Štoviše, kapital koji je prikupljen u ožujku 2014. prikupljen je po cijeni dionice koja je odgovarala cijeni po kojoj je GFFS upisao dionice u okviru dokapitalizacije iz proljeća 2013. (mjera B4). Tako je visokom cijenom izdavanja ograničeno razvodnjavanje udjela GFFS-a. Banka je otplatila i povlaštene dionice (mjera A). Uzmemo li se u obzir svi ti elementi, može se smatrati da su planom restrukturiranja predviđene dostatne mjere u pogledu vlastitog doprinosa i podjele obveza da bi se potpora ograničila na najmanju potrebnu mjeru.

7.6.4. Mjere kojima se ograničuje narušavanje tržišnog natjecanja

- (351) U Komunikaciji o restrukturiranju zahtijeva se da se planom restrukturiranja predlože mjere kojima se ograničuju narušavanja tržišnog natjecanja i osigurava konkurentan bankarski sektor. Štoviše, navedenim je mjerama potrebno obuhvatiti i pitanja moralnog hazarda te osigurati da se državna potpora ne upotrebljava za financiranje ponašanja koje je u suprotnosti s tržišnim natjecanjem.
- (352) U točki 31. Komunikacije o restrukturiranju navodi se da pri procjeni iznosa potpore i nastalih narušavanja tržišnog natjecanja Komisija mora uzeti u obzir apsolutni i relativni iznos primljene državne potpore te stupanj podjele obveza i položaj financijske institucije na tržištu nakon restrukturiranja. U tom pogledu Komisija podsjeća da je Banka od države primila kapital koji odgovara 23,7 % njezine rizikom ponderirane imovine⁽¹¹²⁾. Osim toga, Banka je 2010. primila jamstva za likvidnost u iznosu od 9,9 milijardi EUR i ostvarila korist od zaduživanja izdavanjem državnih obveznica u iznosu od 1,3 milijarde EUR, što zajedno predstavlja gotovo 25 % bilance Banke. Osim toga, Banka je primila i likvidnosnu pomoć u izvanrednim situacijama za koju jamči država. Mjere za ograničenje mogućih narušavanja tržišnog natjecanja stoga su opravdane s obzirom na veliki iznos potpore. Pored toga, tržišni udio Banke u Grčkoj velik je. Preuzimanjem Prenesenih djelatnosti banke ATE, banke Geniki, banke MBG i Ciparskih prenesenih djelatnosti povećan je tržišni udio Banke. Nakon tih preuzimanja, tržišni udio Banke u depozitima u Grčkoj iznosio je 29 % krajem 2013. (u usporedbi s 10 % 2011.), dok je njezin tržišni udio u kreditima osiguranim hipotekom na stambene nekretnine iznosio 25 % (u usporedbi s 8 % 2011.), tržišni udio u potrošačkim kreditima iznosio je 22 % (u usporedbi s 8 % 2011.), a tržišni udio u kreditima za poduzeća iznosio je 35 % (u usporedbi s 14 % 2011.)⁽¹¹³⁾.

⁽¹¹⁰⁾ Vidjeti uvodnu izjavu (132).

⁽¹¹¹⁾ Zbog razloga objašnjenog u odjeljku 7.1.3.5. veličina predložene mjere za vlastiti doprinos mora se usporediti s veličinom Banke prije preuzimanja Prenesenih djelatnosti banke ATE, banke Geniki, banke BCP i Ciparskih prenesenih djelatnosti.

⁽¹¹²⁾ Kada se u obzir uzme samo stvarno isplaćena potpora, koja donosi najveću prednost i stoga najviše narušava tržišno natjecanje, iznos potpore smanjuje se na 19,4 % rizikom ponderirane imovine Banke.

⁽¹¹³⁾ Plan restrukturiranja dostavljen 25. lipnja 2014., str. 35.

- (353) Komisija podsjeća na to da teškoće Banke uglavnom proizlaze iz vanjskih šokova, kao što je grčka dužnička kriza i produljena recesija koja je zaustavila razvoj grčkog gospodarstva od 2008., kako je navedeno u uvodnoj izjavi 74. Odluke o pokretanju postupka u pogledu banke Piraeus. Potreba za rješavanjem pitanja moralnog hazarda smanjena je. Kako je obrazloženo u odjeljku 7.6.1. ove Odluke, učinak narušavanja mjera potpore niži je od tih čimbenika, kao što je i potreba za mjerama kojima će se ograničiti narušavanja tržišnog natjecanja. Zbog toga Komisija iznimno može prihvatiti da, unatoč visokom iznosu potpore i visokim tržišnim udjelima, planom restrukturiranja nije predviđeno smanjenje bilance i kredita u Grčkoj. Međutim, bilo bi problematično ako bi jedna od četiri velike grčke banke koja je primila najviše potpore i koja je posljednjih godina najviše rasla kroz preuzimanja nastavila rasti u razdoblju restrukturiranja brže od tržišta i tako potencijalno istisnula banke koje su primile manje potpore. Komisija stoga pozdravlja preuzetu obvezu da Banka neće rasti brže od rasta tržišta.
- (354) Međutim, Komisija napominje da su dokapitalizacije države omogućile da Banka nastavi obavljati svoje bankarske djelatnosti na stranim tržištima.
- (355) Komisija napominje da će, uz već provedeno razduživanje i restrukturiranje, Banka nastaviti restrukturirati i razduživati svoju imovinu u inozemstvu do 30. lipnja 2018. ⁽¹¹⁴⁾. Osim toga, Banka je preuzela obvezu da neće upotrebljavati potporu za financiranje rasta tih djelatnosti. Potpora se stoga neće upotrebljavati za narušavanje tržišnog natjecanja na tim stranim tržištima.
- (356) Grčka se obvezala da će Banka poštovati i zabranu skupih preuzimanja, pobrinuvši se da Banka primljenu državnu potporu neće upotrijebiti za preuzimanje novog poslovanja. Navedenom se zabranom bolje osigurava da se potpora upotrebljava isključivo kao potpora ponovnom uspostavljanju održivosti grčkog bankarskog poslovanja, a ne za rast, na primjer, na inozemnim tržištima.
- (357) Preuzetom obvezom u pogledu smanjenja kamate plaćene na grčke depozite s neodrživo visokih razina isto se tako osigurava da se potpora neće upotrebljavati za financiranje neodrživih strategija prikupljanja depozita kojima se narušava tržišno natjecanje na grčkom tržištu. Slično tome, preuzetom obvezom u pogledu provedbe strožih smjernica za određivanje cijene novih kredita, na temelju odgovarajuće procjene kreditnog rizika, spriječit će se da Banka upotrebom neprimjerenih strategija određivanja cijena kredita klijentima naruši tržišno natjecanje na grčkom tržištu.
- (358) Uzimajući u obzir specifičnu situaciju opisanu u odjeljku 7.6.1 i mjere predviđene u planu restrukturiranja, Komisija smatra da su one dostatna zaštita za ograničavanje narušavanja tržišnog natjecanja.

7.6.5. Praćenje

- (359) U skladu s odjeljkom 5. Komunikacije o restrukturiranju potrebna su redovita izvješća kako bi se Komisiji omogućilo da provjeri provodi li se plan restrukturiranja na odgovarajući način. Kako je navedeno u preuzetim obvezama ⁽¹¹⁵⁾, Grčka će osigurati da do kraja razdoblja restrukturiranja, naime do 31. prosinca 2018., povjerenik za praćenje, kojeg je Banka već imenovala uz odobrenje Komisije, prati obveze koje je Grčka preuzela u pogledu restrukturiranja poslovanja u Grčkoj i inozemstvu te korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja. Komisija stoga smatra da je primjereno praćenje provedbe plana restrukturiranja osigurano.

7.6.6 Zaključak o usklađenosti mjera A, B1, B2, B3 i B4 s Komunikacijom o restrukturiranju

- (360) Komisija smatra da je plan restrukturiranja, kad se uzme zajedno s preuzetim obvezama iz Priloga ovoj Odluci kojim se osigurava ponovno uspostavljanje dugoročne održivosti Banke, dovoljan u pogledu podjele obveza i vlastitog doprinosa te da je prikladan i proporcionalan kako bi se njime nadoknadili učinci narušavanja tržišnog natjecanja mjera potpore koje su ispitane u ovoj Odluci. Planom restrukturiranja koji je dostavljen Komisiji i preuzetim obvezama ispunjuju se kriteriji iz Komunikacije o restrukturiranju.

8. ZAKLJUČAK

- (361) Komisija sa žaljenjem zaključuje da je Grčka nezakonito provela mjere potpore B2, B3 i B4 suprotno članku 108. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije jer su provedene prije službene obavijesti. Međutim, te mjere, kao i ostale mjere analizirane u ovoj Odluci mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem,

⁽¹¹⁴⁾ Vidjeti Prilog, poglavlje II.

⁽¹¹⁵⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 129.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Sljedeće mjere koje je Grčka provela čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora:
 - (a) likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama koju je banci Piraeus S.A. pružila Grčka središnja banka i za koju jamči Helenska Republika (mjera L2);
 - (b) druga dokapitalizacija za premošćivanje od 1 553 milijuna EUR koju je Grčki fond za financijsku stabilnost („GFFS”) odobrio banci Piraeus S.A. u prosincu 2012. (mjera B2);
 - (c) pismo o preuzimanju obveze od 1 082 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. 20. prosinca 2012. (mjera B3);
 - (d) dokapitalizacija od 5 891 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. u proljeće 2013. (mjera B4); i
 - (e) dokapitalizacija od 524 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. u proljeće 2013. (mjera C).
2. Uzimajući u obzir plan restrukturiranja koji se odnosi na grupaciju banke Piraeus koja uključuje banku Piraeus S.A. i sva njezina društva kćeri i podružnice koji je dostavljen 25. lipnja 2014. te obveze koje je Grčka preuzela tog datuma, sljedeća državna potpora spojiva je s unutarnjim tržištem:
 - (a) dokapitalizacija od 750 milijuna EUR koju je Grčka odobrila banci Piraeus S.A. u svibnju 2009. i prosincu 2011. u skladu s Programom dokapitalizacije (mjera A);
 - (b) likvidnosna pomoć u izvanrednim situacijama koju je banci Piraeus S.A. pružila Grčka središnja banka i za koju Grčka jamči od srpnja 2011. u iznosu od 30,4 milijardi EUR od 31. prosinca 2012. (mjera L2);
 - (c) prva dokapitalizacija za premošćivanje od 4,7 milijardi EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. u svibnju 2012. (mjera B1);
 - (d) druga dokapitalizacija za premošćivanje od 1 553 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. u prosincu 2012. (mjera B2);
 - (e) pismo o preuzimanju obveze od 1 082 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. 20. prosinca 2012. (mjera B3);
 - (f) dokapitalizacija od 5 891 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. u proljeće 2013. (mjera B4); i
 - (g) dokapitalizacija od 524 milijuna EUR koju je GFFS odobrio banci Piraeus S.A. u proljeće 2013. (mjera C).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2014.

Za Komisiju
Joaquín ALMUNIA
Potpredsjednik

PRILOG

BANKA PIRAEUS – OBVEZE HELENSKE REPUBLIKE

Helenska Republika obvezna je osigurati da **Banka** provodi plan restrukturiranja koji je dostavljen 25. lipnja 2014. Plan restrukturiranja temelji se na makroekonomskim pretpostavkama koje je navela Europska komisija („Komisija”) u Dodatku i regulatornim pretpostavkama.

Helenska Republika ovime preuzima sljedeće obveze („**preuzete obveze**”) koje čine sastavni dio plana restrukturiranja. Preuzete obveze uključuju obveze preuzete u pogledu provedbe plana restrukturiranja („**preuzete obveze u pogledu restrukturiranja**”) i preuzete **obveze u pogledu korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja**.

Preuzete obveze proizvode pravni učinak od datuma donošenja Komisijine odluke kojom se odobrava plan restrukturiranja („Odluka”).

Razdoblje restrukturiranja završava 31. prosinca 2018. Preuzete obveze primjenjuju se tijekom cijelog razdoblja restrukturiranja, osim ako je u pojedinačnoj preuzetoj obvezi navedeno drukčije.

Ovaj tekst tumači se u kontekstu Odluke u općem okviru prava Unije te uz upućivanje na Uredbu Vijeća (EZ) br. 659/1999 ⁽¹⁾.

POGLAVLJE I. DEFINICIJE

Za potrebe preuzetih obveza primjenjuju se sljedeći pojmovi:

- (1) **Banka:** Banka Piraeus S.A. i sva njezina društva kćeri. Pojam, stoga, uključuje cijelu grupaciju banke Piraeus sa svim društvima kćerima u Grčkoj i inozemstvu, u bankarskom i nebankarskom sektoru.
- (2) **Ponuda za povećanje kapitala u bankarskom sektoru:** ponuda koja dovodi do povećanja stope regulatornog kapitala Banke, uzimajući u obzir sve relevantne elemente, a posebno dobit/gubitak knjižen na osnovi transakcije i smanjenje rizikom ponderirane imovine koje proizlazi iz prodaje (ako je potrebno, ispravljeno za povećanje rizikom ponderirane imovine koje proizlazi iz preostalih financijskih poveznica).
- (3) **Ponuda za povećanje kapitala u sektoru osiguranja:** ponuda koja dovodi do povećanja stope regulatornog kapitala Banke. Za svaku ponudu iznad knjigovodstvene vrijednosti djelatnosti osiguranja u knjigama Banke automatski se pretpostavlja da se njome povećava kapital.
- (4) **Zatvaranje:** datum prijenosa prava vlasništva nad poduzećem za otuđenje kupcu.
- (5) **Poduzeće za otuđenje:** sva poduzeća i imovina koju se Banka obvezuje prodati.
- (6) **Datum stupanja na snagu:** datum donošenja Odluke.
- (7) **Istek razdoblja restrukturiranja:** 31. prosinca 2018.
- (8) **Inozemna imovina ili imovina izvan Grčke:** imovina povezana s klijentima izvan Grčke, neovisno o zemlji u kojoj je imovina knjižena. Na primjer, imovina knjižena u Luksemburgu koja je povezana s aktivnostima klijenata u Grčkoj nije uključena u opseg ove definicije. Obrnuto, imovina knjižena u Luksemburgu ili Grčkoj koja je povezana s aktivnostima klijenata u drugim zemljama jugoistočne Europe smatra se inozemnom imovinom i uključena je u opseg ove definicije.
- (9) **Inozemna poduzeća:** inozemna društva kćeri i podružnice Banke koji posluju u bankarskom i nebankarskom sektoru.
- (10) **Inozemna društva kćeri:** sva društva kćeri Banke izvan Grčke koja posluju u bankarskom i nebankarskom sektoru.
- (11) **Bankarsko poslovanje u Grčkoj:** bankarsko poslovanje u Grčkoj, neovisno o tome gdje je imovina knjižena.
- (12) **Nebankarsko poslovanje u Grčkoj:** nebankarsko poslovanje u Grčkoj, neovisno o tome gdje je imovina knjižena.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

- (13) **Grčka društva kćeri:** sva društva kćeri Banke u Grčkoj koja posluju u bankarskom i nebankarskom sektoru.
- (14) **Povjerenik za praćenje:** jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba, neovisnih od Banke, koje je odobrila Komisija i imenovala Banka; povjerenik za praćenje dužan je pratiti usklađenost Banke s preuzetim obvezama.
- (15) **Kupac:** jedna pravna osoba ili više njih koja će u cijelosti ili djelomično steći poduzeće za otuđenje.
- (16) **Prodaja:** prodaja 100 % udjela koje drži Banka, osim ako je u pojedinačnoj preuzetoj obvezi navedeno drukčije.

Za potrebe preuzetih obveza jednina tih pojmova uključuje množinu (i obrnuto), osim ako je u preuzetim obvezama navedeno drukčije.

POGLAVLJE II. PREUZETE OBVEZE U POGLEDU RESTRUKTURIRANJA

- (1) **Broj podružnica u Grčkoj:** Broj podružnica u Grčkoj 31. prosinca 2017. smije iznositi najviše [...]. U slučaju otuđenja banke Geniki taj će se iznos revidirati na [...].
- (2) **Broj zaposlenika u Grčkoj:** Iznos u ekvivalentu punog radnog vremena („FTE“) u Grčkoj (bankarske i nebankarske djelatnosti u Grčkoj) 31. prosinca 2017. smije iznositi najviše [...]. U slučaju otuđenja banke Geniki taj će se iznos revidirati na [...].
- (3) **Ukupni troškovi u Grčkoj** Ukupni troškovi ⁽¹⁾ u Grčkoj (bankarske i nebankarske djelatnosti u Grčkoj) 2017. smiju iznositi najviše 1 200 milijuna EUR. U slučaju otuđenja banke Geniki taj će se iznos revidirati na [...] milijuna EUR.
- (4) **Troškovi depozita u Grčkoj:** Kako bi ponovno uspostavila dobit prije rezerviranja na grčkom tržištu, Banka se obvezuje sniziti trošak financiranja smanjenjem troškova depozita prikupljenih u Grčkoj (uključujući štednju, depozite po viđenju i oročene depozite te ostale slične proizvode koji se nude klijentima i čije troškove snosi Banka) [...].
- (5) **Omjer neto kredita i depozita u Grčkoj:** Za bankarsko poslovanje u Grčkoj omjer neto kredita i depozita 31. prosinca 2017. smije iznositi najviše [...].
- (6) **Stopa rasta bruto kredita za bankarske djelatnosti u Grčkoj:** Stopa rasta bruto kredita ne smije biti viša od stope rasta tržišta prema podacima Grčke središnje banke, osim ako je stopa rasta tržišta niža od projekcija Komisije (vidjeti Dodatak) na kojima je utemeljen plan restrukturiranja. U tom slučaju, gornja granica rasta kredita može se revidirati uzimajući u obzir makroekonomske uvjete i tržišno natjecanje u grčkom bankarskom sektoru. Ta će se preuzeta obveza pratiti jednom godišnje.
- (7) **Potpora inozemnim društvima kćerima:** Za svako inozemno društvo kćer, od datuma stupanja na snagu do 30. lipnja 2018., Banka ne smije osigurati dodatan vlasnički ili podređeni kapital u iznosu koji premašuje i. [...] % rizikom ponderirane imovine tog društva kćeri 31. prosinca 2012. ili ii. [...] milijuna EUR ukupno za sva inozemna društva kćeri (kumulativno između 30. lipnja 2013. i 30. lipnja 2018.). Ako Banka namjerava unijeti vlasnički kapital ili podređeni dug u to društvo kćer u iznosu višem od definiranog praga, od grčkih nadležnih tijela mora zatražiti odluku Komisije o izmjeni plana restrukturiranja [...].
- (8) **Razduživanje imovine izvan Grčke do 30. lipnja 2018.:** Grčka nadležna tijela obvezuju se da će Banka do 30. lipnja 2018. ispuniti najmanje jedan od sljedeća dva uvjeta:
- (a) Ukupni portfelj inozemne imovine mora se smanjiti na najviše [...] milijardi EUR. Ako Banka bude sudjelovala u [...], ta gornja granica od [...] milijardi EUR povećat će se na [...] milijardi EUR.
- (b) Banka će otuđiti [...]
- (8.1) [...]
- (8.2) [...]
- (9) **Prodaja [...]:** [...]
- (10) **Prodaja vrijednosnih papira:** Portfelj uvrštenih vrijednosnih papira, definiran kako slijedi, otuđuje [...] dok portfelj neuvrštenih vrijednosnih papira otuđuje [...]: ti portfelji uključuju sva vlasnička ulaganja veća od [...] milijuna EUR, kao i ulaganja u podređene i hibridne obveznice. Ta se obveza ne odnosi na sudjelovanje u društvima kćerima u inozemstvu ili na ulaganja u sljedeće subjekte:
- [...].

⁽¹⁾ Uključujući doprinos TEKE-a.

- (11) Za svaku prodaju koja je obavljena da bi se ispunile preuzete obveze u pogledu prodaje ili otuđivanja uključene u ovaj dokument, Helenska Republika preuzima obvezu da:

- (a) kupac ne smije biti ovisan o Banci i povezan s njom;
- (b) za potrebe preuzimanja poduzeća za otuđenje Banka ne smije kupca izravno ili neizravno financirati ⁽¹⁾;
- (c) u razdoblju od pet godina nakon zatvaranja prodaje Banka ne smije steći izravan ili neizravan utjecaj na cijelo poduzeće za otuđenje ili njegov dio bez prethodnog odobrenja Komisije.

- (12) **Politika ulaganja:** do 30. lipnja 2017. Banka ne smije kupiti špekulativne vrijednosne papire.

Ta preuzeta obveza neće se odnositi na sljedeće vrijednosne papire (izuzeti vrijednosni papiri): [...]

- (13) **Gornja granica na plaću:** Do [...] Banka neće nijednom zaposleniku ili direktoru platiti ukupnu godišnju naknadu (plaću, mirovinski doprinos, bonus) višu od [...]. U slučaju dokapitalizacije koju provodi GFFS, gornja granica na plaću ponovno će se procijeniti u skladu s Komunikacijom EU-a o bankarstvu od 1. kolovoza 2013.

POGLAVLJE III. PREUZETE OBVEZE U POGLEDU KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA I KOMERCIJALNOG POSLOVANJA – PRODUKCIJE I IZMJENE

- (1) Banka do 30. lipnja 2018. nastavlja provoditi preuzete obveze u pogledu korporativnog upravljanja i komercijalnog poslovanja koje je Helenska Republika dostavila 20. studenoga 2012. s naknadnim izmjenama koje su navedene u Poglavlju III. obveza.
- (2) Ako se pojedinačna preuzeta obveza ne primjenjuje na razini Banke, Banka ne smije iskoristiti društva kćeri ili aktivnosti koje nisu obuhvaćene tom pojedinačnom preuzetom obvezom kako bi zaobišla tu preuzetu obvezu.

Odjeljak A. Uspostavljanje učinkovite i primjerene unutarnje organizacije

- (3) Banka, osim njezinih inozemnih društava kćeri, obvezna je u svakom trenutku poštovati sve odredbe Zakona 3016/2002 o korporativnom upravljanju i Zakona 2190/1920 o *sociétés anonymes*, a posebno odredbe povezane s funkcijama korporativnih tijela, kao što su skupština dioničara i upravni odbor, kako bi osigurala jasnu podjelu odgovornosti i transparentnost. Ovlasti skupštine dioničara ograničene su na zadatke glavne skupštine u skladu s pravom trgovačkih društava, a posebno u pogledu prava na informacije. Šire ovlasti, kojima bi se omogućio neprimjereni utjecaj na upravu, ukidaju se. Izvršni direktori Banke moraju jasno biti odgovorni za svakodnevno operativno upravljanje.
- (4) Banka, osim njezinih inozemnih društava kćeri, u svakom trenutku mora postupati u skladu s Okvirom odnosa s Grčkim fondom za financijsku stabilnost („GFFS”).
- (5) Banka je obvezna poštovati važeće odredbe Akta guvernera 2577/9.3.2006. kako bi na razini pojedinačnog društva ili grupe zadržala učinkovitu organizacijsku strukturu i primjeren sustav unutarnje kontrole, uključujući tri ključna stupa: službe unutarnje revizije, upravljanja rizicima i usklađenosti s propisima te najbolje međunarodne prakse korporativnog upravljanja.
- (6) Banka mora imati učinkovitu organizacijsku strukturu kako bi se osiguralo da su odjeli unutarnje revizije i upravljanja rizicima u potpunosti neovisni od poslovnih mreža i da su izravno odgovorni Upravnom odboru. Odbor za reviziju i Odbor za upravljanje rizicima, koji su osnovani u okviru Upravnog odbora, procjenjuju sva pitanja koja su postavili odgovarajući odjeli. Primjerenim aktima o osnivanju službe za unutarnju reviziju i aktom o osnivanju službe za upravljanje rizicima određuju se uloge, odgovornosti i resursi tih odjela. Navedene povelje moraju biti u skladu s međunarodnim standardima te se njima mora osigurati potpuna neovisnost tih odjela. Kreditnom politikom osiguravaju se smjernice i upute u pogledu odobravanja kredita, uključujući određivanje cijena kredita i restrukturiranje kredita.
- (7) Banka nadležnim tijelima objavljuje popis dioničara koji drže najmanje 1 % redovnih dionica.

⁽¹⁾ To se ne odnosi na prodaju nekretnina, u tom slučaju Banka kupcu može osigurati financiranje, ako se to novo davanje kredita odvija u skladu s razboritom kreditnom praksom. Za potrebe provjere usklađenosti s preuzetom obvezom u pogledu razduživanja imovine izvan Grčke, u obzir se uzima svako novo kreditiranje koje je obuhvaćeno definicijom imovine izvan Grčke.

Odjeljak B. Poslovne prakse i praćenje rizika*Opća načela*

- (8) Kreditnom politikom određuje se da se prema svim klijentima postupa pošteno u okviru nediskriminirajućih postupaka, osim onih koji su povezani s kreditnim rizikom i mogućnošću plaćanja. Kreditnom politikom definirani su pragovi iznad kojih odobravanje kredita moraju odobriti više razine uprave. Slični pragovi definiraju se u pogledu restrukturiranja kredita te rješavanja potraživanja i parnica. U okviru kreditne politike u odabranim se središtima proces donošenja odluke centralizira na nacionalnoj razini te se njome pružaju jasne zaštitne mjere kako bi se osigurala dosljedna provedba njezinih uputa u cijelom bankarskom poslovanju u Grčkoj.
- (9) Za cjelokupno bankarsko poslovanje u Grčkoj Banka je obvezna u potpunosti uključiti pravila kreditne politike u svoje tokove izdavanja i refinanciranja kredita te sustave isplate.

Posebne odredbe

- (10) Posebne odredbe navedene u poglavlju III. stavcima 8. do 18. Poglavlja III. preuzetih obveza primjenjuju se na bankarsko poslovanje u Grčkoj, osim ako nije izričito navedeno drukčije.
- (11) U okviru kreditne politike zahtijeva se da određivanje cijene kredita i hipoteka bude u skladu sa strogim smjernicama. Te smjernice uključuju obvezu strogog poštovanja standardnih tablica raspona kamatnih stopa u okviru kreditne politike koje ovise o dospijeću kredita, procjeni kreditnog rizika klijenta, očekivanom povratu kolaterala danog u zajam (uključujući vremenski okvir moguće likvidacije), ukupnom odnosu s Bankom (npr. razini i stabilnosti depozita, strukturi naknada i drugim aktivnostima prodaje drugih proizvoda klijentu) te troškovima financiranja Banke. Stvaraju se posebne kategorije imovine dane u zajam (npr. komercijalni zajam, hipoteka, osigurana/neosigurana itd.), a njihov okvir cijena navodi se u odgovarajućoj tablici kreditne politike koju Odbor za izdavanje kredita redovito ažurira. Svaku iznimku mora valjano odobriti Odbor za izdavanje kredita ili se ona odobrava na nižoj razini ovlasti ako je to dopušteno na temelju kreditne politike. U posebno prilagođenim transakcijama kao što su sindicirani krediti i financiranje projekta poštuju se jednaka načela, pri čemu se uzima u obzir činjenica da one ne odgovaraju standardiziranim tablicama kreditne politike. Povrede navedene politike određivanja cijena prijavljuju se povjereniku za praćenje.
- (12) Odjel za upravljanje rizicima nadležan je za procjenu kreditnog rizika i vrednovanje kolaterala. Pri procjeni kvalitete kredita odjel za upravljanje kreditnim rizicima djeluje neovisno, dostavljanjem svojeg mišljenja u pisanom obliku kako bi se osiguralo da se kriteriji primijenjeni u procjeni primjenjuju dosljedno tijekom vremena i među klijentima te u skladu s kreditnom politikom Banke.
- (13) Za cjelokupno bankarsko poslovanje u Grčkoj na kredite fizičkim i pravnim osobama, na temelju najbolje međunarodne prakse, Banka primjenjuje stroga pojedinačna i ukupna ograničenja kojima se uređuje najviši iznos kredita koji se može odobriti jednom kreditnom riziku (ako je uopće dopušten u skladu s grčkim pravom i pravom EU-a). U navedenim se ograničenjima uzimaju u obzir dospijeće kredita i kvaliteta dostavljenog kolaterala/osiguranja te se određuju s obzirom na referentne vrijednosti i kapital.
- (14) Zabranjuje se odobravanje kredita ⁽¹⁾ kako bi se dužnicima omogućila kupnja dionica ili hibridnih instrumenata Banke i drugih banaka ⁽²⁾, bez obzira na to tko su ti dužnici ⁽³⁾. Ta se odredba primjenjuje i prati na razini Banke.
- (15) Svi zahtjevi za kredit nepovezanih dužnika viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] ili svi krediti u kojima se izloženost zadržava prema jednoj grupi (definiranoj kao grupa povezanih dužnika koja predstavlja jedan kreditni rizik) viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] prijavljuju se povjereniku za praćenje koji može, ako se ne čini da su uvjeti određeni po tržišnim uvjetima ili ako povjereniku za praćenje nisu dostavljene dostatne informacije, odgoditi odobravanje kreditne linije ili kredita za [...] radnih dana. U izvanrednim slučajevima navedeno se razdoblje može smanjiti za [...] radnih dana ako su povjereniku za praćenje dostavljene dostatne informacije. U navedenom će razdoblju povjerenik za praćenje moći izvijestiti Komisiju i GFFS o predmetu prije nego što Banka donese konačnu odluku.

⁽¹⁾ Za potrebe te preuzete obveze pojam „kredit” tumači se u širem smislu kao bilo kakvo financiranje, npr. kreditna linija, jamstvo itd.

⁽²⁾ Radi pojašnjenja, „druge banke” odnose se na bilo koju banku i financijsku instituciju u svijetu.

⁽³⁾ Radi pojašnjenja, svi dužnici, uključujući privatne bankarske klijente Banke, obuhvaćeni su tom preuzetom obvezom.

- (16) U kreditnoj politici moraju biti sadržane jasne upute o restrukturiranju kredita. U njoj je jasno definirano koji su krediti prihvatljivi, pod kojim okolnostima te se jasno navode uvjeti koji se mogu predložiti prihvatljivim klijentima. Za cjelokupno bankarsko poslovanje Banka je obvezna osigurati da su sva restrukturiranja usmjerena na buduće povrate koje će ostvariti Banka kako bi se na taj način zaštitio interes Banke. Ni u kojem slučaju politikom restrukturiranja neće se ugroziti buduća profitabilnost Banke. U tu je svrhu Odjel Banke za upravljanje rizicima nadležan za razvoj i uvođenje odgovarajućeg mehanizma za izvješćivanje o učinkovitosti restrukturiranja, za provođenje dubinskih analiza unutarnjih i/ili vanjskih najboljih praksi, izvješćivanje Odbora za kredite i Odbora za upravljanje rizicima u okviru Upravnog odbora o svojim nalazima najmanje jednom tromjesečno, predlaganje djelotvornih poboljšanja uključenih procesa i politika te nadzor njihove provedbe i podnošenje izvješća o tome Odboru za kredite i Odboru za upravljanje rizicima u okviru Upravnog odbora.
- (17) Za cjelokupno bankarsko poslovanje Banka je obvezna donijeti politiku rješavanja potraživanja i parnica koja je usmjerena na maksimalno povećanje povrata i sprječavanje diskriminirajućeg ili povlaštenog postupanja u upravljanju parnicama. Banka je obvezna osigurati da se sve potrebne mjere poduzimaju u cilju maksimalnog povećanja povrata za Banku i zaštitu njezina financijskog položaja u dugoročnom razdoblju. Svaka povreda u provedbi navedene politike prijavljuje se povjereniku za praćenje.
- (18) Banka je obvezna pratiti kreditni rizik s pomoću dobro razvijenog skupa upozorenja i izvješća kojima se Odjelu za upravljanje rizikom omogućuje sljedeće: i. utvrđivanje ranih signala umanjenja vrijednosti kredita i slučajeva neispunjenja obveza; ii. pristupanje povratu portfelja kredita (uključujući, bez ograničenja, druge izvore otplate kao što su sudužnici i jamci te kolateral koji je dan u zajam ili je dostupan, ali nije dan u zajam); iii. procjena ukupne izloženost Banke prema pojedinačnim klijentima ili na osnovi portfelja; i iv. predlaganje korektivnih mjera i mjera poboljšanja Upravnom odboru, prema potrebi. Povjereniku za praćenje omogućuje se pristup navedenim informacijama.

Odredbe koje se primjenjuju na povezane dužnike

- (19) Sve odredbe koje se primjenjuju na povezane dužnike primjenjuju se na razini Banke.
- (20) U okviru kreditne politike poseban se odjeljak mora posvetiti pravilima kojima se uređuju odnosi s povezanim dužnicima. Povezani dužnici uključuju zaposlenike, dioničare, direktore i voditelje te njihove supružnike, djecu i braću i sestre te sve pravne subjekte koji su pod izravnom ili neizravnom kontrolom ključnih zaposlenika (tj. zaposlenika koji su uključeni u proces donošenja odluka u okviru kreditne politike), dioničara, direktora ili upravitelja te njihovih supružnika, djece i braće i sestara. U širem smislu sve se javne institucije ili organizacije pod kontrolom države te sva javna društva ili državne agencije smatraju povezanim dužnikom. Povezanim dužnicima u okviru kreditne politike smatraju se i političke stranke. Posebna se pažnja posvećuje odlukama o svakom restrukturiranju ili otpisu kredita trenutačnim ili bivšim zaposlenicima, direktorima, dioničarima, upraviteljima i njihovim rođacima te politikama koje se poštuju u određivanju primjerenosti, vrednovanju, upisu založnih prava i ovrsci kolaterala za kredit. Definicija povezanih dužnika dodatno je određena u posebnom dokumentu.
- (21) Odjel za upravljanje rizikom nadležan je za raspoređivanje svih povezanih skupina dužnika koji predstavljaju jedan kreditni rizik u cilju primjernog praćenja koncentracije kreditnog rizika.
- (22) Na kredite fizičkim i pravnim osobama, na temelju najbolje međunarodne prakse, Banka primjenjuje stroga pojedinačna i ukupna ograničenja kojima se uređuje najviši iznos kredita koji se može odobriti jednom kreditnom riziku koji se odnosi na povezane dužnike (ako je uopće dopušten u skladu s grčkim pravom i pravom EU-a).
- (23) Banka posebno prati svoju izloženost prema povezanim dužnicima, uključujući prema subjektima javnog sektora i političkim strankama. Novo izdanje kredita ⁽¹⁾ povezanim dužnicima (godišnji % stanja Y-1 ⁽²⁾) ne smije premašiti novo izdanje ukupnog portfelja kredita u Grčkoj (godišnji % stanja Y-1). Navedenu preuzetu obvezu potrebno je poštovati posebno za svaku vrstu povezanog dužnika (zaposlenike, dioničare, upravitelje, javne subjekte, političke stranke). Kreditna procjena povezanih dužnika, uključujući određivanje cijena i moguće restrukturiranje koje im se

⁽¹⁾ Radi pojašnjenja, novim izdanjem kredita obuhvaćena je i obnova kredita te restrukturiranje postojećih kredita.

⁽²⁾ Radi pojašnjenja, „godišnji % stanja Y-1” odnosi se na novo izdanje kao postotak stanja na kraju prethodne godine. Iznos rizikom ponderirane imovine iznos je na kraju godine.

nudi, ne smije biti povoljnija u usporedbi s uvjetima koji se nude sličnim, ali nepovezanim dužnicima kako bi se u grčkom gospodarstvu osigurali jednaki tržišni uvjeti. Navedena obveza ne primjenjuje se na postojeće opće programe u korist zaposlenika kojima im se nude subvencionirani krediti. Banka je obvezna svaki mjesec izvješćivati o razvoju navedene izloženosti, iznosu novog izdanja i najnovijim zahtjevima koji premašuju [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] i koje će rješavati Odbor za kredite.

- (24) Kreditni kriteriji koji se primjenjuju na zaposlenike/upravitelje/dioničara ne smiju biti blaži od kriterija koji se primjenjuju na druge, nepovezane dužnike. Ako ukupna kreditna izloženost prema jednom zaposleniku/upravitelju/dioničaru premašuje iznos koji je jednak [...] fiksne plaće za osigurane kredite i iznosu koji je jednak [...] fiksne plaće za neosigurane kredite, izloženost se odmah prijavljuje povjereniku za praćenje koji može intervenirati i odgoditi odobrenje kredita u skladu s postupkom opisanom u poglavlju III. stavku 25. preuzetih obveza.
- (25) Svi zahtjevi za kredit povezanih dužnika viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] ili svi krediti u kojima se izloženost zadržava prema jednoj grupi (definiranoj kao grupa povezanih dužnika koja predstavlja jedan kreditni rizik) viši od [...] % rizikom ponderirane imovine Banke] prijavljuju se povjereniku za praćenje koji može, ako se ne čini da su uvjeti određeni po tržišnim uvjetima ili ako povjereniku za praćenje nisu dostavljene dostatne informacije, odgoditi odobravanje kreditne linije ili kredita za [...] radnih dana. U izvanrednim slučajevima navedeno se razdoblje može smanjiti za [...] radnih dana ako su povjereniku za praćenje dostavljene dostatne informacije. U navedenom će razdoblju povjerenik za praćenje moći izvijestiti Komisiju i GFFS o predmetu prije nego što Banka donese konačnu odluku.
- (26) Pri restrukturiranju kredita koje uključuje povezane dužnike moraju se poštovati jednaki zahtjevi kao za nepovezane dužnike. Nadalje, utvrđeni okviri i politike za rješavanje loše imovine procjenjuju se i poboljšavaju ako je potrebno. Međutim, očekuje se da se restrukturirani krediti povezanim dužnicima iskazuju posebno, barem prema kategoriji imovine dane u zjam i vrsti povezanog dužnika.

Odjeljak C: Ostala ograničenja

- (27) **Zabrana isplate dividendi, kupona, repo transakcija, opcija kupnje i otkupa:** Osim ako Komisija ne odobri izuzeće, Helenska Republika preuzima sljedeće obveze:
- (a) Banka ne smije isplatiti nikakve kupone na hibridne instrumente kapitala (ili druge instrumente za koje se kupon isplaćuje na diskrecijskoj osnovi) ili dividende na instrumente regulatornog kapitala i podređene dužničke instrumente, osim ako je zakonom obvezna to učiniti. Banka ne smije osloboditi rezerve čime bi se stavila u takav položaj. U slučaju sumnje u pogledu toga postoji li, za potrebe ove preuzete obveze, zakonska obveza, Banka podnosi predloženu isplatu kupona ili dividendi Komisiji na odobrenje;
- (b) Banka ne smije ponovno otkupiti vlastite dionice ili izvršiti opciju kupnje u pogledu tih instrumenata regulatornog kapitala ili podređenih dužničkih instrumenata;
- (c) Banka ne smije otkupiti hibridne instrumente kapitala.
- (28) **Zabrana preuzimanja:** Helenska Republika obvezuje se da Banka neće steći udjel ni u kakvom poduzeću, bez obzira na to radi li se o prijenosu imovine ili udjela. Navedenom zabranom preuzimanja obuhvaćeni su poduzetnici koji imaju pravni oblik trgovačkog društva i skup imovine koji čini poslovnu jedinicu ⁽¹⁾.
- i. **Izuzeće za koje je potrebno prethodno odobrenje Komisije:** Neovisno o toj zabrani, nakon što dobije odobrenje Komisije i prema potrebi, Banka može na prijedlog GFFS-a steći poduzeća i poduzetnike ako je to u iznimnim okolnostima potrebno radi ponovnog uspostavljanja financijske stabilnosti ili osiguranja učinkovitog tržišnog natjecanja.
- ii. **Izuzeće za koje nije potrebno prethodno odobrenje Komisije:** Banka može steći udjele u poduzetnicima ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) Kupoprodajna cijena koju je platila Banka za bilo koje preuzimanje niža je od [...] % bilance ⁽²⁾ Banke na datum stupanja na snagu preuzetih obveza ⁽³⁾; i

⁽¹⁾ Radi pojašnjenja, za potrebe navedene preuzete obveze poslovanje Banke koje se odnosi na privatni/poduzetnički kapital isključuje se iz područja primjene te preuzete obveze. U tom pogledu Banka se obvezuje Komisiji dostaviti službeni zahtjev koji uključuje poslovni plan tog subjekta.

⁽²⁾ Radi pojašnjenja, za potrebe navedene preuzete obveze veličina bilance jednaka je ukupnoj imovini Banke.

⁽³⁾ Radi pojašnjenja, ako je odobrenje Komisije za ukidanje zabrane preuzimanja dobiveno u skladu s poglavljem III. stavkom 28., točkom i. preuzetih obveza, bilanca Banke na datum stupanja na snagu preuzetih obveza izračunava se tako da uključuje i imovinu stečenih subjekata ili stečenu imovinu na datum preuzimanja.

(b) Kumulativne kupoprodajne cijene koje je Banka platila za sva takva preuzimanja od datuma stupanja na snagu preuzetih obveza do kraja razdoblja restrukturiranja niže su od [...] %] bilance Banke na datum stupanja na snagu preuzetih obveza.

iii. **Aktivnosti koje nisu obuhvaćene zabranom preuzimanja:** Zabranom preuzimanja nisu obuhvaćena preuzimanja koja se provode u redovitom bankarskom poslovanju pri upravljanju postojećim potraživanjima prema društvima u teškoćama, uključujući konverziju postojećeg duga u instrumente kapitala.

(29) **Zabrana oglašavanja:** Helenska Republika obvezuje se da će se Banka suzdržati od oglašavanja koje se odnosi na državnu potporu i primjene agresivnih poslovnih strategija koje se ne bi provodile bez potpore Helenske Republike.

POGLAVLJE IV. POVJERENIK ZA PRAĆENJE

- (1) Helenska Republika obvezuje se da će Banka izmijeniti i produžiti mandat povjerenika za praćenje kojeg je Komisija odobrila i Banka imenovala 16. siječnja 2013. do kraja razdoblja restrukturiranja. Banka se obvezuje i proširiti opseg mandata kako bi uključivao praćenje i. plana restrukturiranja; i ii. svih preuzetih obveza utvrđenih u ovom katalogu.
- (2) Četiri tjedna nakon datuma stupanja na snagu preuzetih obveza Helenska Republika Komisiji dostavlja sve uvjete izmijenjenog mandata koji uključuju sve odredbe potrebne kako bi se povjereniku za praćenje omogućilo ispunjenje dužnosti u skladu s tim preuzetim obvezama.
- (3) Dodatne odredbe o povjereniku za praćenje određene su u posebnom dokumentu.

Glavna tajnica

Christina PAPAKONSTANTINO

Dodatak

Makroekonomske projekcije domaćeg poslovanja u Grčkoj

% godišnjeg rasta (osim ako je drukčije navedeno)	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Kumulativna stopa rasta 2013. –2017.
Realni BDP	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominalni rast kredita u Grčkoj	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Deflator BDP-a	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Cijene nekretnina	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Nominalni raspoloživi dohodak kućanstava	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Depoziti privatnog sektora	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Nezaposlenost (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Stopa refinanciranja ESB-a (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Vrhunac stvaranja loših kredita			druga polovica 2014.				
Tromjesečni Euribor (prosjek, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Pristup tržištima kapi- tala – repo transakcije		DA – Ne (gornja granica)					
Pristup tržištu kapitala – pokrivena/nadređena neosigurana		DA – do 500 mili- juna EUR svaka	DA – do 1 milijarde EUR svaka	DA – Ne (gornja granica)			

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/456**od 5. rujna 2014.****o programima državnih potpora br. SA.26212 (11/C) (ex 11/NN – ex CP 176/A/08) i SA.26217 (11/C) (ex 11/NN – ex CP 176/B/08) koje primjenjuje Republika Bugarska u kontekstu zamjena šumskog zemljišta***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 6207)***(Vjerodostojan je samo tekst na bugarskom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

uzimajući u obzir Odluku Komisije C(2011) 4444 od 29. lipnja 2011. ⁽¹⁾,

nakon što je pozvala zainteresirane strane da podnesu svoje primjedbe u skladu s gore navedenim odredbama te uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

- (1) Komisija je 17. srpnja 2008. primila dopis podnositelja pritužbe koji je želio ostati anoniman („prvi podnositelj pritužbe”) u kojem se tvrdi da je Republika Bugarska dodijelila potporu u kontekstu zamjene vlasništva nad šumskim zemljištem u privatnom vlasništvu za vlasništvo nad javnim šumskim zemljištem u vlasništvu vlade nakon čega bi često uslijedila prenamjena zamijenjenog zemljišta iz šumskog u građevinsko. Prvi podnositelj pritužbe dostavio je dodatne informacije u dopisima od 28. kolovoza 2008., 3. rujna 2008., 1. listopada 2008., 5. prosinca 2008., 18. veljače 2010., 12. listopada 2010. i 26. siječnja 2011.
- (2) Komisija je 27. siječnja 2009. primila dodatne informacije o spornim transakcijama zamjene od treće strane. Druga pritužba o predmetnim zamjenama podnesena je 14. svibnja 2009., a taj je podnositelj pritužbe dodatne informacije dostavio 2. lipnja 2009. i 8. lipnja 2009. Još je jedna treća strana Komisiji dostavila informacije o tim zamjenama 23. ožujka 2010.
- (3) Bugarska tijela dostavila su Komisiji podatke o spornim transakcijama zamjene u dopisima od 2. rujna 2008., 28. listopada 2008., 4. siječnja 2010., 23. ožujka 2010., 27. ožujka 2010., 30. kolovoza 2010. i 14. veljače 2011. Tijekom sastanaka koji su održani između službi Komisije i bugarskih nadležnih tijela 22. veljače 2010., 12. listopada 2010. i 3. veljače 2011., bugarska su nadležna tijela dostavila dodatne podatke o tim zamjenama.
- (4) Dopisom od 29. lipnja 2011. Komisija je obavijestila Republiku Bugarsku da je odlučila pokrenuti postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. Ugovora u vezi sa spornim transakcijama zamjene. Odluka Komisije da pokrene službeni istražni postupak („odluka o pokretanju postupka”) objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ⁽²⁾. Komisija je pozvala zainteresirane strane da iznesu svoje primjedbe na mjeru.
- (5) Dopisom od 29. rujna 2011. bugarska su nadležna tijela dostavila svoje primjedbe u pogledu odluke o pokretanju postupka.

⁽¹⁾ SL C 273, 16.9.2011., str. 13.

⁽²⁾ Vidjeti bilješku 1.

- (6) Komisija je primila primjedbe u pogledu odluke o pokretanju postupka od sljedećih zainteresiranih strana: *Ecobalkani-Bulgaria EOOD* ⁽³⁾, *Vihren OOD* ⁽⁴⁾, *Aqua Estate OOD* ⁽⁵⁾, *Elkabel AD* ⁽⁶⁾, *Jivka Blagoeva* ⁽⁷⁾, *V-N-G Confort OOD* ⁽⁸⁾, *Yavor Haytov* ⁽⁹⁾, *Simeon Stoev Mirov* ⁽¹⁰⁾, *LM Impex EOOD* ⁽¹¹⁾, *All Seas Property 2 OOD* ⁽¹²⁾, *Litex Commerce AD* ⁽¹³⁾, *Foros Development EAD* ⁽¹⁴⁾, *Izgreva 5 EOOD* ⁽¹⁵⁾, *BOIL OOD* ⁽¹⁶⁾, *BG Land Co OOD* ⁽¹⁷⁾, *Mirta Engineering EOOD* ⁽¹⁸⁾, *Beta Forest EOOD* ⁽¹⁹⁾, *Kosta Gerov* ⁽²⁰⁾, *Marieta Babeva* ⁽²¹⁾, *Dimitar Terziev* ⁽²²⁾, *Svetoslav Mihailov i Elizabet Mihailova* ⁽²³⁾ i od podnositelja pritužbe koji je zatražio da se njegov/njezin identitet ne otkrije ⁽²⁴⁾.
- (7) Dopisima od 1. rujna 2011., 5. listopada 2011., 25. studenoga 2011., 14. prosinca 2011. i 3. travnja 2012. Komisija je prosljedila te primjedbe bugarskim nadležnim tijelima kojima je dana prilika da reagiraju. Primjedbe koje je Republika Bugarska iznijela na primjedbe zainteresiranih strana primljene su u dopisima od 4. studenog 2011., 15. prosinca 2011., 12. siječnja 2012. i 25. travnja 2012.
- (8) Bugarska nadležna tijela dostavila su dodatne podatke o spornim transakcijama zamjene dopisom od 2. prosinca 2011. i tijekom sastanka održanog sa službama Komisije 9. prosinca 2011.
- (9) Dopisom od 9. veljače 2012. Komisija je od prvog podnositelja pritužbe zatražila dodatna objašnjenja u pogledu određenih dokaza koje je dostavio.
- (10) Komisija je 3. travnja 2012. bugarskim nadležnim tijelima prosljedila dodatne primjedbe niza trećih strana ⁽²⁵⁾. Komisija je 25. travnja 2012. i 15. svibnja 2012. primila primjedbe koje je Republika Bugarska iznijela na te primjedbe.
- (11) Komisija je 26. srpnja 2012. od bugarskih nadležnih tijela zatražila dodatne informacije. Bugarska su nadležna tijela 17. kolovoza 2012. zatražila produljenje roka za dostavljanje tih informacija, što je Komisija i odobrila 31. kolovoza 2012. Bugarska nadležna tijela dostavila su tražene informacije 19. rujna 2012.
- (12) Komisija je 3. listopada 2012. zatražila dodatna objašnjenja od *Elkabel AD-a*, jedne od trećih strana koje su podnijele primjedbe na odluku o pokretanju postupka, a ona su dostavljena 31. listopada 2012.
- (13) Dopisima od 14. siječnja 2013., 17. svibnja 2013., 22. srpnja 2013. i 22. listopada 2013. Komisija je zatražila dodatne informacije od bugarskih nadležnih tijela, a one su dostavljene 4. i 5. veljače 2013., 25. lipnja 2013. i 5. srpnja 2013., 16. i 23. kolovoza 2013. te 19. studenoga 2013. i 20. prosinca 2013. Dio informacija koje su dostavljene u posljednjem dopisu bugarska su nadležna tijela naknadno ponovno dostavila u elektronskoj pošti od 21. siječnja 2014.

⁽³⁾ Dopis od 26. srpnja 2011.

⁽⁴⁾ Dopis od 27. srpnja 2011.

⁽⁵⁾ Dopisi od 28. srpnja i 14. listopada 2011.

⁽⁶⁾ Dopis od 29. srpnja 2011.

⁽⁷⁾ Dopis od 29. srpnja 2011.

⁽⁸⁾ Dopis od 29. srpnja 2011.

⁽⁹⁾ Dopisi od 30. srpnja 2011., 15. i 22. listopada 2011.

⁽¹⁰⁾ Dopis od 31. srpnja 2011.

⁽¹¹⁾ Dopis od 1. kolovoza 2011.

⁽¹²⁾ Dopis od 1. kolovoza 2011.

⁽¹³⁾ Dopis od 5. kolovoza 2011.

⁽¹⁴⁾ Dopis od 12. kolovoza 2011.

⁽¹⁵⁾ Dopis od 22. kolovoza 2011.

⁽¹⁶⁾ Dopis od 12. listopada 2011.

⁽¹⁷⁾ Dopisi od 14. i 23. listopada 2011.

⁽¹⁸⁾ Dopis od 14. listopada 2011.

⁽¹⁹⁾ Dopis od 14. listopada 2011.

⁽²⁰⁾ Dopisi od 16. rujna i 15. listopada 2011.

⁽²¹⁾ Dopisi od 16. rujna i 15. listopada 2011.

⁽²²⁾ Dopisi od 16. rujna i 15. listopada 2011.

⁽²³⁾ Dopisi od 15. listopada 2011. i 7. prosinca 2011.

⁽²⁴⁾ Dopis od 17. listopada 2011. U skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.) ta je zainteresirana strana zatražila da se njezin identitet ne otkrije dotičnoj državi članici zbog potencijalne štete.

⁽²⁵⁾ *Aqua Estate OOD*, *Beta Forest EOOD*, *Kosta Gerov*, *Dimitar Terziev*, *Yavor Haytov*, *Valentina Haytova*, *Georgi Aleksandrov Babev*, *Marieta Babeva*, *Elizabet Mihaylova*, *Svetoslav Mihaylov*, *BG Land Co OOD*, *Mirta Engineering EOOD*, *Miks PS-OOD* i *Boil OOD*.

2. OPIS MJERE

2.1. ZAMJENE ZEMLJIŠTA

- (14) Sve šumsko zemljište u Bugarskoj postalo je javno vlasništvo 1947. kao rezultat izvlaštenja koje je provela država. To je ostalo tako do 2000. kada je započeo povrat šumskog zemljišta prijašnjim privatnim vlasnicima.
- (15) Na temelju izmjena Zakona o šumama ⁽²⁶⁾, koji je stupio na snagu 22. veljače 2002., omogućene su zamjene nedavno privatiziranog šumskog zemljišta za javno šumsko zemljište u vlasništvu vlade iz državnog šumskog fonda. Ta izmjena Zakona o šumama bila je na snazi do 27. siječnja 2009., a njome se definirao redoslijed i uvjeti pod kojima su se provodile te zamjene.
- (16) Za potrebe zamjena cijene šumskog zemljišta u privatnom i javnom vlasništvu određivale su se na temelju posebne uredbe pod nazivom Uredba o izračunu osnovnih cijena, cijena za zemljište u izuzetim područjima i osnivanju prava uporabe i služnosti u pogledu šuma i šumskog zemljišta ⁽²⁷⁾ („Uredba o osnovnim cijenama”), koja je stupila na snagu 18. studenoga 2003. Bugarskim zakonom nije dopušteno stručnim procjeniteljima da odstupaju od cijena koje su se za šumsko zemljište određivale primjenom Uredbe o osnovnim cijenama.
- (17) Na temelju te Uredbe osnovna cijena čestice šumskog zemljišta određuje se kao zbroj osnovne vrijednosti tog zemljišta i vrijednosti vegetacije (biljnih vrsta na tom zemljištu).
- (18) Vrijednost zemljišta određuje se na temelju prosječne vrijednosti zemljišta u skladu s kategorijama zemljišta koje imaju iste uvjete za rast biljaka (150 vrsta terena, kao u Prilogu 1. Uredbi o osnovnim cijenama). Ta se vrijednost potom prilagođava upotrebom koeficijenta prilagodbe kojim se u obzir uzima smještaj zemljišta u odnosu na lokalnu i nacionalnu infrastrukturu. Taj se koeficijent prilagodbe (Km), utvrđen u Prilogu 2. Uredbi o osnovnim cijenama, određuje upotrebom sljedeće formule:

$$Km = 1 + g + m + s + p,$$

gdje je:

p = koeficijent blizine izgrađenoj cesti mjereno pravocrtno (od 0,00 do 0,20)

s = koeficijent blizine urbanom području mjereno pravocrtno (od 0,00 do 0,25)

m = koeficijent blizine moru mjereno pravocrtno (od 0,00 do 0,20)

g = koeficijent blizine gradu, izražen brojčanim iznosom koji odražava udaljenost do danog grada (najkraća cestovna udaljenost između predmetne čestice i grada). Gradovi su podijeljeni u šest skupina kako je utvrđeno u tablici 1.:

Tablica 1.

Skupina 1.:	Skupina 2.:	Skupina 3.:	Skupina 4.:	Skupina 5.:	Skupina 6.:
Sofija (od 0,00 do 0,70)	Ruse, Plovdiv, Burgas i Varna (od 0,00 do 0,50)	Blagoevgrad, Veliko Tarnovo, Vratza, Pleven i Stara Zagora (od 0,00 do 0,40)	ostali gradovi u administrativnom području (od 0,00 do 0,35)	ostali veliki gradovi (Botevgrad, Gorna Oryahovitza, Dimitrovgrad, Dupnitsa, Kazanlak, Karlovo, Lom, Petrich, Samokov, Svishtov i Cherven Bryag (od 0,00 do 0,30)	ostala općinska središta (od 0,00 do 0,10)

⁽²⁶⁾ Bugarski Zakon o šumama objavljen u bugarskom Službenom listu br. 125 od 29. prosinca 1997.

⁽²⁷⁾ Donesena Odlukom Vijeća ministara br. 252 od 6. studenoga 2003. koja je objavljena u bugarskom Službenom listu br. 101 od 18. studenoga 2003. (posljednji put izmijenjena u bugarskom Službenom listu br. 1 od 5. siječnja 2007.).

- (19) Vrijednost zemljišta dodatno se prilagođuje dodavanjem određenog povećanja po hektaru (dodatka) koji se određuje na temelju prosječne cijene zemljišta na području na kojem se čestica nalazi. Ti se dodaci utvrđuju u odredbama Priloga 3. Uredbi o osnovnim cijenama i navedeni su u tablici 2.:

Tablica 2.

	Dodatak (BGN/hektar)
Sofija, nacionalna odmarališta i susjedna rezidencijalna odmarališna područja, zemljište u krugu od 10 kilometara od mora	5 000
Naselja 1. i 2. kategorije	2 000
Naselja 3. i 4. kategorije	1 000
Naselja 5. i 6. kategorije	500
Naselja 7. i 8. kategorije	0

- (20) Ukupna vrijednost zemljišta utvrđena tim mehanizmom naziva se osnovna vrijednost zemljišta.
- (21) Vrijednost vegetacije (biljnih vrsta na tom zemljištu) je vrijednost trenutne dobi vegetacije i projicirane vrijednosti razdoblja rasta do dostizanja njezine najveće vrijednosti. Vrijednost drвета iz šumske vegetacije u trenutnoj dobi (dob u trenutku procjenjivanja) odgovara dobiti od prodaje predmetnih sorti po prosječnim tržišnim cijenama od koje su odbijeni troškovi za sječu, primarnu obradu i prijevoz do privremenog skladišta. Ako se prihodom ne pokrivaju troškovi, smatra se da drvo nema nikakvu vrijednost.
- (22) Prihod od prodaje određuje se stupnjevanjem zaliha i količina kategorija drвета. Troškovi (BGN/kubnom metru) povezani sa sječom i primarnom obradom drвета uz prosječnu razinu zahtjevnosti područja za sječu drвета određuju se prema vrsti drveća i kategoriji drвета na zemljištu. Troškovi prijevoza drвета određuju se prema vrsti drveća, kategoriji drвета i prosječnoj prijevoznj udaljenosti od predmetne čestice. Troškovi prijevoza množe se za svaki kilometar prijevoza koeficijentom koji u obzir uzima razinu zahtjevnosti putnog pravca.
- (23) Prosječne tržišne cijene i troškove sječe, primarne obrade i prijevoza drвета redovito bi trebala određivati i ažurirati Izvršna agencija za šume („EFA“) ⁽²⁸⁾, na temelju ponderiranih prosjeka koji se računaju iz statističkih podataka prikupljenih tijekom razdoblja od tri godine (posljednja godina vrijedi dvostruko).
- (24) Tako se dodavanjem vrijednosti vegetacije, kako ju je utvrdio procjenitelj, osnovnoj vrijednosti zemljišta dobiva osnovna cijena čestice šumskog zemljišta.
- (25) Osnovna cijena zemljišta smještenog u područjima tzv. „posebne zaštite od urbanizacije“, zakonom utvrđenima u određenim regijama Bugarske prilagođava se koeficijentom koji se odnosi na zaštitu uloge šumskog zemljišta u oblikovanju okoliša i njegovih rekreacijskih funkcija. U skladu s odredbama Priloga 19. Uredbi o osnovnim cijenama, osnovna vrijednost šumske imovine smještene u takvim područjima množi se koeficijentom (K) navedenim u tablici 3. ⁽²⁹⁾, naime:

Tablica 3.

Prvo područje obale Crnog mora	K = 6;
Drugo područje obale Crnog mora	K = 5;

⁽²⁸⁾ Izvršna agencija za šume ranije se zvala Državna agencija za šume ili SFA. Radi dosljednosti u ovoj će se odluci upotrebljavati naziv „EFA“.

⁽²⁹⁾ U slučajevima u kojima se posjed rasprostire u više od jednog područja, u obzir se uzima viši koeficijent.

Područja odmarališta, odmarališta i naselja od nacionalne važnosti	K = 4;
Šume i zemljišta smještena u područjima koja se prostiru od ruba nacionalnih i općinskih prometnica do linija ograničenja za izgradnju	K = 3
Područja odmarališta, odmarališta i naselja od lokalne važnosti	K = 4;

- (26) Naposljetku, na osnovnu cijenu zemljišta u skladu s Prilogom 20. Uredbi o osnovnim cijenama primjenjuje se „koeficijent regulacije tržišta”. Taj se koeficijent izražava u BGN/m² i kreće se od 10 za zemljišta smještena uz obalu, velika planinska odmarališta i Sofiju do 1 za zemljišta smještena na najneatraktivnijim područjima.
- (27) Neovisno o prethodno spomenutom, ako je privatna stranka u okviru transakcije zamjene primila zemljište veće ukupne administrativne cijene od zemljišta kojeg se odrekla, morala je državi platiti naknadu za tu razliku u cijeni. Prema navodima bugarskih nadležnih tijela, država je u pravilu prihvaćala samo one zamjene uslijed kojih bi država primila zemljište veće administrativne vrijednosti. To se pravilo, međutim, odnosi samo na ukupnu administrativnu cijenu čestice u privatnom vlasništvu koja je veća od administrativne cijene čestice u javnom vlasništvu za koju je zamijenjena, a ne njezinu cijenu po kvadratnom metru.
- (28) Zabrana zamjene šumskog zemljišta stupila je na snagu 27. siječnja 2009. Razdoblje tijekom kojeg su sporne transakcije zamjene podvrgnute reviziji je stoga od 1. siječnja 2007., datuma pristupanja Republike Bugarske Uniji do 27. siječnja 2009., datuma moratorija na zamjene („razdoblje podvrgnuto reviziji”).

2.2. PRENAMJENA ZEMLJIŠTA

- (29) Podnositelji pritužbi nadalje navode da su transakcije zamjene često praćene prenamjenom zemljišta iz šumskog u građevinsko te da je ta prenamjena dodatno pojačala razliku između tržišne vrijednosti javnog šumskog zemljišta u vlasništvu vlade zamijenjenog za čestice u privatnom vlasništvu.
- (30) Bugarska nadležna tijela objasnili su da postupak prenamjene zemljišta nije uređen odredbama Zakona o šumama (poput transakcija zamjene), nego zasebnim skupom zakona, između ostalog, Zakonom o prostornom planiranju (ZUT) ⁽³⁰⁾. Prema tom zakonu bilo koji vlasnik šumskog zemljišta može zatražiti prenamjenu svojeg šumskog zemljišta u građevinsko slanjem zahtjeva izvršnom direktoru EFA-e koja je bila u sastavu Ministarstva poljoprivrede i hrane ⁽³¹⁾. Povjerenstvo (sastavljeno od unutarnjih i potencijalno vanjskih) stručnjaka potom razmatra zahtjev i daje mišljenje izvršnom direktoru koji donosi preliminarnu odluku o zahtjevu. Ako je ta odluka pozitivna i ako se u njoj potvrđuju razlozi zahtjeva i njegova zakonitost, odluka se prosljeđuje svim službama odgovornima za prenamjenu (upravitelju pokrajine, gradonačelniku općine i direktoru regionalne uprave odgovorne za šume).
- (31) Na temelju pozitivne preliminarne odluke, vlasnik dotičnoj općini predaje zahtjev za naručivanje, sastavljanje i odobravanje detaljnog glavnog plana. Takav plan zahtijeva savjetovanje sa svim (lokalnim) dionicima. Ako nadležna tijela odobre taj plan te kada on stupi na snagu, vlasnik zemljišta podnosi zahtjev Ministarstvu poljoprivrede i hrane za izuzimanjem tog šumskog zemljišta iz zaštićenog šumskog područja. Ako zahtjev bude prihvaćen, mora se platiti biljegovina koju određuje neovisni procjenitelj u skladu s odredbama Uredbe o osnovnim cijenama.
- (32) Nakon što vlasnik šumskog zemljišta nadležnim tijelima plati biljegovinu, pokreće se postupak za izdavanje administrativne odluke o prenamjeni zemljišta. Ovisno o veličini posjeda tu odluku donosi ili Ministarstvo poljoprivrede i hrane (ako se radi o posjedu manjem od 10 hektara) ili Vijeće ministara.
- (33) 3. rujna 2009. uveden je moratorij na naknadne prenamjene zamijenjenog zemljišta.

2.3. PRAVNI TEMELJ ZA MJERE

- (34) Zamjene, izračun cijena koje se upotrebljavaju u transakcijama zamjene i postupak za prenamjenu zamijenjenog šumskog zemljišta uređeni su sljedećim pravnim tekstovima:

⁽³⁰⁾ Objavljeno u bugarskom Službenom listu br. 1. od 2. siječnja 2001.

⁽³¹⁾ Tijekom razdoblja od 1999. do 2007. to je ministarstvo nosilo naziv Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva. Početkom 2008. preimenovano je u Ministarstvo poljoprivrede i hrane. Radi dosljednosti u ovoj će se odluci upotrebljavati aktualni naziv ministarstva. Izvršna agencija za šume (EFA) nekoć je bila dijelom tog ministarstva.

- bugarski Zakon o šumama,
- Uredba o izračunu osnovnih cijena, cijena za zemljište u izuzetim područjima i osnivanju prava uporabe i služnosti u pogledu šuma i šumskog zemljišta,
- Zakon o državnoj imovini ⁽³²⁾,
- Zakon o obvezma i ugovorima ⁽³³⁾,
- Zakon o prostornom planiranju.

2.4. KORISNICI

- (35) Potencijalni korisnici transakcija zamjene su fizičke osobe, privatna poduzeća i općine, često aktivni u izgradnji nekretnina i/ili turističkoj djelatnosti, koji su zamijenili svoje šumsko zemljište za javno šumsko zemljište.

3. RAZLOZI ZA POKRETANJE POSTUPKA

- (36) U odluci o pokretanju postupka Komisija je izrazila sumnju u pogledu toga sadrže li transakcije zamjene i/ili kasnija prenamjena zemljišta elemente državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora i bi li takva potpora mogla biti spojiva s unutarnjim tržištem.

3.1. STVARNA VEZA IZMEĐU ZAMJENA I PRENAMJENE ZEMLJIŠTA

- (37) Prvo pitanje oko kojeg je Komisija izrazila sumnju odnosi se na navode podnositelja pritužbi da je nakon zamjena u nekoliko slučajeva uslijedila prenamjena zamijenjenog zemljišta iz šumskog zemljišta u građevinsko zemljište.
- (38) U svjetlu numeričkih dokaza koje su dostavila bugarska nadležna tijela, Komisija je u odluci o pokretanju postupka primijetila da je od 147 zamjena koje su obavljene u razdoblju koje je podvrgnuto reviziji (2006.–2009.), nakon 15 njih uslijedila prenamjena zemljišta (10 %). Nadalje, Komisija je primijetila da se na transakcije zamjene i na potencijalne zahtjeve za prenamjenom zemljišta primjenjuju različite pravne odredbe te da se za ta dva postupka provode odvojeni administrativni postupci. Na prvi pogled činilo se da ti elementi potvrđuju tezu bugarskih nadležnih tijela da ta dva koraka – u pravilu – nisu stvarno povezana ⁽³⁴⁾.
- (39) Međutim, bugarska nadležna tijela navela su da su formule za utvrđivanje administrativnih cijena šumskog zemljišta i biljegovina koje je trebalo platiti za prenamjenu zemljišta utvrđene na takvoj razini kojom se osigurava da puna cijena zamjene šumskog zemljišta uz prenamjenu zemljišta, u velikoj mjeri, bude jednaka tržišnoj cijeni sličnog građevinskog zemljišta. To bi moglo ukazivati na to da su nadležna tijela pretpostavila da će mnogi ulagači pokušati spojiti oba koraka u jednu transakciju.
- (40) Slijedom toga, Komisija je izrazila sumnju oko toga bi li potencijalne prenamjene dotičnog šumskog zemljišta trebale biti uzete u obzir prilikom određivanja cijene čestice za potrebe transakcija zamjene, tj. bi li zamjenu i naknadnu prenamjenu zamijenjenog zemljišta trebalo smatrati stvarno povezanim.

3.2. POTENCIJALNA DRŽAVNA POTPORA U PRENAMJENI ZEMLJIŠTA

- (41) Drugo pitanje oko kojeg je Komisija izrazila sumnju bilo je je li prenamjena zamijenjenog zemljišta mogla dovesti do dodjele državne potpore s obzirom na to da je njome povećana vrijednost zamijenjenog zemljišta.
- (42) Komisija je u odluci o pokretanju postupka navela da se na prvi pogled čini da prenamjena zemljišta nije uključivala nikakav prijenos državnih sredstava. Biljegovina koju je trebalo platiti u takvim transakcijama računala se u skladu s pravnim odredbama i – koliko je poznato Komisiji – plaćena je u svim predmetnim slučajevima. Stoga, iako su poduzetnici na koje se odnosi prenamjena zemljišta možda imali koristi od te prenamjene, upravne odluke kojima je ostvarena prenamjena ne bi dovele do dodjele državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Komisija nije zauzela konačno stajalište o tom pitanju i pozvala je zainteresirane strane da iznesu primjedbe o tome je li u operaciju bila uključena državna potpora.

⁽³²⁾ Objavljen u bugarskom Službenom listu br. 44 od 21. svibnja 1996. (posljednji put izmijenjen u bugarskom Službenom listu br. 41 od 2. lipnja 2009.).

⁽³³⁾ Objavljen u bugarskom Službenom listu br. 275 od 22. studenoga 1950. (posljednji put izmijenjen u bugarskom Službenom listu br. 50 od 30. svibnja 2008.).

⁽³⁴⁾ Može biti da je nepoznati broj planiranih prenamjena blokiran moratorijem koji je nametnut 2009.

3.3. POTENCIJALNA DRŽAVNA POTPORA U ZAMJENI ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA

- (43) Komisija je u odluci o pokretanju postupka primijetila da su cijene šumskog zemljišta za potrebe zamjena određivali stručnjaci upotrebljavajući isključivo formule utvrđene u Uredbi o osnovnim cijenama. Komisija je stoga izrazila sumnju oko toga je li primjena tih formula dovela do administrativne cijene koja je bila slična cijenama dobivenim u izravnim transakcijama između dvije privatne strane. Komisija je stoga pozvala Republiku Bugarsku i treće strane da dostave podatke o tržišnim cijenama ostvarenim u potpuno privatnim prodajama (ili transakcijama zamjene) šumskog zemljišta koje su se odvijale u Bugarskoj tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji. Komisija je nadalje pozvala Republiku Bugarsku i treće strane da dostave podatke o razlikama između tih cijena i administrativnih cijena upotrijebljenih za sporne transakcije zamjene i, prema tome, potencijalnim iznosima državne potpore u tim transakcijama. Osim toga, Komisija je pozvala Republiku Bugarsku i treće strane da dostave informacije o pravilima koja su se primjenjivala kada je u pitanju naknada koja je plaćena u transakcijama zamjene u slučaju razlike u cijenama za dvije zamijenjene čestice zemljišta. Naposljetku, Komisija je pozvala Republiku Bugarsku da dostavi dodatne podatke kako bi potkrijepila svoju tvrdnju da sporne zamjene ne utječu na trgovinu unutar Unije.
- (44) Komisija je također u svojoj odluci o pokretanju postupka iznijela svoje preliminarno stajalište o tome kako bi trebalo kvantificirati prednost nastalu iz spornih transakcija zamjene, ako se utvrdi da se tim zamjenama dodjeljuje državna potpora:
- razlika između stvarne tržišne cijene šumske čestice 1 u privatnom vlasništvu i administrativne cijene za česticu 1 utvrđene u skladu s uputama iz Uredbe o osnovnim cijenama;
 - razlika između stvarne tržišne cijene šumske čestice 2 u javnom vlasništvu i administrativne cijene za česticu 2 utvrđene u skladu s uputama iz Uredbe o osnovnim cijenama.

Iznos državne potpore uključene u transakcije zamjene tada bi bio jednak vrijednosti ii. umanjenoj za vrijednost i.

Bilo kakva novčana naknada do koje je došlo uslijed razlike između administrativnih cijena dviju čestica koje su predmet transakcije zamjene koju je jedna strana platila drugoj također će se uzeti u obzir prilikom računanja elementa potencijalne državne potpore u transakciji.

3.4. SPOJIVOST POTENCIJALNE DRŽAVNE POTPORE

- (45) Ako se utvrdi da je postojala državna potpora kao posljedica prenamjene zemljišta i/ili kao posljedica transakcija zamjene, Komisija tada u odluci o pokretanju postupka izražava sumnju oko pitanja može li se takva potpora smatrati spojivom s unutarnjim tržištem i, konkretnije, s člankom 107. stavkom 3. točkom (a) Ugovora te odredbama Smjernica za nacionalnu regionalnu potporu 2007.–2013. ⁽³⁵⁾ i/ili člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora i odredbama Smjernica Zajednice za državnu potporu u poljoprivrednom i šumarskom sektoru („Smjernice za šumarstvo”) ⁽³⁶⁾.
- (46) Komisija je stoga zatražila od Republike Bugarske i zainteresiranih strana da dostave opažanja o spojivosti spornih mjera s unutarnjim tržištem.

4. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA

4.1. PRIMJEDBE PRVOG PODNOSITELJA PRITUŽBE U VEZI SA SUMNJAMA KOJE JE KOMISIJA IZNIJELA U ODLUCI O OTVARANJU POSTUPKA

- (47) Prvi podnositelj pritužbe smatra da sporne zamjene predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, što nije spojivo s unutarnjim tržištem.
- (48) U pogledu prvog pitanja oko kojeg je Komisija izrazila sumnju, prvi podnositelj smatra da bi se prenamjene zemljišta i transakcije zamjene trebale smatrati u stvarnosti povezanim. Najprije, podnositelj pritužbe tvrdi da su mnogi korisnici zamjena aktivni u građevinskom i turističkom sektoru, a ne u šumarskim djelatnostima. Drugo, prema navodima prvog podnositelja pritužbe, otkad je na snagu stupio moratorij 2009., zamijenjeno šumsko zemljište u stvarnosti se komercijalno ne eksploatira. Treće, u trenutku kada su se provodile zamjene mnogi su korisnici navodno najavljivali i reklamirali svoje građevinske projekte za zamijenjeno šumsko zemljište kao skijašna ili priobalna odmarališta te su čak i pokrenuli rasprave s nadležnim lokalnim tijelima kako bi osigurali da

⁽³⁵⁾ SL C 54, 4.3.2006., str. 13.

⁽³⁶⁾ SL C 319, 27.12.2006., str. 1.

dođe do prenamjene zemljišta. Četvrto, podnositelj pritužbe tvrdi da je ista državna agencija (EFA) često bila odgovorna za zaključivanje zamjene i za izuzimanje zamijenjenog zemljišta iz šumskog fonda (EFA i nadležni regulator) ⁽³⁷⁾, otvarajući tako put za njegov komercijalni razvoj.

- (49) U skladu s tim prvi podnositelj pritužbe smatra da bi prilikom kvantificiranja ukupnog iznosa državne potpore uključene u transakcije zamjene u obzir trebalo uzeti potencijalno ponovno razvrstavanje namjene zemljišta i odgovarajući rast cijene. Stoga bi prema stajalištu podnositelja pritužbe prilikom kvantifikacije potpore trebalo izraditi usporedbe s česticama građevinskog zemljišta kako bi se pravilno iskazala tržišna cijena zamijenjenog zemljišta.
- (50) Podnositelj pritužbe također spominje da bi u pogledu privlačnosti područja u kojima su bile smještene vladine šumske čestice bilo razboritije da su vlasti najprije djelovale u smjeru podizanja vrijednosti čestica (npr. prenamjenom zemljišta u građevinsko), a tek potom ustupile te čestice. Prema tvrdnjama podnositelja pritužbe, EFA niti u jednom slučaju u kojem je podnesen zahtjev za zamjenom nije prenamijenila to zemljište prije zamjene. To je, prema navodima podnositelja pritužbe, jasan pokazatelj da je postojala namjera da se priskrbi korist stjecatelju šumskog zemljišta u vlasništvu vlade. Ta je praksa kritizirana i u Izvješću Svjetske banke o bugarskim šumama iz 2009. u kojemu se navodi da postupajući na taj način država stvara gubitke ⁽³⁸⁾.
- (51) U pogledu drugog pitanja oko kojeg je Komisija izrazila sumnju, tj. je li državna potpora dodijeljena kao posljedica prenamjene zamijenjenog zemljišta, prvi podnositelj pritužbe smatra da, iako je stjecatelj zemljišta platio biljegovinu nakon što je donesena odluka o prenamjeni zemljišta i iako bi taj iznos trebalo oduzeti prilikom kvantifikacije eventualne potpore koja je primljena kao posljedica zamjene, ta biljegovina ne odražava stvarni porast vrijednosti čestice do kojeg je došlo uslijed zamjene. Podnositelj pritužbe nadalje tvrdi da bi u onim slučajevima u kojima je zamjena izvršena prije pristupanja Bugarske Uniji, ali je zemljište prenamijenjeno nakon pristupanja, nezakonita državna potpora dodijeljena stjecatelju zemljišta trebala biti razlika između tržišne vrijednosti predmetne čestice u trenutku zamjene (prije pristupanja) i tržišne vrijednost čestice nakon prenamjene zemljišta (nakon pristupanja).
- (52) U pogledu trećeg pitanja oko kojeg je Komisija izrazila sumnju, tj. postojanja državne potpore kao posljedice zamjena, podnositelj pritužbe smatra da formule propisane Uredbom o osnovnim cijenama ne odražavaju tržišnu vrijednost zamijenjenog zemljišta. Podnositelj pritužbe dovodi u pitanje i neovisnost procjenitelja s obzirom na to da, prema njegovom stajalištu, stjecatelj zemljišta može slobodno odabrati prijateljskog procjenitelja što dovodi do znatno niže procjene cijena.
- (53) Podnositelj pritužbe također je dostavio dodatne podatke o tržišnim cijenama zamijenjenog šumskog zemljišta ili vrlo sličnog šumskog zemljišta što navodno ukazuje na znatna odstupanja od administrativnih cijena za te čestice. S obzirom na vremensko ograničenje podnositelj pritužbe istražio je samo cijene devet zamijenjenih čestica. Za to su upotrijebljene procjene zemljišta koje su radile banke, kao i podaci iz javnog upisnika nekretnina u Bugarskoj u kojem su prikazane stvarne cijene po kojima su se sklapali poslovi prodaje sličnih čestica. Odstupanja u cijenama koja su utvrđena kretala su se od procjene koja je (upotrebom administrativne cijene) bila manja za 50–65 % do slučajeva u kojima je šumsko zemljište navodno stečeno za 1–2 % njegove tržišne vrijednosti.
- (54) Naposljetku, podnositelj pritužbe tvrdi da je činjenica da je protiv bivšeg ravnatelja EFA-e pokrenut kazneni postupak zbog sumnje u sklapanje poslova zamjene na štetu države pokazatelj da i same bugarske vlasti smatraju da je šumsko zemljište isporučeno određenim privatnim stranama daleko ispod tržišne vrijednosti.
- (55) U pogledu pitanja narušavaju li zamjene tržišno natjecanje i utječu li na trgovinu među državama članicama, podnositelj pritužbe tvrdi da prema njegovim saznanjima niti jednom od korisnika zamjena šumarska djelatnost nije glavna komercijalna djelatnost. Upravo suprotno, gotovo svi korisnici navodno su se ranije bavili ili imaju poslovne planove za buduće bavljenje gospodarskim djelatnostima ili ulaganjima u jedan od sljedećih sektora: špekulacije nekretninama, građevinarstvo i/ili turizam. Prema navodima podnositelja pritužbe, turizam se po svojoj definiciji odnosi na čitavo unutarnje tržište tako da ga čak i nekoliko slučajeva selektivne potpore mora narušiti. Podnositelj pritužbe nadalje dodaje da je s obzirom na broj i razmjer zamjena stranim ulagačima spriječen ulazak

⁽³⁷⁾ Prema navodima podnositelja pritužbe, izuzimanje šuma iz državnog šumskog fonda utječe na kasniju odluku lokalnih tijela u pogledu njihove kasnije uporabe, s obzirom na to da nemaju izbora nego donijeti Detaljan prostorni plan za česticu koja je prestala biti šumsko zemljište i kao takva više nije zaštićena.

⁽³⁸⁾ „Bulgaria: Forest Policy Note”, 10. ožujka 2009., str. 11., stavak 51., <http://siteresources.worldbank.org/BULGARIAEXTN/Resources/305438-1224088560466/BulgariaForestPolicyNote03102009GOB.pdf>

na bugarsko tržište. I dok je nekoliko velikih ulagača iz Unije (npr. Lindner, ECE) aktivno u urbanim projektima izgradnje u Bugarskoj (poslovni centri i velike robne kuće), u sve velike projekte obalnih, skijališnih ili golfskih odmarališta navodno su ulagala samo bugarska poduzeća.

4.2. PRIMJEDBE KORISNIKA TRANSAKCIJA ZAMJENE I OSTALIH TREĆIH STRANA

- (56) Komisija je primila primjedbe brojnih trećih strana, većina kojih su bile privatne strane u transakcijama zamjene („korisnici”). Komisija primjećuje da je niz korisnika ⁽³⁹⁾ izdao tek kratku izjavu u kojoj stoji da u transakcijama zamjene u kojima su bili strane nije bilo državne potpore. Ostali korisnici dostavili su iscrpnija opažanja o sumnjama koje je izrazila Komisija u odluci o pokretanju postupka, a koja će biti razmotrena u nastavku.

4.2.1. Stvarna veza između zamjena i prenamjene zemljišta

- (57) U pogledu prvog pitanja u vezi s kojim je Komisija izrazila sumnju o postojanju stvarne veze između zamjena i prenamjene zemljišta, većina korisnika ⁽⁴⁰⁾ koji su odgovorili na odluku o otvaranju postupka tvrdi da takva veza ne postoji. Zamjena i kasnija prenamjena zamijenjenog zemljišta odvijala se u dva odvojena postupka od kojih je svaki u nadležnosti različitih državnih tijela koja djeluju neovisno jedno o drugome. Zamjene su u nadležnosti ministra poljoprivrede i hrane ili Vijeća ministara, ovisno o veličini čestice za zamjenu, te EFA-e, dok je prenamjena zemljišta u nadležnosti lokalnih tijela – načelnika općina ili općinskih vijeća, ministra regionalnog razvoja i javnih radova ili regionalnih upravitelja za zemljišta smještena u njihovoj regiji – te je za nju potrebno ishoditi odobrenje detaljnog ili općeg plana prostornog razvoja.
- (58) Jedan korisnik ⁽⁴¹⁾ nadalje dodaje da nema automatske veze između prenamjene zemljišta i porasta njezine vrijednosti. Odluka o prenamjeni zemljišta temeljila bi se na procjeni potrebe da se to učini, što ima širi opseg i često ima prednost nad privatnim interesima vlasnika, te se stoga ne temelji na komercijalnim interesima strana u transakciji zamjene. Drugi korisnik ⁽⁴²⁾ napominje da statistički podaci koje su dostavila bugarske nadležna tijela potvrđuju nepostojanje stvarne veze. Naposljetku, ostali korisnici ⁽⁴³⁾ smatraju da je pitanje o tome postoji li veza nebitno s obzirom na to da u njihovim konkretnim slučajevima zamijenjeno zemljište koje su stekli nije bilo isključeno iz zaštićenog šumskog zemljišta u svrhu izgradnje niti je pokrenut postupak za prenamjenu tog zemljišta.
- (59) U pogledu pitanja bi li potencijalna prenamjena zamijenjenog zemljišta trebala biti uzeta u obzir prilikom određivanja cijene zemljišta, većina korisnika smatra da ne bi, iz različitih razloga. Neki korisnici ⁽⁴⁴⁾ smatraju da bi bilo nepravedno u obzir uzeti hipotetsku mogućnost prenamjene zamijenjenog zemljišta s obzirom na to da je moguće da takva prenamjena nikad neće biti zatražena ili da će biti odbijena zbog neispunjavanja odnosnih upravnih zahtjeva. Strateški smještaj zamijenjenog šumskog zemljišta, koji navodno povećava njegovu vrijednost, trebao bi biti nevažan ako se zemljište ne prenamjenjuje te ako se stečeno zemljište može upotrebljavati samo za zakonom utvrđene svrhe. Stoga jedan korisnik ⁽⁴⁵⁾ smatra da bi se u obzir trebao uzeti konkretni sporazum postignut između strana u zamjeni na dan procjene. U objektivnom i pravednom izračunu tržišne vrijednosti u obzir bi se trebali uzeti i glavni planovi prostornog razvoja (u kojima se dopušta ili ne dopušta izgradnja) koji su na snazi na dan procjene zamijenjenog šumskog zemljišta. Prema tome, trebalo bi utvrditi skup jedinstvenih kriterija koji bi omogućavali razlikovanje između hipotetske mogućnosti i stvarne namjere strana u zamjeni da kasnije pokrenu postupak prenamjene zemljišta.
- (60) Osim toga, mnogi korisnici napominju da je za izuzimanje zemljišta iz zaštićenih šumskih područja potrebno platiti naknadu za prenamjenu koja je iznosom jednaka cijeni po kvadratnom metru građevinskog zemljišta u predmetnom području. Stoga ti korisnici tvrde da nemaju ekonomsku korist od prenamjene jer ako se stečeno zemljište prodaje, upotrebljava kao zalog ili se na njemu gradi, vrijednost bi mu bila ista kao i vrijednost građevinskog zemljišta. Sličan su argument iznijeli i Mirta Engineering i Beta Forest, koji napominju da prenamjena zemljišta podrazumijeva dodatne troškove, naime biljevinu i lokalni porez, kao i troškove projektiranja, što

⁽³⁹⁾ Ecobalkani-Bulgaria EOOD, Vihren OOD i Elkabel AD

⁽⁴⁰⁾ To mišljenje poduprli su Foros, Mirta Engineering, Beta Forest, LM Impex, gospodin Gerov, gospodin Babev i gospođa Babeva, gospodin Terziev, gospodin Mihailov i gospođa Mihailova.

⁽⁴¹⁾ All Seas

⁽⁴²⁾ LM Impex

⁽⁴³⁾ To su mišljenje poduprli Izgrev, Litex, MIKS, BOIL i gospođa Blagoeva.

⁽⁴⁴⁾ To su mišljenje poduprli gospodin Gerov i gospodin Terziev te gospodin Babev i gospođa Babeva.

⁽⁴⁵⁾ All Seas

dodatno povećava vrijednost nekretnine. I doista, gospodin Mihailov i gospođa Mihailova tvrde da je u njihovom slučaju uvjet za prenamjenu zemljišta bilo plaćanje državnih naknada definiranih u članku 17. Zakona o šumama i u Uredbi o provedbi Zakona o šumama.

- (61) Naposljetku, određeni korisnici ⁽⁴⁶⁾ smatraju da je pitanje nebitno s obzirom na to da u njihovim konkretnim slučajevima zamijenjeno zemljište koje su stekli nije bilo isključeno iz zaštićenog šumskog zemljišta u svrhu izgradnje niti je pokrenut postupak za prenamjenu tog zemljišta. Poduzeće MIKS napomenulo je u svom dopisu da je u njegovom ugovoru o zamjenama bugarska država utvrdila da prenamjena zemljišta nije dopuštena.

4.2.2. Državna potpora u zamjeni šumskog zemljišta

- (62) U pogledu sumnji koje je Komisija izrazila oko pitanja jesu li administrativne cijene za transakcije zamjene dovele do tržišne cijene, korisnici ⁽⁴⁷⁾ su, u vezi s njihovim vlastitim transakcijama zamjene, ponudili nekoliko sličnih argumenata zašto bi to trebalo biti slučaj.
- (63) Najprije, jedan korisnik ⁽⁴⁸⁾ tvrdi da se prilikom određivanja administrativnih cijena na temelju Uredbe o osnovnim cijenama u obzir uzimaju objektivni kriteriji poput lokacije zemljišta, važnosti područja te vrsta i važnost biljnih sorti na zemljištu, dok su dva druga korisnika ⁽⁴⁹⁾ ustvrdila da se administrativna cijena zamjene temelji na kriterijima koji su identični onima koji se primjenjuju u zamjenama privatnog šumskog zemljišta između privatnih ulagača koje uključuju zemljište smješteno u blizini lokalne ili nacionalne infrastrukture koje je slično spornim transakcijama zamjene u smislu vrsta biljaka, smještaja u područjima koja su posebno zaštićena od urbanizacije itd. Slično tome, ostali korisnici ⁽⁵⁰⁾ tvrde da su procjene na temelju Uredbe o osnovnim cijenama dovele do administrativnih cijena koje su slične, ili u brojnim slučajevima, veće od tržišnih cijena za šumsko zemljište u Bugarskoj zbog nepostojanja domaćeg tržišta za tu vrstu zemljišta i činjenice da je ono malo privatnih transakcija obavljeno po niskim cijenama. Zamjene su stoga provedene pod ekonomskim uvjetima koji su prevladavali na tržištu.
- (64) Drugo, niz korisnika ⁽⁵¹⁾ iznosi tvrdnju da su proveli procjene zamijenjenih parcela koje su dovele do administrativnih cijena koje su slične ⁽⁵²⁾, ili u brojnim slučajevima čak i više od ⁽⁵³⁾, tržišnih cijena za šumsko zemljište u Bugarskoj.
- (65) Treće, nekoliko korisnika ⁽⁵⁴⁾ kao razlog zbog kojeg bi trebalo smatrati da administrativne cijene približno odražavaju tržišne cijene navode to da u područjima na kojima su obavljene zamjene tih korisnika nije bilo u cijelosti privatnih zamjena ili prodaja.
- (66) Naposljetku, nekoliko korisnika ⁽⁵⁵⁾ smatra da bi, s obzirom na to da Ministarstvo poljoprivrede i hrane, primjenom svojih diskrecijskih ovlasti, ima pravo odbiti provedbu zamjene ako država nema interesa da stekne privatno šumsko zemljište te da uvjete ugovora o zamjeni moraju odobriti obje strane (javna i privatna), transakcije zamjene trebalo smatrati komercijalnim transakcijama, a u tom kontekstu država se ponaša kao subjekt u tržišnom gospodarstvu („MEO“).
- (67) U pogledu potencijalnog iznosa državne potpore prisutne u transakcijama (tj. razlike između administrativnih i tržišnih cijena šumskog zemljišta), većina korisnika ⁽⁵⁶⁾ odgovorila je da u slučajevima u kojima je zemljište u privatnom vlasništvu vrijednije od zemljišta u javnom vlasništvu, bugarska nadležna tijela nisu pokrila razliku u

⁽⁴⁶⁾ Foros Development, Izgrev, Liteks Komers i Jivka Blagoeva

⁽⁴⁷⁾ To su mišljenje poduprli gospodin Mihailov i gospođa Mihailova, Mirta Engineering, Beta Forest, Elkabel i gospođa Blagoeva.

⁽⁴⁸⁾ Gospođa Blagoeva

⁽⁴⁹⁾ Izgrev i Litex Komers

⁽⁵⁰⁾ Gospodin Gerov, gospodin Babev i gospođa Babeva, te gospodin Terziev (i njihova odvjetnica gospođa Shankova u njihovo ime).

⁽⁵¹⁾ LM Impex, gospodin Mihailov i gospođa Mihailova, Mirta Engineering, Beta Forest, Foros Development.

⁽⁵²⁾ Elkabel. Kao odgovor na sumnje koje je izrazila Komisija Elkabel je od neovisnog stručnjaka naručio novu procjenu iz koje je vidljivo da, čak i ako bi za neke predmetne čestice tržišna cijena bila viša od administrativnih cijena izračunatih u skladu s Uredbom o osnovnim cijenama, ukupna administrativna cijena svih čestica koje je Elkabel zamijenio bila je veća od njihove tržišne vrijednosti. U nastavku je objašnjeno da je i ukupna administrativna cijena čestica u javnom vlasništvu koje su zamijenjene bila viša od njihove tržišne vrijednosti. Procjenitelj je stoga zaključio da primjena administrativnih cijena nije dovela do dodjele neopravdane prednosti Elkabelu.

⁽⁵³⁾ Izgrev, Litex Komers, gospodin Gerov, gospodin Terziev, gospodin Babev i gospođa Babeva, MIKS i BOIL. U slučaju gospodina Mihailova i gospođe Mihailove, vrijednost zamijenjenog zemljišta u privatnom vlasništvu navodno je bila viša (83 322,66 BGN) od one za zemljište u javnom vlasništvu (67 125,00 BGN).

⁽⁵⁴⁾ Gospodin Mihailov i gospođa Mihailova, Mirta Engineering i Beta Forest (u vezi s regijom Novo Oriahovo), Foros Development (u vezi s općinom Bargas), i MIKS i BOIL (u vezi s regijom Nessebar).

⁽⁵⁵⁾ MIKS, BOIL, Foros Development, Mirta Engineering i Beta Forest

⁽⁵⁶⁾ Izgrev, gospođa Blagoeva, MIKSD, BOIL, Mirta Engineering, Beta Forest, gospodin Mihailov i gospođa Mihailova

cijenama. Drugi korisnik ⁽⁵⁷⁾ ustvrdio je da razlika u tržišnim cijenama zamijenjenih privatnih i javnih šuma smještenih u istim ili susjednim područjima u povoljniji položaj stavlja vladu jer su administrativne cijene više od tržišnih cijena koje se slobodno dogovaraju između privatnih vlasnika šuma u predmetnim područjima.

- (68) U pogledu drugih uvjeta za utvrđivanje postojanja državne potpore, nekoliko korisnika ⁽⁵⁸⁾ izjavilo je da nisu ispunjeni. Tako neki korisnici ⁽⁵⁹⁾ tvrde da su fizičke osobe na koje se ne primjenjuje bugarski Zakon o državnim potporama i članak 107. Ugovora. U odnosu na državna sredstva ti korisnici napominju da je vlada stekla ta zemljišta nezakonitim izvlaštenjem bez odgovarajuće naknade tako da se ne može smatrati da država raspolaže tim sredstvima. U odnosu na selektivnost, ti korisnici tvrde da se Zakon o šumama primjenjuje *erga omnes* te stoga nikoga ne diskriminira.
- (69) Drugi korisnik ⁽⁶⁰⁾ također smatra da uvjeti članka 107. ugovora nisu ispunjeni u pogledu transakcija zamjene, ali iz nešto drugačijih razloga. Najprije, nema prijenosa državnih sredstava jer je zamjena „transakcija dvostruke prodaje” do koje je došlo nakon što je neovisni procjenitelj nekretnina izradio procjenu na temelju objektivnih zakonom propisanih kriterija za izračun cijena. Nije dodijeljena nikakva prednost, niti su privatne strane u zamjeni stavljene u povoljniji položaj od svojih tržišnih konkurenata s obzirom na to da je svaki vlasnik šumskog zemljišta mogao zatražiti zamjenu svog privatnog zemljišta za šumsko zemljište u javnom vlasništvu. Sličan argument iznio je i drugi korisnik ⁽⁶¹⁾ koji smatra da je sustav razmjena bio opća mjera dostupna svim vlasnicima šumskog zemljišta.
- (70) U odnosu na postojanje ekonomske prednosti, većina korisnika ⁽⁶²⁾ opovrgla je da je u transakcijama primila takvu prednost s obzirom na to da je, prema njihovim navodima, administrativna cijena zamijenjenog zemljišta bila jednaka ili viša od njegove tržišne cijene.
- (71) Naposljetku, u pogledu pitanja narušavaju li transakcije zamjene tržišno natjecanje i utječu li na trgovinu među državama članicama, velika većina korisnika ⁽⁶³⁾ odgovorila je da ne djeluje u sektoru izgradnje nekretnina ili turističkom sektoru i/ili da nisu poduzeli nikakve korake kako bi dobili licencu za turoperatore. Nadalje, potvrdili su da zemljište stečeno zamjenom nisu upotrebljavali za proizvodnju drvne građe niti su drvenu građu prodavali u Bugarskoj ili drugim državama članicama. Stoga navode da se ne može tvrditi da je bilo stvarnog ili potencijalnog utjecaja na trgovinu unutar Zajednice. Drugi korisnik ⁽⁶⁴⁾ dodao je da zamjene ne dovode do rasta domaće proizvodnje čime se ograničavaju mogućnosti dostupne poduzećima iz drugih država članica da uvoze proizvode na lokalno tržište.
- (72) Ostali korisnici ⁽⁶⁵⁾ ustvrdili su da, kako iz zamjena ne proizlazi prijenos državnih sredstava te kako im se njima ne dodjeljuje ekonomska prednost, ne može se smatrati da one utječu na ravnotežu na tržištu i gospodarske uvjete u kojima poduzeće posluje, tj. traži se početno ulaganje za stjecanje materijalne imovine. Stoga, poduzeća iz drugih država članica mogu ući i poslovati na istom tržištu pod pravednim uvjetima, tako da se ne može reći da su sporne zamjene utjecale na trgovinu među državama članicama.
- (73) Naposljetku, jedan korisnik ⁽⁶⁶⁾ objasnio je da šumsko zemljište koje je stekao od države nije prikladno za pošumljavanje. On nadalje smatra da je njegovo zemljište kvalitetnije od onoga koje je primio od države te da iz te transakcije nije proizašla državna potpora. Naposljetku, napomenuo je da se zemljište koje je stekao upotreb-
ljava za mobilno pčelarstvo tako što ljeti služi za ispašu.

4.2.3. Usklađenost potencijalne potpore

- (74) Iako je Komisija od zainteresiranih strana zatražila da dostave sve dostupne dokaze koji bi joj omogućili da ispita spojivost spornih transakcija zamjene s unutarnjim tržištem, nijedan korisnik to nije učinio.

⁽⁵⁷⁾ Litex Komers.

⁽⁵⁸⁾ BOIL, gospodin Mihailov i gospođa Mihailova

⁽⁵⁹⁾ Gospodin Gerov, gospodin Terziev, te gospodin Babev i gospođa Babeva

⁽⁶⁰⁾ LM Impex

⁽⁶¹⁾ All Seas

⁽⁶²⁾ Izgrev, gospođa Blagoeva, Litex Komers, MIKS, Foros Development, Mirta Engineering i Beta Forest

⁽⁶³⁾ Izgrev, Litex Komers, MIKS, BOIL, Mirta Engineering, Beta Forest, gospodin Mihailov i gospođa Mihailova, LM Impex

⁽⁶⁴⁾ LM Impex

⁽⁶⁵⁾ Gospodin Gerov, gospodin Babev i gospođa Babeva te gospodin Terziev

⁽⁶⁶⁾ Gospodin Stoev

5. PRIMJEDBE REPUBLIKE BUGARSKE

5.1. PRIMJEDBE BUGARSKE NA ODLUKU O POKRETANJU POSTUPKA

- (75) Bugarska tijela stajališta su da sporne transakcije zamjene ne predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.
- (76) U odnosu na navodnu stvarnu vezu između transakcija zamjene i prenamjene zamijenjenog šumskog zemljišta, bugarska nadležna tijela napomenula su da se člankom 15. točkom (b) Zakona o šumama dopušta mogućnost podnošenja zahtjeva za prenamjenu šumskog zemljišta bez obzira na način na koji je zemljište stečeno, bilo zamjenom, prodajom ili nekim drugim načinom. Međutim, takvu teoretsku mogućnost ne bi trebalo shvatiti kao čvrsti prethodni dogovor između vlasti i privatne strane u zamjeni o kasnijoj prenamjeni zemljišta.
- (77) Bugarska nadležna tijela dostavila su dokaz da su u vezi sa 132 slučaja zamjene koja su se dogodila tijekom razdoblja od 2007. do 2009. predana 24 zahtjeva za prenamjenu zamijenjenog šumskog zemljišta, a pozitivna upravna odluka kojom se dopušta zatražena prenamjena donesena je samo u 15 slučajeva (tj. u 11,4 % svih zamjena).
- (78) Bugarska nadležna tijela također su napomenula da se transakcijama zamjene i prenamjenom zemljišta žele postići sasvim različiti ciljevi. Dok se zamjenama nastoji postići konsolidacija i očuvanje bugarskih šuma kako bi se osigurao njihov održiv rast i reprodukcija na dobrobit društva kao cjeline, prenamjenom zemljišta nastoje se postići ciljevi utvrđeni u Zakonu o prostornom planiranju u kojem se predviđaju pravila za inkorporaciju zemljišta u granice aglomeracija u kojima je dopuštena izgradnja u skladu s javnim potrebama i interesima povezanim s održivim razvojem i izgradnjom odgovarajućih uvjeta za život, rad i rekreaciju građana. Osim toga, dok zamjene ovise o odlukama koje donosi ministar poljoprivrede i hrane, prenamjene zemljišta ovise o tome hoće li različita nadležna tijela, naime ministar regionalnog razvoja i javnih radova, regionalni upravitelj ili općinska vijeća, odobriti plan prostornog razvoja. Naposljetku, s obzirom na to da pravo na podnošenje zahtjeva za prenamjenu zemljišta ne proizlazi izravno iz zakona o šumama, nego je potrebno ispuniti zahtjeve propisane drugim zakonima, bugarska nadležna tijela smatraju da hipotetska mogućnost prenamjene zemljišta ne znači da je takva prenamjena u stvarnosti povezana s transakcijama zamjene.
- (79) U pogledu pitanja bi li potencijalna prenamjena zamijenjenog zemljišta trebala biti uzeta u obzir prilikom određivanja cijene tog zemljišta, bugarska nadležna tijela ponovila su svoje stajalište da nema izravne veze između cijene po kojoj je zamjena procijenjena i kasnije prenamjene zemljišta. Nadležna su tijela dostavila iscrpni opis postupka koji se mora slijediti u određivanju cijena zamjena (bivši članak 20. stavak 5. i članak 21. Uredbe o osnovnim cijenama) i naknada koje je potrebno platiti za prenamjenu zemljišta. Ta su tijela također napomenula da privatni vlasnici mogu zatražiti prenamjenu šumskog zemljišta bez obzira na način na koji su stekli zemljište, tako da svi ulagači imaju iste prednosti bez obzira na to jesu li šumu stekli od vlade ili u izravnoj transakciji sklopljenoj s privatnom stranom, tako da bi trebalo smatrati da naknade koje se moraju platiti za prenamjenu zemljišta nisu selektivne u odnosu na korisnike.
- (80) U pogledu sumnje koju je Komisija izrazila oko toga odražava li metodologija za izračun administrativnih cijena tržišne cijene na ispravan način, bugarska nadležna tijela napominju, prvo, da se administrativne cijene određuju u skladu s odredbama Uredbe o osnovnim cijenama te da je Uredba sastavljena tako da su kao primjer uzete prakse za određivanje administrativnih cijena za šumsko zemljište u drugim državama članicama, ponajprije Njemačkoj. Osim toga, procjene privatnih i javnih šuma provodili su neovisni procjenitelji koji su slijedili jedinstveni skup kriterija.
- (81) Drugo, bugarska su nadležna tijela dostavila podatke o svim transakcijama⁽⁶⁷⁾ koje su uključivale prodaju i kupovinu šuma u privatnom vlasništvu, a koje su obavljene u razdoblju od 2007. do 2009.⁽⁶⁸⁾ Dostavljeni podaci koji su se odnosili na prosječne cijene imovine u privatnom vlasništvu (tj. „tržišne cijene”) sadržavaju sažetak vjerodostojnih tržišnih dokaza u skladu sa zahtjevima točke 34. Dodatnih odredaba Uredbi o osnovnim cijenama. Kada nisu dostupni podaci o transakcijama zaključenim u istom području, dostavljeni su podaci o onima koje su obavljene u područjima smještenim u blizini i koje uključuju šume koje su slične u smislu lokacije i biljnih vrsta. Prema navodima bugarskih nadležnih tijela, na temelju tih podataka može se pokazati da je u većini slučajeva

⁽⁶⁷⁾ Nadležna su tijela navela da je u razdoblju koje je podvrgnuto reviziji obavljeno 567 transakcija prodaje privatnih šuma.

⁽⁶⁸⁾ Nakon tog razdoblja, u siječnju 2009. zabranjena je zamjena vladinog zemljišta u skladu sa starim pravilima i postupcima te je ta praksa prekinuta.

administrativna cijena koja je upotrijebljena za sporne transakcije zamjene u načelu bila viša od tržišnih cijena ostvarenih u izravnim transakcijama između privatnih strana ⁽⁶⁹⁾. U tom smislu, bugarska nadležna tijela dovode u pitanje dokaze koje je dostavio podnositelj pritužbe. S jedne strane, cijene koje su naveli podnositelji pritužbe bile bi, naime, cijene po kojima je zemljište ponuđeno za prodaju, a ne nužno cijene koje su stvarno postignute ili cijene čestica zemljišta koje je već bilo prenamijenjeno pa je tako i biljegovina bila plaćena. S druge strane, tržišna cijena koju je naveo podnositelj pritužbe nije uvijek pouzdana jer je u mnogim slučajevima dobivena samo iz jedne privatne transakcije.

- (82) Treće, bugarska su nadležna tijela ponovila da vlada nije pokrivala manjkove između više administrativne ukupne vrijednosti privatnog šumskog zemljišta koje je stekla te da su transakcije zamjene provedene samo ako je vrijednost primljene čestice šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu bila veća ili jednaka vrijednosti čestice u vladinom vlasništvu za koju je zamijenjena. Osim toga, privatna je strana morala platiti troškove u iznosu od 2 % od vrijednosti zemljišta.
- (83) Naposljetku, bugarska nadležna tijela ističu da je Uredba o osnovnim cijenama mijenjana tri puta otkada je stupila na snagu, i to 2004., 2005. i 2007. Izmjena Uredbe iz 2005. osobito je važna u svjetlu poodmakle faze povrata izvlaštenih šuma i šumskog zemljišta s obzirom na to da je ukazivala na to da su privatne šume već bile dostupne te da je za njima postojala potražnja na tržištu. Ta je izmjena prvenstveno bila usmjerena na to da se promijeni metodologija procjene zemljišta. Pored toga, koeficijenti koji su se odnosili na područja zaštićena od urbanizacije također su povećani, a uvedeno je nekoliko novih kategorija u kojima su utvrđeni dodaci na cijene zemljišta ovisno o kategoriji naselja.
- (84) Nadalje, nakon pristupanja Bugarske Europskoj uniji 1. siječnja 2007. koeficijenti iz Uredbe u potpunosti su ažurirani, uključujući one koji su se odnosili na područja zaštićena od urbanizacije i takozvane koeficijente „regulacije tržišta” koji ovise o kategoriji zemljišta. Osim toga, članak 20. stavak 5. Uredbe o osnovnim cijenama izmijenjen je tako što su povećane cijene zamjene zemljišta u vlasništvu vlade za 50 % vrijednosti koeficijenta „regulacije tržišta”. Štoviše, uveden je dodatak koji se morao dodati vrijednosti zemljišta u skladu s različitim kategorijama naselja.
- (85) Prema navodima bugarskih nadležnih tijela, te izmjene Uredbe o osnovnim cijenama pokazuju da su, unatoč tome što domaće tržište šumskog zemljišta nije bilo dobro razvijeno i u svjetlu skorog pristupanja Bugarske Uniji, vlasti pokušale ažurirati mehanizam procjene utvrđen u Uredbi tako što su osigurale da se temelji na vjerodostojnim tržišnim dokazima. Prema tome, na dan pristupanja Bugarske Uniji izračunate administrativne cijene koje su izračunate na temelju Uredbe o osnovnim cijenama ne bi bile manje od tržišnih cijena za te čestice.
- (86) U pogledu sumnje koju je Komisija izrazila oko toga imaju li transakcije zamjene potencijal da naruše tržišno natjecanje i utječu na trgovinu među državama članicama, bugarska nadležna tijela ističu, prvo, da je među privatnim stranama koje su sudjelovale u spornim transakcijama zamjene 81 njih činilo poduzetnike u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Preostale 51 privatne strane bile su fizičke osobe koje se nisu bavile trgovinom roba i usluga. U tom kontekstu Bugarska ističe da niti Državna agencija za šume niti njezin nasljednik Izvršna agencija za šume od fizičkih osoba koje su obavile zamjenu u razdoblju koje je podvrgnuto reviziji nisu primile nijedan zahtjev za sječu drva ili njihov izvoz.
- (87) Drugo, bugarska nadležna tijela tvrde da transakcije zamjene ne mogu utjecati na trgovinu unutar Unije s obzirom na to da su potpomognuta poduzeća aktivna u djelatnostima koje ne uključuju uvoz ili izvoz proizvoda ili usluga. Bugarska nadležna tijela dopunila su podatke koje su već dostavila o količinama drvene građe koja je proizvedena i izvezena u Uniju tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji te su dostavila dokument iz kojeg je vidljivo da nijedna privatna strana koja je stekla javno šumsko zemljište u okviru spornih transakcija nije proizvela, prodala na nacionalnom tržištu ili izvezla drvenu građu iz Republike Bugarske.
- (88) Treće, bugarska nadležna tijela smatraju da je turistički sektor (npr. poslovanje turoperatora, putničke agencije, vlasnici hotela i pružatelji pomoćnih turističkih usluga) uređen pravilima utvrđenim u bugarskom Zakonu o turizmu. U tom se zakonu zahtijeva administrativni upis subjekata u javni upisnik koji vodi Ministarstvo gospodarstva, energije i turizma. Osobe koje se bave upravljanjem hotela također se moraju upisati u za to određen upisnik u skladu s člankom 58. Zakona o turizmu. Iz tog razloga samo ona poduzeća koja su upisana u odnosne javne

⁽⁶⁹⁾ Bugarska nadležna tijela ukazuju na dokaze koji pokazuju da je u 105 transakcija zamjene administrativna cijena zamjene bila viša od tržišne cijene koju su dobivale privatne strane u izravnim transakcijama, dok je niža bila samo u 13 slučajeva.

upisnike koje održava Ministarstvo gospodarstva, energije i turizma mogu se smatrati poduzetnicima koji posluju u turističkom sektoru. Provjerom relevantnih upisnika pokazalo se da je samo jedno poduzeće koje je steklo šumsko zemljište u vlasništvu vlade uslijed spornih transakcija zamjene – Kapsi Tours OOD – upisano kao turoperator u smislu Zakona o turizmu.

- (89) Četvrto, bugarska nadležna tijela objasnila su da se i od poduzeća koja posluju u sektoru izgradnje nekretnina zahtijeva upis u Središnji strukovni upisnik građevinara koji vodi Bugarska građevinska komora u skladu s mjerodavnim zakonom, odnosno Zakonom o građevinskoj komori⁽⁷⁰⁾. Bugarska nadležna tijela ističu da su samo tri poduzeća koja su obavila zamjenu s vladom bila upisana kao građevinska poduzeća i mogla na neki način biti uključena u građevinske radove u skladu sa zakonom.
- (90) U skladu s tim, bugarska nadležna tijela iznijela su argument da većina poduzeća koja su potencijalno ostvarila korist od spornih transakcija zamjene nisu poslovala u građevinskom i turističkom sektoru. Njihovo je stajalište stoga da se ne može reći da je tržišno natjecanje na relevantnim tržištima, osim u šumarskom sektoru, narušeno tim transakcijama.

5.2. PRIMJEDBE BUGARSKJE NA OPAŽANJA PODNOSITELJA PRITUŽBE

- (91) Bugarska nadležna tijela slažu se s podnositeljem pritužbe da u zamjenama šumskog zemljišta između države i općina nema državne potpore. Nasuprot tome, smatraju da su navodi podnositelja pritužbe da je većina korisnika aktivna u građevinskom ili turističkom sektoru netočni iz istih razloga koji su objašnjeni u prethodnom odjeljku.
- (92) Bugarska nadležna tijela također se ne slažu s načinom na koji je podnositelj pritužbe odredio tržišne cijene šumskog zemljišta usporedbom cijena šumskog zemljišta u različitim godinama (npr. nekoliko godina prije no što su šume zamijenjene) te osporavaju tvrdnju podnositelja pritužbe da su u određenim slučajevima vlasnici zamijenjenog šumskog zemljišta ponudili to zemljište kao zalog za dobivanje zajmova jer to ne bi bilo u skladu s odredbama bugarskog zakona i Zakona o državnoj imovini koji podnositelj pritužbe navodi. Podaci koje je dostavio podnositelj pritužbe sadrže značajne pogreške i nisu u skladu s dostupnim upisnicima imovine i dokumentacijom o zamjenama. Podaci koje je dostavio podnositelj pritužbe također su netočni u pogledu šumskog zemljišta u vlasništvu države koje je stečeno u zamjenama i kasnije ponuđeno kao zalog za zajmove. U svakom slučaju bugarska nadležna tijela objašnjavaju da banke u Bugarskoj osim nekretnina kao zalog traže i drugu likvidnu imovinu kako bi osigurale da će dug biti vraćen. Prema tim tijelima bilo bi stoga netočno podijeliti iznos dodijeljenog zajma s površinom u m² zemljišta koje služi kao zalog za hipoteku da bi se odredila cijena po kvadratnom metru. Nadležna su tijela dostavila i mišljenje Prve investicijske banke o mehanizmima za dodjeljivanje zajmova i metodama procjene šuma i šumskih posjeda koje klijenti predlažu kao zalog.
- (93) Bugarska nadležna tijela ne slažu se ni s tvrdnjom podnositelja pritužbe da općinska tijela nisu imala nikakvu drugu mogućnost nego donijeti detaljne planove prostornog razvoja za zemljišta koja su bila prenamijenjena. Prema navodima tih tijela sve prenamijenjene zemljišta temelje se na zakonom propisanim, detaljnim planovima prostornog razvoja koji su javno raspravljeni te su njima izmijenjeni postojeći opći planovi prostornog razvoja za naseljena područja. Ti upravni postupci nisu predmet slobodne ocjene ministra poljoprivrede i hrane koji izdaje pojedinačne upravne obavijesti za izmjene prostornog uređenja zemljišta stranama koje zatraže takvu prenamjenu tek nakon što relevantni detaljni plan prostornog razvoja stupi na snagu.
- (94) Nadležna tijela nadalje poriču da su mnoge strane uključene u zamjene imale namjeru prenamijeniti dobivenu šumsku česticu. U skladu s bugarskim Zakonom o šumama takve se prenamjene mogu provesti samo ako se ispuni zahtjev u skladu s postupkom iz članka 14. točke (c) Zakona o šumama (opozvan). Sve druge namjere iznesene u medijima ili na bilo koji drugi način osim u postupku predviđenom zakonom nebitne su i proizvoljne.
- (95) Nadležna se tijela ne slažu ni s izjavom podnositelja pritužbe da administrativni način određivanja cijena ne odražava dinamički razvoj gospodarstva. Nadležna tijela vjeruju da je određivanje cijena na temelju Uredbe o osnovnim cijenama odgovarajući način određivanja cijena. Isto tako nije istinito da Uredba nije bila ažurirana s obzirom na to da su 2007. uvedeni novi koeficijenti tako da gospodarskim subjektima nije dodijeljena ekonomska prednost putem već provedenih zamjena.

⁽⁷⁰⁾ SL 108/2006

- (96) Nadležna su se tijela usprotivila tvrdnji podnositelja pritužbe da su procjenitelji bili pristrani. Prema tvrdnjama nadležnih tijela ti su procjenitelji sudski stručnjaci čije se poštenje ne može dovoditi u pitanje. Osim toga, u slučaju da vrijednost šumskog zemljišta procijene u korist privatne strane, a ne u skladu s odredbama Uredbe o osnovnim cijenama, nadležna tijela takvu procjenu ne bi prihvatila za potrebe zamjene.
- (97) U pogledu tvrdnji podnositelja pritužbe da službeni statistički podaci o vrijednostima/cijenama transakcija koje su dostavila nadležna tijela nisu točni, nadležna tijela napominju da utaja poreza skrivanjem stvarne cijene transakcije prema bugarskom kaznenom zakonu predstavlja kazneno djelo.
- (98) Naposljetku, bugarska nadležna tijela odbijaju tvrdnju podnositelja pritužbe da je optužnica protiv bivšeg ravnatelja EFA-e dokaz o postojanju državne potpore u vezi sa zamjenama. Prema tim tijelima postupak protiv dužnosnika koji su sudjelovali u postupcima zamjene šumskog zemljišta u državnom vlasništvu nevažan je za ocjenjivanje postojanja potpore u spornim transakcijama.

5.3. PRIMJEDBE BUGARSKJE NA OPAŽANJA OSTALIH TREĆIH STRANA

5.3.1. Primjedbe Bugarske od 29. rujna 2011.

- (99) Dopisom od 29. rujna 2011. bugarska nadležna tijela odgovorila su na primjedbe koje je dostavilo društvo All Seas u pogledu odluke o otvaranju postupka.
- (100) Društvo All Seas zamijenilo je ukupno 157,4 ha šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu u općinama Teteven i Gaborovo za otprilike ukupno 57,9 ha šumskih čestica u vlasništvu vlade u općini Balchik ⁽⁷¹⁾. U tom kontekstu društvo All Seas platilo je bugarskoj državi 138 781 BGN troškova zamjene.
- (101) Procijenjena administrativna cijena šumskih čestica u vlasništvu vlade iznosila je 11,99 BGN/m². Prema podacima dostupnima bugarskim nadležnim tijelima tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji prosječna tržišna cijena (a to je cijena dogovorena između privatnih strana koje kupuju i prodaju šumske čestice na komercijalnoj osnovi u istom ili obližnjem području unutar iste općine) iznosila je 4,16 BGN/m². Prema tome zamjena između društva All Seas i Republike Bugarske provedena je uz plaćanje i nije dovela do ekonomske prednosti u smislu članka 107. Ugovora.
- (102) Bugarska nadležna tijela napominju da je društvo All Seas podnijelo zahtjev za prenamjenu šumske čestice u skladu s člankom 14. Zakona o šumama te da je bugarsko Vijeće ministara odobrilo taj zahtjev u skladu s člankom 14d stavkom 2. Zakona o šumama ⁽⁷²⁾. Prema saznanjima bugarskih nadležnih tijela ta odluka nije stupila na snagu. Bugarska nadležna tijela slažu se s društvom All Seas da država nije imala izravan utjecaj na prenamjene predmetnog zemljišta (za koje nije postojala karta namjene) te prema tome ta promjena vlasništva do koje je došlo uslijed zamjene ne može biti izraz nikakve zajedničke namjere strana u zamjeni da izvrše prenamjenu zemljišta. Prema bugarskim nadležnim tijelima odlučujući čimbenik u procjeni zamjena mora biti taj je li bilančna vrijednost razmijenjene imovine jednaka. Upravo je to temelj na kojem je bugarska vlada provodila te transakcije. Još jedan razlog zbog kojeg nije bilo državne potpore u prenamjeni zemljišta nakon zamjene jest činjenica da su upravne naknade jednake za sve podnositelje zahtjeva.
- (103) Bugarska nadležna tijela nadalje navode da društvo All Seas nije prikupljalo drvenu građu na česticama koje je primilo u zamjeni niti je bilo uključeno u trgovinu drvnom građom s tih čestica unutar Unije. Nadalje, društvo All Seas ne nudi turističke usluge kako su definirane Zakonom o turizmu, niti je ono građevinsko poduzeće u smislu Zakona o građevinskoj komori.

5.3.2. Primjedbe Bugarske od 4. studenoga 2011.

- (104) Dopisom od 4. studenoga 2011. bugarska nadležna tijela odgovorila su na primjedbe sljedećih trećih strana: Elkabel AD, LM Impex EOOD, Foros Development EAD i Simeon Stoev Mirov.
- (105) U pogledu transakcija zamjene obavljenih s društvima Elkabel, LM Impex i Foros Development, bugarska nadležna tijela izjavila su da nisu pokrila razliku u cijenama te da su, u predmetnim slučajevima od privatnih strana primila dodatnu uplatu troškova zamjene. Pored toga, te su strane platile sve lokalne poreze. Naposljetku, nijedno od ta tri društva nije zatražilo prenamjenu stečenog šumskog zemljišta.

⁽⁷¹⁾ Nalog br. RD 49-269/17.7.2007.

⁽⁷²⁾ Odluka br. 602/16.9.2008.

- (106) Bugarska nadležna tijela nadalje napominju da u nekim općinama u kojima su razmijenjene čestice smještene nije ni bilo u potpunosti privatnih transakcija tako da nije bilo moguće odrediti tržišnu cijenu razmijenjenih čestica ili je li dodijeljena ekonomska prednost.
- (107) Bugarska nadležna tijela nadalje napominju da niti Elkabel niti LM Impex nisu izvoznici drvene građe niti su u skladu s bugarskim zakonom upisani kao građevinska ili turistička poduzeća.
- (108) U pogledu Simeona Stoeva Mirova, fizičke osobe koja je zamijenila 5,6 dekarata privatnog šumskog zemljišta u Rakitovu, procijenjenog na 3 436 BGN za 5 dekarata javnog šumskog zemljišta u Burgasu (selo Kraymorie) procijenjenog na 1 308 BGN, bugarska nadležna tijela smatraju da bi ta zamjena trebala potpasti pod Uredbu *de minimis*.
- (109) Iz tih razloga bugarska nadležna tijela smatraju da zamjene s gore spomenutim privatnim stranama ne predstavljaju državnu potporu.

5.3.3. Primjedbe Bugarske od 16. prosinca 2011.

- (110) Dopisom od 16. prosinca 2011. bugarska nadležna tijela odgovorila su na primjedbe sljedećih trećih strana: V-G-N Confort OOD, Izgrev 5 EOOD, Ecobalkani-Bulgaria EOOD, Vihren EOOD, Liteks Komers AD i Jivka Blagoeva.
- (111) U pogledu transakcija zamjene obavljenih s društvima V-G-N Confort, Izgrev 5, Ecobalkani, Vihren i Liteks Komers, bugarska nadležna tijela objasnili su da nisu pokrili razliku u cijenama te da su, u predmetnim slučajevima od privatnih strana primila dodatnu uplatu troškova zamjene. Pored toga, te su strane platile sve lokalne poreze. Naposljetku, društva V-G-N Confort, Ecobalkani i Liteks Komers nisu zatražila prenamjenu šumskog zemljišta u vlasništvu vlade koje su stekla.
- (112) Bugarska nadležna tijela nadalje napominju da u nekim općinama u kojima su razmijenjene čestice smještene nije ni bilo u potpunosti privatnih transakcija tako da nije bilo moguće odrediti tržišnu cijenu predmetnih čestica te se ne može sa sigurnošću utvrditi je li gore spomenutim privatnim stranama dodijeljena ekonomska prednost. U slučaju društva Izgrev 5, administrativna cijena zamijenjenog šumskog zemljišta u javnom vlasništvu bila je nešto viša od tržišne cijene ostvarene u sličnim privatnim transakcijama tako da prema stajalištu bugarskih nadležnih tijela nije dodijeljena nikakva prednost. Ista argumentacija primjenjivala bi se i na transakcije s društvom Liteks Komers u kojima bi – prema navodima bugarskih nadležnih tijela – administrativne cijene bile četiri puta više od tržišnih cijena za šumsko zemljište u javnom vlasništvu.
- (113) Naposljetku bugarska nadležna tijela napominju da nijedna od gore spomenutih privatnih strana nije izvoznik drvene građe niti je u skladu s bugarskim zakonom upisana kao građevinsko ili turističko poduzeće, tako da transakcije zamjene koje su s njima zaključene ne utječu na trgovinu među državama članicama.
- (114) U pogledu transakcije zamjene s Jivkom Blagoevom, fizičkom osobom, došlo je do zamjene 1,9036 ha šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu u općini Teteven, procijenjenog na 16 091 BGN, za 0,3001 ha šumskog zemljišta u javnom vlasništvu u području Predela, općini Razlog, procijenjenog na 24 216 BGN. Bugarska država nije pokrila razliku u cijeni, sve troškove zamjene i lokalne poreze platila je Jivka Blagoeva koja nije zatražila prenamjenu zamijenjenog zemljišta. Prema bugarskim nadležnim tijelima ta bi zamjena trebala potpasti pod Uredbu *de minimis*.
- (115) U skladu s tim, bugarska nadležna tijela smatraju da nije bilo državne potpore u transakcijama zamjene sklopljenim s gore spomenutim privatnim stranama.

5.3.4. Primjedbe Bugarske od 25. travnja 2012.

- (116) Dopisom od 25. travnja 2012. bugarska nadležna tijela odgovorila su na primjedbe sljedećih trećih strana: Aqua Estate, Beta Forest, Kosta Gerov, Dimitar Ivanov Terziev, Yavor Iliev Haytov, Valentina Angelova Haytova, Georgi Aleksandrov Babev, Marieta Tihomirova Damyanova, Elizabet Petkova Mihaylova, Svetoslav Petkov Mihaylov, BG Land Co, Mirta Engineering, Miks PS-OOD i BOIL OOD.
- (117) Bugarska nadležna tijela slažu se s primjedbama koje su dostavile te fizičke osobe i poduzeća, koji su bili strane u transakcijama zamjene sklopljenim tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji, naime da zamjene ne uključuju državnu potporu nego umjesto toga predstavljaju transakcije koje su provedene prema uvjetima povoljnim za

državu te po cijenama koje nisu niže od tržišnih cijena za slične nekretnine. Osim toga, bugarska nadležna tijela slažu se sa stajalištem gore spomenutih privatnih strana da su transakcije zamjene provedene u skladu s bugarskim nacionalnim zakonima na snazi: Uredbom o osnovnim cijenama i Zakonom o šumama. Naposljetku, neke od tih transakcija trebalo bi smatrati transakcijama koje potpadaju pod Uredbu *de minimis*.

5.4. ODGOVORI BUGARSKJE NA ZAHTEJEVE KOMISIJE ZA PODACIMA KOJI SU POSLANI TIJEKOM POSTUPKA SLUŽBENE ISTRAGE

- (118) U kasnijim podnescima, kao odgovor na zahtjeve za podacima, bugarska nadležna tijela dostavila su tržišne cijene – i za šumsko zemljište u privatnom vlasništvu i za šumsko zemljište u javnom vlasništvu – za sve vrste transakcija zamjene koje su provedene tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji ⁽⁷³⁾.
- (119) Međutim, u svom podnesku od 19. studenoga 2013. ⁽⁷⁴⁾, bugarska nadležna tijela navela su da je bilo određenih problema u pogledu pouzdanosti podataka koje su dostavili. Osobito za potrebe formule iz uvodne izjave 44., bugarska nadležna tijela dostavila su poštene tržišne cijene za 82 čestice iz spornih transakcija zamjene (60 čestica u javnom vlasništvu i 22 čestice u privatnom vlasništvu). Za preostale čestice dostavili su tržišne vrijednosti na temelju najboljeg pokušaja, navodeći da one ne predstavljaju nužno poštene tržišne vrijednosti. Za preostale predmetne čestice u javnom vlasništvu, bugarska nadležna tijela objasnila su da su cijene koje su navela kao tržišne cijene bile zapravo srednje vrijednosti cijena za različite vrste transakcija sa šumskim zemljištem. Stoga ne predstavljaju nužno poštenu tržišnu vrijednost jer nisu jednake prosječnim cijenama potpuno analognih transakcija.
- (120) Slično tome, za preostale čestice u privatnom vlasništvu čiju vrijednost još nije procijenio neovisni stručnjak, bugarska nadležna tijela navela su da su u nekim slučajevima cijene koje su navedene u ispravama o prodaji, a koje su tijela upotrebljavala kao zamjenu za dostavljene tržišne vrijednosti tih čestica, bile blizu ili jednake takozvanim poreznim vrijednostima. Porezna vrijednost čestice nije njezina tržišna vrijednost nego najmanja cijena koja se mora platiti u transakcijama s nekretninama, što znači da bi tržišna vrijednost predmetne čestice u načelu bila veća.
- (121) Bez obzira na gore navedeno, bugarska nadležna tijela naglasila su da su podaci koje su dostavili o tržišnim cijenama najbolje procjene koje mogu dobiti s obzirom da: i. u Bugarskoj nema specifičnih pravila za određivanje tržišnih cijena za šumske čestice putem procjene, ii. bi trebalo puno vremena da neovisni stručni procjenitelj provede procjenu o tome kolike bi bile tržišne cijene predmetnih čestica u trenutku zamjene i iii. s obzirom na to da bi takva procjena bila vrlo skupa. Pored toga, bugarska nadležna tijela navela su da su cijene koje su dostavila u svakom slučaju bliže poštenim tržišnim cijenama nego administrativnim cijenama.
- (122) Naposljetku, bugarska nadležna tijela na uzorku od 25 transakcija dostavila su podatke o administrativnim cijenama koje su stvarno primijenjene i hipotetskim administrativnim cijenama do kojih bi se došlo primjenom koeficijenata iz Uredbe o osnovnim cijenama kako je ažurirana 2010. Dostavljeni uzorak obuhvatio je 25 transakcija koje se obavljene uglavnom 2009. ili 2008. (samo 6 transakcija u 2007.). Taj je podatak zatražila Komisija kako bi utvrdila je li sustav administrativnih cijena – ako su pravilno ažurirane – bio odgovarajući da bi odrazio tržišne cijene za šumsko zemljište te bi li u svim slučajevima doveo do cijene koja je što je moguće bliža tržišnoj vrijednosti, kako se zahtijeva sudskom praksom.

6. OCJENA MJERE

6.1. POSTOJANJE POTPORE

- (123) U skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora, sve potpore koje dodjeljuje država članica ili koje se dodjeljuju državnim sredstvima u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili prodaje određene robe u povoljniji položaj, nije u skladu sa zajedničkim tržištem u mjeri u kojoj to utječe na trgovinu među državama članicama.
- (124) Kako bi se mjera smatrala potporom u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora moraju biti ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti: i. mjera mora biti pripisiva državi i mora se financirati iz državnih sredstava; ii. mora predstavljati prednost u korist primatelja; iii. ta prednost mora biti selektivna; te iv. mjera mora predstavljati narušavanje ili prijetnju narušavanjem tržišnog natjecanja te imati potencijalni utjecaj na trgovinu među državama članicama.

⁽⁷³⁾ Te je podatke Bugarska ponovno poslala u proračunskoj tablici koja je poslana Komisiji elektronskom poštom od 21. siječnja 2014. (2014/032997).

⁽⁷⁴⁾ Broj podneska 2013/115208.

- (125) Međutim, prije svega, u aktualnom je predmetu potrebno razmotriti i jesu li potencijalni korisnici transakcija zamjene poduzetnici u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. To je potrebno stoga što se, prema toj odredbi, pravila o državnoj potpori primjenjuju samo ako je primatelj potpore poduzetnik.
- (126) Sud europske unije („CJEU“) za potrebe članka 107. stavka 1. Ugovora pojam „poduzetnik“ definira kao svaki subjekt koji se bavi gospodarskom djelatnosti, bez obzira na svoj pravni status ili na način na koji se financira ⁽⁷⁵⁾. Prema CJEU-u sve djelatnosti koje se sastoje od ponude roba i usluga na tržištu predstavljaju gospodarsku djelatnost ⁽⁷⁶⁾. Stoga se razvrstavanje subjekta kao poduzetnika uvijek određuje u odnosu na specifičnu djelatnost. Subjekt koji se bavi i gospodarskom i negospodarskom djelatnosti treba se smatrati poduzetnikom samo u odnosu na prvu. Poduzetnik ne mora biti pravna osoba; i fizičke osobe mogu se smatrati poduzetnicima u vezi s državnim potporom, pod uvjetom da se bave gospodarskom djelatnosti.
- (127) Imajući to na umu, trebalo bi napomenuti da neki korisnici spornih transakcija zamjene nisu obavljali gospodarske djelatnosti sa zamijenjenim šumskim zemljištem tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji niti trenutno obavljaju takve djelatnosti. Zbog toga se ti korisnici ne mogu smatrati poduzetnicima u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora tako da se smatra da u transakcijama zamjene koje su sklopili s bugarskom državom nema državne potpore.
- (128) Prema tome, preostali dio ove odluke odnosi se samo na one korisnike spornih transakcija zamjene koji predstavljaju poduzeća u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

6.1.1. Stvarna veza između zamjene i prenamjene zemljišta

- (129) Prvo pitanje oko kojeg je Komisija izrazila sumnju u svojoj odluci o pokretanju postupka bilo je postoji li stvarna veza između transakcija zamjene i prenamjene zamijenjenog zemljišta koje su korisnici primili. To je važno jer, ako se utvrdi da takva veza postoji, to će utjecati na ocjenu Komisije o tome dovode li transakcije zamjene do ekonomske prednosti i kako bi tu prednost trebalo kvantificirati. Stvarna veza znači da ja namjera stranâ u transakciji zamjene bila, prije nego što je transakcija dovršena, nakon zamjene prenamijeniti zemljište u javnom vlasništvu iz šumskog u građevinsko. Prema tome, dok bi administrativne cijene koje se računaju za transakciju zamjene na temelju Uredbe o osnovnim cijenama bile utemeljene na zamjeni dviju čestica šumskog zemljišta, naknadna prenamjena čestice u javnom vlasništvu, ako bi bila planirana od početka, mogla bi dovesti do manje procjene primljene čestice s obzirom na namjeru da se u budućnosti upotrebljava kao građevinsko zemljište.
- (130) Prema Komisiji, činjenica da je nakon spornih transakcija zamjene uvijek – ili bar u najvećem broju slučajeva – uslijedio (odobreni) zahtjev za prenamjenu zamijenjenog šumskog zemljišta koje je korisnik primio u građevinsko zemljište, bila bi objektivan pokazatelj da su strane u tim transakcijama zamjene od samog početka namjeravale prenamijeniti zemljište u javnom vlasništvu nakon zamjene.
- (131) Statistički podaci koje su bugarska nadležna tijela dostavila kao odgovor na odluku o pokretanju postupka, a koji potvrđuju podatke iz uvodne izjave 38., pokazuju da su, u vezi sa 132 transakcije zamjene koje su se dogodile tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji, podnesena 24 zahtjeva za prenamjenu zemljišta u građevinsko (što predstavlja 18,2 % ukupnih zamjena) od čega je u 15 slučajeva dano odobrenje za zatraženu prenamjenu (što predstavlja 11,4 % ukupnih zamjena). Na temelju tih podataka, Komisija zaključuje da u većini slučajeva nakon zamjena nije uslijedio zahtjev za prenamjenu zemljišta.
- (132) U svakom slučaju, Komisija je zapazila da bugarsko zakonodavstvo predviđa dva odvojena postupka, jedan za zamjenu i drugi za prenamjenu zemljišta te da su dva odvojena državna tijela nadležna za svaku operaciju te da djeluju neovisno jedno o drugom. To je još jedan pokazatelj da u aktualnom predmetu nema stvarne veze između transakcija zamjene i prenamjene zemljišta.
- (133) S obzirom na to da se nije pokazalo da postoji veza između transakcija zamjene i prenamjene zamijenjenog zemljišta koje je korisnik primio, Komisija će odvojeno za svaku od tih operacija ispitati postoji li državna potpora u smislu članka 107. stavka 1.

⁽⁷⁵⁾ Spojeni predmeti C-180/98 do C-184/98 *Pavlov i ostali* [2000] ECR I-6451, stavak 74.

⁽⁷⁶⁾ Predmet 118/85 *Komisija protiv Italije* [1987] ECR 2599, stavak 7.; Predmet C-35/96 *Komisija protiv Italije* [1998] ECR I-3851, stavak 36.; Spojeni predmeti C-180/98 do C-184/98 *Pavlov i ostali* [2000] ECR I-6451, stavak 75.

6.1.2. Postojanje potpore u prenamjeni zemljišta

- (134) Namjena zemljišta je pravna kontrola koju vrše javna tijela nad uporabom i intenzitetom izgradnje neke čestice zemljišta. Kada javno tijelo odobri prenamjenu čestice zemljišta, provodi regulatornu aktivnost i ne djeluje kao gospodarski subjekt.
- (135) Samo prednosti koje se dodjeljuju izravno ili neizravno iz državnih sredstava smatraju se potporom u smislu članka 107. Ugovora. U skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije⁽⁷⁷⁾ razlika koja je u toj odredbi napravljena između „potpore koju dodjeljuje država članica” i potpore koja je dodijeljena „državnim sredstvima” ne znači da sve prednosti koje država dodijeli, bilo da se financiraju iz državnih sredstava ili ne, predstavljaju potporu. Razlika je prije namijenjena tek tome da se definicijom obuhvate i prednosti koje izravno dodjeljuje država i one koje dodjeljuje javno ili privatno tijelo koje je imenovala ili osnovala država.
- (136) Iako odobrenje javnog tijela da se određena čestica zemljišta prenamijeni iz šumskog u građevinsko zemljište može dovesti do porasta tržišne vrijednosti tog zemljišta, to odobrenje ne predstavlja prijenos državnih sredstava u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora: provedba tog regulatornog zadatka ne dovodi do pozitivnog prijenosa sredstava primatelju tog odobrenja, niti iz nje proizlazi odricanje od državnih sredstava s obzirom na to da država nije obvezna u provedbi tog zadatka uspješnim podnositeljima zahtjeva zaračunati naknadu koja predstavlja punu ekonomsku vrijednost koju oni izvlače dobivanjem tog odobrenja⁽⁷⁸⁾.
- (137) Prema tome odluka javnog tijela da prenamijeni određenu česticu zemljišta ne predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

6.1.3. Postojanje potpore u transakcijama zamjene

- (138) U skladu s ustaljenom sudskom praksom⁽⁷⁹⁾ prodaja zemljišta ili građevina od strane javnih tijela poduzeću ili pojedincu koji se bavi gospodarskom djelatnosti može dovesti do gospodarske prednosti i stoga predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, osobito ako nije obavljena po tržišnoj vrijednosti, odnosno ako prodaja nije obavljena po cijeni koju bi privatni ulagač, koji posluje u uobičajenim tržišnim uvjetima, vjerojatno odredio. Isto vrijedi i za transakcije zamjene u kojima je vrijednost zemljišta u javnom vlasništvu koje je primljeno od države veća od vrijednosti zemljišta u privatnom vlasništvu koje je ustupljeno državi.
- (139) Međutim, prije nego što razmotri jesu li transakcije zamjene dovele do ekonomske prednosti, Komisija će ispitati jesu li prisutni preostali uvjeti navedeni u uvodnoj izjavi 124. za utvrđivanje državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.
- (140) Najprije, u pogledu pripisivosti mjere, transakcije zamjene potpadaju pod nadležnost ministra poljoprivrede i hrane ili Vijeća ministara (ovisno o veličini čestice koja će se zamijeniti) i EFA-a, a sve su to državna tijela. Ako transakcija zamjene dovodi do prijenosa šumskog zemljišta u javnom vlasništvu veće vrijednosti od šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu koje se ustupa, ona dovodi do prijenosa državnih sredstava u mjeri u kojoj se bugarska država odriče određenih prihoda koje bi mogla ostvariti da je poslovala u skladu s tržišnim uvjetima prilikom obavljanja te transakcije.
- (141) Drugo, transakcije zamjene selektivne su utoliko što donose korist samo onim vlasnicima zemljišta koji su zamijenili svoje šumsko zemljište u privatnom vlasništvu za šumsko zemljište u javnom vlasništvu.
- (142) Treće, transakcije zamjene narušavaju tržišno natjecanje i utječu na trgovinu među državama članicama. Ako su korisnici zamjena poduzetnici koji nude robe i usluge na određenom tržištu, sve financijske koristi koje proizlaze iz zamjena jačaju njihovu poziciju u usporedbi s drugim poduzetnicima koji se natječu u trgovini istih roba i usluga unutar Unije⁽⁸⁰⁾. Doista, niz korisnika⁽⁸¹⁾ transakcija zamjene u bugarskom Komercijalnom upisniku kao gospodarske sektore u kojima posluje naveo je, između ostalog, nekretnine, turizam, ugostiteljstvo i pošumljavanje.

⁽⁷⁷⁾ Predmet C-379/98 *Preussen Elektra* [2001] ECR I-2099.

⁽⁷⁸⁾ Vidjeti prema analogiji Predmet T 475/04 *Bouygues SA protiv Komisije* [2007] ECR II-2097, stavci 108. do 111. i 123. koji su poduprti u Predmetu C 431/07 P *Bouygues i Bouygues Telecom protiv Komisije* [2009] ECR I-2665, stavci 94. do 98. i 125.

⁽⁷⁹⁾ Predmet C-239/09 *Sydaland Vereinigte Agrarbetriebe GmbH & Co. KG protiv BVVG Bodenverwertungs- und -verwaltungs GmbH* [2010] ECR I-13083, stavak 34. i Predmet C-290/07 P *Komisija protiv Scott* [2010] ECR I-7763, stavak 68.; Predmet T-244/08 *Konsum Nord ekonomisk förening protiv Komisije* [2011] ECR II-00444, stavak 61.

⁽⁸⁰⁾ Predmet T-288/97 *Friuli-Venezia Giulia* [2001] ECR II-1619, stavak 41.

⁽⁸¹⁾ To je, između ostalog, slučaj za: All Seas Property 2, Aqua Estate, Beta Forest, BG Land Co, Ecobalkani, MIKS i BOIL.

Ti su sektori na razini Unije otvoreni za tržišno natjecanje. To dokazuje i podatak iz tog istog upisnika u kojem je nekoliko korisnika ⁽⁸²⁾ transakcija zamjene kao gospodarski sektor u kojem posluje navelo trgovinu ili (međunarodne) komercijalne djelatnosti. U pogledu argumenta koji su iznijela bugarska nadležna tijela da je potrebno da se poduzeća upišu u za to namijenjene upisnike da bi poslovala u turističkom ili građevinskom sektoru, a da to nije slučaj za većinu poduzeća koja su sudjelovala u transakcijama zamjene, Komisija primjećuje da je pojam „poduzetnik” iz članka 107. stavka 1. Ugovora objektivni koncept, tako da se pitanje nudi li poduzetnik robe i usluge na određenom tržištu i tako natječe s ostalim poduzetnicima i sudjeluje u trgovini unutar Unije utvrđuje u svjetlu djelatnosti koje ti poduzetnici stvarno obavljaju, a ne po tome jesu li ispunili određene nacionalne pravne formalnosti.

- (143) Naposljetku, u pogledu prisutnosti gospodarske prednosti, transakcije zamjene odnose se na razmjenu (najmanje) dvije čestice šumskog zemljišta između bugarske države i privatnih strana. Da bi se odredilo jesu li privatne strane stekle ekonomsku prednost uslijed transakcija zamjene, treba se procijeniti i međusobno usporediti tržišna vrijednost zamijenjenih čestica. Ako transakcija zamjene dovede do prijenosa šumskog zemljišta u javnom vlasništvu čija je vrijednost veća od vrijednosti šumskog zemljišta koje privatna strana ustupa, tada se privatnoj strani dodjeljuje ekonomska prednost.
- (144) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 16., za predmetne su zamjene administrativne cijene bile računate na temelju Uredbe o osnovnim cijenama. Sud Europske unije priznao je da, kada su u nacionalnom zakonu uspostavljena administrativna pravila za izračun tržišne vrijednosti zemljišta za njihovu prodaju od strane javnih tijela, da bi se djelovalo u skladu s člankom 107. Ugovora, primjena tih pravila mora u svim slučajevima voditi do administrativne cijene koja je što je moguće bliža tržišnoj vrijednosti zemljišta ⁽⁸³⁾. Kako je tržišna vrijednost teoretska, dopušta se razlika za varijaciju u pogledu dobivene cijene u usporedbi s teoretskom cijenom ⁽⁸⁴⁾.
- (145) Od bugarskih nadležnih tijela zatraženo je da dostave podatke o administrativnim cijenama primijenjenim u 132 transakcije zamjene koje su se odvijale tijekom razdoblja podvrgnutog reviziji, kao i o tržišnim cijenama za te iste transakcije. Komisija je od bugarskih nadležnih tijela zatražila i da prilikom određivanja njihove tržišne vrijednosti razmotre i eventualne prethodne ili naknadne transakcije s istim šumskim česticama. Prema tome, iako Komisija smatra da za ocjenu potencijalnih elemenata državne potpore u transakcijama zamjene podrijetlo zamijenjenih šumskih čestica nije bitno, podaci o cijeni – kada su dostupni – uzeti su u obzir.
- (146) Bugarska nadležna tijela ukazala su na neke probleme u pogledu pouzdanosti podataka o tržišnim cijenama koje su mogli dostaviti ⁽⁸⁵⁾. Međutim, istodobno su uputila na to da podaci koje su dostavila sadržavaju najbolje procjene tržišnih cijena ⁽⁸⁶⁾. Komisija smatra da su ti podaci dovoljno pouzdane procjene stvarne (tj. „poštene”) tržišne vrijednosti predmetnih čestica.
- (147) Analiza podataka pokazala je da je za čestice u privatnom vlasništvu upotreba administrativnih cijena dovela do sustavno viših procjena cijena predmetnog šumskog zemljišta u usporedbi s tržišnim cijenama ⁽⁸⁷⁾, dok je za šumsko zemljište u javnom vlasništvu situacija bila slojevitija, jer su utvrđeni i slučajevi viših procjena i slučajevi nižih procjena. U skladu s tim, prilikom određivanja je li uslijed transakcija zamjene korisnicima dodijeljena prednost, jednostavna usporedba tržišne cijene čestice u javnom vlasništvu u trenutku zamjene s tržišnom cijenom čestice u privatnom vlasništvu za koju je zamijenjena nedovoljno bi uzela u obzir sustavnu višu procjenu potonje. Kako bi pravilno ocijenila prednost do koje je došlo uslijed razmjena, Komisija je stoga sastavila formulu kojom se u obzir uzimaju administrativne cijene koje su upotrijebljene u prvim transakcijama. Tom se formulom koja je već navedena u odluci o pokretanju postupka zahtijeva izračun sljedećih iznosa:
- i. razlika između stvarne tržišne cijene čestice šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu i administrativne cijene za tu česticu utvrđene u skladu s uputama iz Uredbe o osnovnim cijenama; i
 - ii. razlika između stvarne tržišne cijene čestice šumskog zemljišta u javnom vlasništvu i administrativne cijene za tu česticu utvrđene u skladu s uputama iz Uredbe o osnovnim cijenama.

⁽⁸²⁾ To je slučaj npr. za Izgrev, Liteks Comers, LM Impex i VNG Confort.

⁽⁸³⁾ Predmet C-239/09 *Seydaland*, naveden gore, stavak 35. Vidjeti i Odluku Komisije od 19. prosinca 2012. u predmetu SA.33167 o predloženoj alternativnoj metodi za procjenu poljoprivrednog i šumskog zemljišta u Njemačkoj koje prodaje javna agencija BVVG (SL C 43, 15.2.2013., str. 7.).

⁽⁸⁴⁾ Vidjeti prema analogiji glavu II. točku 2.(b) Komunikacije Komisije o elementima državne potpore u prodajama zemljišta i građevina od strane javnih tijela (SL C 209, 10.7.1997., str. 3.).

⁽⁸⁵⁾ Dopis od 19. studenoga 2013.; broj podneska 2013/115208.

⁽⁸⁶⁾ To pitanje, zajedno s argumentima Bugarske, detaljno je opisano u odjeljku 5.4.

⁽⁸⁷⁾ Niža ili viša procjena u usporedbi s tržišnom cijenom koju su dostavila bugarska nadležna tijela za predmetnu česticu.

Smatralo bi se da postoji prednost ako je vrijednost ii. umanjena za vrijednost i. pozitivna.

Međutim, svaka novčana naknada koju jedna strana plati drugoj da bi pokrila razliku u administrativnim cijenama dvije čestice koje su predmet transakcije zamjene također se uzima u obzir u određivanju toga je li u transakciji zamjene došlo do prednosti.

- (148) Primjenom te formule na podatke koje su bugarska nadležna tijela dostavila o poštenim tržišnim vrijednostima i administrativnim cijenama zamijenjenog šumskog zemljišta, Komisija zaključuje da je korisnicima zamjenâ zemljišta dodijeljena prednost u gotovo 80 % transakcija zamjene koje su provedene tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji, kako je prikazano u tablici 4.

Tablica 4.

Usporedba administrativnih cijena koje su primijenjene u zamjenama i tržišnih cijena koje su dostavila bugarska nadležna tijela

Transakcije zamjene	2007.	2008.	2009.	Ukupno
Dodijeljena prednost (broj slučajeva)	18	48	38	104
<i>Kao postotak svih zamjena</i>	78 %	77 %	81 %	79 %
Broj izvršenih transakcija	23	62	47	132

- (149) Gore navedeni podaci prikazuju da administrativne cijene utvrđene za potrebe transakcija zamjene u skladu s Uredbom o osnovnim cijenama nisu u dovoljnoj mjeri odrazile stvarnu tržišnu vrijednost predmetnih šumskih čestica.
- (150) Neslaganje između administrativnih cijena koje su upotrijebljene za sporne transakcije zamjene i tržišne cijene predmetnih čestica nastalo je, s jedne strane, zbog činjenice da metodologija koja je upotrijebljena u Uredbi o osnovnim cijenama ne odražava u dovoljnoj mjeri kriterije koje bi tržišni subjekt smatrao važnim za procjenu zamijenjenih čestica šumskog zemljišta niti im pridaje odgovarajuću važnost. Prvo, prosječne vrijednosti zemljišta navedene u Prilogu 1. Uredbi o osnovnim cijenama prema kategorijama zemljišta koje ima iste uvjete za rast biljaka, koje su upotrijebljene kao osnova za određivanje osnovne vrijednosti zemljišta (vidjeti uvodnu izjavu 18.), trebale su biti utvrđene na temelju tržišnih cijena ili računa koji se vode za šume u državnom vlasništvu, ali u stvarnosti su ih određivali stručnjaci na temelju malog broja tržišnih izvora.
- (151) Drugo, koeficijenti i dodaci koji su upotrijebljeni kako bi se u izračunu osnovne vrijednosti tog zemljišta u obzir uzela određena obilježja tog šumskog zemljišta i koji su opisani u uvodnim izjavama 18. do 26., sredstvo su administrativnog pojednostavljivanja prije nego pokušaj da se točno izmjeri ekonomska vrijednost koju bi hipotetski tržišni subjekt u sličnoj situaciji dodijelio tim obilježjima. Doista, bugarska nadležna tijela nisu dostavila nikakve ekonomske podatke kojima bi poduprli razine na kojima su ti koeficijenti i dodaci utvrđeni u Uredbi.
- (152) S druge strane, čak i ako je metodologija utvrđena u Uredbi o osnovnim cijenama u početku rezultirala tržišnim cijenama za zamijenjeno šumsko zemljište, *quod non*, prosječne cijene, koeficijenti i naknade nikada tijekom razdoblja pod revizijom nisu bili ažurirani kako bi na odgovarajući način odrazili fluktuacije u tržišnim cijenama do kojih je kasnije dolazilo. U skladu sa sudskom praksom ⁽⁸⁸⁾ ako cijene zemljišta ubrzano rastu, administrativnim metodama za izračun cijene zemljišta koje prodaju javna tijela mora se osigurati stalno ažuriranje tih cijena kako bi cijena koju je kupac u stvarnosti platio odražavala, u mjeri u kojoj je to moguće, tržišnu vrijednost tog zemljišta. Tijekom preliminarne faze razmatranja bugarska nadležna tijela objasnili su da su se u skladu s člancima 7.1. i 32. Uredbe o osnovnim cijenama koeficijenti iz te Uredbe za izračun administrativnih cijena trebali ažurirati jednom godišnje. Pored toga, prema podacima koje su dostavila bugarska nadležna tijela tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji tržišne cijene šumskog zemljišta snažno su rasle. Unatoč tome, ažuriranje predviđeno u toj uredbi nikada nije provedeno tijekom tog razdoblja. Bugarska nadležna tijela na temelju novijih promjena na tržištu ažurirala su samo prosječne cijene, koeficijente i dodatke koji su se upotrebljavali za utvrđivanje administrativnih cijena 2010.

⁽⁸⁸⁾ Predmet C-239/09 *Seydaland*, naveden gore, stavak 54.

- (153) U skladu s tim Komisija zaključuje da je transakcijama zamjene korisnicima zamjena zemljišta dodijeljena ekonomska prednost u onim slučajevima u kojima upotrijebljene administrativne cijene nisu na odgovarajući način odrazile tržišnu cijenu zamijenjenog zemljišta.

6.1.4. *De minimis* potpora

- (154) Naposljetku, trebalo bi napomenuti da se u slučajevima kada je pojedinačni korisnik transakcije zamjene primio prednost koja ne prelazi pragove utvrđene u Uredbi Komisije (EU) br. 1407/2013 ⁽⁸⁹⁾, ta prednost neće smatrati državnom potporom te stoga neće potpasti pod zabranu iz članka 107. stavka 1. Ugovora pod uvjetom da su ispunjeni svi drugi uvjeti utvrđeni u toj Uredbi.
- (155) Na temelju kvantitativnih podataka koje su dostavila bugarska nadležna tijela, čini se da je u mnogim slučajevima ⁽⁹⁰⁾ iznos potpore koju su korisnici transakcije zamjene primili ispod praga *de minimis* koji iznosi 200 000 EUR.

6.1.5. Zaključak o postojanju potpore

- (156) U svjetlu prethodno navedenog Komisija zaključuje da transakcije zamjene koje je Republika Bugarska provela tijekom razdoblja podvrgnutog reviziji predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora u onim slučajevima u kojima je protustrana u toj transakciji poduzetnik u smislu te odredbe, u kojima administrativne cijene upotrijebljene za tu transakciju nisu odražavale tržišne cijene te u kojima uvjeti za potporu *de minimis* utvrđenu u Uredbi (EU) br. 1407/2013 nisu ispunjeni.

6.2. ZAKONITOST MJERE

- (157) Time što nije prijavila te transakcije zamjene prije njihove provedbe, Republika Bugarska nije ispunila svoje obveze iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Te transakcije zamjene stoga predstavljaju nezakonito provedenu državnu potporu.

6.3. SPOJIVOST POTPORE S UNUTARNJIM TRŽIŠTEM

- (158) Iako je od bugarskih nadležnih tijela zatraženo da dostave podatke o mogućoj spojivosti tih transakcija zamjene s unutarnjim tržištem, ona su ustrajala na svojim tvrdnjama da te transakcije nisu imale učinak na trgovinu unutar Unije te, prema tome, nisu predstavljale državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.
- (159) U tom pogledu, Komisija napominje da teret dokazivanja spojivosti potpore s unutarnjim tržištem, odstupajući od članka 107. stavka 1. ugovora, snosi prvenstveno predmetna država članica koja mora pokazati da su ispunjeni uvjeti za to odstupanje ⁽⁹¹⁾.
- (160) U svakom slučaju, Komisija napominje da se na prvi pogled čini da nema razloga da bi se transakcije zamjene smatrale spojivim s unutarnjim tržištem, bilo izravno na temelju članka 107. stavka 3. točaka (a) i (c) Ugovora ili na temelju Smjernica koje su utemeljene na tim odredbama.
- (161) Stoga se Smjernice Zajednice za državnu potporu u poljoprivrednom i šumarskom sektoru („Smjernice za šumarstvo”) ne mogu upotrebljavati kao temelj za spojivost s unutarnjim tržištem za sustav zamjena jer se primjenjuju samo na živa stabla i njihovu prirodnu okolinu u šumama i ostalim šumovitim zemljištima, uključujući mjere za održavanje i osnaživanje ekoloških i zaštitnih funkcija šuma i mjere za promicanje uporabe šuma za rekreaciju te

⁽⁸⁹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.). Uredbu *de minimis* donijela je Komisija u skladu s člankom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 994/98 (SL L 142, 14.5.1998., str. 1.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 733/2013 (SL L 204, 31.7.2013., str. 11.).

⁽⁹⁰⁾ Na temelju preliminarnih izračuna koje je Komisija napravila na temelju kvantitativnih podataka koje su dostavila bugarska nadležna tijela, čini se da samo u 45 od 104 slučaja u kojima je uslijed zamjene privatnoj strani dodijeljena prednost, ta prednost premašuje prag *de minimis*. Međutim, ti izračuni ne isključuju one slučajeve u kojima korisnik zamjene nije bio poduzetnik (što bi smanjilo broj zamjena koje predstavljaju potporu) niti uzimaju u obzir one slučajeve u kojima je isti korisnik ostvario korist u više transakcija zamjene čija ukupna prednost premašuje iznos od 200 000 EUR (čime bi se povećao broj zamjena koje predstavljaju potporu). Bugarska nadležna tijela trebala bi napraviti točnije izračune u kontekstu povrata.

⁽⁹¹⁾ Predmet T-68/03 *Olympiaki Aeroporja Ypiresies/Komisija* [2007] ECR II-2911, stavak 34.

društvenih i kulturnih dimenzija šuma. Osim toga, troškovi pokriveni potporom koja je dodijeljena u kontekstu zamjena nisu u skladu s prihvatljivim troškovima iz Smjernica za šumarstvo⁽⁹²⁾, s obzirom na to da privatnim stranama nije nametnuta zakonska ili ugovorna obveza da zemljište dobiveno u zamjenama upotrebljavaju kao područja zaštićene prirode. Naprotiv, sve su strane imale pravo zatražiti prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište, što su neke od njih i učinile.

- (162) Ni Smjernice za nacionalnu regionalnu potporu za razdoblje 2007.–2013. ne daju temelj za spojivost s unutarnjim tržištem. U tom smislu Komisija napominje da bugarska nadležna tijela nisu provela zamjene da bi usmjereno doprinijela regionalnom razvoju. Nadalje, prihvatljivi troškovi nisu definirani, niti je utvrđeno kako će se kontrolirati poticajni učinak potpore te kako će se osigurati poštivanje primjenjivih granica regionalne potpore.
- (163) Naposljetku, u raspravama koje su prethodile odluci o otvaranju postupka bugarska nadležna tijela tvrdila su da se zamjenama nastojao ostvariti cilj javne politike – konsolidacija vlasništva nad šumskim zemljištem. Čak i kad bi se moglo utvrditi da konsolidacija šumskog zemljišta predstavlja cilj od zajedničkog interesa, *quod non*, nadležna bugarska tijela nisu dokazala da je dodijeljena potpora bila potrebna za ostvarivanje tog cilja niti da je odabrano sredstvo bilo odgovarajuće.
- (164) Također nisu dokazala da je odabranim sredstvom osigurano da dodijeljena potpora bude ograničena na najmanju razinu koja je potrebna da bi se privatne strane potaknule da poduzmu transakcije zamjene. To je, između ostalog, vidljivo iz velikih fluktuacija administrativnih cijena dobivenih upotrebom propisane metodologije. Kada se usporede s tržišnim cijenama koje su dostavila bugarska nadležna tijela, ne čini se da su te administrativne cijene sustavno više ili niže od tržišnih cijena za sličan postotak. Ako se kao primjer uzmu transakcije iz 2007., razlika između tržišnih cijena i administrativnih cijena za čestice u privatnom vlasništvu kretale se od – 503,97 % do + 89,91 %⁽⁹³⁾.
- (165) Naposljetku, bugarska nadležna tijela nisu dokazala da transakcije zamjene ne narušavaju tržišno natjecanje do mjere koja je suprotna zajedničkim interesima. U skladu s tim, transakcije zamjene ne mogu se smatrati spojivim s unutarnjim tržištem izravno na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.
- (166) Shodno tome, Komisija zaključuje da se potpora dodijeljena u kontekstu transakcija zamjene ne može smatrati spojivom s unutarnjim tržištem.

7. POVRAT

- (167) U skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 659/1999, kada se utvrdi da nezakonito dodijeljena potpora nije spojiva s unutarnjim tržištem, primatelji tu potporu moraju vratiti, osim kada bi to bilo suprotno općem načelu zakona. U članku 14. stavku 2. te Uredbe utvrđuje se da ta potpora mora biti vraćena, zajedno s kamatama, od dana kada je ta nezakonita potpora bila na raspolaganju korisnika do dana njezinog stvarnog povrata. Naposljetku, u članku 14. stavku 3. te Uredbe predviđa se da povrat treba biti izvršen bez odlaganja i u skladu s postupcima propisanim u nacionalnom zakonodavstvu predmetne države članice, pod uvjetom da omogućavaju žurnu i učinkovitu provedbu odluke Komisije.
- (168) Svrha povrata postignuta je onda kada poduzetnik koji je imao koristi od potpore vrati predmetnu nezakonitu potporu zajedno s odgovarajućim kamatama. Vraćanjem potpore primatelj gubi pravo na povlasticu koju je uživao u odnosu na svoje tržišne konkurente, te se ponovno uspostavlja stanje kakvo je postojalo prije dodjele potpore⁽⁹⁴⁾. Iako države članice mogu izabrati sredstvo ispunjavanja svoje obveze povrata nezakonite potpore, odabrane mjere ne smiju negativno utjecati na područje primjene i učinkovitost zakona Unije. Država članica može ispuniti svoju obvezu povrata samo ako su odabrana sredstva odgovarajuća za ponovnu uspostavu uobičajenih uvjeta tržišnog natjecanja koji su narušeni dodjelom nezakonite potpore i koja su u skladu s relevantnim odredbama zakona Unije⁽⁹⁵⁾.

⁽⁹²⁾ U stavku 175. točki (g) Smjernica za šumarstvo prihvatljivi troškovi definiraju se kao: „troškovi kupovine šumskog zemljišta koje se upotrebljava ili će se upotrebljavati kao područje zaštićene prirode. Predmetno šumsko zemljište mora na temelju zakonske ili ugovorne obveze u cijelosti i trajno biti stavljeno na raspolaganje za potrebe zaštite prirode”. Preostale kategorije prihvatljivih troškova definiranih u stavku 175. Smjernica za šumarstvo nisu odgovarajuće u predmetnom slučaju.

⁽⁹³⁾ Za šumsko zemljište u javnom vlasništvu razlika između tržišne cijene i administrativne cijene kreće se od – 6 130,00 % do + 74,98 %. Trebalo bi, međutim, napomenuti da je administrativna cijena za takve čestice bila viša od njihove tržišne cijene samo u 2 od 23 slučaja.

⁽⁹⁴⁾ Predmet C-277/00 *Njemačka protiv Komisije* [2002] ECR I-11695, stavci 74.–76.

⁽⁹⁵⁾ Predmet C-209/00 *Njemačka protiv Komisije*, naveden gore, stavci 57.–58.

- (169) Stoga, budući da je utvrđeno da je Republika Bugarska nezakonito provela državnu potporu putem transakcija zamjene, od nje bi trebalo zatražiti da od korisnika tih transakcija zahtijeva vraćanje te potpore.

7.1. IDENTIFICIRANJE KORISNIKA OD KOJIH TREBA ZAHTIJEVATI VRAĆANJE POTPORE

- (170) Nezakonitu potporu koja nije spojiva s unutarnjim tržištem moraju vratiti oni poduzetnici koji su u stvarnosti od nje ostvarili korist⁽⁹⁶⁾. Međutim, ako Komisija nije u mogućnosti u samoj odluci identificirati sve poduzetnike koji su primili nezakonitu potporu koja nije spojiva s unutarnjim tržištem, to će na početku postupka provedbe morati učiniti sama predmetna država članica koja će morati ispitati pojedinačnu situaciju svakog predmetnog poduzetnika⁽⁹⁷⁾.
- (171) U predmetnom slučaju, potencijalni korisnici državne potpore koja nije spojiva s unutarnjim tržištem su one fizičke i pravne osobe koje su sudjelovale u 132 transakcije zamjene s bugarskim nadležnim tijelima tijekom razdoblja koje je podvrgnuto reviziji. Iz te skupine bugarska nadležna tijela trebala bi izuzeti one fizičke i pravne osobe koje nisu „poduzetnici” u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, kao i one osobe koje su iz transakcija zamjene u kojima su sudjelovale dobile ukupnu prednost koja ne premašuje pragove utvrđene u Uredbi *de minimis*, sve dok te transakcije ispunjavaju i ostale uvjete utvrđene u toj Uredbi. Preostale fizičke i pravne osobe koje su sudjelovale u transakcijama zamjene trebalo bi smatrati korisnicima nezakonito provedene državne potpore od kojih bugarska nadležna tijela moraju zatražiti da vrate prednost primljenu uslijed tih transakcija.

7.2. KVANTIFIKACIJA POTPORE

- (172) Komisija po zakonu nije obvezna utvrditi točan iznos koji se mora vratiti, osobito onda kada nema potrebne podatke da bi to učinila. Umjesto toga, dovoljno je da se u odluci Komisije navedu podaci koji državi članici omogućuju da bez previše teškoća odredi iznos koji korisnici trebaju vratiti⁽⁹⁸⁾.
- (173) Kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 147., Komisija smatra da bi država članica kao početnu točku za određivanje iznosa potpore koja nije spojiva s unutarnjim tržištem i koju svaki korisnik mora vratiti trebala upotrebljavati sljedeću metodologiju:

- i. odrediti razliku između stvarne tržišne cijene čestice šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu i administrativne cijene za tu česticu utvrđene u skladu s uputama iz Uredbe o osnovnim cijenama; i
- ii. odrediti razliku između stvarne tržišne cijene čestice šumskog zemljišta u javnom vlasništvu i administrativne cijene za tu česticu utvrđene u skladu s uputama iz Uredbe o osnovnim cijenama.

Početni iznos državne potpore koja je primljena kao posljedica transakcija zamjene jednaka je vrijednosti ii. umanjenoj za vrijednost i.

Trebalo bi napraviti ispravak tog početnog iznosa u onim slučajevima kada je čestica zemljišta u javnom vlasništvu više administrativne vrijednosti zamijenjena za česticu zemljišta u privatnom vlasništvu niže administrativne vrijednosti. Prema navodima bugarskih nadležnih tijela, u tim slučajevima korisnik je državi morao platiti naknadu da bi se pokrila razlika u vrijednosti između čestica u tim slučajevima. Prema tome, početni iznos potpore trebalo bi smanjiti za iznos naknade koju je korisnik platio bugarskim nadležnim tijelima. Taj bi korisnik dobiveni iznos potom trebao vratiti bugarskim nadležnim tijelima za prednost dobivenu u transakcijama zamjene.

- (174) Da bi se odredile tržišne cijene predmetnih čestica, trebalo bi u potpunosti odraziti ekonomsku vrijednost tog zemljišta u trenutku zamjene. Iz podataka sadržanih u podnesku bugarskih nadležnih tijela od 29. kolovoza 2008. čini se da su u nekim slučajevima zgrade i infrastruktura na šumskim česticama koje su pripadale državi bili

⁽⁹⁶⁾ Predmet C-303/88 *Italija protiv Komisije* [1991] ECR I-1433, stavak 57.; Predmet C-277/00 *Njemačka protiv Komisije* („SMI”), [2004] ECR I-3925, stavak 75.

⁽⁹⁷⁾ Predmet C-310/99 *Italija protiv Komisije* [2002] ECR I-2289, stavak 91.

⁽⁹⁸⁾ Predmet C-480/98 *Španjolska protiv Komisije* [2000] ECR I-8717, stavak 25. i Spojeni predmeti C-67/85, C-68/85 i C-70/85 *Kwekerij van der Kooy BV i ostali protiv Komisije* [1988] ECR 219.

izgrađeni i prije nego što je zamjena provedena, čak i kada čestica prije toga nije bila razvrstana kao građevinsko zemljište. Komisija smatra da se u tim slučajevima i vrijednost tih zgrada i/ili infrastrukture treba u potpunosti odraziti u tržišnoj vrijednosti čestice.

- (175) Komisija napominje da bugarska nadležna tijela već posjeduju podatke o administrativnim cijenama upotrijebljenim u transakcijama zamjene kao i tržišnim cijenama svih čestica obuhvaćenih tim transakcijama u trenutku zamjene ⁽⁹⁹⁾, tako da bugarska nadležna tijela ne bi trebala imati previše teškoća prilikom određivanja iznosa koje korisnici moraju vratiti na temelju metodologije opisane u uvodnoj izjavi 173. ⁽¹⁰⁰⁾.
- (176) Međutim, u slučajevima kada bugarska nadležna tijela imaju legitimnih razloga za zabrinutost da se ta metodologija ne može primijeniti ili da će dovesti do iznosa koji očito ne odražava na odgovarajući način iznos državne potpore koju je korisnik primio, mogu se odlučiti provesti procjenu tržišnih cijena zamijenjenih čestica u trenutku transakcije angažiranjem neovisnog stručnjaka koji je kvalificiran da obavlja takve procjene i izabran u postupku otvorenog javnog natječaja. Kad se utvrđuje postupak za odabir tog stručnjaka, čak i u slučajevima u kojima ugovor ne premašuje pragove direktiva Unije o javnim nabavama, trebala bi se poštovati načela transparentnosti i jednakog postupanja. Prije svega, postupak javnog natječaja trebao bi biti: i. oglašen na odgovarajući način; ii. utemeljen na objektivnim kriterijima odabira koji su unaprijed poznati; i iii. sadržavati informaciju da će nakon početne faze odabira konačna odluka biti donesena uz sudjelovanje predstavnika službi Komisije. U tim iznimnim slučajevima bugarska nadležna tijela moraju: i. navesti predmetnu česticu (čestice), ii. navesti obrazloženje zašto je u tom konkretnom slučaju potrebna procjena neovisnog stručnjaka, i iii. Komisiji dostaviti prijedlog za neovisnog stručnjaka (odabranog u javnom natječaju) oko kojeg se moraju složiti i Komisija i Republika Bugarska.
- (177) Naposljetku, s obzirom na to da je svrha povrata vratiti *status quo ante* kakav je postojao prije dana provedbe transakcije zamjene, Komisija smatra da bi, u svjetlu iznimne prirode sporazuma o zamjeni u vezi sa šumskim zemljištem koje nije bilo komercijalno eksploatirano, Republika Bugarska ispunila svoju obvezu da povрати nezakonito provedenu potporu poništavanjem spornih transakcija zamjene tako što bi predmetne čestice bile vraćene izvornim vlasnicima. Međutim, to bi bio odgovarajući povrat samo kada od datuma transakcije zamjene nije došlo do bitnih izmjena predmetnog šumskog zemljišta u javnom vlasništvu i onog u privatnom vlasništvu. U takvim slučajevima Komisija mora biti obaviještena o predmetnim česticama u roku od dva mjeseca od priopćenja ove Odluke Republici Bugarskoj, trebaju se poništiti odgovarajuće zamjene te bi dokaz o toj operaciji trebalo dostaviti u roku od četiri mjeseca od dana priopćenja ove Odluke.
- (178) U svim slučajevima u kojima se zahtijeva povrat, taj se povrat odnosi na razdoblje od trenutka kada je nastala prednost za korisnika, tj. od datuma pravnog akta kojim se korisnicima dodjeljuje pravo da zamijene svoje privatno šumsko zemljište za šumsko zemljište u javnom vlasništvu.
- (179) Na iznose za povrat obračunava se kamata od dana kada su ti iznosi stavljeni na raspolaganje korisnicima do njihovog stvarnog povrata. Trebala bi se obračunavati složena kamata u skladu s poglavljem V. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 ⁽¹⁰¹⁾ i Uredbom Komisije (EZ) br. 271/2008 ⁽¹⁰²⁾ o izmjeni Uredbe (EZ) br. 794/2004.
- (180) Vremenski raspored prema kojem pojedinačni korisnici vraćaju iznose državne potpore trebao bi što je više moguće slijediti onaj utvrđen u Napomeni o povratu ⁽¹⁰³⁾. U svakom slučaju, ne bi se trebali prekoračiti rokovi utvrđeni u tablici 5.

⁽⁹⁹⁾ Te je podatke Bugarska dostavila u proračunskoj tablici koja je poslana Komisiji elektronskom poštom od 21. siječnja 2014. (dalje u tekstu: podnesak 2014/032997).

⁽¹⁰⁰⁾ Tj. i. tržišne cijene za predmetne šumske čestice i ii. administrativne cijene za predmetne šumske čestice kako su utvrđene u Uredbi o osnovnim cijenama i stvarno upotrijebljene za potrebe transakcija zamjene, u iznosima navedenim u podnesku 2014/032997.

⁽¹⁰¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

⁽¹⁰²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 271/2008 od 30. siječnja 2008. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 794/2004 o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 82, 25.3.2008., str. 1.).

⁽¹⁰³⁾ Napomena Komisije – Ususret učinkovitoj provedbi odluka Komisije kojima se državama članicama nalaže povrat nezakonite državne potpore koja nije spojiva s unutarnjim tržištem (SL C 272, 15.11.2007., str. 4.).

Tablica 5.

Raspored povrata

Vremenski raspored	Aktivnosti
1. U roku od dva mjeseca nakon priopćenja ove Odluke Republici Bugarskoj:	Republika Bugarska mora obavijestiti Komisiju o mjerama koje planira poduzeti ili koje je poduzela kako bi provela ovu odluku, a osobito mora: i. dostaviti Komisiji popis svih zamjena na koje se odnosi povrat u kojemu navodi sljedeće podatke: — administrativne i tržišne cijene za šumske čestice u privatnom i u javnom vlasništvu koje su zamijenjene (na temelju podataka koje je Republika Bugarska dostavila u svom podnesku 2014/032997), podatke o dodatnim plaćanjima naknada u svakoj transakciji te nastali iznos potpore koji je potrebno vratiti, — naziv privatne strane u svakoj transakciji te razloge zbog kojih se smatra da ta strana jest ili nije poduzetnik; ii. identificirati slučajeve u kojima će se povrat temeljiti na stručnoj procjeni tržišnih cijena šumskih čestica u trenutku zamjene (uvodna izjava 176.); iii. identificirati slučajeve u kojima će se povrat provesti poništavanjem transakcije zamjene (uvodna izjava 177.).
2. U roku od četiri mjeseca nakon priopćenja ove Odluke Republici Bugarskoj:	Za čestice iz točke 1. ii. iznad Republika Bugarska trebala bi imenovati neovisnog stručnjaka koji bi izradio procjenu tih čestica. Taj bi stručnjak trebao biti odabran u otvorenom javnom natječaju te imenovan u dogovoru s Komisijom, nakon što ga prvo predloži Republika Bugarska.
3. U roku od sedam mjeseci nakon priopćenja ove Odluke Republici Bugarskoj:	Republika Bugarska Komisiji bi trebala dostaviti izvješće neovisnog stručnjaka o procjeni čestica iz točke 1. ii. iznad.
4. U roku od osam mjeseci nakon priopćenja ove Odluke Republici Bugarskoj:	Republika Bugarska trebala bi svim predmetnim korisnicima poslati naloge za povrat u kojima bi bili navedeni točni iznosi potpore koju moraju vratiti.
5. U roku od dvanaest mjeseci nakon priopćenja ove Odluke Republici Bugarskoj:	Republika Bugarska mora provesti povrat za sve predmetne transakcije zamjene,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Državna potpora dodijeljena poduzetnicima u kontekstu transakcija zamjene šumskog zemljišta u javnom vlasništvu za šumsko zemljište u privatnom vlasništvu u razdoblju od 1. siječnja 2007. do 27. siječnja 2009. koju je Republika Bugarska stavila na snagu kršeći tako članak 108. stavak 3. Ugovora nije spojiva s unutarnjim tržištem.

Članak 2.

Pojedinačna potpora dodijeljena u okviru transakcija zamjene iz članka 1. ne predstavlja potporu ako u trenutku dodjele ispunjava uvjete utvrđene u uredbi donesenoj u skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 994/98 koja se primjenjuje u trenutku dodjele potpore.

Članak 3.

Pojedinačna potpora dodijeljena u okviru transakcija zamjene iz članka 1. koja u trenutku dodjele ispunjava uvjete iz uredbe donesene u skladu s člankom 1. Uredbe (EZ) br. 994/98 ili iz bilo kojeg drugog odobrenog programa potpore spojiva je s unutarnjim tržištem, do najvećih intenziteta potpore koji se primjenjuju na tu vrstu potpore.

Članak 4.

1. Republika Bugarska od korisnika zahtijeva vraćanje potpore nespojive s unutarnjim tržištem koja je dodijeljena u okviru transakcija zamjene iz članka 1.
2. Odstupajući od stavka 1. potpora nespojiva s unutarnjim tržištem od korisnika se može vratiti poništavanjem transakcija zamjene u slučajevima u kojima ni šumsko zemljište u javnom vlasništvu ni šumsko zemljište u privatnom vlasništvu koje je obuhvaćeno transakcijom nije bitno izmijenjeno od datuma te transakcije.
3. Na iznose za povrat obračunava se kamata od dana kada su ti iznosi stavljeni na raspolaganje korisnicima do njihovog stvarnog povrata.
4. Obračunava se složena kamata u skladu s poglavljem V. Uredbe (EZ) br. 794/2004 i Uredbom (EZ) br. 271/2008.
5. Republika Bugarska mora obustaviti plaćanje svih neisplaćenih potpora u okviru transakcija zamjene iz članka 1. s učinkom od dana donošenja ove Odluke.

Članak 5.

1. Povrat potpore dodijeljene na temelju sustava iz članka 1. stupa na snagu odmah i odmah proizvodi učinak.
2. Republika Bugarska mora osigurati da se ova Odluka u potpunosti primjenjuje u roku od dvanaest mjeseci od datuma priopćenja ove Odluke.

Članak 6.

1. U roku od četiri mjeseca nakon priopćenja ove Odluke Republika Bugarska Komisiji dostavlja sljedeće podatke:
 - (a) popis svih transakcija zamjene u kojemu navodi sljedeće podatke:
 - administrativne i tržišne cijene za zamijenjene šumske čestice u privatnom i u javnom vlasništvu, podatke o dodatnim iznosima gotovine koji su uključeni u svaku transakciju te nastali iznos državne potpore,
 - naziv privatne strane, tj. korisnika transakcije zamjene u svakoj transakciji te razloge zbog kojih se smatra da ta strana jest ili nije poduzetnik;
 - (b) slučajeve u kojima će se povrat provesti na temelju tržišnih cijena u trenutku transakcija zamjene utvrđenih u podnesku Republike Bugarske 2014/032997;
 - (c) slučajeve u kojima će se povrat provesti poništavanjem transakcije zamjene;
 - (d) slučajeve u kojima će se povrat provesti na temelju iznosâ koje je odredio neovisni stručni procjenitelj te dokumente u kojima se dokazuje da je imenovan takav neovisni stručnjak koji je odabran na javnom natječaju i s čijim se odabirom složila Komisija.
2. U roku od osam mjeseci nakon priopćenja ove Odluke Republika Bugarska Komisiji dostavlja sljedeće podatke:
 - (a) popis primatelja koji su primili potporu u okviru transakcija zamjene iz članka 1. i ukupan iznos potpore koju je svaki od njih primio na temelju tih transakcija;
 - (b) ukupan iznos (glavnica i kamata na iznos povrata državne potpore) koji svaki korisnik treba vratiti;
 - (c) detaljan opis mjera koje su već poduzete i koje se planiraju poduzeti radi usklađivanja s ovom Odlukom;
 - (d) dokumente kojima se dokazuje da je korisnicima naređeno da vrate potporu.

3. U roku od dvanaest mjeseci nakon priopćenja ove Odluke Republika Bugarska dostavlja dokumente u kojima se dokazuje da su predmetni korisnici u potpunosti vratili potporu.

4. Republika Bugarska u izvješćima koje podnosi svaka dva mjeseca obavješćuje Komisiju o napretku nacionalnih mjera koje poduzima radi primjene ove Odluke sve dok potpora dodijeljena u okviru transakcija zamjene iz članka 1. ne bude vraćena. Na jednostavan zahtjev Komisije dužna je odmah dostaviti informacije o mjerama koje je već poduzela i koje planira poduzeti radi usklađivanja s ovom Odlukom. Također je dužna dostaviti detaljne informacije o iznosima potpore i kamati na iznos povrata državne potpore koje je već povratila od primatelja.

Članak 7.

Ova je Odluka upućena Republici Bugarskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. rujna 2014.

Za Komisiju
Joaquín ALMUNIA
Potpredsjednik

ISPRAVCI

Ispravak Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Gruzije, s druge strane*(Službeni list Europske unije L 261 od 30. kolovoza 2014.)*

Stranica 145. zamjenjuje se kako slijedi:

„Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen“.

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR